

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

ارقام باغی (گذشته و آینده)

ارقام باغی (گذشته و آینده)

دفتر امور پژوهشی - موسسه تحقیقات علوم باغبانی ۱۳۹۶

دفتر امور پژوهشی

موسسه تحقیقات علوم باغبانی

۱۳۹۶

الرحمن الرحيم

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

ارقام باغی (گذشته و آینده)

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
دفتر امور پژوهشی
موسسه تحقیقات علوم باغبانی

تابستان ۱۳۹۶

ارقام باغی (گذشته و آینده)

اسامی محققانی که در جمع آوری اطلاعات ارقام/ژنوتیپ‌های این مجموعه همکاری داشته‌اند، در ابتدای هر فصل درج شده است.

تدوین (برحسب حروف الفبا): اسماعیل پور، علی، امیدی، امیرحسن، ایمانی، محمدرضا، آزادی، پژمان، بوذری، ناصر، حاج‌نجاری، حسن، دستجردی، رعنا، فتح‌اله‌طالقانی، داریوش، فلک‌رو، کوروش، گلغین، بهروز، عظیمی، محمدحسین، مرعشی، سیدسمیح

ویراستار علمی: ایوب‌علی قاسمی

ویراستاران ادبی: رعنا دستجردی و امیرحسن امیدی

ناشر: سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

ناظر فنی: کیومرث کاشی

سال انتشار: ۱۳۹۶

شمارگان: ۲۰۰

مسئولیت درستی مطالب کتاب با تدوین‌گران است.

این اثر در تاریخ ۹۶/۴/۱۹ به شماره ۵۱۹۶۵ در مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی به ثبت رسیده است.

نشانی: تهران، بزرگراه شهید چمران، خیابان یمن، باغ کشاورزی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، دفتر امور پژوهشی

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۶
مقدمه.....	۷
موسسه تحقیقات علوم باغبانی.....	۸
فصل ۱- پژوهشکده پسته.....	۹
فصل ۲- پژوهشکده چای.....	۱۵
فصل ۳- پژوهشکده خرما و میوه‌های گرمسیری.....	۲۱
فصل ۴- پژوهشکده سبزی و صیفی.....	۶۱
فصل ۵- گل و گیاهان زینتی.....	۶۷
فصل ۶- پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری.....	۸۳
فصل ۷- پژوهشکده میوه‌های معتدله و سردسیری.....	۱۱۹
وضعیت ارقام/ ژنوتیپ‌ها و پایه‌های محصولات باغبانی در یک نگاه.....	۲۰۵
ارقام باغی، گذشته و آینده.....	۲۰۶
برخی از منابع مورد استفاده.....	۲۰۷

پیش گفتار

کشور ایران با تنوع وسیع اقلیمی، جایگاه ویژه برای تولید محصولات باغی را دارا است. معرفی ارقام جدید باغی به همراه استفاده بهینه از روش‌های جدید به‌باغی و با در نظر گرفتن عواملی نظیر: تغییر اقلیم، افزایش جمعیت، کمبود منابع آب و کاهش سطوح قابل بهره‌برداری، بی‌شک نقش به‌سزایی در رونق اقتصادی بخش باغبانی کشور ایفا می‌نمایند. برنامه ریزی دقیق تحقیقاتی- اجرایی، گسترش همکاری و هم‌فکری برای استفاده بهینه از توانایی‌های علمی محققان داخلی، اجرایی و بخش خصوصی و همچنین تقویت بهبود روابط بین‌الملل با مراکز تحقیقاتی مطرح دنیا از مهم‌ترین عوامل موفقیت برای رسیدن به اهداف مورد اشاره به‌شمار می‌آیند. در همین راستا و در جهت تدوین برنامه‌ای جامع و پویا برای معرفی ارقام زراعی و باغی (گذشته، حال و پیش‌بینی آینده) کمیته راهبردی ارقام زراعی و باغی بر اساس اهدافی نظیر: ایجاد سامانه اطلاعاتی در خصوص ارقام زراعی و باغی، ایجاد موزه ارقام زراعی و باغی، برگزاری جشنواره ارقام زراعی و باغی، تقویت همکاری با بخش خصوصی و دانشگاه‌ها، آسیب‌شناسی در زمینه عدم راه‌یابی بعضی از ارقام در عرصه‌های تولید، در سال ۱۳۹۳ در این سازمان تشکیل شد.

این کمیته متشکل از اعضای هیات علمی سازمان، کارشناسان خبره معاونت‌های اجرایی زراعت و باغبانی کشور و نمایندگان بخش خصوصی دست‌اندرکار تولید ارقام زراعی و باغی و چند تن از اساتید دانشگاهی بود. ایجاد سامانه اطلاعاتی در خصوص ارقام جدید به عنوان اولین و مهم‌ترین هدف کمیته در دستور کار قرار گرفت و در ادامه بر اساس خصوصیات ویژه ارقام باغی و با تکیه بر مواردی نظیر: روش اصلاحی، صفات ویژه، اقلیم مناسب، مجموعه‌ای تحت عنوان "ارقام باغی (گذشته و آینده) گردآوری و تهیه و تنظیم شد. همچنین به منظور رفع نیازهای بخش اجرا و با توجه به توانمندی‌های داخل کشور پیش‌بینی معرفی ارقام باغی در هر محصول تا افق ۱۴۰۴ به‌عمل آمد. این بررسی نشان خواهد داد که رفع نیاز هر محصول خاص به ارقام جدید تا چه حد در داخل کشور امکان‌پذیر می‌باشد. بدیهی است برای حل مشکلات پیش‌روی تولید، نیاز به تهیه پایه و ارقام جدید باغی مورد نیاز موسسات داخلی از ژرم پلاس مومی و در صورت نیاز از خارج کشور یکی از راهبردهای مهم در وزارت جهادکشاورزی خواهد بود.

بررسی وضعیت پایه و ارقام باغی محصولات مختلف باغی حاکی از وجود بیش از ۴۱۲ رقم از محصولات مختلف باغی تا پایان خرداد ۱۳۹۶ است. از این تعداد، سهم پژوهشکده‌های: میوه‌های معتدله و سردسیری ۱۹۵ رقم، مرکبات و میوه‌های نیمه گرمسیری ۱۲۳ رقم، گل و گیاهان زینتی ۴۱ رقم، خرما و میوه‌های گرمسیری ۳۸ رقم، پسته ۹ رقم و چای ۶ رقم است. امید است با برنامه‌ریزی‌های راهبردی و هدفمند (کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت) و در سایه تلاش خستگی‌ناپذیر محققان دلسوز کشور و استفاده از پیشرفت‌های حاصل‌شده در دنیا، شاهد شکوفایی بخش کشاورزی در خصوص معرفی ارقام زراعی و باغی باشیم.

اسکندر زند

معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

امروزه تولید محصولات باغبانی سهم عمده‌ای را در تامین معیشت جامعه و امنیت غذایی، حفظ محیط زیست، صنایع پایه تولید، اشتغال‌زائی و توسعه پایدار اقتصادی و در نهایت نیل به کشاورزی پایدار به خود اختصاص داده است. موسسه تحقیقات علوم باغبانی بر این باور است که تحقیقات در حوزه محصولات باغبانی در کنار سایر محصولات کشاورزی، پشتوانه توسعه و رشد فناوری‌های ملی است. از این‌رو، انجام پژوهش‌های راهبردی و مطالعات مختلف در زمینه‌های به‌نژادی، مدیریت و فن‌آوری تولید، فیزیولوژی و تکنولوژی پس از برداشت محصولات مهم باغبانی با هدف افزایش کمیت و کیفیت تولید و توسعه اقتصادی، به‌وسیله پژوهش‌کننده‌های تحت پوشش موسسه تحقیقات علوم باغبانی و نیز همکاری سایر موسسات و مراکز ملی پژوهشی از گذشته‌های دور آغاز و همچنان ادامه دارد. بهره‌برداری هوشمندانه، هدفمند و بهینه از منابع غنی ژنتیکی موجود در کشور، و استفاده از آنها در فعالیت‌های اصلاحی برای تولید ارقام اصلاح‌شده و سازگار با شرایط مختلف اقلیمی می‌تواند ضمن کمک به حفظ محیط زیست، در تامین نیاز تولید امروز و تضمین تولید آینده در مواجهه با جهان به سرعت در حال تغییر موثر باشد. گستردگی کم‌نظیر ژرم‌پلاسم بومی، پشتوانه بزرگی برای انجام تحقیقات اصلاحی به حساب می‌آید. معرفی ارقام جدید باغبانی متحمل/مقاوم به تنش‌های زنده و غیرزنده و سازگار با محیط‌های متفاوت آب و هوایی، همواره مورد توجه محققین و پژوهشگران علم باغبانی در ایران قرار داشته و از اولویت ویژه‌ای در فعالیت‌های اصلاحی برخوردار بوده است. به‌نژادگران تلاش می‌نمایند تا با تلفیق تکنیک‌های کلاسیک و روش‌های پیشرفته و نوین اصلاحی بر سرعت روند معرفی ارقام جدید بیافزایند.

مجموعه حاضر به بیان خصوصیات و مشخصات ارقام/ژنوتیپ‌های باغبانی اعم از ارقام برتر تجاری سازگار، ارقام ثبت یا معرفی‌شده، و ارقام تجاری که مراحل تحقیقاتی را گذرانده ولی هنوز وارد عرصه نشده‌اند، می‌پردازد. این ارقام حاصل انجام تحقیقات گسترده در طی سالیان گذشته بوده که با تلاش و همت محققان باغبانی و در راستای تداوم یک حرکت مستمر علمی در حال انجام می‌باشد. همچنین ارقام امیدبخشی که در برنامه‌های تحقیقاتی پژوهش‌کننده‌های تابعه موسسه تحقیقات علوم باغبانی تا افق ۱۴۰۴ در مرحله ارزیابی و معرفی می‌باشند، فهرست شده‌اند. انشالله با تقویت و هدفمندشدن هرچه بیشتر برنامه‌های به‌نژادی و معرفی ارقام جدید و برتر باغبانی، و در راستای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و رویکرد موسسه برای توسعه کشاورزی دانش‌بنیان، بتوانیم در شکوفایی اقتصاد ملی، بهبود امنیت غذایی و افزایش درآمد کشاورزان و باغداران ایران عزیزمان موفق‌تر از پیش عمل نماییم.

داراب حسنی

رئیس موسسه تحقیقات علوم باغبانی

موسسه تحقیقات علوم باغبانی کشور

موسسه تحقیقات علوم باغبانی در دهه مبارک فجر انقلاب اسلامی در سال ۱۳۹۳ افتتاح شد. این موسسه با هدف ارتقاء تحقیقات باغبانی در کشور و از تجمیع موسسات تک‌محصولی پسته، خرما و میوه‌های گرمسیری، مرکبات، پژوهشکده گل و گیاهان زینتی، مرکز تحقیقات چای، و بخش‌های تحقیقاتی "باغبانی" و "سبزی و صیفی" موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، با هدف ایجاد همسوئی و هماهنگی بیشتر در مجموعه‌های تحقیقاتی مربوطه، و همچنین استفاده بهینه از امکانات و زیرساخت‌های تحقیقاتی موجود ایجاد گردید. تشکیل موسسه بر اساس مصوبه شورای عالی اداری، تایید هیات امناء سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی و تصویب شورای گسترش آموزش عالی صورت گرفت. از مهم‌ترین وظایف موسسه تحقیقات علوم باغبانی می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- انجام تحقیقات لازم برای رفع نیازهای بخش باغبانی کشور
- توسعه تحقیقات برای استفاده از روش‌های نوین باغبانی و کاربرد فناوری‌های نوین
- حفظ ذخایر ژنتیکی باغبانی جهت بهره‌برداری در برنامه‌های بهنژادی
- انجام تحقیقات با هدف دستیابی به ارقام و پایه‌های اصلاح شده گیاهان باغبانی و معرفی آن‌ها
- انجام تحقیقات لازم به منظور تعیین نیازهای ارقام و پایه‌ها در مناطق مختلف کشور
- بررسی مسائل و مشکلات پس از برداشت محصولات باغبانی
- تهیه، تامین و نگهداری هسته‌های اولیه سالم نهال و بذر ارقام، پایه‌ها و اندام‌های تکثیری برای واگذاری به بخش خصوصی
- پیش‌تکثیر نهال، و بذر پایه‌ها و ارقام برای تامین نیاز باغ‌های مادری با همکاری مراکز تحقیقاتی و بخش خصوصی
- انتشار و ثبت گزارش‌ها، مقالات علمی و اختراعات حاصل از پروژه/طرح‌های تحقیقاتی در سطح ملی و بین‌المللی
- تهیه برنامه‌های کوتاه مدت، میان مدت، و بلند مدت موسسه؛ و تهیه برنامه و بودجه سالیانه موسسه، پژوهشکده‌ها و مراکز تحقیقاتی تابعه برای ارائه و تصویب در هیات امناء
- نظارت بر اجرای برنامه‌های تحقیقاتی مربوط به پژوهشکده‌ها و مراکز تحقیقاتی تابعه و ارزشیابی پروژه‌های تحقیقاتی
- تهیه و ارائه دستورالعمل‌ها و آئین نامه‌های لازم برای تصویب در هیات امناء
- همکاری با دانشگاه‌ها، مراکز آموزش عالی و موسسات تحقیقاتی داخل و خارج کشور برای انجام تحقیقات مشترک و تربیت نیروی انسانی مورد نیاز بخش باغبانی کشور
- آموزش، ترویج و انتقال یافته‌های تحقیقاتی
- مشارکت در بررسی‌های اقتصادی و بازاریابی محصولات باغبانی
- همکاری در ایجاد بستر مناسب جهت تشکیل شرکت‌های دانش‌بنیان
- ارتباط مستمر و مداوم با کانون‌های تولید و انجمن‌های علمی
- کمک به تجاری‌سازی یافته‌ها و درآمدزایی
- مشارکت در سمینارها و کنفرانس‌های ملی و بین‌المللی، نمایشگاه‌ها، بازدیدهای علمی و دوره‌های آموزشی داخل و خارج کشور
- معرفی پژوهشکده‌های تحت پوشش این موسسه و برخی دستاوردهای مهم آنها در حوزه معرفی ارقام باغبانی، در ادامه این مجموعه بیان شده است.

فصل ۱

پژوهشکده پسته

اطلاعات این فصل توسط پژوهشکده پسته تهیه شده است

امان اله جوانشاه - رئیس پژوهشکده
محمد عبدالهی عزت آبادی - معاون پژوهش، فناوری و انتقال یافته‌ها
احمد شاکر اردکانی - مدیر برنامه ریزی و پشتیبانی

علی اسماعیل پور، علی تاج آبادی پور، امان ... جوانشاه، سید جواد حسینی فرد، عبدالحمید شرافتی،
حمید علیپور شمس آباد، سعید کاشانی زاده، محمد مرادی قهردریجانی، عبدالمجید مرتضوی،
حجت هاشمی نسب

پسته به عنوان یک محصول باغبانی جایگاه خاصی را در بین محصولات کشاورزی دارا می‌باشد. این محصول بخش عمده‌ای از صادرات غیر نفتی کشور را تشکیل می‌دهد و سالانه مقادیر قابل ملاحظه‌ای ارز وارد کشور می‌کند. در حال حاضر سطح زیر کشت پسته در ایران بیش از ۴۰۹,۷۰۲ هکتار می‌باشد، استان کرمان با مجموع بیش از ۲۱۲,۰۵۰ هکتار باغ‌های بارور و غیر بارور، ۵۲ درصد محصول کل کشور را تولید و به عنوان مهم‌ترین منطقه پسته‌کاری ایران و دنیا محسوب می‌شود. سایر استان‌های پسته‌خیز کشور شامل یزد، خراسان، فارس، سمنان، سیستان و بلوچستان، قزوین، مرکزی، اصفهان و قم بیش از ۱۹۷,۶۵۲ هکتار سطح زیر کشت باقی‌مانده را به خود اختصاص داده‌اند.

عمده فعالیت‌های تحقیقاتی پژوهشکده پسته، مشتمل بر تحقیقات مربوط به ارقام و گونه‌های این جنس در ستاد پژوهشکده مستقر در رفسنجان (کرمان)، و نیز ایستگاه‌های تحقیقاتی پسته در شهرهای کرمان، دامغان (سمنان)، فیض‌آباد (خراسان رضوی)، قزوین (قزوین) و اردکان (یزد) متمرکز می‌باشد. از مهم‌ترین دستاوردهای این پژوهشکده می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- شناسایی، جمع‌آوری، ارزیابی و حفظ و نگهداری بالغ بر ۹۰ رقم/ژنوتیپ پسته در ستاد پژوهشکده و ایستگاه‌های تحقیقاتی پسته
 - شناسایی، جمع‌آوری و ارزیابی ۷ گونه داخلی و خارجی پسته، و نگهداری آنها در کلکسیون ستاد پژوهشکده در رفسنجان
 - شناسایی، جمع‌آوری و ارزیابی بیش از ۷۰ ژنوتیپ گرده‌افشان پسته در استان‌های کرمان، سمنان، قزوین و خراسان رضوی
 - معرفی پروتوکل‌های ریزازدیادی و کشت بافت ارقام/پایه‌های مختلف پسته
 - بررسی و مقایسه صفات کمی و کیفی ارقام مختلف پسته کشور (۲۸ رقم) و معرفی ارقام تجاری مناسب
 - بررسی خصوصیات مورفولوژی ۴۵ رقم از میان ارقام مختلف پسته کشور
 - ثبت خصوصیات ۱۰ رقم پسته برتر تجاری- بومی براساس دستورالعمل ملی تمایز، یکنواختی و پایداری ارقام
 - بررسی اثرات پایه/رقم پسته بر صفات کمی و کیفی محصول
 - انجام گرده‌افشانی کنترل‌شده در پسته
 - معرفی پایه‌های مقاوم به تنش محیطی از قبیل خشکی و شوری
- مشخصات ارقام/پایه‌های پسته و همچنین لیست پیش‌بینی‌شده ارقام در برنامه‌های اصلاحی تا افق ۱۴۰۴ در جداول ۳-۱۱ آمده است.

جدول ۱- مشخصات ارقام و پایه‌های تجاری (بومی/خارجی) پیسته

ردیف	نام	نوع						نام
		رقم	پایه	گرده‌افشان	بومی	غیر بومی	تجاری	
۱	اکبری	*	-	بادامی	*	-	*	۱
۲	احمد آقایی	*	-	بادامی	*	-	*	۲
۳	اوحدی	*	-	بادامی	*	-	*	۳
۴	کله‌قوچی	*	-	بادامی	*	-	*	۴
۵	بادامی‌زرزند	-	*	-	*	-	*	۵

سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)	معایب رقم	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	شناسائی، جمع‌آوری، مقایسه ارقام، بررسی خصوصیات کمی و کیفی، ثبت رقم	شناسائی، جمع‌آوری، مقایسه ارقام، بررسی خصوصیات کمی و کیفی، ثبت رقم	میهه بادامی شکل و درشت	حساس به آفت پسیل	۵۰۰۰۰ (درختان بارور)
۷۰۰۰۰ (درختان بارور)	سال‌آوری نسبتاً بالا	میهه درشت و سفید، عملکرد بالا	شناسائی، جمع‌آوری، مقایسه ارقام، بررسی خصوصیات کمی و کیفی، ثبت رقم	شناسائی، جمع‌آوری، مقایسه ارقام، بررسی خصوصیات کمی و کیفی، ثبت رقم	میهه بادامی بالا، میوه درشت	حساس به سرمای بهاره	۷۰۰۰۰ (درختان بارور)	
۱۲۰۰۰۰ (درختان بارور)	عملکرد متوسط	مقاوم به آفت پسیل، سال‌آوری کم	شناسائی، جمع‌آوری، مقایسه ارقام، بررسی خصوصیات کمی و کیفی، ثبت رقم	شناسائی، جمع‌آوری، مقایسه ارقام، بررسی خصوصیات کمی و کیفی، ثبت رقم	مقاوم به خشکی و شوری، مقاومت نسبی در برابر عامل گموز	حساس به نمناک	۲۰۰۰۰۰	

جدول ۲- مشخصات ارقام و پایه‌های تجاری (بومی/خارجی) پسته که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	نوع			رقم	پایه	دگرگرفته‌افشان	نام گرده‌افشان پیشنهادی	مشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور (برای ارقام خارجی)	سال معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
		خودگردان	دگرگرفته‌افشان	پایه											
۱	ممتاز	-	دگرگرفته‌افشان	-	*	-	دگرگرفته‌افشان	بادامی	ایران	انتخاب	-	۱۳۸۹	میوه فندقی شکل و درشت، حساس به آفتاب‌سوختگی، زودگل، رشد سالیانه کم	اکثر مناطق مناسب پسته‌کاری	عدم آشنایی باغداران با خصوصیات رقم و عدم ترویج آن
۲	شاهپسند	-	دگرگرفته‌افشان	-	*	-	دگرگرفته‌افشان	-	ایران	انتخاب	-	۱۳۸۹	میوه متوسط، زودگل، رشد سالیانه زیاد، پوکی میوه زیاد	استان سمنان مخصوصا دامغان	عدم قدرت رقابت با ارقام تجاری پسته (از نظر کمی و کیفی) در مناطقی غیر از سمنان
۳	کلبوری	-	دگرگرفته‌افشان	-	*	-	دگرگرفته‌افشان	کلبوری	ایران	انتخاب	-	۱۳۸۹	میوه بادامی شکل، دیرگل، رشد سالیانه زیاد، میوه نسبتا ریز، رنگ مغز کاملا سبز	استان قزوین	ریزبودن میوه، و عدم قدرت رقابت با ارقام تجاری پسته (از نظر کمی و کیفی) در مناطقی غیر از قزوین
۴	بلامی سفید	-	دگرگرفته‌افشان	-	*	-	دگرگرفته‌افشان	بادامی	ایران	انتخاب	-	۱۳۸۹	میوه بادامی شکل، رشد سالیانه متوسط، متوسط گل، عملکرد بالا، درصد خندانی بالا	استان خراسان رضوی مخصوصا فیض‌آباد	عدم قدرت رقابت با ارقام تجاری پسته (از نظر کمی و کیفی) در مناطقی غیر از فیض‌آباد

جدول ۳- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی پیسته تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع		نام گرده‌افشان	منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیش‌بینی‌ها یا امکانات مورد نیاز
				خودلاغر	گرده‌افشان								
۱	R-110	-	*	-	-	-	ایران	گرده‌افشان کنترل شده	۱۳۹۵	۱۴۰۱	مقاومت به شوری	اکثر مناطق پیسته‌کاری	تامین اعتبار
۲	R-120	-	*	-	-	-	ترکیه	گرده‌افشان کنترل شده	۱۳۹۵	۱۴۰۲	مقاومت به خشکی	اکثر مناطق پیسته‌کاری	تهیه بذور مورد نیاز
۴	H-142	-	*	-	-	-	ایران	گرده‌افشان کنترل شده	۱۳۹۵	۱۴۰۲	تحمل به خشکی، شوری و گموز	اکثر مناطق پیسته‌کاری	نیازمند مطالعات تکمیلی
۵	H-143	-	*	-	-	-	ترکیه	گرده‌افشان کنترل شده	۱۳۹۵	۱۴۰۲	تحمل به خشکی، نماتد و گموز	اکثر مناطق پیسته‌کاری	نیازمند مطالعات تکمیلی
۶	H-144	-	*	-	-	-	ترکیه	گرده‌افشان کنترل شده	۱۳۹۵	۱۴۰۲	تحمل به خشکی، سرما، نماتد و گموز	اکثر مناطق پیسته‌کاری	نیازمند مطالعات تکمیلی

ادامه جدول ۳ - ارقام و پایه های پیش بینی شده در برنامه اصلاحی پسته تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع		نام گرده افشان	منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش بینی)	ویژگی های بارز و مزیت های رقم	مناطق مستعد کشت	پیشنهادهای یا امکانات مورد نیاز
				خود لاگر	گرده افشان								
۷	ترینیتوس	-	*	-	-	-	ترکیه	گرده افشان کنترل شده	۱۳۹۸	۱۴۰۴	تحمل به خشکی، سرما، نمناک و گموز	اکثر مناطق پسته کاری	نیازمند مطالعات تکمیلی
۸	سفید احمد آقایی	*	-	دگر گرده افشان	دگر گرده افشان	سفید احمد آقایی	ایران	انتخابی	۱۳۸۷	۱۴۰۲	عملکرد بالا، درصد خندانی بالا، سال آوری پایین	اکثر مناطق پسته کاری	نیازمند مطالعات تکمیلی
۹	سفید اکبری	*	-	دگر گرده افشان	دگر گرده افشان	سفید اکبری	ایران	انتخابی	۱۳۸۷	۱۴۰۲	عملکرد بالا، درصد خندانی بالا، سال آوری پایین	اکثر مناطق پسته کاری	نیازمند مطالعات تکمیلی
۱۰	رضایی زو درس	*	-	دگر گرده افشان	دگر گرده افشان	بادامی	ایران	انتخابی	۱۳۸۰	۱۴۰۱	زودرسی محصول، درصد خندانی بالا	اکثر مناطق مخصوصا مناطق سردسیری	نیازمند مطالعات تکمیلی
۱۱	سفید پسته نوق	*	-	دگر گرده افشان	دگر گرده افشان	بادامی	ایران	انتخابی	۱۳۸۰	۱۴۰۱	میوه های درشت، سال آوری کم	اکثر مناطق پسته کاری	نیازمند مطالعات تکمیلی
۱۲	UCB-1	-	*	-	-	-	آمریکا	بررسی سازگاری	۱۳۹۵	۱۴۰۱	مقاوم به ورتیسیلیوم، فیتوفورا و نسبتا مقاوم به شوری	اکثر مناطق پسته کاری که دارای مشکل شوری و سرمای زمستانه و کمبود آب نباشند	نیازمند مطالعات تکمیلی

فصل ۲

پژوهشکده چای

اطلاعات این فصل توسط پژوهشکده چای تهیه شده است

رضا آزادی گنبد - رئیس پژوهشکده
علی سراجی - معاون پژوهش، فناوری و انتقال یافته‌ها
فاضل پور حقگو - مدیر برنامه ریزی و پشتیبانی

رضا آزادی گنبد، سیاوش پور عزیزیان رودسری، حمیرا چایچی سیاهکلی، علی سراجی،
مهران غلامی، کوروش فلکرو، مرتضی گمار

چای یکی از نوشابه‌های مهم و غیرالکلی رایج در جهان است. در سال ۱۲۷۹ هجری شمسی، حاج محمد میرزا معروف به کاشف‌السلطنه با وارد کردن بذر و نهال‌های چای از کشور هندوستان، کشت آن را در شمال ایران رواج داده و به تدریج باغ‌های چای در ایران توسعه یافت. هم‌اکنون چای یکی از مهم‌ترین محصولات کشاورزی منطقه شمال کشور به‌شمار می‌آید. سطح زیر کشت چای در ایران حدود ۳۲ هزار هکتار بوده و عمده کشت آن در دو استان گیلان (۹۰٪) و مازندران (۱۰٪) انجام می‌گیرد. بیش از ۷۰,۰۰۰ خانوار کشاورز در این منطقه به چای‌کاری مشغول هستند. پژوهشکده چای به عنوان یکی از هفت پژوهشکده تابعه موسسه تحقیقات علوم باغبانی با هدف جمع‌آوری تمامی فعالیت‌های تحقیقاتی و آرایه توصیه‌های فنی به کشاورزان چای‌کار و کارخانجات چای‌سازی بنا گردیده است. فعالیت‌های پژوهشی این پژوهشکده به منظور رسیدن به اهداف تحقیقاتی در زمینه‌های مختلف به شرح ذیل است:

- مطالعات گیاه‌شناسی، ژنتیک و فیزیولوژی چای، تولید ارقام اصلاح‌شده دارای خصوصیات مطلوب نظیر عملکرد بالا، کیفیت مناسب و مقاوم به تنش‌های زنده و غیرزنده
 - بررسی خصوصیات فیزیکی و شیمیایی خاک باغ‌های چای و نیز مطالعه وضعیت تغذیه گیاهی، کنترل فرسایش خاک و اصلاح آن برای ارتقای کیفیت و کمیت محصول چای
 - مطالعه و انجام فعالیت‌های تحقیقاتی امور باغبانی مانند تکثیر، کشت، قلمه‌گیری، هرس، برگ‌چینی، برداشت، جایگزینی یا واکاری، ریشه‌کنی بوته‌های فرسوده و جایگزینی با ارقام اصلاح شده دارای کیفیت و کمیت مناسب
 - مطالعه روش‌های مختلف مدیریت و برنامه‌ریزی آبیاری، مطالعه روش‌های افزایش بهره‌وری آب و کود، مدیریت کاهش اثرات خشک‌سالی، مطالعه تغییرات اقلیم و شرایط آب و هوایی
 - مطالعه و بررسی کیفیت بیوشیمیایی برگ‌سبز و چای‌سیاه، اندازه‌گیری صفات مرتبط با کیفیت چای در امور تحقیقاتی، و مطالعه عوامل تاثیرگذار بر روی کیفیت چای سیاه
 - مطالعه آفات، بیماری‌ها، علف‌های هرز و سایر عوامل خسارت‌زا، و همچنین مطالعه شیوه‌های مدیریت مبارزه به‌ویژه مدیریت مبارزه تلفیقی با بیماری نماتد مولد زخم ریشه چای (*Pratylenchus loosi*) و سایر عوامل خسارت‌زا از جمله شپشک‌های آردآلود، کنه قرمز پاکوتاه و سایر آفات مکنده
 - مطالعه نظام‌های بهره‌برداری و بررسی وضعیت اقتصادی کشت و صنعت چای در ایران
- در حال حاضر پژوهشکده چای در حوزه ریاست دارای یک معاونت (پژوهش، فناوری و انتقال یافته‌ها)، یک مدیریت (مدیریت برنامه‌ریزی و پشتیبانی) بوده که در قالب سه گروه پژوهشی

ژنتیک و به نژادی، فناوری و مدیریت تولید، و فیزیولوژی و فناوری پس از برداشت در هفت ایستگاه تحقیقاتی و دو کارخانه چای‌سازی فعالیت می‌نمایند.

فعالیت‌های ژنتیک و به‌نژادی چای

هدف از به‌نژادی چای مانند هر گیاه دیگر، افزایش عملکرد، بهبود کیفیت و افزایش مقاومت چای در مقابل تنش‌های زنده و غیرزنده می‌باشد. چای گیاهی خودناسازگار و دگرگشن است و دورگ‌گیری‌های طبیعی بین بوته‌های آن منجر به تولید بذور هیبرید می‌شود. در ابتدای ورود چای به ایران به علت نبود برنامه‌های مدون به‌نژادی و عدم بکارگیری روش‌های تکثیر غیرجنسی، توسعه کشت چای برای سال‌های متمادی صرفاً از طریق بذر و نهال‌های حاصل از بذرانجام شده است. به عبارت دیگر بوته‌های چای باغات قدیمی حاصل هیبریدهای طبیعی هستند. هیبریدهای طبیعی چای مجموعه‌هایی ناهمگن می‌باشند که علیرغم دارابودن اشتراک‌هایی در صفات مورفولوژی، فیزیولوژی و بیوشیمیایی، بواسطه طبیعت دگرگشن چای، هر بوته با بوته مجاور خود دارای تفاوت‌های ظاهری و باطنی زیادی است. این تفاوت‌ها نه تنها موجب تولید محصول غیریکنواخت می‌شود، بلکه در ساخت چای با کیفیت مطلوب نیز اختلال ایجاد می‌نماید. از طرف دیگر، حدود ۷۰ درصد از باغ‌های چای ایران به طور متوسط بیش از ۵۰ سال سن دارند. این بوته‌ها عمر مفید خود را از دست داده‌اند و عملکرد و کیفیت چای تولیدی در این باغ‌ها کاهش یافته است. باغداران به جای کاشت نهال‌های جدید، هر چند سال یک‌بار با هدف جوان‌سازی بوته، بوته‌های مسن را هرس کفبر می‌کنند. بدیهی است این کار نمی‌تواند جایگزین مناسبی برای یک بوته کم‌بارده و فرسوده محسوب گردد، بنابراین ضروری است در این گونه باغ‌ها، بوته‌های قدیمی با نهال‌های جوان اصلاح شده، که دارای عملکرد و کیفیت مطلوب بوده، و مقاوم به تنش‌های زنده و غیرزنده می‌باشند، جایگزین شوند. دسترسی به نهال‌های اصلاح شده اولین قدم در برنامه‌های به‌نژادی چای است. اجرای این عمل نه تنها می‌تواند منجر به معرفی بوته‌های مرغوب و اصلاح‌شده شود، بلکه در جهت افزایش ذخایر توارثی چای و تکمیل تدریجی کلکسیون ژرم‌پلاس چای کشور نیز مفید خواهد بود. در این راستا ممکن است برخی از ژنوتیپ‌های انتخابی به‌واسطه یک یا چند صفت منحصر به فرد، برجسته‌تر از سایر ژنوتیپ‌ها ظاهر شده و در جریان مراحل آزمایش، از خود واکنش بهتری را نسبت به برخی از عوامل خاص نشان دهند. حفظ و نگهداری چنین ژنوتیپ‌هایی از جمله اساسی‌ترین کارهای اصلاحی است. برای این منظور، گروه ژنتیک و به‌نژادی پژوهشکده چای از سال ۱۳۷۸ در قالب طرح "گزینش کلونی" فعالیت‌ها و اقدامات منظمی را در چند پروژه زمان‌بندی شده شروع نمود که منجر به دستیابی به کلون‌های امیدبخش چای شد. دستاوردهای حاصل از انجام آزمایش‌های مقدماتی در دو ایستگاه تحقیقات چای فشالم (شفت) و فجر لاهیجان شامل دستیابی به دو کلون امیدبخش یکی در منطقه چایکاری شفت و فومن با عملکرد برگ سبز ۵/۵ تن در هکتار و محصول استاندارد (دو برگ و یک غنچه) و با میانگین رتبه کیفیت چای خشک حدود ۱۵ از ۲۰ (مطلوب)، و کلون دیگر در منطقه چای‌کاری لاهیجان با عملکرد برگ سبز بیش از ۵ تن در هکتار و محصول استاندارد با میانگین رتبه کیفیت چای خشک ۱۴ از ۲۰ (مطلوب) می‌باشد. همچنین مطالعات تنوع ژنتیکی، بررسی مقاومت‌ها و تنش خشکی در گیاه چای به منظور دستیابی به ارقام مقاوم/متحمل چای و نیز انجام آزمایش‌های سازگاری ارقام کلونی و بذری بومی و وارداتی چای در گروه ژنتیک و به‌نژادی پژوهشکده چای در حال اجرا می‌باشد.

مشخصات ارقام چای و همچنین لیست پیش‌بینی ارقام در برنامه‌های اصلاحی تا افق ۱۴۰۴ در جداول ۴-۶ آمده است.

جدول ۴- مشخصات ارقام و ژنوتیپ‌های چای

ردیف	نام	نوع						نام	رقم	پایه	نام گرده‌افشان	بومی	غیربومی	تجاری	کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم	سطح زیرکشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
		رقم	رقم	رقم	رقم	رقم	رقم											
۱	کلون امیدبخش ۱۰۰	*	-	-	*	-	-	-	-	-	-	-	-	شناسایی و ارزیابی و تکثیر انبوه	تیپ رویشی چینی، دارای برگ‌های درشت و لطیف، فلش‌زنی زود هنگام بهار، سطح گسترش بالای بوته، به‌خواب رفتن دیر هنگام در پاییز، رنگ برگ سبز روشن، گلدهی کم، عملکرد استاندارد (یک غنچه و دو برگ) در شرایط آبیاری بالای ۵/۵ تن در هکتار، کیفیت مطلوب چای‌سازی	حساس به نماتد مولد زخم ریشه	۲۰۰	

جدول ۵- مشخصات ارقام و ژنوتیپ‌های تجاری (بومی/خارجی) چای که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع			کشور (برای ارقام خارجی)	سال ورود به	سال معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
				خوداگر	گرده‌افشان	نام گرده‌افشان پیشنهادی						
۱	DG 7	*	-	-	-	۱۳۶۸	-	عملکرد بالا، متحمل به خشکی، متحمل به نماتد	مناطق چای کاری گیلان و مازندران	عدم استقبال چای کاران		
۲	KEN	*	-	-	-	۱۳۶۸	-	عملکرد بالا، تقریباً متحمل به خشکی	مناطق چای کاری گیلان و مازندران	عدم استقبال چای کاران		
۳	DG 7.1	*	-	-	-	۱۳۶۸	-	عملکرد نسبتاً بالا	مناطق چای کاری گیلان و مازندران	عدم استقبال چای کاران		
۴	۶۲.۵	*	-	-	-	۱۳۶۸	-	عملکرد بالا، تقریباً متحمل به خشکی، متحمل به نماتد	مناطق چای کاری گیلان و مازندران	عدم استقبال چای کاران		
۵	پاوکیتا	*	-	-	-	۱۳۶۸	-	عملکرد بالا، مخصوص ساخت چای سبز	مناطق مرکزی چای کاری خصوصاً لاهیجان	عدم استقبال چای کاران		

جدول ۶- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی چای تا افاق ۱۴۰۴

ردیف	کد ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع			منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیش‌بینی‌ها یا امکانات مورد نیاز
				خوداگر	گرده‌افشان	نام گرده‌افشان							
۱	کلون امیدبخش ۴۵۱	*	-	-	-	ایران	انتخاب کلونی	۱۳۷۸	۱۳۹۷	تیپ رویشی چینی، فلش‌زنی زودهنگام بهاره، بخواب رفتن دیرهنگام در پاییز، رنگ برگ سبز تیره، گلدهی کم، عملکرد استاندارد	مناطق چای‌کاری غرب گیلان	تهیه و تدارک لازم برای انجام آزمایش DUS	
۲	کلون امیدبخش ۴۸۲	*	-	-	-	ایران	انتخاب کلونی	۱۳۷۸	۱۳۹۷	تیپ رویشی چینی، فلش‌زنی زودهنگام بهاره، رنگ برگ سبز روشن، گلدهی کم، عملکرد استاندارد	مناطق چای‌کاری غرب گیلان	تهیه و تدارک لازم برای انجام آزمایش DUS	
۳	امیدبخش ۱۰۰	*	-	-	-	ایران	انتخاب کلونی	۱۳۷۸	۱۳۹۷	تیپ رویشی چینی، فلش‌زنی زودهنگام بهاره، رنگ برگ سبز، سطح گسترش بالای بوته، گلدهی کم، عملکرد استاندارد	مناطق چای‌کاری گیلان و مازندران	تهیه و تدارک لازم برای انجام آزمایش DUS	
۴	۱۰۱	*	-	-	-	ایران	انتخاب کلونی	۱۳۷۸	۱۳۹۷	تیپ رویشی چینی، دارای برگ‌های درشت و لطیف، فلش‌زنی زودهنگام بهاره، سطح گسترش بالای بوته	مناطق چای‌کاری گیلان و مازندران	تهیه و تدارک لازم برای انجام آزمایش DUS	
۵	کلون امیدبخش ۴۴۴	*	-	-	-	ایران	انتخاب کلونی	۱۳۷۸	۱۳۹۷	تیپ رویشی چینی، فلش‌زنی زودهنگام بهاره، رنگ برگ سبز، سطح گسترش بالای بوته، گلدهی کم، عملکرد استاندارد	مناطق چای‌کاری شرق گیلان	تهیه و تدارک لازم برای انجام آزمایش DUS	

فصل ۳

پژوهشکده خرما و میوه‌های گرمسیری

اطلاعات این فصل توسط پژوهشکده خرما و میوه‌های گرمسیری تهیه شده است

مسعود لطیفیان - رئیس پژوهشکده
احمد مستعان - معاون پژوهش، فناوری و انتقال یافته‌ها
عبدالحمید محبی - مدیر برنامه ریزی و پشتیبانی

مهدی ابادرپور، محمود ایزدی، حمیدرضا بهرامی، عزیز تراهی، سعید حاجیان، حامد حسن‌زاده خانکهدانی،
رحیم خادمی، بهاره دامن‌کشان، عاطفه داودیان، علی درینی، حمید زرگری، ابراهیم سابکی، خلیل محمودی،
سید سمیح مرعشی، مریم یکتن‌خدایی

با وجود قدمت بیش از ۴۰ ساله تحقیقات خرما در ایران، اهمیت خرما در مناطق جنوبی و نیز لزوم توسعه همه‌جانبه تحقیقات خرما در کشور سبب شد تا در اواخر سال ۱۳۷۲ موسسه تحقیقات خرمابه منظور هدایت و پشتیبانی برنامه‌های تحقیقاتی در ستاد موسسه (اهواز) و ایستگاه‌های تحقیقاتی شبانکاره (بوشهر)، جهرم (فارس)، حاجی‌آباد و میناب (هرمزگان)، عزیزآباد بم و جیرفت (کرمان)، باهوکلالت و ایرانشهر (بلوچستان) تشکیل گردد. در سال ۱۳۷۹ عنوان موسسه به موسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور تغییر یافت، و پژوهش روی میوه‌های گرمسیری نظیر انبه، موز، چیکو، گواوا و کنار رسماً به این مؤسسه واگذار شد. این موسسه با توجه به تأسیس موسسه تحقیقات علوم باغبانی کشور، در تاریخ ۲۹ آبان ۱۳۹۵ به پژوهشکده خرما و میوه‌های گرمسیری تغییر نام یافت. در حال حاضر این پژوهشکده در ساختار جدید و با سه گروه پژوهشی «ژنتیک و به‌نژادی»، «فناوری و مدیریت تولید» و «فیزیولوژی و فناوری پس از برداشت» به عنوان یکی از هفت پژوهشکده موسسه تحقیقات علوم باغبانی مشغول فعالیت است. تاکنون بیش از ۲۰۰ پروژه/ طرح تحقیقاتی در زمینه چالش‌های مختلف خرما و میوه‌های گرمسیری توسط این پژوهشکده در سطح کشور انجام شده است. گزیده‌ای از مهم‌ترین دستاوردهای تحقیقاتی این پژوهشکده در زمینه خرما و میوه‌های گرمسیری به شرح ذیل می‌باشد:

- شناسایی ارقام خرمای کشور
 - واردات و بررسی سازگاری ۱۶ رقم برتر تجاری خرمای جهان
 - بررسی، جمع‌آوری و شناسایی ارقام نر پرگرده خرما
 - معرفی رقم برای مناطق مهم خرماخیز کشور
 - تعیین مناسب‌ترین زمان گرده‌افشانی در ارقام مختلف خرما بر حسب منطقه
 - مطالعه اثرات گرده ارقام مختلف بر خواص کمی و کیفی ارقام مختلف
 - شناسایی، جمع‌آوری و مقایسه ژنوتیپ‌های مختلف ارقام انبه
 - واردات و بررسی ژرم‌پلاسم ۱۰ رقم تجاری انبه برای اولین بار در کشور
 - بررسی، شناسایی و جمع‌آوری واریته‌های برتر کنار کشور
 - واردات و بررسی ژرم‌پلاسم نخل روغنی
- مشخصات ارقام/ پایه‌های خرما و همچنین لیست پیش‌بینی ارقام در برنامه‌های اصلاحی تا افق ۱۴۰۴ در جداول ۹-۷ آمده است.

جدول ۷- مشخصات ارقام تجاری (بومی) / خارجی) خرما

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گرده افشان	نوع			نام	رقم	کارکرد و عملیات موبسه برای معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)	مناطق انجام مطالعات سازگاری
					بومی	غیربومی	تجاری							
۱	استعمان	*	-	غناهی قرمز و سبز	*	-	*	شناسایی، تهیه نقشه پراکنش، ثبت و تعیین کلیدهای شناسایی مورفولوژیک و مولکولی، بررسی سازگاری	بافت میوه نیمه‌خشک، مقاوم به کنه، گرده‌پذیری خوب، میان‌رس، هم‌رسی بالای میوه، مناسب برداشت مکانیزه، انبساطی خوب، قابل شستشو و حمل و نقل عالی، صادراتی	قیمت پایین	۲۰۵۰۰	آبادان، شادگان، اهواز، خرمشهر، شوشتر، ماهشهر، همدان، هفتکل، دشت آزادگان، رامهرمز، رامشیر و شوش (خوزستان) و طبرستان (یزد)		
۲	برچی	*	-	غناهی سبز و قرمز	*	-	*	شناسایی، تهیه نقشه پراکنش، ثبت و تعیین کلیدهای شناسایی مورفولوژیک و مولکولی، بررسی سازگاری	بافت میوه نرم، خارک فاقد گسی، بسیار بازاریابند، دم‌خوشه بسیار بلند، تاج گسترده، عملکرد بالا، میان‌رس، مقاوم به رطوبت نسبی	نیازمند سردخانه برای نگهداری خارک و رطب، حساس به کنه	۲۵۰۰	آبادان، اهواز، خرمشهر، شادگان، شوشتر، ماهشهر، همدان، دشت آزادگان، امیدیه و رامهرمز در خوزستان، اغلب مناطق در استانهای بوشهر و فارس، بستک، حاجی آباد و میناب در هرمزگان و سرار، نیکشهر و چابهار در بلوچستان		
۳	پیارم	*	-	ژنوتیپ‌هایی با کد ۱۰۱۰ و ۱۰۱۲	*	-	*	شناسایی، تهیه نقشه پراکنش، ثبت و تعیین کلیدهای شناسایی مورفولوژیک و مولکولی، بررسی سازگاری	بافت میوه نیمه‌خشک، عملکرد نسبتاً بالا، بسیار بازاریابند، صادراتی	حساس به آفات انباری، نیازمند سردخانه برای نگهداری میوه خرما، بسیار حساس به رطوبت نسبی	۲۴۰۰	حاجی آباد در هرمزگان، اغلب مناطق در فارس، بهبهان در خوزستان، به، جیرفت، کهنوج و شهباد در کرمان و ایرانشهر، سراوان و نیکشهر در بلوچستان		

ادامه جدول ۷- مشخصات ارقام تجاری (بومی/خارجی) خرما

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گروه افشان	نوع			کارکرد و عملیات موسسه برای معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مغایب رقم	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)	مناطق انجام مطالعات سازگاری
					بومی	غیر بومی	تجاری					
۴	کیکاب	*	-	اصیلو	*	-	*	بافت میوه نرم، میان‌رس، عملکرد بالا، قابلیت مصرف در رطب و خرما، صادراتی	نیازمند سردخانه برای نگهداری رطب، غیر قابل شستشو	۲۷۰۰۰	دشتستان و تنگستان در بوشهر، بهبهان در خوزستان، کازرون در فارس و طیس در یزد	
۵	مضافتی	*	-	نر مضافتی	*	-	*	بافت میوه نرم، میان‌رس، دم‌خوشه بلند، عملکرد بالا، صادراتی	بسیار حساس به ترشیدگی، حساس به عارضه پژمردگی و خشکیدگی خوشه، نیازمند سردخانه برای نگهداری رطب و قابلیت حمل و نقل پایین	۵۶۰۰۰	بم، خیرفت، کهنوج و شهباد در کرمان، سراوان و نیک‌شهر در بلوچستان، اغلب مناطق در فارس و طیس در یزد	
۶	زاهدی	*	-	توروز، غنای، قمر و سبز	*	-	*	بافت میوه خشک، برگه‌پندیری خوب، متحمل به شوری و سرما، میان‌رس، هم‌رسی بالای میوه، مناسب برداشت مکانیزه، عملکرد نسبتاً بالا، قابل شستشو و حمل و نقل خوب، صادراتی	حساس به آفات انباری	۹۵۰۰۰	اغلب مناطق در استانهای خوزستان، بوشهر و فارس و حاجی‌آباد در هرمزگان، خیرفت، کهنوج و شهباد در کرمان، ایرانشهر و سراوان در بلوچستان و طیس در یزد	

ادامه جدول ۷- مشخصات ارقام تجاری (بومی/خارجی) خرما

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گرده‌افشان	نوع			نام	ردیف
					بومی	غیر بومی	تجاری		
۷	دبری	*	-	غنا می قرمز و سبز	*	-	*	۷	
۸	گنظار	*	-	غنا می قرمز و سبز	*	-	*	۸	
۹	شاهانی	*	-	ژنوتیپ‌های با کد ۷۰۱۳ و ۷۰۰۵	*	-	*	۹	

مناطق انجام مطالعات سازگاری	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)	معایب رقم	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	کارکرد و عملیات مومسه برای معرفی	شناسایی، تهیه نقشه پراکنش، ثبت و تعیین کلیدهای شناسایی مورفولوژیک و مولکولی، بررسی سازگاری	آبادان، اهواز، خرمشهر و شادگان، دشت آزادگان، شوشتر، همدان و رامهرمز در خوزستان، جهرم در فارس و حاجی‌آباد و میناب در هرمزگان	۹۰۰	حساس به آفات ابیاری	بافت میوه خشک، میزان رس، همرسی بالای میوه، مناسب برداشت مکانیزه، دم‌خوشه متوسط، قابل شستشو و حمل و نقل خوب، صادراتی	شناسایی، تهیه نقشه پراکنش، ثبت و تعیین کلیدهای شناسایی مورفولوژیک و مولکولی، بررسی سازگاری	بافت میوه نرم، میزان رس، همرسی بالای میوه، انبارداری خوب، عملکرد متوسط، قابلیت مصرف در رطب و خرما	غیر قابل شستشو	۷۰۰	ماهشهر، هفتگل، امیدیه، رامشیر و همدان در خوزستان؛ اغلب مناطق بوشهر و لرستان، لامرد، خنج، داراب، قیر و کارزین در فارس	آبادان، شادگان، اهواز، خرمشهر، شوشتر، ماهشهر، هفتگل، امیدیه، رامشیر و همدان در خوزستان؛ اغلب مناطق بوشهر و لرستان، لامرد، خنج، داراب، قیر و کارزین در فارس	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)	مناطق انجام مطالعات سازگاری
تمام مناطق استان فارس	۱۶۵۰۰	پفکی شدن میوه خرما، قابلیت حمل و نقل پایین، نسبتاً پابلند	بافت میوه نرم، عملکرد نسبتاً بالا، میوه کشیده	شناسایی، تهیه نقشه پراکنش، ثبت و تعیین کلیدهای شناسایی مورفولوژیک و مولکولی، بررسی سازگاری	شناسایی، تهیه نقشه پراکنش، ثبت و تعیین کلیدهای شناسایی مورفولوژیک و مولکولی، بررسی سازگاری	تمام مناطق استان فارس	۱۶۵۰۰	پفکی شدن میوه خرما، قابلیت حمل و نقل پایین، نسبتاً پابلند	بافت میوه نرم، میزان رس، همرسی بالای میوه، انبارداری خوب، عملکرد متوسط، قابلیت مصرف در رطب و خرما	شناسایی، تهیه نقشه پراکنش، ثبت و تعیین کلیدهای شناسایی مورفولوژیک و مولکولی، بررسی سازگاری	بافت میوه نرم، میزان رس، همرسی بالای میوه، انبارداری خوب، عملکرد متوسط، قابلیت مصرف در رطب و خرما	غیر قابل شستشو	۷۰۰	ماهشهر، هفتگل، امیدیه، رامشیر و همدان در خوزستان؛ اغلب مناطق بوشهر و لرستان، لامرد، خنج، داراب، قیر و کارزین در فارس	آبادان، شادگان، اهواز، خرمشهر، شوشتر، ماهشهر، هفتگل، امیدیه، رامشیر و همدان در خوزستان؛ اغلب مناطق بوشهر و لرستان، لامرد، خنج، داراب، قیر و کارزین در فارس	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)	مناطق انجام مطالعات سازگاری

ادامه جدول ۷- مشخصات ارقام تجاری (بومی/اخرجی) خرما

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گرده‌افشان	نوع			نام	رقم	پایه	نام	ردیف
					تجاری	غیر بومی	بومی					
۱۰	زنی	*	-	جالق	*	-	*	-	*	-	خضراوی	۱۳
۱۱	مرداسنگ	*	-	نر محلی مرداسنگ	*	-	*	-	*	-	خضراوی	۱۳
۱۲	حلاوی	*	-	غنامی قرمز و سبز	*	-	*	-	*	-	خضراوی	۱۳
				شناسایی، تهیه نقشه پراکنش، ثبت و تعیین کلیدهای شناسایی مورفولوژیک و مولکولی، بررسی سازگاری	*	-	*	-	*	-	خضراوی	۱۳
				بافت میوه نرم، عملکرد بالا، ظاهر بازارپسند، در مرحله نیمه رطب بسیار بازارپسند، مقاوم به رطوبت نسبی	*	-	*	-	*	-	خضراوی	۱۳
				بافت میوه نیمه خشک، رنگ روشن میوه، مناسب برداشت مکابیره، بازارپسند	*	-	*	-	*	-	خضراوی	۱۳
				بافت میوه نیمه خشک، همرسی بالای میوه، پاکوتاه‌ترین رقم ماده دنیا	*	-	*	-	*	-	خضراوی	۱۳
				عدم تلقیح مناسب گل‌ها، پایلند بودن (رشد طولی زیاد در سال)	*	-	*	-	*	-	خضراوی	۱۳
				نیازمند سردخانه برای نگهداری خرما	*	-	*	-	*	-	خضراوی	۱۳
				میتاب، رودان، پارسین، بندرننگه، بستک، فین و رضوان در هرمزگان	*	-	*	-	*	-	خضراوی	۱۳
				آبادان، شادگان، اهواز، خرمشهر، رامهرمز و ماهشهر در خوزستان، میناب و حاجی‌آباد در هرمزگان و خیرم، لارستان، لاهورد، مهر، ختیج، داراب، قیر و کارزین و فرشبند در فارس	*	-	*	-	*	-	خضراوی	۱۳
				مناطق انجام مطالعات سازگاری	*	-	*	-	*	-	خضراوی	۱۳
				سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)	*	-	*	-	*	-	خضراوی	۱۳
				۸۳۰۰	*	-	*	-	*	-	خضراوی	۱۳
				۸۰۰۰	*	-	*	-	*	-	خضراوی	۱۳
				۲۵۰	*	-	*	-	*	-	خضراوی	۱۳
				۱۰۰۰	*	-	*	-	*	-	خضراوی	۱۳

ادامه جدول ۷- مشخصات ارقام تجاری (بومی/خارجی) خرما

ردیف	نام	نوع					رقم	پایه	نام حوزه/افشان	بومی	غیر بومی	تجاری	کارکرد و عملیات موسسه برای معرفی	ویژگی های بارز و مزیت های رقم	معایب رقم	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)	مناطق انجام مطالعات سازگاری
		*	*	*	*	*											
۱۴	شکر	*	-	غذای قهوه و سبز	*	-	*	شناسایی، تهیه نقشه پراکنش، بررسی سازگاری	بافت میوه نرم، میوه ها بسیار شیرین و قابل مصرف در مراحل مختلف رسیدن، عملکرد بالا، همرسی بالای میوه	هدایت خوشه دشوار	۲۲۰	آبادان، شادگان، اهواز، خرمشهر، بهبهان و ماهشهر در خوزستان، دشتی و دشتستان در بوشهر و طبس در یزد					
۱۵	جوزی	*	-	غذای قهوه و سبز	*	-	*	شناسایی، تهیه نقشه پراکنش، بررسی سازگاری	خارک فاقد گسی، تجاری در مراحل خارک و رطب، بافت میوه نیمه خشک، مناسب تازه خوری	حساس به عارضه بژمردگی و خشکیدگی خوشه، پفکی شدن خرما	۲۰۰	آبادان، شادگان، اهواز و خرمشهر در خوزستان و طبس در یزد					
۱۶	بریم	*	-	غذای قهوه و سبز	*	-	*	شناسایی، تهیه نقشه پراکنش، بررسی سازگاری	بافت میوه نیمه خشک، خارک با گسی بسیار کم، عملکرد بالا، بازار پسند، خرما غیر پفکی	حساس به کنه	۷۰۰	آبادان، شادگان، اهواز، شوشتر، همدان، چابک، رامشیر و ماهشهر در خوزستان و طبس در یزد					
۱۷	آل مهتری	*	-	نر محلی آل مهتری	*	-	*	شناسایی، تهیه نقشه پراکنش، بررسی سازگاری	زودرس ترین رقم جهان، مقاوم به ترش شدن در رطوبت نسبی بالا	بسیار پابلند، کیفیت میوه متوسط	۱۷۰۰	میناب، رودان و فین و رضوان در هرمزگان، جیرفت و کهنوج در کرمان و ایرانشهر و نیکشهر در بلوچستان					

ادامه جدول ۷- مشخصات ارقام تجاری (بومی/خارجی) خرما

مناطق انجام مطالعات سازگاری	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)	مغایب رقم	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	کارکرد و عملیات موسسه برای معرفی	نوع					نام ردیف		
					تجاری	غیر بومی	بومی	نام گرده‌افشان	پایه		رقم	نام
دشتستان در بوشهر	۱۰۰۰	-	بافت میوه نیمه-خشک با قابلیت انبارداری خوب، از ارقام تجاری و مرفوب کشور	شناسایی، تهیه نقشه پراکنش، بررسی سازگاری	*	-	*	نر محلی شهبای	-	*	شهبای	۱۸
رودان، حاجی‌آباد، فین و رضوان و سیاهو در هرمزگان	۱۲۵۰	نیازمند سردخانه برای نگهداری	بافت میوه نرم، عالی و بازارپسند	شناسایی، تهیه نقشه پراکنش، بررسی سازگاری	*	-	*	نر محلی کریتنه	-	*	کریتنه	۱۹
رودان در هرمزگان، لارستان، لامرد، مهر و فرشبند در فارس، جیرفت در کرمان، سرباز و نیکشهر در بلوچستان، تنگستان و دشتستان در بوشهر	۱۴۰۰	-	خارک شیرین، قابل رسیدن با استفاده از انجماد و گرما	شناسایی، تهیه نقشه پراکنش، بررسی سازگاری	*	-	*	نر محلی خنیزی	-	*	خنیزی	۲۰

جدول ۸- مشخصات ارقام تجاری (بومی/خارجی) خرما که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع		نام گرده‌افشان پیشنهادی	منشا (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور (برای ارقام خارجی)	سال معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
				خودرادگر	گرده‌افشان								
۱	خلاص	*	-	دگرگرده‌افشان	نر محلی	عربستان	انتخاب	۱۳۷۰	۱۳۹۰	درشت بودن میوه، مواد جامد محلول بالا، میزان ماده خشک بالا	گرم و مرطوب	عدم وجود پاجوش، عدم آگاهی نخلکاران از وجود این رقم	
۲	ایوانجا	*	-	دگرگرده‌افشان	نر محلی	عمان	انتخاب	۱۳۷۰	۱۳۹۰	درشت بودن میوه	گرم و مرطوب	عدم وجود پاجوش، عدم آگاهی نخلکاران از وجود این رقم	
۳	کوش‌زباد	*	-	دگرگرده‌افشان	نر محلی	عمان	انتخاب	۱۳۷۰	۱۳۹۰	رنگ خوب میوه، نسبت بالای گوشت به هسته	گرم و مرطوب	عدم وجود پاجوش، عدم آگاهی نخلکاران از وجود این رقم	
۴	نیات‌سیف	*	-	دگرگرده‌افشان	نر محلی	عربستان	انتخاب	۱۳۷۰	۱۳۹۰	میوه درشت، نسبت بالای گوشت به هسته	گرم و مرطوب	عدم وجود پاجوش، عدم آگاهی نخلکاران از وجود این رقم	
۵	ابوعمان	*	-	دگرگرده‌افشان	نر محلی	امارات متحده عربی	انتخاب	۱۳۷۰	۱۳۹۰	گرده‌پذیری خوب، میوه درشت	گرم و مرطوب	عدم وجود پاجوش، عدم آگاهی نخلکاران از وجود این رقم	
۶	فرماده	*	-	دگرگرده‌افشان	نر محلی	عمان	انتخاب	۱۳۶۶	۱۳۸۵	پر محصول، مقاوم به ترش شدن در رطوبت نسبی بالا	حاجی آباد و میناب و مناطق دارای شرایط آب و هوایی مشابه	عدم وجود پاجوش، عدم آگاهی نخلکاران از وجود این رقم	

جدول ۹- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی خرما تا افق ۱۴۰۴

ردیف	نام رقم/ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع		نام گرده‌افشان	مستشاه (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیشنهادات یا امکانات موردنیاز
				خود/ دگرگرده‌افشان	دگرگرده‌افشان								
۱	فرسی	*	-	دگرگرده‌افشان	غنا می قرمز و سبز	ایران	انتخاب	۱۳۹۶	۱۴۰۴	بافت میوه نیمه‌خشک، خوش رنگ و فرم، بازارپسند	استان‌های خرماخیز کشور	اعتبار جهت بررسی سازگاری و مقایسه ارقام در مناطق جدید	
۲	عوبدی	*	-	دگرگرده‌افشان	غنا می قرمز و سبز	ایران	انتخاب	۱۳۹۶	۱۴۰۴	بسیار درشت، خوش رنگ و بازارپسند	استان‌های خرماخیز کشور	اعتبار جهت بررسی سازگاری و مقایسه ارقام در مناطق جدید	
۳	عوبیری	*	-	دگرگرده‌افشان	غنا می قرمز و سبز	ایران	انتخاب	۱۳۹۶	۱۴۰۴	بسیار شبیه به برخی، طعم میوه همراه با اندکی تند	استان‌های خرماخیز کشور	اعتبار جهت بررسی سازگاری و مقایسه ارقام در مناطق جدید	
۴	خاصوی	*	-	دگرگرده‌افشان	نرم‌حلی	ایران	انتخاب	۱۳۹۶	۱۴۰۴	عملکرد متوسط، رب پر شهد، بسیار شیرین و پرفروش در بازارهای محلی، خرما می نرم با قابلیت انبارداری خوب، از ارقام تجاری و مرغوب کشور	استان‌های خرماخیز کشور	اعتبار جهت بررسی سازگاری و مقایسه ارقام در مناطق جدید	
۵	کلاگی	*	-	دگرگرده‌افشان	نرم‌حلی	ایران	انتخاب	۱۳۹۶	۱۴۰۴	عدم ریزش میوه، قابلیت شستشو و ماندگاری خوب	استان‌های خرماخیز کشور	اعتبار جهت بررسی سازگاری و مقایسه ارقام در مناطق جدید	
۶	رنگینو	*	-	دگرگرده‌افشان	نرم‌حلی	ایران	انتخاب	۱۳۹۶	۱۴۰۴	شکل‌لایه بودن و کیفیت خوب میوه	استان‌های خرماخیز کشور	اعتبار جهت بررسی سازگاری و مقایسه ارقام در مناطق جدید	

ادامه جدول ۹- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه اصلاحی خرما تا افق ۱۴۰۴

ردیف	نام رقم/ژنوتیپ	نوع		رقم	پایه	دگرگرفته‌افشان	نام گرده‌افشان	مشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیشنهادات یا امکانات موردنیاز
		خوددادگر گرده‌افشان	نام گرده‌افشان											
۷	سنگ‌شکن			*	-	دگرگرفته‌افشان	نرمحلی	ایران	انتخاب	۱۳۹۶	۱۴۰۴	عملکرد نسبتاً بالا، متحمل به خشکی و شوری، هم‌رسی بالای میوه، مناسب برداشت مکانیزه، تجاری در مرحله خرما، بافت میوه خشک، مناسب آجیل و فرآوری	استان‌های خرماخیز کشور	اعتبار جهت بررسی سازگاری و مقایسه ارقام در مناطق جدید
۸	آشعای			*	-	دگرگرفته‌افشان	نرمحلی	ایران	انتخاب	۱۳۹۶	۱۴۰۴	سازگار با گرده‌افشانی مکانیکی و پر محصول	استان‌های خرماخیز کشور	اعتبار جهت بررسی سازگاری و مقایسه ارقام در مناطق جدید
۹	حسن مهدی			*	-	دگرگرفته‌افشان	نرمحلی	ایران	انتخاب	۱۳۹۶	۱۴۰۴	رقم معرفی شده، پر محصول، مقاوم به ترش شدن در رطوبت نسبی بالا در منطقه فین، با ماندگاری بالا	استان‌های خرماخیز کشور	اعتبار جهت بررسی سازگاری و مقایسه ارقام در مناطق جدید
۱۰	ندانه گری			*	-	دگرگرفته‌افشان	نرمحلی	ایران	انتخاب	۱۳۹۶	۱۴۰۴	بسیار درشت و کشیده و بارارزیستند	استان‌های خرماخیز کشور	اعتبار جهت بررسی سازگاری و مقایسه ارقام در مناطق جدید
۱۱	قربانی			*	-	دگرگرفته‌افشان	نرمحلی	ایران	انتخاب	۱۳۹۶	۱۴۰۴	اندازه خرما بزرگ، نرم، رنگ قرمز تیره، حاوی فیبر بالا	استان‌های خرماخیز کشور	اعتبار جهت بررسی سازگاری و مقایسه ارقام در مناطق جدید

ادامه جدول ۹- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه اصلاحی خرما تا افاق ۱۴۰۴

ردیف	نام رقم ژنوتیپ	نوع		منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد گشت	پیشنهادات یا امکانات مورد نیاز
		نام گرده‌افشان	خودآداگر گرده‌افشان							
۱۲	کلوته	-	دگرگرده‌افشان	ایران	انتخاب	۱۳۹۶	۱۴۰۴	بسیار خوش طعم و بازارپسند	استان‌های خرمخیز کشور	اعتبار جهت بررسی سازگاری و مقایسه ارقام در مناطق جدید
۱۳	مهلپلی	-	دگرگرده‌افشان	ایران	انتخاب	۱۳۹۶	۱۴۰۴	بافت میوه نرم، عملکرد نسبتاً بالا، بسیار دیررس، بازارپسندی بالا و مناسب برای تازه‌خوری	استان‌های خرمخیز کشور	اعتبار جهت بررسی سازگاری و مقایسه ارقام در مناطق جدید
۱۴	قصب	-	دگرگرده‌افشان	ایران	انتخاب	۱۳۹۶	۱۴۰۴	میوه کشیده و درشت، بافت میوه خشک، مناسب صادرات و فرآوری (پودر بیسکویت)	استان‌های خرمخیز کشور	اعتبار جهت بررسی سازگاری و مقایسه ارقام در مناطق جدید
۱۵	مچل	-	دگرگرده‌افشان	مغرب	انتخاب	۱۳۹۶	۱۴۰۴	میوه بسیار درشت، نیمه خشک بودن، بافت میوه	استان‌های خرمخیز کشور	اعتبار جهت بررسی سازگاری و مقایسه ارقام در مناطق جدید
۱۶	دگات‌نور	-	دگرگرده‌افشان	الجزایر	انتخاب	۱۳۹۶	۱۴۰۴	خوش فرم، خشک، پر محصول، رقم تجاری بین‌المللی	استان‌های خرمخیز کشور	اعتبار جهت بررسی سازگاری و مقایسه ارقام در مناطق جدید
۱۷	دورگه مچول و نور پاکوتاه اسپیدجش ۱	-	دگرگرده‌افشان	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۶	۱۴۰۴	میوه مشابه مچول ولی بخل پاکوتاه	استان‌های خرمخیز کشور	اعتبار جهت بررسی سازگاری و مقایسه ارقام

ادامه جدول ۹- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه اصلاحی خرما تا افق ۱۴۰۴

ردیف	نام رقم/ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع			منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم مناطق مستعد کشت پیشنهادات با امکانات موندنی‌تر
				خودلاکر گردآفشان	نام گردآفشان	کشور					
۱۸	دورگه مجول و نر پاکوتاه امیدبخش ۲	*	-	دگرگردآفشان	در دست بررسی	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۶	۱۴۰۴	میوه مشابه مجول ولی سطح برگ بالاتر	استان‌های خرماتیز کشور
۱۹	دورگه مجول و نر پاکوتاه امیدبخش ۳	*	-	دگرگردآفشان	در دست بررسی	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۶	۱۴۰۴	میوه مشابه مجول ولی تنه قطورتر	استان‌های خرماتیز کشور
۲۰	دورگه مجول و نر پاکوتاه امیدبخش ۴	*	-	دگرگردآفشان	در دست بررسی	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۶	۱۴۰۴	میوه مشابه مجول ولی عملکرد بالاتر	استان‌های خرماتیز کشور
۲۱	دورگه مجول و نر پاکوتاه امیدبخش ۵	*	-	دگرگردآفشان	در دست بررسی	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۶	۱۴۰۴	میوه مشابه مجول ولی دم خوشه‌های بلندتر	استان‌های خرماتیز کشور
۲۲	دورگه مجول و نر پاکوتاه امیدبخش ۶	*	-	دگرگردآفشان	در دست بررسی	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۶	۱۴۰۴	میوه مشابه مجول ولی بدون شکرک زدن	استان‌های خرماتیز کشور

جدول ۱۰- مشخصات ارقام تجاری (بومی/خارجی) موز

ردیف	نام	نوع					رقم	پایه	نام گرده‌افشان	بومی	غیر بومی	تجاری	مشتا (کشور)	کارکرد و عملیات موسسه برای معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)	مناطق انجام مطالعات سازگاری
		رقم	رقم	رقم	رقم	رقم												
۱	هارچال	*	-	-	-	*	-	-	-	*	*	پاکستان	واردات رقم، بررسی سازگاری منطقه	پاکتانه، سازگار با شرایط منطقه	کوچک بودن میوه	۴۰۰۰	جنوب بلوچستان	
۲	دوارف کاوندیش	*	-	-	-	*	-	-	-	*	*	امریکای جنوبی	واردات رقم، بررسی سازگاری	پاکتانه، متحمل در برابر بادهای محلی	کوچک بودن میوه و عدم یکپارچگی میوه در خوشه	۵۰۰	جنوب بلوچستان	

جدول ۱۱- مشخصات ارقام تجاری (بومی/خارجی) موز که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع			منشا (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور (برای ارقام خارجی)	سال معرفی	ویژگی‌های بارز مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
				نام گرده‌افشان	خود/ دیگر گرده‌افشان	رقم							
۱	والری	*	-	-	-	آمریکای جنوبی	انتخاب	۱۳۷۲	۱۳۷۸	رقمی پابلند با خوشه‌های کشیده، دارای میوه بلند نسبت به سایر ارقام و عملکرد ۴۹/۱ تن در هکتار، یکنواختی اندازه میوه در طول خوشه	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	در دسترس نبودن نهال	
۲	گراند ناین	*	-	-	-	آمریکای جنوبی	انتخاب	۱۳۷۲	۱۳۷۸	رقمی نیمه‌پاکوتانه، با عملکرد ۴۱ تن در هکتار، بازارپسندی بیشتر از رقم هاریچال	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	در دسترس نبودن نهال	
۳	ویلیامز	*	-	-	-	آمریکای جنوبی	انتخاب	۱۳۷۲	۱۳۷۸	رقمی نیمه‌پاکوتانه، با عملکرد ۳۴/۴ تن در هکتار، بازارپسندی بیشتر از رقم هاریچال	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	در دسترس نبودن نهال	
۴	چین کاوندیش	*	-	-	-	آمریکای جنوبی	انتخاب	۱۳۷۲	۱۳۷۸	رقمی نیمه‌پاکوتانه، با عملکرد ۵۰/۷ تن در هکتار، بازارپسندی بیشتر از رقم هاریچال	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	در دسترس نبودن نهال	

جدول ۱۲- مشخصات ارقام تجاری (بومی/اخراجی) گنار

ردیف	نام	نوع						نام	
		رقم	پایه	نام حرفه‌افشان	بومی	غیر بومی	تجاری		
۱	بهرلای	*	-	-	-	*	-	بهرلای	
۲	سوئی	*	-	-	-	*	-	سوئی	
۳	سببی سفید	*	-	-	-	*	-	سببی سفید	
۴	سببی سیاه	*	-	-	-	*	-	سببی سیاه	
۵	فرزادی	*	-	-	-	*	-	فرزادی	
۶	حیفی	*	-	-	-	*	-	حیفی	
مناطق انجام مطالعات سازگاری	سطح زیرکشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)	مغایب رقم	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	کارکرد و عملیات موسسه برای معرفی	منشا (کشور)				
جنوب بلوچستان	۵۰	کوچک بودن میوه	میوه کشیده، با وزن متوسط ۴/۵ تا ۵ گرم، ۸۲ تا ۸۶ درصد گوشت	شناسایی و بررسی سازگاری	پاکستان	*	-	-	*
جنوب بلوچستان	۲۵۰	حساس به مگس میوه	میوه کشیده و بزرگ، با وزن متوسط ۹/۵ تا ۹۰ تا ۹۳ درصد گوشت و ۲۷۳ میلی گرم ویتامین ث در هر ۱۰۰ گرم گوشت میوه	شناسایی و بررسی سازگاری	پاکستان	*	-	-	*
جنوب بلوچستان	۶۰۰	عمر کم میوه پس از رسیدن	میوه گرد، درشت، با وزن متوسط ۲۴ گرم، ۹۱ تا ۹۵ درصد گوشت و ۳۳۴ میلی گرم ویتامین ث در هر ۱۰۰ گرم گوشت میوه	شناسایی و بررسی سازگاری	پاکستان	*	-	-	*
جنوب بلوچستان	۱۰۰	طعم میوه توأم با اندکی گسی	میوه گرد تا کمی کشیده، درشت، با وزن متوسط ۱۶/۸ تا ۸۶ گرم، ۹۳ تا درصد گوشت و ۳۹۸ میلی گرم ویتامین ث در هر ۱۰۰ گرم گوشت میوه	شناسایی و بررسی سازگاری	پاکستان	*	-	-	*
جنوب بلوچستان	۵۰	طعم میوه توأم با اندکی گسی	میوه گرد تا کمی کشیده، درشت، با وزن متوسط ۲۶ تا ۸۹ درصد گوشت و ۲۹۹ میلی گرم ویتامین ث در هر ۱۰۰ گرم گوشت میوه	شناسایی و بررسی سازگاری	پاکستان	*	-	-	*
جنوب بلوچستان	۵۰	عمر کم میوه پس از رسیدن، حساس به مگس میوه	میوه کشیده، درشت، با وزن متوسط ۷/۸ گرم، ۸۴ تا ۸۹ درصد گوشت و ۲۵۸ میلی گرم ویتامین ث در هر ۱۰۰ گرم گوشت میوه	شناسایی و بررسی سازگاری	پاکستان	*	-	-	*

جدول ۱۳- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی گنار تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد/نام ژنوتیپ	رقم	نوع		نام گرده‌افشان پیشنهادی	مشتا (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کبکیت	پیش‌بینی‌ها یا امکانات مورد نیاز
			خودلاغر	پایه								
۱	AT01	*	-	-	دگرگرده‌افشان	هند	انتخاب	۱۳۸۰	۱۴۰۴	پر محصول و میوه تخم‌مرغی شکل	استان‌های جنوبی کشور	اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری
۲	AT05	*	-	-	دگرگرده‌افشان	هند	انتخاب	۱۳۸۰	۱۴۰۴	میوه گردوئی شکل و نیمه‌شیرین	استان‌های جنوبی کشور	اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری
۳	AT06	*	-	-	دگرگرده‌افشان	هند	انتخاب	۱۳۸۰	۱۴۰۴	میوه درشت و گردوئی شکل	استان‌های جنوبی کشور	اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری
۴	AT11	*	-	-	دگرگرده‌افشان	هند	انتخاب	۱۳۸۰	۱۴۰۴	میوه زیتونی شکل و نیمه‌شیرین	استان‌های جنوبی کشور	اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری
۵	AT13	*	-	-	دگرگرده‌افشان	هند	انتخاب	۱۳۸۰	۱۴۰۴	میوه کشیده و شیرین	استان‌های جنوبی کشور	اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری
۶	AT14	*	-	-	دگرگرده‌افشان	هند	انتخاب	۱۳۸۰	۱۴۰۴	میوه درشت و بیضوی شکل	استان‌های جنوبی کشور	اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری
۷	AT15	*	-	-	دگرگرده‌افشان	هند	انتخاب	۱۳۸۰	۱۴۰۴	پر محصول و میوه بسیار درشت و کشیده	استان‌های جنوبی کشور	اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری

ادامه جدول ۱۳- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی گنار تا افاق ۱۴۰۴

مناطق مستعد کشت	پیشنهادهای یا امکانات مورد نیاز	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	مشتا (کشور)	نوع			کد/نام ژنوتیپ	ردیف
						نام گرده‌افشان	خودلاغر گرده‌افشان	پایه		
استان‌های جنوبی کشور	اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	درخت پررشد	۱۳۸۰	انتخاب	ایران	-	دگرگرده‌افشان	-	AT20	۸
استان‌های جنوبی کشور	اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	درخت پررشد و میوه قرمز رنگ	۱۳۸۰	انتخاب	ایران	-	دگرگرده‌افشان	-	AT21	۹
استان‌های جنوبی کشور	اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	درخت پررشد و میوه نارنجی رنگ با طعم ملس	۱۳۸۰	انتخاب	ایران	-	دگرگرده‌افشان	-	AT24	۱۰
استان‌های جنوبی کشور	اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	میوه نارنجی رنگ و بی‌هسته	۱۳۸۰	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	AT25	۱۱
استان‌های جنوبی کشور	اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	درخت پررشد و میوه نارنجی رنگ با طعم ملس	۱۳۸۰	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	AT27	۱۲
استان‌های جنوبی کشور	اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	زودرسی و شکل و طعم مناسب میوه	۱۳۸۶	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	I-860720	۱۳
استان‌های جنوبی کشور	اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	زودرس و اندازه و شکل مناسب میوه	۱۳۸۶	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	V-860320	۱۴

ادامه جدول ۱۳- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی گنار تا افق ۱۴۰۴

پیش‌بینی‌ها یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشأ (کشور)	نوع			رقم	کد/نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان پیش‌بینی	خودادگر گرده‌افشان	پایه			
اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	استان‌های جنوبی کشور	زودرس و اندازه و شکل مناسب میوه	۱۴۰۴	۱۳۸۶	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	*	VI-860320	۱۵
اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	استان‌های جنوبی کشور	دیررس، بافت میوه بسیار ترد، میوه با قابلیت خوردن در زمان سبز بودن، فرم رشد مناسب درخت و مقاوم در برابر باد	۱۴۰۴	۱۳۸۶	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	*	VII-861110	۱۶
اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	استان‌های جنوبی کشور	میان‌رس، بافت میوه بسیار ترد و شکل و اندازه مناسب میوه	۱۴۰۴	۱۳۸۶	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	*	VIII-86	۱۷
اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	استان‌های جنوبی کشور	زودرس‌ترین و پرتقاضاترین ژنوتیپ در استان هرمزگان، شکل و اندازه مناسب میوه	۱۴۰۴	۱۳۸۶	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	*	IX-860320	۱۸
اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	استان‌های جنوبی کشور	میان‌رس، میوه دوکی‌شکل و درشت با قابلیت خوردن در زمان سبز بودن	۱۴۰۴	۱۳۸۶	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	*	XI-860703	۱۹
اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	استان‌های جنوبی کشور	دیررس، میوه گرد	۱۴۰۴	۱۳۸۷	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	*	XX-8702	۲۰

جدول ۱۴- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی چیکو تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد نام ژنوتیپ	نوع			منشا (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیش‌بینی‌ها یا امکانات مورد نیاز
		خودآداگر	نام گرده‌افشان پیشنهادی	پایه							
۱	Calcutta Round	دگرگرده‌افشان	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	میوه درشت و گرد، با کیفیت متوسط	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	
۲	Cricket Ball	دگرگرده‌افشان	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	شکل میوه گرد و خیلی درشت، مناسب آب و هوای خشک	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	
۳	Kalipatti	دگرگرده‌افشان	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	میوه تخم مرغی شکل، تعداد بذر میوه کم، با گوشت شیرین و کیفیت عالی	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	
۴	Baramasi	دگرگرده‌افشان	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	اندازه میوه متوسط و شکل میوه متمایل به گرد و میوه دهی در طول سال	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	
۵	Bangalore	دگرگرده‌افشان	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	میوه تخم مرغی شکل، درشت با گوشت طلایی رنگ و شیرینی متوسط	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	

جدول ۱۵- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی گاو تافق ۱۴۰۴

ردیف	کد/نام ژنوتیپ	نوع			رقم	پایه	خود لاغر گرده‌افشان	نام گرده‌افشان پیشنهادی	مشتا (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیشنهادهای یا امکانات مورد نیاز
		دگرگرده‌افشان	دگرگرده‌افشان	پایه											
۱	الله آباد سفیما	-	دگرگرده‌افشان	-	*	-	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	پر محصول، میوه درشت	جنوب بلوچستان و گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	
۲	سردار (لکنو-۴۹)	-	دگرگرده‌افشان	-	*	-	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	پر محصول، میوه درشت، پاک‌نواه	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	
۳	سیدلس	-	دگرگرده‌افشان	-	*	-	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	پر محصول، میوه بدون بذر	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	
۴	ردفاش	-	دگرگرده‌افشان	-	*	-	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	پر محصول، میوه درشت و گوشت آن قرمز	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	
۵	گلایی شکل	-	دگرگرده‌افشان	-	*	-	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	پر محصول، میوه درشت و گلایی شکل	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	

جدول ۱۶- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی پایا تا افق ۱۴۰۴

پیش‌بینی‌ها: با امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	مشنا (کتبوری)	نوع				ردیف	
							نام گرده‌افشان	خود لاگر	گرده‌افشان	پایه		رقم
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	باردهی زیاد، میوه دارای بذر کم، طعم و مزه خوب	۱۴۰۴	۱۳۹۸	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	*	Honey Dew	۱
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اندازه میوه متوسط، گوشت نارنجی و طعم عالی	۱۴۰۴	۱۳۹۸	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	*	Pusa Delicious	۲
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اندازه میوه متوسط، گرد و قدرت ماندگاری بالا	۱۴۰۴	۱۳۹۸	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	*	Pusa Majesty	۳
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	متحمل در برابر باد و طوفان با میوه جناب	۱۴۰۴	۱۳۹۸	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	*	Pusa Gaint	۴
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	پاک‌نوا، زودبارده و مناسب برای کشت متراکم	۱۴۰۴	۱۳۹۸	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	*	Pusa Dwarf	۵

جدول ۱۷- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی نازگیل تا افاق ۱۴۰۴

ردیف	کد نام ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع			نام گرده‌افشان پیشنهادی	منشا (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیشنهادهای یا امکانات مورد نیاز
				خودلاغر	گرده‌افشان	پایه								
۱	Laccadive Dwarf	*	-	دگرگرده‌افشان	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واریادات رقم و بررسی سازگاری			
۲	Maldive Dwarf	*	-	دگرگرده‌افشان	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واریادات رقم و بررسی سازگاری			
۳	Andaman Dwarf	*	-	دگرگرده‌افشان	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واریادات رقم و بررسی سازگاری			
۴	Chennangi	*	-	دگرگرده‌افشان	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واریادات رقم و بررسی سازگاری			
۵	Gangabondam	*	-	دگرگرده‌افشان	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واریادات رقم و بررسی سازگاری			

جدول ۱۸- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی نخل روغنی، تا افاق ۱۴۰۴

پیشنهادات یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشأ (کشور)	نوع				کد نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان پیشنهادی	خودلاغر گرده‌افشان	پایه	رقم		
اعتبار جهت بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب استان‌های هرمزگان، فارس و بوشهر	رشد خیلی کند تنه، اندازه خوشه بزرگ، اندازه میوه متوسط، روغن ۲۱ تا ۲۳ درصد وزن خوشه، طول برگ ۷ تا ۷/۵ متر، تحمل خشکی کم، تحمل دمای پایین اندک و تحمل هوای ابری متوسط	۱۴۰۴	۱۳۸۹	دورگ‌گیری	کاستاریکا	-	-	-	*	Amazon	۱
اعتبار جهت بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب استان‌های هرمزگان، فارس و بوشهر	رشد کند تنه، اندازه خوشه متوسط، اندازه میوه متوسط، روغن ۲۸ تا ۳۰ درصد وزن خوشه، طول برگ ۶/۴ تا ۶/۹ متر، تحمل خشکی متوسط، تحمل دمای پایین متوسط و تحمل هوای ابری متوسط	۱۴۰۴	۱۳۸۹	دورگ‌گیری	کاستاریکا	-	-	-	*	Deli X compact	۲
اعتبار جهت بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب استان‌های هرمزگان، فارس و بوشهر	رشد کند تنه، اندازه خوشه متوسط، اندازه میوه متوسط، روغن ۲۸ تا ۳۰ درصد وزن خوشه، طول برگ ۶/۴ تا ۶/۹ متر، تحمل خشکی متوسط تا زیاد، تحمل دمای پایین متوسط و تحمل هوای ابری متوسط	۱۴۰۴	۱۳۸۹	دورگ‌گیری	کاستاریکا	-	-	-	*	Compact X Nigeria	۳
اعتبار جهت بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب استان‌های هرمزگان، فارس و بوشهر	رشد کند تنه، اندازه خوشه متوسط، اندازه میوه کوچک، روغن ۲۶ تا ۲۸ درصد وزن خوشه، طول برگ ۷/۶ تا ۸ متر، تحمل خشکی متوسط تا زیاد، تحمل دمای پایین زیاد و تحمل هوای ابری متوسط	۱۴۰۴	۱۳۸۹	دورگ‌گیری	کاستاریکا	-	-	-	*	Tanzania X Ekona	۴

ادامه جدول ۱۸- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی نخل روغنی تا افق ۱۴۰۴

پیشنهادات یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشأ (کشور)	نوع				کد نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان پیشنهادی	خود لاگر گرده‌افشان	پایه	رقم		
اعتبار جهت بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب استان‌های هرمزگان، فارس و بوشهر	رشد کند تنه، اندازه خوشه متوسط، اندازه میوه کوچک، روغن ۲۸ درصد وزن خوشه، طول برگ ۷/۶ تا ۸ متر، تحمل خشکی زیاد، تحمل دمای پایین زیاد و تحمل هوای ابری متوسط	۱۴۰۴	۱۳۸۹	دورگ‌گیری	کاستاریکا	-	-	-	*	Bamenda X Ekona	۵
اعتبار جهت بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب استان‌های هرمزگان، فارس و بوشهر	رشد کند تنه، اندازه خوشه متوسط، اندازه میوه متوسط، روغن ۲۸ تا ۳۰ درصد وزن خوشه، طول برگ ۷/۶ تا ۸ متر، تحمل خشکی متوسط، تحمل دمای پایین متوسط و تحمل هوای ابری متوسط	۱۴۰۴	۱۳۸۹	دورگ‌گیری	کاستاریکا	-	-	-	*	Deli X Nigeria	۶
اعتبار جهت بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب استان‌های هرمزگان، فارس و بوشهر	رشد متوسط تنه، اندازه خوشه متوسط، اندازه میوه متوسط، روغن ۲۸ تا ۳۰ درصد وزن خوشه، طول برگ ۹/۶ تا ۹/۹ متر، تحمل خشکی متوسط تا زیاد، تحمل دمای پایین متوسط و تحمل هوای ابری متوسط	۱۴۰۴	۱۳۸۹	دورگ‌گیری	کاستاریکا	-	-	-	*	Compact X Ghana	۷
اعتبار جهت بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب استان‌های هرمزگان، فارس و بوشهر	رشد متوسط تنه، اندازه خوشه بزرگ، اندازه میوه متوسط، روغن ۲۸ تا ۳۰ درصد وزن خوشه، طول برگ ۷ تا ۷/۳ متر، تحمل خشکی متوسط تا زیاد، تحمل دمای پایین متوسط تا زیاد و تحمل هوای ابری زیاد	۱۴۰۴	۱۳۸۹	دورگ‌گیری	کاستاریکا	-	-	-	*	Deli X Ghana	۸

جدول ۱۹- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی آناناس تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد نام ژنوتیپ	نوع			رقم	پایه	خوداگر گرده‌افشان	نام گرده‌افشان پیشنهادی	منشا (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیشنهادات یا امکانات مورد نیاز
		پایه	خوداگر گرده‌افشان	نام گرده‌افشان پیشنهادی											
۱	Cayenne	-	-	-	*	-	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۰۴	از ارقام مهم تجاری به منظور تولید کسمرو	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	
۲	Singapores Red spanish	-	-	-	*	-	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۰۴	از ارقام مهم تجاری به منظور تولید کسمرو	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	
۳	Red spanish	-	-	-	*	-	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۰۴	غالباً بصورت تازه خوری مصرف می‌گردد.	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	
۴	Giant kew	-	-	-	*	-	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۰۴	از ارقام مهم تجاری هند	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	
۵	Queen	-	-	-	*	-	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۰۴	بسیار مرغوب برای مصرف تازه خوری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	

جدول ۲۰- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی لوزگان تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد/نام ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع			نام گرده‌افشان پیشنهادی	منشا (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیشنهادات یا امکانات مورد نیاز
				خودادگر	گرده‌افشان	گرده‌افشان								
۱	Wu Yuan	*	-	دگرگرده‌افشان	-	دگرگرده‌افشان	-	چین	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	گوشت میوه نرم و آبدار	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری
۲	Shi Xia	*	-	دگرگرده‌افشان	-	دگرگرده‌افشان	-	چین	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	میوه بزرگ و آبدار با طعم خوب	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری
۳	Daw	*	-	دگرگرده‌افشان	-	دگرگرده‌افشان	-	چین	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	میوه بزرگ و آبدار با طعم خوب	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری
۴	Chompoo	*	-	دگرگرده‌افشان	-	دگرگرده‌افشان	-	تایلند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	میوه بزرگ با بذره‌های کوچک و کیفیت عالی	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری
۵	Dang	*	-	دگرگرده‌افشان	-	دگرگرده‌افشان	-	تایلند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	میوه بزرگ با بذره‌های کوچک و کیفیت عالی	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری

جدول ۲۱- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی بادام هندی تا افق ۱۴۰۴

پیشنهادات یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و میرت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	مشتا (کشور)	نوع			رقم	کد/نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان پیشنهادی	خود لاگر گرده‌افشان	پایه			
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اندازه مناسب میوه	۱۴۱۰	۱۳۹۸	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	*	Ullal-2	۱
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	پرمحصول	۱۴۱۰	۱۳۹۸	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	*	BPP-4	۲
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	پرمحصول	۱۴۱۰	۱۳۹۸	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	*	VRI-2	۳
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	پرمحصول	۱۴۱۰	۱۳۹۸	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	*	BPP-6	۴

جدول ۲۲- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی جک‌فروت تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد نام ژنوتیپ	نوع			رقم	پایه	خوداگر گرده‌افشان	نام گرده‌افشان پیشهادی	منشا (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیش‌بینی‌ها یا امکانات مورد نیاز
		دگرگرده‌افشان	دگرگرده‌افشان	رقم											
۱	Soft Flesh	-	دگرگرده‌افشان	-	*	-	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	گوشت میوه آبدار و نرم	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	
۲	Firm Flesh	-	دگرگرده‌افشان	-	*	-	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	گوشت میوه سفت و ترد	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	
۳	Rudrakshki	-	دگرگرده‌افشان	-	*	-	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	باردهی زیاد	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	
۴	Singapore	-	دگرگرده‌افشان	-	*	-	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	میوه صاف و دارای بزرگی کمتر	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	

جدول ۲۳- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی آتلانا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد/ نام ژنوتیپ	نوع			رقم	پایه	خودادگر گرده‌افشان	نام گرده‌افشان پیشنهادی	مشتا (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیشنهادات یا امکانات مورد نیاز
		دگرگرده‌افشان	خودادگر	پایه											
۱	Banarasi	-	دگرگرده‌افشان	-	*	-	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	رنگ میوه جناب و دارای اسید اسکوربیک بالا	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	
۲	Chakaiya	-	دگرگرده‌افشان	-	*	-	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	اندازه میوه متوسط، پوست صاف با رنگ مایل به سبز	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	
۳	Francis	-	دگرگرده‌افشان	-	*	-	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	اندازه میوه متوسط تا بزرگ، بدون فبیر و با کیفیت نگهداری خوب	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	
۴	Deshi	-	دگرگرده‌افشان	-	*	-	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	اندازه میوه متوسط با رنگ زرد جناب	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	
۵	Harpharori	-	دگرگرده‌افشان	-	*	-	-	هند	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	میوه بدون فبیر و شفاف	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	

جدول ۲۴- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی انبه تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد انام ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع			منشا (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیش‌بینی‌ها یا امکانات مورد نیاز
				خود/دیگر	دیگر/دیگر	نام گرده‌افشان پیشنهادی							
۱	۱۰۰۰۴	*	-	دیگر/دیگر	دیگر/دیگر	-	ایران	انتخاب	۱۳۷۸	۱۴۱۰	میان‌رس، میوه به رنگ زرد- سبز و شیرین	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت جمع‌آوری و بررسی سازگاری
۲	۱۰۰۰۶ (شاه‌ای)	*	-	دیگر/دیگر	دیگر/دیگر	-	ایران	انتخاب	۱۳۷۸	۱۴۱۰	زودرس، میوه به رنگ زرد و شیرین	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت جمع‌آوری و بررسی سازگاری
۳	۱۰۰۰۸ (انبه نساء)	*	-	دیگر/دیگر	دیگر/دیگر	-	ایران	انتخاب	۱۳۷۸	۱۴۱۰	زودرس، میوه به رنگ زرد و شیرین	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت جمع‌آوری و بررسی سازگاری
۴	۱۰۰۱۲ (میچک)	*	-	دیگر/دیگر	دیگر/دیگر	-	ایران	انتخاب	۱۳۷۸	۱۴۱۰	میان‌رس، میوه به رنگ زرد و معطر	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت جمع‌آوری و بررسی سازگاری
۵	۱۰۰۱۵ (پیوندی سندی)	*	-	دیگر/دیگر	دیگر/دیگر	-	ایران	انتخاب	۱۳۷۸	۱۴۱۰	میان‌رس، میوه به رنگ زرد و شیرین	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت جمع‌آوری و بررسی سازگاری
۶	۱۰۰۵۷ (کلنفر)	*	-	دیگر/دیگر	دیگر/دیگر	-	ایران	انتخاب	۱۳۷۸	۱۴۱۰	میان‌رس، میوه به رنگ زرد و شیرین	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت جمع‌آوری و بررسی سازگاری

ادامه جدول ۲۴- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی انبه تا افق ۱۴۰۴

پیشنهادهای با امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	مشا (کشور)	نوع				ردیف	
							نام گرده‌افشان پیشنهادی	خوددادر گرده‌افشان	پایه	رقم		
اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	زودرس، میوه به رنگ سبز- زرد و شیرین	۱۴۱۰	۱۳۷۸	انتخاب	ایران	-	دگرگرده‌افشان	-	*	۱۰۱۱۱ (عباسی)	۷
اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	میان‌رس، میوه به رنگ زرد- سبز و شیرین	۱۴۱۰	۱۳۷۸	انتخاب	ایران	-	دگرگرده‌افشان	-	*	۱۰۱۲۳ (کلک سرخ)	۸
اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	میان‌رس، میوه به رنگ زرد و شیرین	۱۴۱۰	۱۳۷۸	انتخاب	ایران	-	دگرگرده‌افشان	-	*	۱۰۱۲۹ (خیاری)	۹
اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	زودرس، میوه به رنگ زرد- سبز و شیرین	۱۴۱۰	۱۳۷۸	انتخاب	ایران	-	دگرگرده‌افشان	-	*	۱۰۱۶۵	۱۰
اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	پوست زرد، صاف و نازک که براحتی از گوشت جدا می‌شود، بیشترین وزن میوه میان ژنوتیپ‌های بررسی شده و کیفیت خوراکی خوب	۱۴۱۰	۱۳۸۳	انتخاب	ایران	-	دگرگرده‌افشان	-	*	شماره ۵۳	۱۱
اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	پوست زرد، صاف و نازک که براحتی از گوشت جدا می‌شود، دارای سال آوری، گوشت میوه فاقد فیبر و کیفیت خوراکی عالی	۱۴۱۰	۱۳۸۳	انتخاب	ایران	-	دگرگرده‌افشان	-	*	شماره ۶۹	۱۲

ادامه جدول ۲۴- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی انبه تا افق ۱۴۰۴

پیش‌بینی‌ها یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشأ (کشور)	نوع				ردیف	
							نام گرده‌افشان پیش‌بینی‌شده	خود لاگر گرده‌افشان	پایه	رقم		
اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	پوست زرد، صاف و نازک که براحتی از گوشت جدا می‌شود، کیفیت خوراکی خوب	۱۴۱۰	۱۳۸۳	انتخاب	ایران	-	دگرگرده‌افشان	-	*	۵۷ شماره	۱۳
اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	پوست زرد، صاف و نازک، گوشت میوه با فیبر کم، کیفیت خوراکی عالی	۱۴۱۰	۱۳۸۳	انتخاب	ایران	-	دگرگرده‌افشان	-	*	۶۶ شماره	۱۴
اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	پوست زرد، صاف و نازک که براحتی از گوشت جدا می‌شود، کیفیت خوراکی خوب	۱۴۱۰	۱۳۸۳	انتخاب	ایران	-	دگرگرده‌افشان	-	*	۵۵ شماره	۱۵
اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	پوست زرد، صاف و تقریباً ضخیم که براحتی از گوشت جدا می‌شود، گوشت میوه با فیبر بسیار کم، کیفیت خوراکی عالی	۱۴۱۰	۱۳۸۳	انتخاب	ایران	-	دگرگرده‌افشان	-	*	۲۷ شماره	۱۶
اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	پوست زرد، صاف و با ضخامت متوسط، گوشت میوه با فیبر کم، کیفیت خوراکی خوب	۱۴۱۰	۱۳۸۳	انتخاب	ایران	-	دگرگرده‌افشان	-	*	۶۵ شماره	۱۷
اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	پوست زرد، صاف و نازک، گوشت میوه فاقد فیبر، کیفیت خوراکی عالی	۱۴۱۰	۱۳۸۳	انتخاب	ایران	-	دگرگرده‌افشان	-	*	۵۹ شماره	۱۸

ادامه جدول ۲۴- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی انبه تا افق ۱۴۰۴

پیشنهادهای یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	مشتا (کشور)	نوع				کد نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان پیشنهادی	خودلاغر گرده‌افشان	پایه	رقم		
اعتبار جهت جمع‌آوری پیوندک و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	پیوست قرمز، صاف و نازک که براحتی از گوشت جدا می‌شود، دارای سال آوری، گوشت میوه دارای فیبر زیاد و کیفیت خوراکی خوب	۱۴۱۰	۱۳۸۳	انتخاب	ایران	-	دگرگرده‌افشان	-	*	شماره ۸	۱۹
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	وزن ۳۳۰ تا ۴۵۰ گرم، پیوست صاف، زرد لیمویی زینا و جناب، چرمی با ضخامت متوسط، چسبندگی به گوشت در حد متوسط، رنگ گوشت زرد کم رنگ، بافت سفت، خیلی خوب با آب کم و الیاف اندک، طعم عالی، مزه خیلی شیرین با عطر متوسط	۱۴۱۰	۱۳۹۸	انتخاب	پاکستان	-	دگرگرده‌افشان	-	*	سندری	۲۰
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	رقمی میان‌ریس با باردهی زیاد، میوه آن به رنگ زرد-پامچالی، تخم‌مرغی کشیده، بزرگ با پیوست صاف، نازک و براق می‌باشد. گوشت میوه سفت با آب نسبتاً زیاد، بدون فیبر، با کیفیت خوب، عطر خوب و مزه شیرین	۱۴۱۰	۱۳۹۸	انتخاب	پاکستان	-	دگرگرده‌افشان	-	*	بگن پالی	۲۱

ادامه جدول ۲۴- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی انبه تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد نام ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع			منشا (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیش‌بینی‌ها یا امکانات مورد نیاز
				خودادگر	دگرگرفته‌افغان	نام گرده‌افشان پیشنهادی							
۲۲	نیلوم	*	-	دگرگرفته‌افغان	-	پاکستان	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	میوه زرد روشن، شکل میوه، تخم‌مرغی با قاعده پهن یا کمی گرد، با وزن ۳۰۰-۲۳۰ گرم، پوست ضخیم، که با آسانی از گوشت جدا می‌شود، گوشت میوه نرم، آبدار و بدون فیبر، زرد تیره، شیرینی ملایم با عطری دلپذیر و مطبوع، کیفیت خوب تا عالی	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	
۲۳	انور رتول	*	-	دگرگرفته‌افغان	-	پاکستان	انتخاب	۱۳۹۸	۱۴۱۰	وزن ۱۵۰ تا ۲۵۰ گرم، رنگ پوست زرد کم رنگ جناب با نقطه‌های اشکار، پوست با ضخامت متوسط، چرمی، با چسبندگی پوست به گوشت در حد متوسط، گوشت میوه قرمز مایل به زرد، بافت عالی، سفتی متوسط، مقدار آب دار بودن آن در حد متوسط، فیبر آن خیلی کم، طعم قوی و خیلی دلپذیر و مطبوع با مزه خیلی شیرین و کم‌نظیر، مقدار مواد جامد محلول ۲۶ تا ۲۸ درصد و اسیدیته ۰.۱۷ تا ۰.۱۸ درصد، فوق‌العاده مناسب برای تازه خوری.	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	

ادامه جدول ۲۴- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی انبه تا افق ۱۴۰۴

پیش‌بینی‌ها یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشأ (کشور)	نوع			کد نام ژنوتیپ	ردیف	
							نام گرده‌افشان پیشنهادی	خودلاغر گرده‌افشان	پایه			
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	وزن میوه ۲۲۵ تا ۳۲۵ گرم (متوسط ۲۲۶ گرم)، دارای پوست نازک، رنگ زرد، گوشت میوه سفت تا نرم، مقدار فیبر آن کم، شیرین با عطر و طعم بسیار مطبوع و با کیفیت عالی	۱۴۱۰	۱۳۹۸	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	*	آلفانسو	۲۴
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	پوست نازک و قدری به گوشت چسبیده، گوشت میوه به رنگ زرد قهوه‌ای خام، نرم و آبدار، با کمی فیبر بلند و نرم در نزدیکی پوست، میوه خیلی شیرین، خوشمزه با عطر دلپذیر و کیفیت عالی	۱۴۱۰	۱۳۹۸	انتخاب	پاکستان	-	دگرگرده‌افشان	-	*	جوسا	۲۵
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	اندازه میوه متوسط بوده که پوستی صاف با ضخامت متوسط و چرمی نچسبیده به گوشت دارد. گوشت میوه به رنگ زرد با بافت سفت و تقریباً بدون فیبر است که آب میوه کم، عطر دلپذیر و مزه خیلی شیرین	۱۴۱۰	۱۳۹۸	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	*	دشهری	۲۶

ادامه جدول ۲۴- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی انبه تا افق ۱۴۰۴

پیشنهادات یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشا (کشور)	نوع				کد/نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان پیشنهادی	خودآداگر گرده‌افشان	پایه	رقم		
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	مناسب برای کاشت متراکم (۲/۵ در ۲/۵ متر). اندازه میوه کوچک تا متوسط (۱۳۰ تا ۲۰۰ گرم)، رقمی دیررس، تخم‌مرغی تا کشیده، شانه شکمی کمی برجسته‌تر از شانه پشتی، دارای پوست ضخیم به رنگ زرد روشن مایل به سبز، با ۷۴/۸ درصد گوشت، میوه بدون فیبر، با رنگ نارنجی سبزی، با کیفیت عالی	۱۴۱۰	۱۳۹۸	دورگ‌گیری	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	*	آمراپالی	۲۷
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	درخت آن نیمه پاکوتاه که مناسب برای کشت با فاصله کم (۶ در ۶ متر) اندازه میوه متوسط تا بزرگ (۲۶۰ تا ۲۹۰ گرم) با رنگ پوست زرد جناب و میزان گوشت متوسط، مواد جامد محلول ۱۹ بریکس با عمر پس از برداشت طولانی (۱۰ تا ۱۲ روز) در شرایط دمای معمولی پس از رسیدن میوه	۱۴۱۰	۱۳۹۸	انتخاب	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	*	یوسا سوریا	۲۸

ادامه جدول ۲۴- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی انبه تا افق ۱۴۰۴C

پیشنهادات یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشا (کشور)	نوع			کد نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان پیشنهادی	خود لاگر گرده‌افشان	پایه		
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب و هرمزگان	رقمی با باردهی منظم، داشتن شکل میوه کشیده جانب، رنگ گوشت نارنجی با پوست قرمز و در نتیجه داشتن شکل کشیده مناسب برای بسته بندی یکنواخت است. همه ویژگی‌های لازم برای بازارهای داخلی و بین‌المللی را دارد. دارای عمر انباری ۷ تا ۸ روز در دمای اتاق پس از رسیدن میوه	۱۴۱۰	۱۳۹۸	دورگ‌گیری	هند	-	دگرگرده‌افشان	-	* پوسا شریستا	۲۹
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب و هرمزگان	وزن متوسط ۴۰۰ گرم، پوست میوه صاف، ضخیم، ترد و چسبن، گوشت میوه نرم به رنگ زرد لیمویی، آبدار، با فیبر متوسط تا کم، شیرین با طعم مشخص و کیفیت عالی	۱۴۱۰	۱۳۹۸	انتخاب	استرالیا	-	دگرگرده‌افشان	-	* کنسینگتون	۳۰
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب و هرمزگان	میوه زرد تیره با لکه‌های مشخص قرمز تیره تا ارغوانی که بیشتر سطح میوه را می‌پوشانند، شکل میوه تخم‌مرغی، با قاعده و نوک گرد، گوشت میوه سفت و نسبتاً آبدار، بدون فنیور، زرد تیره و شیرین با عطر دلپذیر و ضعیف با کیفیت کم تا خوب	۱۴۱۰	۱۳۹۸	انتخاب	امریکا	-	دگرگرده‌افشان	-	* سنستش	۳۱

ادامه جدول ۲۴- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی انبه تا افق ۱۴۰۴

پیشنهادهای یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشأ (کشور)	نوع			رقم	کد نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان پیشنهادی	خودادگر گرده‌افشان	پایه			
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	چند جنبینی و متحمل به شوری	۱۴۰۴	۱۳۹۷	انتخاب	هند	-	-	*	-	Olour	۳۲
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	چند جنبینی و متحمل به شوری است که می‌تواند تا شوری ۵/۳ دسی‌زیمنس بر متر را تحمل کند	۱۴۰۴	۱۳۹۷	انتخاب	هند	-	-	*	-	Bapakai	۳۳
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	چند جنبینی و متحمل به شوری	۱۴۰۴	۱۳۹۷	انتخاب	هند	-	-	*	-	Moovandan	۳۴
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	چند جنبینی و پاکوتاه	۱۴۰۴	۱۳۹۷	انتخاب	هند	-	-	*	-	Vellaikolomban	۳۵
اعتبار جهت واردات رقم و بررسی سازگاری	جنوب بلوچستان و مناطق گرم و مرطوب هرمزگان	چند جنبینی و پاکوتاه	۱۴۰۴	۱۳۹۷	انتخاب	هند	-	-	*	-	Romani	۳۶

فصل ۴

پژوهشکده سبزی و صیفی

اطلاعات این فصل توسط پژوهشکده سبزی و صیفی تهیه شده است

محسن خدادادی - رئیس پژوهشکده

رامین حاجیان فر - معاون پژوهش، فناوری و انتقال یافته‌ها

محمد رضا ایمانی - مدیر برنامه ریزی و پشتیبانی

محمد رضا ایمانی، محسن پورسلطان، محمدجعفر آقایی، پیمان جعفری، رامین حاجیان فر، محسن خدادادی، سیگل خوشکام، عالم خومرام، عبدالستار دارابی، رامین رافعی، مجید رخشنده‌رو، علیرضا سبحانی، فرامرز سیدی، عماد شاه‌منصوری، مهرزاد طاووسی، ناصر ظریفی‌نیا، کریم عرب سلمانی، محمود عظیمی، علی فرهادی، غلامعباس مشرف، سیدحسن موسوی، لعیا موسوی، محمدرضا ناروئی‌راد، احسان نصرتی، شهید هناره

با تاسیس موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر در سال ۱۳۳۹، بخش بررسی‌های باغبانی عهده‌دار تحقیقات مربوط به محصولات سبزی و صیفی گردید. تا زمان پیروزی انقلاب اسلامی فعالیت‌های تحقیقاتی با تاکید بیشتر در شناسائی ارقام وارداتی بود. محصولاتی که با منشاء خارجی تا آن زمان معرفی شدند شامل گوجه‌فرنگی، هندوانه، خربزه، تربچه، اسفناج، ذرت شیرین، تره فرنگی، فلفل دلمه‌ای، کاهو، کرفس، کلم پیچ،

آندیو، هویج فرنگی، نخود فرنگی، خیار، لوبیا سبز، مارچوبه، توت فرنگی بودند. محصولات با منشاء ایرانی نیز شامل خربزه، بادمجان قلمی، فلفل، کاهو، خیار، کدو، طالبی، هندوانه، بامیه و انواع سبزیجات برگی بودند. در سال ۱۳۵۸ بخش سبزی و صیفی در موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر تاسیس و با توجه به اهمیت روزافزون درزمینه تولید این گروه از محصولات در سال ۱۳۹۵، پژوهشگاه سبزی و صیفی در موسسه تحقیقات علوم باغبانی تاسیس گردید.

مشخصات ارقام معرفی شده سبزی و صیفی و همچنین پیش‌بینی ارقام در برنامه‌های اصلاحی تا افق ۱۴۰۴ در جداول ۲۷-۲۵ آمده است.

جدول ۲۵- مشخصات ارقام و ژنوتیپ‌های تجاری (بومی/خارجی) سبزی و صیفی

ردیف	نام	نوع			کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مغایب رقم	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
		نام گرده‌افشان	بومی	غیر بومی				
—	اسفناج برگ پهن و رامین ۸۸	—	*	*	انتخاب توده‌های	عدم امکان کشت در مناطق گرم	۴۰۰	
—	طالبی سمسوری ۸۸	—	*	*	بوته به ردیف	نسبتاً حساس به ویروس زردی و موزائیک، حساس به فوزاریوم	۳۰۰۰	
—	خربزه درگری ۹۳	—	*	*	بوته به ردیف	عملکرد پایین، ماندگاری متوسط، نسبتاً حساس به ویروس زردی و موزائیک، حساس به فوزاریوم	۹۰۰	
—	خربزه خاتونی ۹۳	دگرگرده‌افشان	*	*	بوته به ردیف	نسبتاً حساس به ویروس زردی و موزائیک، حساس به فوزاریوم	۳۰۰۰	

— با توجه به منفک شدن پژوهشکده سبزی و صیفی این موسسه از بخش سبزی و صیفی و حیوانات آبی - موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، این ارقام در کتاب "ارقام زراعی (گذشته و آینده)" درج و شمارش شده‌اند.

جدول ۲۶- مشخصات ارقام و ژنوتیپ‌های تجاری (بومی/خارجی) سبزی و صیفی که به عرصه وارد نشده‌اند

عادت عدم ورود به عرصه	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی	سال ورود به کشور (برای ارقام خارجی)	کشور (برای ارقام خارجی)	روش اصلاحی	منشاء (کشور)	نوع			نام	ردیف	
								نام کرده‌افشان پیش‌های	خوداگر کرده‌افشان	پایه			
سرمايه‌گذاري در رابطه با توليد بنذر	اراضي خشک‌کاري و شاليزارها پس از برداشت بزنج در شمال کشور و مناطق مشابه	عملکرد بالا، کیفیت مطلوب، بازارپسندی مناسب، متحمل به بیماری سفیدک داخلی	۱۳۸۷	-	ایران	گزینش و خالص‌سازی توده محلی کاهوپنچ بابلی	ایران	-	خودگرده‌افشان	-	*	کاهو وارث	—
سرمايه‌گذاري در رابطه با توليد بنذر	خوزستان	بوته دارای بوم (هد) کشیده و توپری، یکپارخت، بازارپسندی خوب	۱۳۹۳	-	ایران	انتخاب تک بوته از توده بومی کاهوپنچ اهوازی	ایران	-	خودگرده‌افشان	-	*	کاهو طاووسی	—
سرمايه‌گذاري در رابطه با توليد بنذر	مناطق معتدل	عملکرد بالا، دارای هد کامل‌بسته، یکپارخت، پهن، بازارپسندی خوب، متحمل به بولتیگ	۱۳۹۴	-	ایران	انتخاب تک بوته از توده‌های بومی مازندران	ایران	-	خودگرده‌افشان	-	*	کاهو ستاره	—
سرمايه‌گذاري در رابطه با توليد بنذر	استان مازندران و مناطقی آلب و هوای مشابه	دارای تعداد ۴۸ عدد سیرچه درغده، طعم تند، میانگین عملکرد بالا در خشک‌کاری و کثمت پس از بزنج	۱۳۸۱	-	ایران	انتخاب تک بوته از بین توده‌های محلی مازندران	ایران	-	دگر کرده‌افشان	-	*	سیر مازند	—

— با توجه به منفک شدن پژوهشگاه سبزی و صیفی این موسسه از بخش سبزی و صیفی و حیوانات آبی - موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بنذر، این ارقام در کتاب "ارقام زراعی (گذشته و آینده)" درج و شمارش شده‌اند.

جدول ۲۷- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی سبزی و صیفی تا اقی ۱۴۰۴

ردیف	کد/نام ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع			منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیش‌بینی‌ها با امکانات مورد نیاز
				نام گرده‌افشان	خود گرده‌افشان	خود گرده‌افشان							
۱	کاهو M21-95	*	-	خود گرده‌افشان	-	ایران	انتخاب	۱۳۹۵	۱۴۰۲	عملکرد بالا و بازارپسند	مناطق معتدل، سازگار با شرایط گلخانه‌ای	تهیه لاین خالص از موسسات بین‌المللی و شرکت‌های خارجی جهت تکمیل آزمایشات	
۲	کاهو M31-95	*	-	خود گرده‌افشان	-	ایران	انتخاب	۱۳۹۵	۱۴۰۲	متحمل به بولیتینگ، عملکرد بالا	مناطق معتدل	تهیه لاین خالص از موسسات بین‌المللی و شرکت‌های خارجی جهت تکمیل آزمایشات	
۳	اسفناج برگ صاف SH21-85	*	-	دگر گرده‌افشان	-	ایران	برادر خواهر تنی	۱۳۸۵	۱۳۹۷	بازارپسندی، زودرسی و سطح برگ صاف	مناطق معتدل	-	
۴	اسفناج ناستانه SH31-96	*	-	دگر گرده‌افشان	-	ایران	برادر خواهر تنی	۱۳۹۶	۱۴۰۴	بازارپسندی و دیرگل	مناطق معتدل	تهیه ژرم‌پلاسما از طریق روابط بین‌المللی	
۵	خربزه GH1-86	*	-	دگر گرده‌افشان	-	ایران	بوته به ردیف	۱۳۸۶	۱۳۹۷	یکپوختی در زمان رسیدن، عملکرد بالا	مناطق معتدل	نیازهای آزمایشگاهی جهت ارزیابی مقاومت به بیماری‌های مهم	
۶	خربزه B1-86	*	-	دگر گرده‌افشان	-	ایران	بوته به ردیف	۱۳۸۶	۱۳۹۷	یکپوختی در زمان رسیدن، عملکرد بالا	مناطق گرمسیری و نیمه‌گرمسیری	نیازهای آزمایشگاهی و گلخانه‌ای جهت ارزیابی مقاومت به بیماری‌های مهم	
۷	خربزه J1-92	*	-	دگر گرده‌افشان	-	ایران	بوته به ردیف	۱۳۹۲	۱۳۹۸	یکپوختی در زمان رسیدن، عملکرد بالا	مناطق معتدل	نیازهای آزمایشگاهی و گلخانه‌ای جهت ارزیابی مقاومت به بیماری‌های مهم و بررسی و قارچی	
۸	خربزه F1-92	*	-	دگر گرده‌افشان	-	ایران	بوته به ردیف	۱۳۹۲	۱۳۹۸	یکپوختی در زمان رسیدن، عملکرد بالا	مناطق معتدل	نیازهای آزمایشگاهی و گلخانه‌ای جهت ارزیابی مقاومت به بیماری‌های مهم و بررسی و قارچی	

ادامه جدول ۲۷- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی سبزی و صیفی توافق ۱۴۰۴

ردیف	کد نام ژنوتیپ	نوع			منشأ (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیشنهادات با امکانات مورد نیاز
		نام گرده‌افشان	خودداده‌گر گرده افشان	پایه رقم							
۹	خیار گلخانه‌ای GC1-96	دگرگرده‌افشان	-	-	ایران	تلافی بین لاین‌های خالص	۱۳۹۶	۱۴۰۴	سازگار با کشت‌های گلخانه‌ای، مناطق تولید مناسب و بازار پسندی و کیفیت مناسب	مناطق جنوب و معتدل	تهیه لاین خالص از موسسات بین‌المللی و شرکت‌های خارجی
۱۰	کدو آجیلی کدو PK1-91	دگرگرده‌افشان	-	-	ایران	گزینش و خالص‌سازی توده‌های محلی	۱۳۹۱	۱۴۰۰	یکپارختی و عملکرد کمی و کیفی بالا	مناطق سرد و نیمسرد	-
۱۱	هیرید طالبی هیریزه زرد MH1-90	دگرگرده‌افشان	-	-	ایران	بوته به ردیف	۱۳۹۰	۱۳۹۸	ماندگاری، کیفیت گوشت غده، عملکرد بالا، مقاوم نسبت به فوزاریوم و منحل به ویروس	مناطق معتدل	بررسی‌های آزمایشگاهی جهت ارزیابی مقاومت به بیماری‌های قارچی و ویروسی
۱۲	ریحان بنفش MB11-90	دگرگرده‌افشان	-	-	ایران	انتخاب توده	۱۳۹۰	۱۳۹۸	یکپارختی، بازارپسندی، نسبت میزان برگ به ساقه بالا، رنگ برگ بنفش	مناطق معتدله	-
۱۳	ریحان سبز MB21-90	دگرگرده‌افشان	-	-	ایران	انتخاب توده	۱۳۹۰	۱۴۰۰	یکپارختی، بازارپسندی، نسبت میزان برگ به ساقه بالا، رنگ برگ سبز	مناطق معتدله	مازندران و مناطق معتدله

فصل ۵

پژوهشکده گل و گیاهان زینتی

اطلاعات این فصل توسط پژوهشکده گل و گیاهان زینتی تهیه شده است

محمد رضا شفیعی - سر پرست پژوهشکده
محمد علی خلج - معاون پژوهش، فناوری و انتقال یافته‌ها
حسین بیات - مدیر برنامه ریزی و پشتیبانی

بهزاد ادریسی، پژمان آزادی، ابراهیم بیرامزاده، محمدعلی خلج، محمدرضا شفیعی، اکرم صفری، امیر عربی،
محمدحسین عظیمی، محمد نصیری

پژوهشکده گل و گیاهان زینتی در سال ۱۳۷۴ با نام ایستگاه تحقیقات گل و گیاهان زینتی محلات و به عنوان یکی از ایستگاه‌های تابعه مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان مرکزی تأسیس شد. در تاریخ ۹۲/۹/۲ موضوع پژوهشکده در هیئت امنای سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی به تصویب رسید و در تاریخ ۹۲/۹/۲۰ مصوبه پژوهشکده توسط وزیر وقت جهاد کشاورزی مورد تأیید قرار گرفت. نهایتاً در تاریخ ۹۲/۹/۲۷ پژوهشکده گل و گیاهان زینتی ایران افتتاح شد.

ایران موطن بسیاری از گل و گیاهان زینتی از جمله گل‌های پیازی، پامچال، میخک، گلایل، لاله، سایکلامن می‌باشد. واژه pers یا ایران هنوز زینت‌بخش نام برخی گیاهان نظیر گل *cyclamen persicum* است. دشت‌های نرگس در بهبهان، دشت‌های لاله واژگون در شمال غرب شهر فارس و نیز در تپه سفیدخان اراک و شهرکرد، و دشت سوسن چلچراغ در ارتفاعات البرز در روستای بیلاقی داماش شهرستان رودبار در استان گیلان نیز گواهی بر این ادعاست. کمتر کشوری در جهان یافت می‌شود که دارای تنوع اقلیمی مانند ایران باشد. مجموع تاکسون‌های شناسایی شده در ایران مشتمل بر ۶۴۱۷ گونه، ۶۱۱ زیر گونه، ۴۶۵ واریته، و ۸۳ هیبرید گل و گیاه زینتی است. بر اساس شرایط اکوجغرافیایی بسیار متنوع ایران، شهرستان محلات شرایط بسیار مطلوبی جهت پرورش و نگهداری انواع گیاهان زینتی از جمله گل‌های نشایی و یک‌ساله، گل‌های چندساله و دائمی، درختان و درختچه‌های زینتی، گیاهان پوششی و گیاهان دارویی را دارد.

برنامه‌های اولیه به‌نژادی مبتنی بر، اطلاع از میزان تنوع موجود در ارقام زراعی و خویشاوندان وحشی گونه می‌باشد. با توجه به ماهیت صفات ارزشمند در گونه‌های وحشی، متخصصین به‌نژادی، برنامه‌های اصلاحی خود را بر اساس میزان تنوع، ماهیت و وراثت‌پذیری صفات مورد نظر انتخاب می‌کنند. پژوهشکده گل و گیاهان زینتی شرایط بسیار ایده‌آل برای اجرای طرح‌های اصلاحی، نگهداری و حفاظت گل و گیاهان زینتی بومی کشور را داراست.

مشخصات ارقام اصلاح‌شده و همچنین پیش‌بینی ارقام در برنامه‌های اصلاحی تا افق ۱۴۰۴ در جداول ۳۰-۲۸ آمده است.

جدول ۲۸- مشخصات ارقام و ژنوتیپ‌های تجاری (بومی/اخارجی) گل و گیاهان زینتی

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گرده‌افشان	بومی	غیربومی	تجاری	نوع		کارکرد و عملیات موثربه برای معرفی	ویژگی‌های بارز و میرتهای رقم	معیار رقم	سطح زیرکشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
								رقم	پایه				
۱	داوودی باغچه‌ای، پروانه	*	-	داوودی باغچه‌ای	*	-	-	-	دورگ‌گیری، ثبت، پیگیری معرفی	با رنگ سفید صورتی، ارتفاع بلند، کم‌پرو، زمان گلدهی متوسط، مقاوم به تنش‌ها	-	۵۰ متر مربع	
۲	داوودی باغچه‌ای، پردیس	*	-	داوودی باغچه‌ای	*	-	-	-	دورگ‌گیری، ثبت، پیگیری معرفی	با رنگ صورتی، ارتفاع بلند، کم‌پرو، زمان گلدهی دیر، مقاوم به تنش‌ها	-	۵۰ متر مربع	
۳	داوودی باغچه‌ای، پژوهش	*	-	داوودی باغچه‌ای	*	-	-	-	دورگ‌گیری، ثبت، پیگیری معرفی	با رنگ صورتی، ارتفاع بلند، کم‌پرو، زمان گلدهی متوسط، مقاوم به تنش‌ها	-	۵۰ متر مربع	
۴	داوودی باغچه‌ای، هلیا	*	-	داوودی باغچه‌ای	*	-	-	-	دورگ‌گیری، ثبت، پیگیری معرفی	با رنگ سفید کرم، ارتفاع متوسط، کم‌پرو، زمان گلدهی دیر، مقاوم به تنش‌ها	-	۵۰ متر مربع	
۵	داوودی باغچه‌ای، شمله	*	-	داوودی باغچه‌ای	*	-	-	-	دورگ‌گیری، ثبت، پیگیری معرفی	با رنگ نارنجی، ارتفاع متوسط، کم‌پرو، زمان گلدهی متوسط، مقاوم به تنش‌ها	-	۵۰ متر مربع	
۶	داوودی باغچه‌ای، راش	*	-	داوودی باغچه‌ای	*	-	-	-	دورگ‌گیری، ثبت، پیگیری معرفی	با رنگ زرد قرمز، ارتفاع بلند، کم‌پرو، زمان گلدهی دیر، مقاوم به تنش‌ها	-	۵۰ متر مربع	
۷	داوودی باغچه‌ای، نسیم	*	-	داوودی باغچه‌ای	*	-	-	-	دورگ‌گیری، ثبت، پیگیری معرفی	با رنگ صورتی، ارتفاع متوسط، کم‌پرو، زمان گلدهی متوسط، مقاوم به تنش‌ها	-	۵۰ متر مربع	
۸	داوودی باغچه‌ای، خورشید	*	-	داوودی باغچه‌ای	*	-	-	-	دورگ‌گیری، ثبت، پیگیری معرفی	با رنگ زرد، ارتفاع متوسط، کم‌پرو، زمان گلدهی متوسط، مقاوم به تنش‌ها	-	۵۰ متر مربع	

جدول ۲۹- مشخصات ارقام و ژنوتیپ‌های تجاری (بومی/اخراجی) گل و گیاهان زینتی که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	نوع			رقم	نام گرده‌افشان	نام گرده‌افشان پیشنهادی	منشا (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور (برای ارقام خارجی)	سال معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
		خوددگر	دگرگده‌افشان	پایه										
۱	Rose1	-	دگرگده‌افشان	-	دگرگده‌افشان	رز شاخه‌بریده	ایران	دورگ‌گیری	-	۱۳۹۴	رنگ جدید- ارتفاع شاخه گل‌دهنده- نرخ تولید گل- عمر پس از برداشت- گل درشت	مرکز ایران	در حال سازگاری، ثبت و معرفی	عزت عدم ورود به عرصه
۲	Rose2	-	دگرگده‌افشان	-	دگرگده‌افشان	رز شاخه‌بریده	ایران	بروتوانی	-	۱۳۹۴	رنگ جدید- ارتفاع شاخه گل‌دهنده- نرخ تولید گل- عمر پس از برداشت- گل درشت	مرکز ایران	در حال ثبت و معرفی	عزت عدم ورود به عرصه
۳	Rose3	-	دگرگده‌افشان	-	دگرگده‌افشان	رز باغچه‌ای	ایران	دورگ‌گیری	-	۱۳۹۴	رنگ جدید- پابلندی- درشت گل- تعداد گل- مقاوم به تنش خشکی	مرکز ایران	در حال ثبت و معرفی	عزت عدم ورود به عرصه
۴	Iris1	-	دگرگده‌افشان	-	دگرگده‌افشان	زنبق ریزومی	ایران	دورگ‌گیری	-	۱۳۹۴	رنگ جدید- پابلندی- درشت گل- تعداد گل- مقاوم به تنش خشکی	کلیه اقلیم‌های کشور	در حال سازگاری، ثبت و معرفی	عزت عدم ورود به عرصه
۵	Iris2	-	دگرگده‌افشان	-	دگرگده‌افشان	زنبق ریزومی	ایران	دورگ‌گیری	-	۱۳۹۴	رنگ جدید- پاکوانی- درشت گل- تعداد گل- مقاوم به تنش خشکی	کلیه اقلیم‌های کشور	در حال سازگاری، ثبت و معرفی	عزت عدم ورود به عرصه
۶	Iris3	-	دگرگده‌افشان	-	دگرگده‌افشان	زنبق ریزومی	ایران	دورگ‌گیری	-	۱۳۹۴	رنگ جدید- پاکوانی- درشت گل- تعداد گل- مقاوم به تنش خشکی	کلیه اقلیم‌های کشور	در حال سازگاری، ثبت و معرفی	عزت عدم ورود به عرصه
۷	Iris4	-	دگرگده‌افشان	-	دگرگده‌افشان	زنبق ریزومی	ایران	دورگ‌گیری	-	۱۳۹۴	رنگ جدید- پاکوانی- درشت گل- تعداد گل- مقاوم به تنش خشکی	کلیه اقلیم‌های کشور	در حال سازگاری، ثبت و معرفی	عزت عدم ورود به عرصه
۸	Iris5	-	دگرگده‌افشان	-	دگرگده‌افشان	زنبق ریزومی	ایران	دورگ‌گیری	-	۱۳۹۴	رنگ جدید- پابلندی- درشت گل- مقاوم به تنش خشکی	کلیه اقلیم‌های کشور	در حال سازگاری، ثبت و معرفی	عزت عدم ورود به عرصه

ادامه جدول ۲۹- مشخصات ارقام و ژنوتیپ‌های تجاری (بومی/خارجی) گل و گیاهان زینتی که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	نوع			منشا (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور (برای ارقام خارجی)	سال معرفی	رنگ جدید- پالندگی- درشت گل- تعداد گل - مقاوم به تنش خشکی	کلیه اقلیم‌های کشور	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
		نام گرده‌افشان	خودآداگر گرده‌افشان	پایه								
۹	Iris 6	*	-	دگرگرده‌افشان	زینق ریزومی	ایران	دورگ‌گیری	-	۱۳۹۴	رنگ گل- تعداد گل - مقاوم به تنش خشکی	کلیه اقلیم‌های کشور	در حال سازگاری، ثبت و معرفی
۱۰	Iris 7	*	-	دگرگرده‌افشان	زینق ریزومی	ایران	دورگ‌گیری	-	۱۳۹۴	رنگ گل- تعداد گل - مقاوم به تنش خشکی	کلیه اقلیم‌های کشور	در حال سازگاری، ثبت و معرفی
۱۱	Iris 8	*	-	دگرگرده‌افشان	زینق ریزومی	ایران	دورگ‌گیری	-	۱۳۹۴	رنگ جدید- پالندگی- پاکوتاهی- درشت گل- تعداد گل - مقاوم به تنش خشکی	کلیه اقلیم‌های کشور	در حال سازگاری، ثبت و معرفی
۱۲	Iris 9	*	-	دگرگرده‌افشان	زینق ریزومی	ایران	دورگ‌گیری	-	۱۳۹۴	رنگ گل- تعداد گل - مقاوم به تنش خشکی	کلیه اقلیم‌های کشور	در حال سازگاری، ثبت و معرفی
۱۳	Iris 10	*	-	دگرگرده‌افشان	زینق ریزومی	ایران	دورگ‌گیری	-	۱۳۹۴	رنگ جدید- پالندگی- درشت گل- تعداد گل - مقاوم به تنش خشکی	کلیه اقلیم‌های کشور	در حال سازگاری، ثبت و معرفی

ادامه جدول ۲۹- مشخصات ارقام و ژنوتیپ های تجاری (بومی/خارجی) گل و گیاهان زینتی که به عرصه وارد نشده اند

ردیف	نام	نوع			منشا (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور (برای ارقام خارجی)	سال معرفی	ویژگی های بارز و مزیت های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
		نام گرده افشان	خودادگر گرده افشان	پایه							
۱۴	داوودی باغچه ای، دنیا	داوودی باغچه ای	دگرگرده افشان	-	اروپایی	دورگ گیری	۱۳۵۷	۱۳۹۰	با رنگ صورتی- ارتفاع بلند- کم پر- زمان گلدهی متوسط- مقاوم به تنش ها	کلیه اقلیم های کشور	در حال معرفی
۱۵	داوودی باغچه ای، آبان	داوودی باغچه ای	دگرگرده افشان	-	اروپایی	دورگ گیری	-	۱۳۹۰	با رنگ زرد و نارنجی- ارتفاع کوتاه- کم پر- زمان گلدهی متوسط- مقاوم به تنش ها	کلیه اقلیم های کشور	در حال معرفی
۱۶	داوودی باغچه ای، کشاورز	داوودی باغچه ای	دگرگرده افشان	-	اروپایی	دورگ گیری	-	۱۳۹۰	با رنگ قرمز- ارتفاع متوسط- پر پر- زمان گلدهی متوسط- مقاوم به تنش ها	کلیه اقلیم های کشور	در حال معرفی
۱۷	داوودی باغچه ای، سعید	داوودی باغچه ای	دگرگرده افشان	-	اروپایی	دورگ گیری	-	۱۳۹۰	با رنگ سفید- ارتفاع کوتاه- کم پر- زمان گلدهی زیاد- مقاوم به تنش ها	کلیه اقلیم های کشور	در حال معرفی
۱۸	داوودی باغچه ای، پویا	داوودی باغچه ای	دگرگرده افشان	-	اروپایی	دورگ گیری	-	۱۳۹۰	با رنگ سفید مایل به زرد- ارتفاع کوتاه- کم پر- زمان گلدهی زیاد- مقاوم به تنش ها	کلیه اقلیم های کشور	در حال معرفی

ادامه جدول ۲۹- مشخصات ارقام و ژنوتیپ‌های تجاری (بومی/خارجی) گل و گیاهان زینتی که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	نوع			نام	رقم	پایه	دگرگرفته/خودا	نام گرده‌افشان پیشنهادی	منشا (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور (برای ارقام خارجی)	سال معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
		رقم	پایه	دگرگرفته/خودا												
۱۹	داوودی باغچه‌ای، الهام	*	-	دگرگرفته‌افشان	داوودی باغچه‌ای	اروپایی	دورگ‌گیری	-	۱۳۹۰	بارنگ زرد- ارتفاع متوسط- کم تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	در حال معرفی	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه		
۲۰	داوودی باغچه‌ای، کیا	*	-	دگرگرفته‌افشان	داوودی باغچه‌ای	اروپایی	دورگ‌گیری	-	۱۳۹۰	بارنگ نارنجی قرمز- ارتفاع کوتاه- کم پر- زمان گلدهی زود- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	در حال معرفی	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه		
۲۱	داوودی باغچه‌ای، برخوردار	*	-	دگرگرفته‌افشان	داوودی باغچه‌ای	اروپایی	دورگ‌گیری	-	۱۳۹۰	بارنگ صورتی- ارتفاع بلند- کم پر- زمان گلدهی متوسط- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	در حال معرفی	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه		
۲۲	داوودی باغچه‌ای، کیوان	*	-	دگرگرفته‌افشان	داوودی باغچه‌ای	اروپایی	دورگ‌گیری	-	۱۳۹۰	بارنگ قرمز زرد- ارتفاع بلند- کم پر- زمان گلدهی متوسط- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	در حال معرفی	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه		
۲۳	داوودی باغچه‌ای، پروین	*	-	دگرگرفته‌افشان	داوودی باغچه‌ای	اروپایی	دورگ‌گیری	-	۱۳۹۰	بارنگ قرمز زرد- ارتفاع متوسط- نیمه پر پر- زمان گلدهی متوسط- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	در حال معرفی	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه		

ادامه جدول ۲۹- مشخصات ارقام و ژنوتیپ‌های تجاری (بومی/خارجی) گل و گیاهان زینتی که به عرصه وارد نشده‌اند

علت عدم ورود به عرصه	مناطق مستعد کشت	رقم ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی	سال ورود به کشور (برای ارقام خارجی)	روش اصلاحی	منشأ(کشور)	نوع			نام	ردیف		
							نام گرده‌افشان	خودلاغر	گرده‌افشان				
در حال معرفی	کلیه اقلیم‌های کشور	با رنگ قرمز زرد- ارتفاع متوسط- پر پر- زمان گلدهی کوتاه- مقاوم به تنش‌ها	۱۳۹۰	-	دورگ‌گیری	اروپایی	داوودی باغچه‌ای	دگرگرده‌افشان	دگرگرده‌افشان	-	*	داوودی باغچه‌ای، افق	۲۴
در حال معرفی	کلیه اقلیم‌های کشور	با رنگ زرد- ارتفاع بلند- نیمه پر پر- زمان گلدهی متوسط- مقاوم به تنش‌ها	۱۳۹۰	-	دورگ‌گیری	اروپایی	داوودی باغچه‌ای	دگرگرده‌افشان	دگرگرده‌افشان	-	*	داوودی باغچه‌ای، شراره	۲۵
در حال معرفی	کلیه اقلیم‌های کشور	با رنگ سفیدزرد- ارتفاع متوسط- کم پر- زمان گلدهی متوسط- مقاوم به تنش‌ها	۱۳۹۰	-	دورگ‌گیری	اروپایی	داوودی باغچه‌ای	دگرگرده‌افشان	دگرگرده‌افشان	-	*	داوودی باغچه‌ای، پائیند	۲۶
در حال معرفی	کلیه اقلیم‌های کشور	با رنگ نارنجی- ارتفاع متوسط- کم پر- زمان گلدهی متوسط- مقاوم به تنش‌ها	۱۳۹۰	-	دورگ‌گیری	اروپایی	داوودی باغچه‌ای	دگرگرده‌افشان	دگرگرده‌افشان	-	*	داوودی باغچه‌ای، بیتا	۲۷
در حال معرفی	کلیه اقلیم‌های کشور	با رنگ صورتی- ارتفاع بلند- کم پر- زمان گلدهی متوسط- مقاوم به تنش‌ها	۱۳۹۰	-	دورگ‌گیری	اروپایی	داوودی باغچه‌ای	دگرگرده‌افشان	دگرگرده‌افشان	-	*	داوودی باغچه‌ای، مهر	۲۸

ادامه جدول ۲۹- مشخصات ارقام و ژنوتیپ های تجاری (بومی/خارجی) گل و گیاهان زینتی که به عرصه وارد نشده اند

ردیف	نام	نوع			منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور (برای ارقام خارجی)	سال معرفی	ویژگی های بارز و مزیت های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
		نام گرده افشان	خودادگر گرده افشان	پایه							
۲۹	داودی باغچه ای، افسونگر	داودی باغچه ای	دگرگرده افشان	-	اروپایی	دورگ گیری	-	۱۳۹۰	با رنگ سفید- ارتفاع کوتاه- کم پر- زمان گلدهی متوسط- مقاوم به تنش ها	کلیه اقلیم های کشور	در حال معرفی
۳۰	داودی باغچه ای، آذرخش	داودی باغچه ای	دگرگرده افشان	-	اروپایی	دورگ گیری	-	۱۳۹۰	با رنگ قرمز- ارتفاع بلند- کم پر- زمان گلدهی دیر- مقاوم به تنش ها	کلیه اقلیم های کشور	در حال معرفی
۳۱	داودی باغچه ای، پگاه	داودی باغچه ای	دگرگرده افشان	-	اروپایی	دورگ گیری	-	۱۳۹۰	با رنگ صورتی- ارتفاع بلند- کم پر- زمان گلدهی متوسط- مقاوم به تنش ها	کلیه اقلیم های کشور	در حال معرفی
۳۲	داودی باغچه ای، اشراق	داودی باغچه ای	دگرگرده افشان	-	اروپایی	دورگ گیری	-	۱۳۹۰	رنگ قرمز- ارتفاع متوسط- کم پر- زمان گلدهی متوسط- مقاوم به تنش ها	کلیه اقلیم های کشور	در حال معرفی
۳۳	داودی باغچه ای، باران	داودی باغچه ای	دگرگرده افشان	-	اروپایی	دورگ گیری	-	۱۳۹۰	رنگ کرم زرد- ارتفاع متوسط- کم پر- زمان گلدهی دیر- مقاوم به تنش ها	کلیه اقلیم های کشور	در حال معرفی

جدول ۳۰- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی گل و گیاهان زینتی تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد نام ژنوتیپ	نوع			منشا (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	گلخانه، زمین زراعی، واردات ارقام جدید جهت استفاده در برنامه‌های اصلاحی
		نام گرده‌افشان	خوددادر گرده‌افشان	پایه رقم							
۱	زنبق	دگرگرده‌افشان	زنبق باغچه‌ای	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۸	۱۳۹۸	رنگ جدید- پالندبی- پاکوتاهی- درشت گل- تعداد گل- مقاوم به تنش‌های خشکی	کلیه اقلیم‌ها	گلخانه، زمین زراعی، واردات ارقام جدید جهت استفاده در برنامه‌های اصلاحی	
۲	گلابول دورگ‌گیری	دگرگرده‌افشان	گلابول گل درشت	نوع وارداتی از اروپا	دورگ‌گیری	۱۳۹۴	۱۳۹۷	رنگ جدید- درشت گل- تعداد گل- عمر پس از برداشت- نرخ تولید کورمچه- مقاوم به بیماری‌های قارچی	مرکز ایران	گلخانه، زمین زراعی، واردات ارقام جدید جهت استفاده در برنامه‌های اصلاحی	
۳	گلابول پرتوتایی	دگرگرده‌افشان	گلابول	نوع وارداتی از اروپا	پرتوتایی	۱۳۹۴	۱۳۹۷	رنگ جدید- درشت گل- تعداد گل- عمر پس از برداشت- نرخ تولید کورمچه- مقاوم به بیماری‌های قارچی	مرکز ایران	گلخانه، زمین زراعی، واردات ارقام جدید جهت استفاده در برنامه‌های اصلاحی	
۴	فریزیا	خودگرده‌افشان	فریزیا شاخه بریده	نوع وارداتی از اروپا	دورگ‌گیری	۱۳۹۵	۱۳۹۷	رنگ جدید- ساقه مقاوم- درشت گل- تعداد گل- عمر پس از برداشت- مقاوم به بیماری‌های ویروسی	کلیه اقلیم‌ها	گلخانه، زمین زراعی، واردات ارقام جدید جهت استفاده در برنامه‌های اصلاحی	

ادامه جدول ۳۰- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی گل و گیاهان زینتی تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد نام ژنوتیپ	نوع			مششا (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیشنهادات یا امکانات مورد نیاز
		نام گرده‌افشان	خودادگر گرده‌افشان	پایه							
۵	شنبوری دورگ‌گیری	-	دگرگرده‌افشان	-	نوع وارداتی از اروپا	دورگ‌گیری	۱۳۹۴	۱۳۹۷	رنگ جدید- ساقه مقاوم- درشت گل- تعداد گل- عمر پس از برداشت- مقاوم به بیماری‌های باکتریایی	مرکزی و شمال	گلخانه، زمین زراعی، واردات ارقام جدید جهت استفاده در برنامه‌های اصلاحی
۶	شنبوری پرتوتایی	-	دگرگرده‌افشان	-	نوع وارداتی از اروپا	پرتوتایی	۱۳۹۴	۱۳۹۷	رنگ جدید- ساقه مقاوم- درشت گل- تعداد گل- عمر پس از برداشت- مقاوم به بیماری‌های باکتریایی	مرکزی و شمال	گلخانه، زمین زراعی، واردات ارقام جدید جهت استفاده در برنامه‌های اصلاحی
۷	میخک	-	دگرگرده‌افشان	-	نوع وارداتی از اروپا	پرتوتایی	۱۳۹۴	۱۳۹۷	رنگ جدید- نرخ تولید گل- ارتفاع شاخه گل‌دهنده- عمر پس از برداشت- مقاوم به زنگ- گل درشت	مرکز ایران	گلخانه، زمین زراعی، واردات ارقام جدید جهت استفاده در برنامه‌های اصلاحی
۸	رز پرتوتایی	-	دگرگرده‌افشان	-	ژنوتیپ‌های بومی	پرتوتایی	۱۳۹۲	۱۳۹۸	رنگ جدید- ارتفاع شاخه گل‌دهنده- عمر پس از برداشت- گل درشت	مرکز ایران	گلخانه، زمین زراعی، واردات ارقام جدید جهت استفاده در برنامه‌های اصلاحی

ادامه جدول ۳۰- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی گل و گیاهان زینتی، توافق ۱۴۰۴

ردیف	کد نام ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع		منشا (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مریته‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیش‌بینی‌ها با امکانات مورد نیاز
				خوددگر کرده‌افشان	نام گرده‌افشان							
۹	رز دورگ‌گیری	*	-	دگر کرده‌افشان	رز شاخه‌بریده و باغچه‌ای	ژنوتیپ‌های بومی	دورگ‌گیری	۱۳۹۰	۱۳۹۸	رنگ جدید- ارتفاع شاخه گلگنده- نرخ تولید گل - عمر پس از برداشت - گل درشت	مرکز ایران	گلخانه، زمین زراعی، واردات ارقام جدید جهت استفاده در برنامه‌های اصلاحی
۱۰	داوودی شاخه‌بریده	*	-	دگر کرده‌افشان	داوودی شاخه‌بریده	وارداتی از اروپا	دورگ‌گیری	۱۳۹۵	۱۳۹۸	رنگ جدید- ارتفاع شاخه گلگنده- عمر پس از برداشت - گل درشت	مرکز ایران	گلخانه، زمین زراعی، واردات ارقام جدید جهت استفاده در برنامه‌های اصلاحی
۱۱	داوودی گل‌لانی	*	-	دگر کرده‌افشان	داوودی باغچه‌ای	وارداتی از اروپا	دورگ‌گیری	۱۳۸۰	۱۴۰۰	رنگ جدید- دوام گل - فرم دیسک و شکل گل - زود و دیرگل دهی	مرکز ایران	گلخانه، زمین زراعی، واردات ارقام جدید جهت استفاده در برنامه‌های اصلاحی
۱۲	داوودی باغچه‌ای، آزر	*	-	دگر کرده‌افشان	داوودی باغچه‌ای	اروپا	دورگ‌گیری	-	-	با رنگ قرمز- ارتفاع متوسط- نیمه پر- زمان گلدهی زود- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	-

ادامه جدول ۳۰-۳- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی گل و گیاهان زینتی تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد/نام ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع			منشا (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیش‌بینی‌های امکانات مورد نیاز
				نام گرده‌افشان	خودادگر گرده‌افشان	دگرگرده‌افشان							
۱۳	داوودی باغچه‌ای، آرمان	*	-	دگرگرده‌افشان	داوودی باغچه‌ای	اروپا	دورگ‌گیری	-	-	-	با رنگ صورتی- ارتفاع بلند- نیمه پر پر- زمان گلدهی زود- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	-
۱۴	داوودی باغچه‌ای، افروز	*	-	دگرگرده‌افشان	داوودی باغچه‌ای	اروپا	دورگ‌گیری	-	-	-	با رنگ قرمز- ارتفاع کوتاه- کم پر- زمان گلدهی متوسط- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	-
۱۵	داوودی باغچه‌ای، تکاپو	*	-	دگرگرده‌افشان	داوودی باغچه‌ای	اروپا	دورگ‌گیری	-	-	-	با رنگ زرد - ارتفاع بلند - کم پر - زمان گلدهی متوسط - مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	-
۱۶	داوودی باغچه‌ای، کبان	*	-	دگرگرده‌افشان	داوودی باغچه‌ای	اروپا	دورگ‌گیری	-	-	-	با رنگ زرد قرمز- ارتفاع بلند- کم پر - زمان گلدهی دیر- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	-
۱۷	داوودی باغچه‌ای، آریا	*	-	دگرگرده‌افشان	داوودی باغچه‌ای	اروپا	دورگ‌گیری	-	-	-	با رنگ نارنجی زرد- ارتفاع بلند- نیمه پر پر- زمان گلدهی متوسط- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	-
۱۸	داوودی باغچه‌ای، دنیا	*	-	دگرگرده‌افشان	داوودی باغچه‌ای	اروپا	دورگ‌گیری	-	-	-	با رنگ قرمز- ارتفاع متوسط- کم پر - زمان گلدهی متوسط- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	-
۱۹	داوودی باغچه‌ای، نوبران	*	-	دگرگرده‌افشان	داوودی باغچه‌ای	اروپا	دورگ‌گیری	-	-	-	با رنگ نارنجی - ارتفاع بلند- کم پر- زمان گلدهی متوسط- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	-

ادامه جدول ۳۰- ارقام و ژنوتیپ‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی گل و گیاهان زینتی تا افاق ۱۴۰۴

ردیف	کد/نام ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع			منشا (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیش‌بینی‌ها یا امکانات مورد نیاز
				نام گرده‌افشان	خودادگر گرده‌افشان	دگرگرده‌افشان							
۲۰	داوودی باغچه‌ای، پرستو	*	-	دگرگرده‌افشان	داوودی باغچه‌ای	اروپا	دورگ‌گیری	-	-	-	با رنگ زرد نارنجی- ارتفاع متوسط- کم گلدهی متوسط- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	-
۲۱	داوودی باغچه‌ای، کیارش	*	-	دگرگرده‌افشان	داوودی باغچه‌ای	اروپا	دورگ‌گیری	-	-	-	با رنگ صورتی گرم- ارتفاع بلند- نیمه پر گلدهی متوسط- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	-
۲۲	داوودی باغچه‌ای، میر	*	-	دگرگرده‌افشان	داوودی باغچه‌ای	اروپا	دورگ‌گیری	-	-	-	با رنگ زرد قرمز- ارتفاع متوسط- کم گلدهی متوسط- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	-
۲۳	داوودی باغچه‌ای، ایران	*	-	دگرگرده‌افشان	داوودی باغچه‌ای	اروپا	دورگ‌گیری	-	-	-	با رنگ صورتی- ارتفاع بلند- کم گلدهی متوسط- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	-
۲۴	داوودی باغچه‌ای، آشوب	*	-	دگرگرده‌افشان	داوودی باغچه‌ای	اروپا	دورگ‌گیری	-	-	-	با رنگ زرد قرمز- ارتفاع متوسط- کم گلدهی متوسط- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	-
۲۵	داوودی باغچه‌ای، مارپا	*	-	دگرگرده‌افشان	داوودی باغچه‌ای	اروپا	دورگ‌گیری	-	-	-	با رنگ گرم- ارتفاع متوسط- کم گلدهی متوسط- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	-
۲۶	داوودی باغچه‌ای، درسا	*	-	دگرگرده‌افشان	داوودی باغچه‌ای	اروپا	دورگ‌گیری	-	-	-	با رنگ صورتی- ارتفاع بلند- کم گلدهی متوسط- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	-
۲۷	داوودی باغچه‌ای، دیبا	*	-	دگرگرده‌افشان	داوودی باغچه‌ای	اروپا	دورگ‌گیری	-	-	-	با رنگ صورتی سفید- ارتفاع بلند- کم گلدهی متوسط- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	-

ادامه جدول ۳۰- ارقام پیش‌بینی شده در برنامه اصلاحی گل و گیاهان زینتی تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد/نام ژنوتیپ	نوع			منشا (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیشنهادهای امکانات مورد نیاز
		نام گرده‌افشان	خودآلودگر	پایه							
۲۸	داوودی باغچه‌ای، شفیع	دگرگرده‌افشان	دگرگرده‌افشان	-	اروپا	دورگ‌گیری	-	-	با رنگ کرم زرد- ارتفاع بلند- کم پر- زمان گلدهی متوسط- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	-
۲۹	داوودی باغچه‌ای، محبوب	دگرگرده‌افشان	دگرگرده‌افشان	-	اروپا	دورگ‌گیری	-	-	با رنگ نارنجی زرد- ارتفاع بلند- پر پر- زمان گلدهی متوسط- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	-
۳۰	داوودی باغچه‌ای، شهرزاد	دگرگرده‌افشان	دگرگرده‌افشان	-	اروپا	دورگ‌گیری	-	-	با رنگ صورتی زرد- ارتفاع بلند- کم پر- زمان گلدهی مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	-
۳۱	داوودی باغچه‌ای، شفق	دگرگرده‌افشان	دگرگرده‌افشان	-	اروپا	دورگ‌گیری	-	-	با رنگ سفید قرمز- ارتفاع متوسط- نیمه پر پر- زمان گلدهی دیر- مقاومت به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	-
۳۲	داوودی باغچه‌ای، بهراد	دگرگرده‌افشان	دگرگرده‌افشان	-	اروپا	دورگ‌گیری	-	-	با رنگ نارنجی- ارتفاع بلند- کم پر- زمان گلدهی دیر- مقاوم به تنش‌ها	کلیه اقلیم‌های کشور	-

فصل ۶

پژوهشکده

مرکبات و میوه‌های نیمه گرمسیری

اطلاعات این فصل توسط پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه گرمسیری تهیه شده است

مرتضی گل محمدی - رئیس پژوهشکده

جواد فتاحی مقدم - معاون پژوهش، فناوری و انتقال یافته‌ها

علیرضا شیخ اشکوری - مدیر برنامه ریزی و پشتیبانی

یونس ابراهیمی، عیسی ارجی، محمود امامی، سیدمهدی بنی‌هاشمیان، مسلم جعفری، ابراهیم جهانگیرزاده خیای، عنایت حیاتبخش، سمانه راهب، محمد رجب‌زاده، حمید رستگار، فرهاد رفعت، حمید زارع، علی اصغر زینانلو، محمدرضا شفیع‌زاده، سید ضیال‌الدین طباطبائی، عزیز عبدالهی، محمود عظیمی، رحمت‌اله غلامی، جواد فتاحی مقدم، مسعود فیاضی، مالک قاسمی، معصومه کیااشکوریان، بهروز گل‌عین، مجید گل محمدی، یعقوب محمد علیان، کریم مصطفوی، صغری معدنی، محمدرضا نائینی، محمدرضا وظیفه‌شناس

مرکبات یکی از مهم‌ترین محصولات باغبانی در ایران است که به طور گسترده‌ای در مناطق مختلف کشور کشت، می‌شود. میزان تولید مرکبات در کشور حدود ۴/۵ میلیون تن بوده و از این نظر بعد از سیب رتبه دوم را در بین سایر محصولات باغبانی داراست. از نظر تولید، سطح زیرکشت و عملکرد مرکبات، ایران در بین سایر کشورهای جهان به ترتیب رتبه‌های هفتم، هشتم و نهم دنیا را دارد. بالا بودن سرانه مصرف مرکبات (۳۲-۴۵ کیلوگرم) نیز به خوبی جایگاه مهم این میوه را در سبد مصرف خانوارهای ایرانی نشان می‌دهد. از طرفی این صنعت به ازای هر هکتار به میزان ۱/۸۸ نفر اشتغال‌زایی نموده که در رتبه سوم بعد از چای و پیاز قرار دارد.

پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه گرمسیری، زیرمجموعه سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی و وزارت جهاد کشاورزی است که در سال ۱۳۰۹ به عنوان باغ فلاح تاسیس شد. در سال ۱۳۳۹ به ایستگاه کشاورزی رامسر و در سال ۱۳۶۵ به ایستگاه مرکبات غرب مازندران تغییر نام یافت. این مرکز تا سال ۱۳۷۱ به طور مستقیم تحت نظارت مؤسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر بوده، و از سال ۱۳۷۳ با عنوان مرکز تحقیقات مرکبات به طور مستقل فعالیت نموده است. در سال ۱۳۷۶ به عنوان یکی از مؤسسات تک‌محصولی و با نام مؤسسه تحقیقات مرکبات کشور به کار خود ادامه داد؛ و بالاخره در سال ۱۳۹۴ به پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه گرمسیری تغییر نام یافت. فعالیت‌های تحقیقاتی این پژوهشکده علاوه بر ستاد در ۲۵ ایستگاه تحقیقاتی شمال و جنوب کشور انجام می‌شود. پژوهش در زمینه مرکبات، زیتون، انار و خرمالو در دو ایستگاه کترا و خرم آباد تنکابن، زیر نظر مستقیم پژوهشکده و در مراکز و ایستگاه‌های آستارا، بهشهر و بایع کلا، رودبار، طارم (در شمال ایران)، جیرفت، داراب، میناب، حاجی‌آباد، صفی‌آباد و شلدان و باهوکلان (در جنوب ایران)، ساوه، یزد، طارم، رودبار، استهبان، کازرون، زرقان، کرج، گرگان، سرپل ذهاب، کاشمر، به طور غیرمستقیم انجام می‌گیرد.

در خصوص وضعیت ژرم‌پلاسم مرکبات به اختصار قابل ذکر است که متعاقب وقوع سرمازدگی در سال ۱۳۴۲، و بروز خسارت در بخش قابل توجهی از باغ‌های مرکبات نواحی ساحلی دریای خزر، ایستگاه تحقیقات مرکبات شهید یاسینی کترا در سال ۱۳۴۵ در منطقه‌ای کوهپایه‌ای از رشته کوه‌های البرز و در فاصله ۱۸ کیلومتری شهرستان تنکابن در عرض جغرافیایی ۳۶ درجه شرقی و طول جغرافیایی ۵۰ درجه شمالی با ارتفاع ۶۰ متر از سطح دریاها آزاد در زمینی به مساحت تقریبی ۱۰۶/۵ هکتار ایجاد شد. هدف از ایجاد این ایستگاه، استمرار تحقیقات مرکبات در منطقه‌ای

امن از بروز سرمازدگی بوده است. لازم به ذکر است که بخش قابل توجهی از مساحت این ایستگاه را که بارندگی سالیانه آن به طور متوسط ۱۲۰۰ میلی متر بوده و دمای آن نیز به ندرت به زیر صفر درجه می‌رسد، جنگل تشکیل داده و نزدیک به ۷۰ هکتار آن زیر پوشش انواع مرکبات قرار دارد. از آن جایی که ژرم پلاسِم مرکبات کشور به دلیل سابقه طولانی ازدیاد بذری، بالا بودن درجه هتروزِیگوسیتی، وفور دگرگشنی و تمایل بالای مرکبات به بروز جهش‌های خودبخودی از تنوع کم‌نظیری برخوردار بوده و حفظ این ذخیره ارزشمند ژنتیکی می‌تواند به عنوان ماده اولیه در برنامه‌های اصلاحی از اهمیت بسیار زیادی برخوردار باشد، هم‌زمان با احداث ایستگاه تحقیقاتی کترا، کلکسیون‌های ارقام تجاری و تیپ‌های طبیعی مرکبات موجود در کشور در مساحتی بالغ بر پنج هکتار که مرکب از ۱۰ قطعه مشخص می‌باشد، احداث گردید. در این کلسیون ۸۲ ژنوتیپ مرکبات شامل ارقام تجاری و تیپ‌های طبیعی نگهداری می‌شوند. در سال ۱۳۸۵، کلکسیون جدیدی به منظور احیای کلکسیون قدیمی در مساحتی بالغ بر ۱/۵ هکتار در همان ایستگاه احداث شد که شامل ۹۰ ژنوتیپ مرکبات است و پس از انجام بررسی‌های لازم، جایگزین کلکسیون قدیم خواهد شد. ضمناً سه قطعه کلکسیون از ارقام مناسب مناطق جنوب کشور در دزفول، داراب و جیرفت موجود است که نیازمند احیاء و تکمیل اطلاعات می‌باشند. با این حال دستاوردهای مهمی طی سال‌های اخیر حاصل شده است که به مهم‌ترین آنها اشاره می‌شود:

- جمع‌آوری، ارزیابی و نگهداری کلکسیون‌های مرکبات کشور در ایستگاه‌های تحقیقاتی کترا، جهرم و دزفول
- جمع‌آوری، ارزیابی و نگهداری ارقام و ژنوتیپ‌های انار، زیتون و انجیر در کلکسیون‌های ملی کشور
- تعیین ارقام مناسب زیتون، و مرکبات در مناطق مختلف کشور با مطالعه سازگاری
- معرفی پروتوکل‌های تشخیص بیماری‌های مهم ویروسی و شبه‌ویروسی مرکبات
- تولید منابع تکثیری سالم مرکبات با استفاده از روش ریزپیوندی نوک شاخساره
- تعریف شاخص‌های کیفی میوه مرکبات و تعیین آنها در ارقام تجاری مرکبات طی معرفی رقم، سازگاری و انبارداری
- مشخصات ارقام/پایه‌های مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری و هم‌چنین لیست پیش‌بینی ارقام تا افق ۱۴۰۴ در جداول ۴۲-۳۱ آورده شده است.

جدول ۳۱- مشخصات ارقام و پایه های تجاری (بومی/خارجی) پرتقال، نارنگی، گریپ فروت، لیمو و کیوی فروت

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گرد هافشمن	نوع			تجاری	کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی های بارز و مزیت های رقم	معایب رقم	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
					بومی	غیر بومی	تجاری					
۱	پرتقال تامسون ناول	*	-	پارتوکارپ	-	*	*	ارزیابی سازگاری، تکثیر انبوه	بدون بذر، زودرس، سال آوری کم، بدون خار	حساس به گرانوله شدن میوه	۹۳۰۰۰	
۲	پرتقال واشینگتن ناول	*	-	پارتوکارپ	-	*	*	ارزیابی سازگاری، تکثیر انبوه	بدون بذر، میزرس، بدون خار	حساس به گرما و خشکی در دوران گلدهی و تشکیل میوه	۳۵۰۰۰	
۳	پرتقال والنسیا	*	-	پارتوکارپ	-	*	*	ارزیابی سازگاری، تکثیر انبوه	کم بذر، دیررس	تا حدودی سال آوری دارد	۲۵۰۰۰	
۴	پرتقال خونی مورو	*	-	پارتوکارپ	-	*	*	ارزیابی سازگاری، تکثیر انبوه	بدون بذر، زودرس	تا حدودی سال آوری دارد	۱۶۰۰۰	
۵	پرتقال سیاوز	*	-	ارقام مختلف مرکبات	-	*	*	ارزیابی سازگاری، تکثیر انبوه	دیررس، دارای اسانس معطر و مناسب صنایع تبدیلی	بندردار	۲۵۰۰۰	
۶	پرتقال مارس	*	-	پارتوکارپ	-	*	*	ارزیابی سازگاری، تکثیر انبوه	زودرس، کم بذر، مناسب آب گیری	سال آوری دارد	سایر ارقام ۲۰۰۰	
۷	پرتقال هاملین	*	-	پارتوکارپ	-	*	*	ارزیابی سازگاری، تکثیر انبوه	زودرس، کم بذر، کم اسید	حساس به گرانوله شدن میوه	۱۰۰۰۰	
۸	پرتقال سالوستینا	*	-	پارتوکارپ	-	*	*	ارزیابی سازگاری، تکثیر انبوه	زودرس، کم بذر، خوش طعم	ماندگاری میوه پس از رسیدن روی درخت خوب نیست	۵۰۰	

ادامه جدول ۳۱- مشخصات ارقام و پایه‌های (بومی/خارجی) پرتقال، نارنگی، گریپ‌فروت، لیمو و کیوی‌فروت

ردیف	نام	نوع					نام	
		تجاری	موسسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معیاب رقم	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)		
۹	پرتقال سانگین	*	*	-	پارتنوکارپ	-	*	پرتقال سانگین
۱۰	پرتقال گروس سانگین	*	*	-	پارتنوکارپ	-	*	پرتقال گروس سانگین
۱۱	پرتقال تارکو	*	*	-	پارتنوکارپ	-	*	پرتقال تارکو
۱۲	نارنگی کلماستین کادوکس	*	*	-	ارقام مختلف مرکبات	-	*	نارنگی کلماستین کادوکس
۱۳	نارنگی بیج	*	*	-	ارقام مختلف مرکبات	-	*	نارنگی بیج
۱۴	نارنگی انشو معمولی	*	*	-	پارتنوکارپ	-	*	نارنگی انشو معمولی
۱۵	نارنگی پونکن	*	*	-	ارقام مختلف مرکبات	-	*	نارنگی پونکن

ادامه جدول ۳۱- مشخصات ارقام و پایه های (بومی /خارجی) پرتقال، نارنگی، گریپ فروت، لیمو و کیوی فروت

ردیف	نام	نوع					رقم	پایه	نام گرده افشان	بومی	غیر بومی	تجاری	کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی های بارز و مزیت های رقم	مغایب رقم	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
		رقم	پایه	نام گرده افشان	بومی	غیر بومی										
۱۶	نارنگی دنسی	*	-	ارقام مختلف مرکبات	-	*	-	ارقام مختلف مرکبات	-	*	-	*	ارزیابی سازگاری	زودرس، کم بذر، خوش طعم	حساس به پوسیدگی گلگاه، و آفتاب سوختگی	۵۰
۱۷	نارنگی یاشار	*	-	ارقام مختلف مرکبات	-	*	-	ارقام مختلف مرکبات	-	*	-	*	شناسایی، دورگ گیری، ارزیابی سازگاری	دیررس، پر آب، خوش عطر و طعم، مناسب صنایع تبدیلی	بذر دار، سال آووه، پوست گیری متوسط	۵۰۰
۱۸	نارنگی جهانگیر	*	-	ارقام مختلف مرکبات	-	*	-	ارقام مختلف مرکبات	-	*	-	*	شناسایی، دورگ گیری، ارزیابی سازگاری	میوه درشت، متحمل به گرانبه شدن، میوه زودرس تراز نارنگی کلمنتین، بدون خار، کم بذر، پوست نازک و خوش طعم تر از رقم استاندارد کلمنتین	بذر دار، سال آووه، پوست گیری متوسط	۰۰۰۱ (۱۰۰ متر مربع)
۱۹	نارنگی خرم	*	-	ارقام مختلف مرکبات	-	*	-	ارقام مختلف مرکبات	-	*	-	*	شناسایی، دورگ گیری، ارزیابی سازگاری	زودرس، میوه درشت، عملکرد بالا، عصاره زیاد، بدون خار، کم بذر، پوست نازک و خوش طعم تر از رقم استاندارد کلمنتین	بذر دار، سال آووه، پوست گیری متوسط	۰۰۰۱ (۱۰۰ متر مربع)
۲۰	نارنگی پیرنا	*	-	ارقام مختلف مرکبات	-	*	-	ارقام مختلف مرکبات	-	*	-	*	شناسایی، دورگ گیری، ارزیابی سازگاری	میان رس، میوه درشت، عادت رشد افراشته، با شاخه متراکم و تنخ کم	بذر دار، سال آووه، پوست گیری متوسط	۰۰۰۱ (۱۰۰ متر مربع)

ادامه جدول ۳۱- مشخصات ارقام و پایه‌های (بومی/خارجی) پرتقال، نارنگی، گریپ‌فروت، لیمو و کیوی‌فروت

ردیف	نام	نوع									
		رقم	پایه	نام گروه‌افشان	بومی	غیربومی	تجاری				
۲۱	نارنگی ورا	*	-	ارقام مختلف مرکبات	*	-	*	نارنگی ورا	۲۱		
۲۲	نارنگی شاهین	*	-	ارقام مختلف مرکبات	*	-	*	نارنگی شاهین	۲۲		
۲۳	نارنگی نوشین	*	-	ارقام مختلف مرکبات	*	-	*	نارنگی نوشین	۲۳		
۲۴	نارنگی ارلاندو-تالچلو	*	-	ارقام مختلف مرکبات	-	-	*	نارنگی ارلاندو-تالچلو	۲۴		
۲۵	نارنگی میتولا-تالچلو	*	-	ارقام مختلف مرکبات	-	-	*	نارنگی میتولا-تالچلو	۲۵		
۲۶	نارنگی کینو	*	-	ارقام مختلف مرکبات	-	-	*	نارنگی کینو	۲۶		
۲۷	نارنگی کارا	*	-	ارقام مختلف مرکبات	-	-	*	نارنگی کارا	۲۷		
۱۱۰۰۰	نیاز غذایی بالایی دارد	میان‌رس، کم بذر، خوش‌عطر و طعم	ارزیابی سازگاری	*	-	-	*	نیاز غذایی بالایی دارد	۱۱۰۰۰		
۱۱۰۰۰	حساس به آفتاب‌سوختگی، تنش خشکی و بیماری آلت‌ناریا	میان‌رس، کم بذر، خوش‌عطر و طعم	ارزیابی سازگاری	*	-	-	*	حساس به آفتاب‌سوختگی، تنش خشکی و بیماری آلت‌ناریا	۱۱۰۰۰		
۱۲۰۰۰	بذر دار، حساس به سرما (میوه درخت)	میان‌رس، خوش‌عطر و طعم، انبارمانی خوب	ارزیابی سازگاری	*	-	-	*	بذر دار، حساس به سرما (میوه درخت)	۱۲۰۰۰		
۲۰۰	بذر دار، حساس به ریزش قبل از برداشت، و پوسیدگی گلگاه	دیررس، خوش‌طعم، انبارمانی خوب	ارزیابی سازگاری	*	-	-	*	بذر دار، حساس به ریزش قبل از برداشت، و پوسیدگی گلگاه	۲۰۰		
۰۰۱ (۱۰۰ متر مربع)	بذر دار، سال‌آور، پوست‌گیری متوسط	میان‌رس، میوه درشت، پوست نازک، زودرس، میوه کشیده و دارای عادت رشد افراشته	دورگ‌گیری شناسایی، ارزیابی سازگاری	*	-	-	*	بذر دار، سال‌آور، پوست‌گیری متوسط	۰۰۱ (۱۰۰ متر مربع)		
۰۰۱ (۱۰۰ متر مربع)	بذر دار، سال‌آور، پوست‌گیری متوسط	زودرس، میوه درشت، پوست نازک، زودرس، میوه درشت و پوست نازک، تاج درخت کشیده و دارای عادت رشد افراشته	دورگ‌گیری شناسایی، ارزیابی سازگاری	*	-	-	*	بذر دار، سال‌آور، پوست‌گیری متوسط	۰۰۱ (۱۰۰ متر مربع)		
سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)	معایب رقم	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	تجاری	غیربومی	بومی	نام گروه‌افشان	پایه	رقم	نام	ردیف

ادامه جدول ۳۱- مشخصات ارقام و پایه‌های (بومی/خارجی) پرتقال، نارنگی، گریپ فروت، لیمو و کیوی فروت

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گرده افشان	نوع			عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی های بارز و مزیت‌های رقم	مغایب رقم	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر(هکتار)
					تجاری	غیربومی	بومی				
۲۸	گریپ فروت استاررونی	*	-	پارتوکارپ	-	*	*	ارزیابی سازگاری	میان رس، بی بندر تا کم بندر، خوش طعم، توسخ پر رنگ	حساس به فیتوفترا، سرما و کمبود مواد غذایی	۲۲۰۰
۲۹	گریپ فروت مارش	*	-	پارتوکارپ	-	*	*	ارزیابی سازگاری	میان رس، کم بندر	تقاضای کمی در بازار دارد	۸۰۰
۳۰	گریپ فروت ردبالش	*	-	پارتوکارپ	-	*	*	ارزیابی سازگاری	میان رس، بی بندر تا کم بندر، خوش طعم، توسخ، پوست قرمز	-	۱۷۵۰
۳۱	لیمو شیرین	*	-	پارتوکارپ	-	*	*	ارزیابی سازگاری	کم بندر، زودرس	حساس به سرما	۲۵۱۲۸
۳۲	لیمو مکزیکن لایم	*	-	ارقام مختلف مرکبات	-	*	*	ارزیابی سازگاری	زودرس، خوش عطر و طعم، منتهل به گرما، قابلیت خشک کردن میوه را دارد	بندار، حساس به بیماری جاروک	۱۳۵۰۰
۳۳	لیمو لیسیون	*	-	پارتوکارپ	-	*	*	ارزیابی سازگاری	کم بندر، زودرس	حساس به سرما	۱۳۵۰۰
۳۴	لیمو اورکا	*	-	پارتوکارپ	-	*	*	ارزیابی سازگاری	کم بندر، زودرس	حساس به سرما، حساس به آفات، نیاز تغذیه‌ای بالایی دارد	۳۰۰۰۰
۳۵	لیمو میر	*	-	پارتوکارپ	-	*	*	ارزیابی سازگاری	کم بندر، زودرس	حساس به سرما	۵۰
۳۶	لیمو پرشین لایم	*	-	پارتوکارپ	-	*	*	ارزیابی سازگاری	زودرس، بی بندر، خوش عطر و طعم	میوه حساس به آفتاب سوختگی، قابلیت خشک کردن ندارد، عدم نگهداری روی درخت به مدت زیاد	۵۰۰

جدول ۳۲- مشخصات ارقام تجاری (بومی/خارجی) پرتقال و نارنگی که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع		نام گرده‌افشان	نام گرده‌افشان پیشنهادی	مشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور (برای ارقام خارجی)	سال معرفی	ویژگی‌های بارز و میرتهای رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
				خود/داگر	گرده‌افشان									
۱	پرتقال نیهال	*	-	پارتنوکارپ	-	-	-	آمریکا	حاصل مونتاسیون از واشنگتن ناول	۱۳۷۸	۱۳۹۴	زودرس، خوش طعم و خوش رنگ تر از ارقام ناول قدیمی	مناطق شمال کشور	در مرحله واگذاری
۲	پرتقال اسپرینگ ناول	*	-	پارتنوکارپ	-	-	-	ترکیه	جهش جوانه از Muholland Nursery	۱۳۷۸	۱۳۹۴	زودرس، خوش طعم و خوش رنگ تر از ارقام ناول قدیمی	مناطق شمال کشور	در مرحله واگذاری
۳	پرتقال بروهن	*	-	پارتنوکارپ	-	-	-	تونس	حاصل جهش جوانه	۱۳۰۹	۱۳۲۱	زودرس، میوه‌ها از نظر اندازه در حد متوسط بوده و شکل آن تخت تا نیمه‌کروی	مناطق شمال کشور	عدم رقابت با ارقام تجاری موجود
۴	پرتقال پارسون براون	*	-	پارتنوکارپ	-	-	-	آمریکا	نهال بذری تصادفی	۱۳۵۱	۱۳۵۱	زودرس، پربذر، پرمحصول با میوه‌هایی درشت تا متوسط و به شکل کروی	مناطق شمالی مرکزی کشور	نبود صنایع تبدیلی مناسب
۵	پرتقال پائین‌آیل	*	-	پارتنوکارپ	-	-	-	آمریکا	نهال بذری تصادفی	۱۳۴۷	۱۳۴۷	میان‌رس، پرمحصول، حساس به سرما و ترکیب‌گی	مناطق شمالی و مرکزی کشور	عدم رقابت با ارقام تجاری موجود

ادامه جدول ۳۲- مشخصات ارقام تجاری (بومی/خارجی) برتقال و نارنگی که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع			نام گرده افشان پیشنهادی	منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور (برای ارقام خارجی)	سال معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
				خود/ دیگر گرده افشان	پارتنو کارب	پارتنو کارب								
۶	برتقال سالوستینا	*	-	پارتنو کارب	-	اسپانیا	جهش جوانه‌ای از رقم Camuna	۱۳۴۷	۱۳۴۷	۱۳۴۷	زودرس و بی‌بذر، دارای تاجی متوسط تا بزرگ با رشد عمودی شاخه‌ها	مناطق شمال کشور	عدم رقابت با ارقام تجاری موجود	
۷	برتقال تمبل	*	-	پارتنو کارب	-	جامائیکا	جهش جوانه	۱۳۵۱	۱۳۵۱	۱۳۵۱	پربذر، تک جنین، حساس به سرما، حساس به شسته و لکه سیاه	مناطق مرکزی و جنوبی کشور	عدم رقابت با ارقام تجاری موجود	
۸	نارنگی فرچایلد	*	-	دگرگرده افشان	ارقام مختلف مرکبات	آمریکا	حاصل تلاقی کلمانتین و ارلاند تانجلو	۱۳۵۱	۱۳۵۱	۱۳۵۱	قدرت رشد رویشی بالا، تاج متراکم، شاخه‌ها بی خار، میوه متوسط، پربذر، زودرس	مناطق شمالی کشور	عدم رقابت با ارقام تجاری موجود	
۹	نارنگی فرچون	*	-	دگرگرده افشان	ارقام مختلف مرکبات	آمریکا	حاصل تلاقی کلمانتین و دنسی	۱۳۴۳	۱۳۴۳	۱۳۵۱	دیررس، درختی قوی و پربار با تاجی گسترده و متراکم	مناطق جنوبی و مرکزی کشور	عدم رقابت با ارقام تجاری موجود	
۱۰	نارنگی هانی	*	-	دگرگرده افشان	ارقام مختلف مرکبات	آمریکا	دورگ گیری بین کینگ و ویلیف	۱۳۵۱	۱۳۵۱	۱۳۵۱	زودرس، پربذر، دارای قدرت رویشی بالا و تمایل شدید به سال‌آوری، اندازه میوه‌ها کوچک و تخت شکل	مناطق شمالی کشور	به علت عدم رقابت با ارقام تجاری موجود	

ادامه جدول ۳۲- مشخصات ارقام تجاری (بومی/خارجی) پر تقال و نارنگی که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع	نام گرده‌افشان پیشنهادی	منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور (برای ارقام خارجی)	سال معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
۱۱	نارنگی لی	*	-	دگرگرده‌افشان	ارقام مختلف مرکبات	آمریکا	دورگ کمپلکس حاصل تلاقی نارنگی کلمانتین و ارلاندو تانجلو	۱۳۵۱	۱۳۵۱	شاخه‌های آن بی تیغ، متراکم و فشرده، برگ‌های باریک و نيزه‌های، میان رس، میوه متوسط	مناطق شمالی و مرکزی کشور	عدم رقابت با ارقام تجاری موجود
۱۲	نارنگی مورکات	*	-	دگرگرده‌افشان	ارقام مختلف مرکبات	آمریکا	نخال بذری تصادفی	۱۳۵۱	۱۳۵۱	از نظر مقاومت به سرما در حد متوسط تا قوی بوده و میوه‌ها در خوشه‌های انتهایی تشکیل می‌شوند	مناطق شمالی، مرکزی و جنوبی کشور	عدم رقابت با ارقام تجاری موجود
۱۳	نارنگی اوساوا لا	*	-	دگرگرده‌افشان	ارقام مختلف مرکبات	آمریکا	حاصل تلاقی کلمانتین و ارلاندو تانجلو	۱۳۵۱	۱۳۵۱	زودرس، پر بذر، رقمی بی تیغ بوده و نسبت به کلمانتین از تاج عمودی‌تر و شاخ و برگ متراکم‌تری برخوردار می‌باشد	مناطق شمالی و مرکزی کشور	عدم رقابت با ارقام تجاری موجود
۱۴	نارنگی نوا	*	-	دگرگرده‌افشان	ارقام مختلف مرکبات	آمریکا	تلاقی کلمانتین و ارلاندو تانجلو	۱۳۵۱	۱۳۵۱	زودرس‌تر از ارلاندو تانجلو، میوه‌ها از نظر شکل و اندازه بسیار شبیه ارلاندو تانجلو هستند	مناطق مرکزی و شمالی ایران	عدم رقابت با ارقام تجاری موجود
۱۵	نارنگی رایبسون	*	-	دگرگرده‌افشان	ارقام مختلف مرکبات	آمریکا	حاصل تلاقی کلمانتین و ارلاندو تانجلو	۱۳۵۱	۱۳۵۱	زودرس، پر بذر، دارای تاج راست و مستقیم و شاخه‌های بی تیغ با شاخ و برگ متراکم و برگ‌های عریض و نيزه‌های	مناطق شمالی کشور	عدم رقابت با ارقام تجاری موجود

ادامه جدول ۳۲- مشخصات ارقام تجاری (بومی/خارجی) پر تقال و نارنگی که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع		منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور (برای ارقام خارجی)	سال معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
				خودلادگر	نام گردهافشان پیشنهادی							
۱۶	نارنگی ویلکیگ	*	-	دگرگردهافشان	ارقام مختلف مرکبات	آمریکا	حاصل تلاقی King و Willowleaf	۱۳۵۱	۱۳۵۱	میان‌ریس، تمایل شدیدی به سال‌آوری دارد. رقمی مقاوم به سرماست، در صورت ماندن دارای قابلیت پفی شدن است	مناطق مرکزی و جنوبی کشور	عدم رقابت با ارقام تجاری موجود
۱۷	نارنگی انشو کلوزلیا	*	-	پارتوکارپ	-	اسپانیا	حاصل موتاسیون	۱۳۷۸	۱۳۹۴	زودرس‌تر از انشوهای معمولی	مناطق شمال کشور	در مرحله واگذاری
۱۸	نارنگی انشو اکیسسو	*	-	پارتوکارپ	-	ژاپن	حاصل گیاه بذری	۱۳۷۸	۱۳۹۴	زودرس‌تر از انشوهای معمولی	مناطق شمال کشور	در مرحله واگذاری
۱۹	نارنگی انشو سوچی‌یاما	*	-	پارتوکارپ	-	ژاپن	جهش جوانهای	۱۳۷۸	۱۳۹۴	زودرس‌تر از انشوهای معمولی اکیسسو و کلوزلیا	مناطق شمال کشور	در مرحله واگذاری
۲۰	نارنگی کلمانتین نولز	*	-	پارتوکارپ	-	اسپانیا	حاصل جهش جوانهای	۱۳۷۸	۱۳۹۴	زودرس، کم‌بذر، دیرتر از ماریسول	مناطق شمالی و مرکزی کشور	در مرحله واگذاری
۲۱	نارنگی کلمانتین ماریسول	*	-	پارتوکارپ	-	اسپانیا	حاصل موتاسیون	۱۳۷۸	۱۳۹۴	زودرس، کم‌بذر، زودرس‌تر از نولز	مناطق شمالی و مرکزی کشور	در مرحله واگذاری

جدول ۳۳- ارقام و پایه های پیش بینی شده در برنامه های اصلاحی پرتقال، نارنگی، گریپ فروت و لیمو تا افق ۱۴۰۴

ردیف	نام	کد ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع		مشتاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش بینی)	ویژگی های بارز و مزیت های رقم	مناطق مستعد کشت
					خود لاگر گرده افشان	نام گرده افشان						
۱	پرتقال معمولی	۱- کترا	*	-	در دست بررسی	در دست بررسی	ایران	انتخاب تیپ طبیعی	۱۳۷۷	۱۴۰۰-۱۴۰۴	نی بندر، شیرین، خوش عطر و طعم، آبدار	مناطق شمال جنوب کشور
۲	پرتقال معمولی	۲- کترا	*	-	در دست بررسی	در دست بررسی	ایران	انتخاب تیپ طبیعی	۱۳۷۷	۱۴۰۰-۱۴۰۴	کم بندر، شیرین، خوش عطر و طعم، آبدار	مناطق شمال جنوب کشور
۳	پرتقال معمولی	۳- کترا	*	-	در دست بررسی	در دست بررسی	ایران	انتخاب تیپ طبیعی	۱۳۷۷	۱۴۰۰-۱۴۰۴	زودرس، نی بندر، شیرین، خوش عطر و طعم، آبدار	مناطق شمال جنوب کشور
۴	پرتقال معمولی	۴- کترا	*	-	در دست بررسی	در دست بررسی	ایران	انتخاب تیپ طبیعی	۱۳۷۷	۱۴۰۰-۱۴۰۴	کم بندر، درشت، شیرین، خوش عطر و طعم، آبدار	مناطق شمال جنوب کشور
۵	پرتقال معمولی	۵- کترا	*	-	در دست بررسی	در دست بررسی	ایران	انتخاب تیپ طبیعی	۱۳۷۷	۱۴۰۰-۱۴۰۴	کم بندر، شیرین، خوش عطر و طعم، آبدار	مناطق شمال جنوب کشور
۶	پرتقال معمولی	۶- کترا	*	-	در دست بررسی	در دست بررسی	ایران	انتخاب تیپ طبیعی	۱۳۷۷	۱۴۰۰-۱۴۰۴	کم بندر، درشت، پوست نازک، شیرین، خوش عطر و طعم	مناطق شمال جنوب کشور

ادامه جدول ۳۳- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی برتقال، نارنگی، گریپ‌فروت و لیمو تا افق ۱۴۰۴

ردیف	نام	کد زونتیپ	رقم	پایه	نوع		نام گرده‌افشان	مشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت
					خود/ دیگر گرده‌افشان	در دست بررسی							
۷	برتقال معمولی	۷- کترا	*	-	در دست بررسی	در دست بررسی	ایران	انتخاب تیپ طبیعی	۱۳۷۷	۱۴۰۰-۱۴۰۴	نول بی‌بذر، درشت، شیرین، خوش‌عطر و طعم، آبدار	مناطق شمال کشور، مناطق خنک جنوب کشور	
۸	برتقال معمولی	۸- کترا	*	-	در دست بررسی	در دست بررسی	ایران	انتخاب تیپ طبیعی	۱۳۷۷	۱۴۰۰-۱۴۰۴	بی‌بذر، زودرس، پوست نازک، شیرین، خوش‌عطر و طعم، آبدار	مناطق شمال کشور، مناطق خنک جنوب کشور	
۹	برتقال خونی	۹- کترا	*	-	پارتوکارپ	-	ایران	انتخاب تیپ طبیعی	۱۳۷۷	۱۴۰۰-۱۴۰۴	توسرخ، خوش‌عطر و طعم، بی‌بذر	مناطق شمال کشور، مناطق خنک جنوب کشور	
۱۰	برتقال خونی	۱۰- کترا	*	-	پارتوکارپ	-	ایران	انتخاب تیپ طبیعی	۱۳۷۷	۱۴۰۰-۱۴۰۴	توسرخ، خوش‌عطر و طعم، بی‌بذر	مناطق شمال کشور، مناطق خنک جنوب کشور	
۱۱	برتقال خونی	۱۱- کترا	*	-	پارتوکارپ	-	ایران	انتخاب تیپ طبیعی	۱۳۷۷	۱۴۰۰-۱۴۰۴	توسرخ، خوش‌عطر و طعم، بی‌بذر	مناطق شمال کشور، مناطق خنک جنوب کشور	
۱۲	برتقال خونی	۱۲- کترا	*	-	پارتوکارپ	-	ایران	انتخاب تیپ طبیعی	۱۳۷۷	۱۴۰۰-۱۴۰۴	توسرخ، خوش‌عطر و طعم، بی‌بذر	مناطق شمال کشور، مناطق خنک جنوب کشور	
۱۳	برتقال خونی	۱۳- کترا	*	-	پارتوکارپ	-	ایران	انتخاب طبیعی	۱۳۷۷	۱۴۰۰-۱۴۰۴	توسرخ، خوش‌عطر و طعم، کم‌بذر	مناطق شمال کشور، مناطق خنک جنوب کشور	

ادامه جدول ۳۳- ارقام و پایه های پیش بینی شده در برنامه های اصلاحی پر تقال، نازنگی، گریپ فروت و لیمو تا افق ۱۴۰۴

ردیف	نام	کد ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع		نام کرده افشان	منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش بینی)	ویژگی های بارز و مزیت های رقم	مناطق مستعد کشت
					خود / دگر کرده افشان	پارتنوکارپ							
۱۴	پر تقال خونی	کبرا - ۱۴	*	-	پارتنوکارپ	-	ایران	انتخاب تیپ طبیعی	۱۳۷۷	۱۴۰۰-۱۴۰۴	توسرخ، خوش عطر و طعم، بی بذر	مناطق شمال کشور، مناطق خشک جنوب کشور	
۱۵	پر تقال لین لیت	-	*	-	پارتنوکارپ	-	استرالیا	انتخاب جهش جوانه	۱۳۹۴	۱۴۰۴	بی بذر، دیررس تر از تامسون، ناف کوچک، پوست صاف	مناطق شمال کشور، مناطق خشک جنوب کشور	
۱۶	پر تقال ناولیا	-	*	-	پارتنوکارپ	-	اسپانیا	انتخاب جهش جوانه	۱۳۹۴	۱۴۰۴	بی بذر، زودرس تر از تامسون، ناف کوچک، پوست نازک و صاف، خوش عطر و طعم	مناطق شمال کشور، مناطق خشک جنوب کشور	
۱۷	پر تقال کاراکرا	-	*	-	پارتنوکارپ	-	ونزوئلا	دورگ گیری	۱۳۹۴	۱۴۰۴	ناول توسرخ، بی بذر، پوست نازک و صاف، خوش عطر و طعم	مناطق شمال کشور، مناطق خشک جنوب کشور	
۱۸	پر تقال واشنگتن فوبوس	-	*	-	پارتنوکارپ	-	امریکا	جهش جوانه	۱۳۹۴	۱۴۰۴	بی بذر، دیررس تر از تامسون، ناف کوچک، خوش عطر و طعم	مناطق شمال کشور، مناطق خشک جنوب کشور	
۱۹	پر تقال ناولیت	-	*	-	پارتنوکارپ	-	اسپانیا	جهش جوانه	۱۳۹۴	۱۴۰۴	بی بذر، دیررس تر از تامسون، ناف کوچک، و بسته، خوش عطر و طعم	مناطق شمال کشور، مناطق خشک جنوب کشور	

ادامه جدول ۳۳- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی برتقال، نارنگی، گریپ‌فروت و لیمو تا افق ۱۴۰۴

ردیف	نام	کد ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع		رقم	کد ژنوتیپ	نام	ردیف
					خودگرد	دیگر				
۲۰	نارنگی زودرس گروه کلمانتین	۱۹-۳۶	*	-	دیگر	دیگر	*	۱۹-۳۶	نارنگی زودرس گروه کلمانتین	۲۰
۲۱	نارنگی زودرس گروه کلمانتین	۹-۲۰	*	-	دیگر	دیگر	*	۹-۲۰	نارنگی زودرس گروه کلمانتین	۲۱
۲۲	نارنگی زودرس گروه کلمانتین	۲۶-۱۷	*	-	دیگر	دیگر	*	۲۶-۱۷	نارنگی زودرس گروه کلمانتین	۲۲
۲۳	نارنگی زودرس گروه کلمانتین	۲۶-۱۸	*	-	دیگر	دیگر	*	۲۶-۱۸	نارنگی زودرس گروه کلمانتین	۲۳
۲۴	نارنگی دیررس گروه کلمانتین	۷۲-۴	*	-	دیگر	دیگر	*	۷۲-۴	نارنگی دیررس گروه کلمانتین	۲۴
۲۵	نارنگی دیررس گروه کلمانتین	۶۶-۱	*	-	دیگر	دیگر	*	۶۶-۱	نارنگی دیررس گروه کلمانتین	۲۵
۲۶	نارنگی دیررس گروه کلمانتین	۶۸-۱	*	-	پارتنوکارپ	پارتنوکارپ	*	۶۸-۱	نارنگی دیررس گروه کلمانتین	۲۶
۲۷	نارنگی نیم‌بذر گروه کلمانتین	۵۲-۶	*	-	پارتنوکارپ	پارتنوکارپ	*	۵۲-۶	نارنگی نیم‌بذر گروه کلمانتین	۲۷
۲۸	نارنگی نیم‌بذر گروه کلمانتین	۶۲-۱۲	*	-	پارتنوکارپ	پارتنوکارپ	*	۶۲-۱۲	نارنگی نیم‌بذر گروه کلمانتین	۲۸

ادامه جدول ۳۳- ارقام و پایه های پیش بینی شده در برنامه های اصلاحی پرتقال، نارنگی، گریپ فروت و لیمو تا افق ۱۴۰۴

مناطق مستعد کشت	ویژگی های بارز و مزیت های رقم	سال معرفی (پیش بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشاء (کشور)	نوع			کد ثبتی	نام	ردیف	
						نام گرده افشان	خودادگر گرده افشان	پایه				
مناطق شمال کشور	کم‌بذر، زودرس، خوش عطر و طعم	۱۳۹۶	۱۳۷۶	الفا جهش (پرتوتالی)	ایران	-	پارتوکارپ	-	*	۵۱-۲	نارنگی کم‌بذر گروه کلمانتین	۲۹
مناطق شمال کشور	کم‌بذر، زودرس، خوش عطر و طعم	۱۳۹۶	۱۳۷۶	الفا جهش (پرتوتالی)	ایران	مختلف مرکبات	دگرگرده افشان	-	*	۶۲-۳	نارنگی کم‌بذر گروه کلمانتین	۳۰
مناطق شمال کشور	زودرس‌تر از نارنگی پیچ (آبان ماه)، خوش عطر و طعم	۱۳۹۹	۱۳۷۸	دورگ گیری	ایران	مختلف مرکبات	دگرگرده افشان	-	*	۱۱۳	نارنگی (دورگ بین نارنگی پیچ و نارنگی دنسی)	۳۱
مناطق شمال کشور	زودرس‌تر از نارنگی پیچ (آبان ماه)، خوش عطر و طعم	۱۳۹۹	۱۳۷۸	دورگ گیری	ایران	مختلف مرکبات	دگرگرده افشان	-	*	۱۱۴	نارنگی (دورگ بین نارنگی پیچ و نارنگی دنسی)	۳۲
مناطق شمال کشور	زودرس‌تر از نارنگی پیچ (آبان ماه)، خوش عطر و طعم	۱۳۹۹	۱۳۷۸	دورگ گیری	ایران	مختلف مرکبات	دگرگرده افشان	-	*	۱۱۵	نارنگی (دورگ بین نارنگی پیچ و نارنگی دنسی)	۳۳
مناطق شمال کشور	زودرس‌تر از نارنگی پیچ (آبان ماه)، خوش عطر و طعم	۱۳۹۹	۱۳۷۸	دورگ گیری	ایران	مختلف مرکبات	دگرگرده افشان	-	*	۱۱۶	نارنگی (دورگ بین نارنگی پیچ و نارنگی دنسی)	۳۴
مناطق شمال کشور	زودرس‌تر از نارنگی پیچ (آبان ماه)، خوش عطر و طعم	۱۳۹۹	۱۳۷۸	دورگ گیری	ایران	مختلف مرکبات	دگرگرده افشان	-	*	۱۲۱	نارنگی (دورگ بین نارنگی پیچ و نارنگی دنسی)	۳۵
مناطق شمال کشور	مشابه نارنگی پیچ ولی بی‌بذر	۱۳۹۹	۱۳۷۸	دورگ گیری	ایران	مختلف مرکبات	دگرگرده افشان	-	*	۲۰۳	نارنگی (دورگ بین نارنگی پیچ و اور لاندو)	۳۶

ادامه جدول ۳۳- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی برتقال، نارنگی، گریپ‌فروت و لیمو تا افق ۱۴۰۴

مناطق مستعد کشت	وزنگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشاء (کشور)	نوع				کد ژنوتیپ	نام	ردیف
						نام گرده‌افشان	خودآلودگر	پایه	رقم			
مناطق شمال کشور	مشابه نارنگی پیچ ولی بی‌بذر	۱۳۹۹	۱۳۷۸	دورگ‌گیری	ایران	ارقام مختلف مرکبات	دگرگرده‌افشان	-	*	۲۰۹	نارنگی (دورگ بین نارنگی پیچ و اورلاندو تانجلو)	۳۷
مناطق شمال کشور	مشابه نارنگی پیچ ولی بی‌بذر	۱۳۹۹	۱۳۷۸	دورگ‌گیری	ایران	ارقام مختلف مرکبات	دگرگرده‌افشان	-	*	۲۲۲	نارنگی (دورگ بین نارنگی پیچ و اورلاندو تانجلو)	۳۸
مناطق شمال کشور	مشابه نارنگی پیچ ولی بی‌بذر	۱۳۹۹	۱۳۷۸	دورگ‌گیری	ایران	ارقام مختلف مرکبات	دگرگرده‌افشان	-	*	۲۲۴	نارنگی (دورگ بین نارنگی پیچ و اورلاندو تانجلو)	۳۹
مناطق شمال کشور	مشابه نارنگی پیچ ولی بی‌بذر	۱۳۹۹	۱۳۷۸	دورگ‌گیری	ایران	ارقام مختلف مرکبات	دگرگرده‌افشان	-	*	۲۲۹	نارنگی (دورگ بین نارنگی پیچ و اورلاندو تانجلو)	۴۰
مناطق شمال کشور	مشابه نارنگی پیچ ولی بی‌بذر	۱۳۹۹	۱۳۷۸	دورگ‌گیری	ایران	ارقام مختلف مرکبات	دگرگرده‌افشان	-	*	۲۳۴	نارنگی (دورگ بین نارنگی پیچ و اورلاندو تانجلو)	۴۱
مناطق شمال کشور	مشابه نارنگی پیچ ولی بی‌بذر	۱۳۹۹	۱۳۷۸	دورگ‌گیری	ایران	ارقام مختلف مرکبات	دگرگرده‌افشان	-	*	۲۳۸	نارنگی (دورگ بین نارنگی پیچ و اورلاندو تانجلو)	۴۲
مناطق شمال کشور	مشابه نارنگی پیچ ولی بی‌بذر	۱۳۹۹	۱۳۷۸	دورگ‌گیری	ایران	ارقام مختلف مرکبات	دگرگرده‌افشان	-	*	۲۳۹	نارنگی (دورگ بین نارنگی پیچ و اورلاندو تانجلو)	۴۳

ادامه جدول ۳۳- ارقام و پایه های پیش بینی شده در برنامه های اصلاحی پرتقال، نارنگی، گریپ فروت و لیمو تا افق ۱۴۰۴

ردیف	نام	کد ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع		منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش بینی)	ویژگی های بارز و مزیت های رقم	مناطق مستعد کشت
					خود/دیگر	نام گرده افشان						
۴۴	نارنگی (دورگ بین نارنگی پیچ و اور لاندو تانجلو)	۲۴۱	*	-	دیگر گرده افشان	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دورگ گیری	۱۳۷۸	۱۳۹۹	مشابه نارنگی پیچ ولی بی بندر	مناطق شمال کشور
۴۵	نارنگی (دورگ بین نارنگی پیچ و اور لاندو تانجلو)	۲۴۳	*	-	دیگر گرده افشان	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دورگ گیری	۱۳۷۸	۱۳۹۹	مشابه نارنگی پیچ ولی بی بندر	مناطق شمال کشور
۴۶	نارنگی (دورگ بین نارنگی پیچ و اور لاندو تانجلو)	۲۴۶	*	-	دیگر گرده افشان	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دورگ گیری	۱۳۷۸	۱۳۹۹	مشابه نارنگی پیچ ولی بی بندر	مناطق شمال کشور
۴۷	نارنگی (دورگ بین نارنگی پیچ و اور لاندو تانجلو)	۲۴۸	*	-	دیگر گرده افشان	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دورگ گیری	۱۳۷۸	۱۳۹۹	مشابه نارنگی پیچ ولی بی بندر	مناطق شمال کشور
۴۸	نارنگی (دورگ بین نارنگی پیچ و مینغولا تانجلو)	۳۱۸	*	-	دیگر گرده افشان	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دورگ گیری	۱۳۷۸	۱۳۹۹	مشابه نارنگی پیچ ولی کم بندر	مناطق شمال کشور
۴۹	نارنگی (دورگ بین نارنگی پیچ و نارنج)	۴۰۱	*	-	دیگر گرده افشان	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دورگ گیری	۱۳۷۸	۱۳۹۹	زودرس تر از نارنگی پیچ (آبان ماه) - خوش عطر و طعم	مناطق شمال کشور
۵۰	گریپ فروت فلیم	-	*	-	پارتنوکارپ	-	امریکا	جهش جوانه	۱۳۹۴	۱۴۰۴	توسخ، میان رس تا دیررس، تلخی کمتر، متحمل به سرما	مناطق جنوب کشور

ادامه جدول ۳۳- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی برتقال، نارنگی، گریپ‌فروت و لیمو تا افق ۱۴۰۴

ردیف	نام	کد ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع		نام گروه افشان	منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت
					خودادگر	گروه افشان							
۵۱	لمون	ورنا	*	-	پارتوکارپ	-	اسپانیا	جهش جوانه	۱۳۹۴	۱۴۰۰	پرب، اسیدیته بالا، دیررس، متحمل به گرما	مناطق جنوب کشور	
۵۲	لایم	۶ داراب بذری	*	-	دگرگروه افشان	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دانهال تصادفی	۱۳۸۰	۱۴۰۰	پرب، اسیدیته بالا، خوش عطر و طعم	مناطق جنوب کشور	
۵۳	لایم	۱-۱ بذری	*	-	دگرگروه افشان	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دانهال تصادفی	۱۳۸۰	۱۴۰۰	پرب، اسیدیته بالا، خوش عطر و طعم	مناطق جنوب کشور	
۵۴	لایم	MX-2-2	*	-	دگرگروه افشان	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دانهال تصادفی	۱۳۸۰	۱۴۰۰	پرب، اسیدیته بالا، خوش عطر و طعم	مناطق جنوب کشور	
۵۵	لایم	۲-۵ بذری	*	-	دگرگروه افشان	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دانهال تصادفی	۱۳۸۰	۱۴۰۰	پرب، اسیدیته بالا، خوش عطر و طعم	مناطق جنوب کشور	
۵۶	لایم	۴-۴ بذری داراب	*	-	دگرگروه افشان	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دانهال تصادفی	۱۳۸۰	۱۴۰۰	پرب، اسیدیته بالا، خوش عطر و طعم	مناطق جنوب کشور	
۵۷	لایم	۵-۴ بذری	*	-	دگرگروه افشان	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دانهال تصادفی	۱۳۸۰	۱۴۰۰	پرب، اسیدیته بالا، خوش عطر و طعم	مناطق جنوب کشور	
۵۸	لایم	۱۰-۱ بذری	*	-	دگرگروه افشان	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دانهال تصادفی	۱۳۸۰	۱۴۰۰	پرب، اسیدیته بالا، خوش عطر و طعم	مناطق جنوب کشور	

ادامه جدول ۳۳- ارقام و پایه های پیش بینی شده در برنامه های اصلاحی پر تنال، نازنگی، گریپ فروت و لیمو تا افق ۱۴۰۴

منطقه مستعد کشت	ویژگی های بارز و مزیت های رقم	سال معرفی (پیش بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشاء (کشور)	نوع		رقم	کد ژنوتیپ	نام	ردیف
						نام گروه افشان	خود لاغر / گرده افشان				
مناطق جنوب کشور	پرباب، اسیدبسته بالا، خوش عطر و طعم	۱۴۰۰	۱۳۸۰	دانهال تصادفی	ایران	ارقام مختلف مرکبات	دگرگرده افشان	-	۴-۲ بذری *	لایم	۵۹
مناطق جنوب کشور	پرباب، اسیدبسته بالا، خوش عطر و طعم	۱۴۰۰	۱۳۸۰	دانهال تصادفی	ایران	ارقام مختلف مرکبات	دگرگرده افشان	-	۱-۱۳ بذری *	لایم	۶۰
مناطق جنوب کشور	پرباب، اسیدبسته بالا، خوش عطر و طعم	۱۴۰۰	۱۳۸۰	دانهال تصادفی	ایران	ارقام مختلف مرکبات	دگرگرده افشان	-	۱-۱۴ بذری *	لایم	۶۱
مناطق جنوب کشور	پرباب، اسیدبسته بالا، خوش عطر و طعم	۱۴۰۰	۱۳۸۰	دانهال تصادفی	ایران	ارقام مختلف مرکبات	دگرگرده افشان	-	۱-۷ بذری *	لایم	۶۲
مناطق جنوب کشور	پرباب، اسیدبسته بالا، خوش عطر و طعم	۱۴۰۰	۱۳۸۰	دانهال تصادفی	ایران	ارقام مختلف مرکبات	دگرگرده افشان	-	۵-۱ بذری *	لایم	۶۳
مناطق جنوب کشور	پرباب، اسیدبسته بالا، خوش عطر و طعم	۱۴۰۰	۱۳۸۰	دانهال تصادفی	ایران	ارقام مختلف مرکبات	دگرگرده افشان	-	۱-۴ بذری *	لایم	۶۴
مناطق جنوب کشور	پرباب، اسیدبسته بالا، خوش عطر و طعم	۱۴۰۰	۱۳۸۰	دانهال تصادفی	ایران	ارقام مختلف مرکبات	دگرگرده افشان	-	۱-۳ بذری *	لایم	۶۵
مناطق جنوب کشور	پرباب، اسیدبسته بالا، خوش عطر و طعم	۱۴۰۰	۱۳۸۰	دانهال تصادفی	ایران	ارقام مختلف مرکبات	دگرگرده افشان	-	۲-۸ بذری *	لایم	۶۶

ادامه جدول ۳۳- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی برتقال، نارنگی، گریپ‌فروت و لیمو تا افق ۱۴۰۴

ردیف	نام	کد ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع		منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت
					خودلاغر	دگرگرفته						
۶۷	لایم	۲-۱۰ ببری	*	-	دگرگرفته	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دانه‌ال تصادفی	۱۳۸۰	۱۴۰۰	پرب، اسیدیته بالا، خوش عطر و طعم	مناطق جنوب کشور
۶۸	لایم	۱-۵ ببری	*	-	دگرگرفته	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دانه‌ال تصادفی	۱۳۸۰	۱۴۰۰	پرب، اسیدیته بالا، خوش عطر و طعم	مناطق جنوب کشور
۶۹	لایم	لیمو خیاری	*	-	دگرگرفته	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دانه‌ال تصادفی	۱۳۸۰	۱۴۰۰	پرب، اسیدیته بالا، خوش عطر و طعم	مناطق جنوب کشور
۷۰	لایم	دورگ شماره ۵ منطقه فورگ	*	-	دگرگرفته	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۰	۱۴۰۰	پرب، اسیدیته بالا، خوش عطر و طعم	مناطق جنوب کشور
۷۱	لایم	دورگ شماره ۶ منطقه فورگ	*	-	دگرگرفته	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۰	۱۴۰۰	پرب، اسیدیته بالا، خوش عطر و طعم	مناطق جنوب کشور
۷۲	لایم	دورگ شماره ۷ منطقه فورگ	*	-	دگرگرفته	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۰	۱۴۰۰	پرب، اسیدیته بالا، خوش عطر و طعم	مناطق جنوب کشور
۷۳	لایم	دورگ شماره ۸ منطقه فورگ	*	-	دگرگرفته	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۰	۱۴۰۰	پرب، اسیدیته بالا، خوش عطر و طعم	مناطق جنوب کشور
۷۴	لایم	دورگ شماره ۲ لیمو در بکرایی	*	-	دگرگرفته	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۰	۱۴۰۰	پرب، اسیدیته بالا، خوش عطر و طعم	مناطق جنوب کشور
۷۵	لایم	دورگ شماره ۳ لیمو در برتقال	*	-	دگرگرفته	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۰	۱۴۰۰	پرب، اسیدیته بالا، خوش عطر و طعم	مناطق جنوب کشور
۷۶	لایم	لیمو فوی	*	-	دگرگرفته	ارقام مختلف مرکبات	ایران	دانه‌ال تصادفی	۱۳۸۰	۱۴۰۰	پرب، اسیدیته بالا، خوش عطر و طعم	مناطق جنوب کشور

جدول ۳۴- مشخصات ارقام و پایه های تجاری (بومی/اخراجی) ازیتون

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گرده افشان	نوع			کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی های بارز و مزیت های رقم	معایب رقم	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
					بومی	غیربومی	تجاری				
۱	زرد	*	-	لچینو، روغنی، ماری، بلیدی	*	-	*	شناسایی و ثبت، بررسی سازگاری در مناطق مختلف، تکثیر انبوه، بررسی ویژگی های کیفی روغن	عملکرد بالا، مقاومت نسبی به سرما، برداشت دو منظوره	حساس به لکه طاووسی، سال آوری	۵۶۰۰۰
۲	کرونیکی	*	-	آربکین	-	*	*	بررسی سازگاری در مناطق مختلف، تکثیر انبوه، بررسی ویژگی های کیفی روغن	عملکرد بالا، پاک ناهمی، درصد روغن و کیفیت روغن بالا، دیر رس، سال آوری کم، مقاومت به لکه طاووسی و ورتیسیلیوم	حساسیت به سرما	۴۰۰۰۰
۳	کنسروالیا	*	-	کرونیکی، زرد، آربکین	-	*	*	بررسی سازگاری در مناطق مختلف، تکثیر انبوه، بررسی ویژگی های کیفی روغن	پر محصول، میوه درشت، درصد روغن بالا	حساس به سرما و ورتیسیلیوم	۲۴۰۰۰
۴	آربکین	*	-	کرونیکی	-	*	*	بررسی سازگاری در مناطق مختلف، تکثیر انبوه، بررسی ویژگی های کیفی روغن	پاکوتاه، زود بارده، درصد روغن بالا، زود رس	حساس به شپشک سیاه، لکه طاووسی و کلروز	۸۰۰
۵	روغنی	*	-	زرد، بلیدی، مانزانیلا	-	*	*	شناسایی و ثبت، بررسی سازگاری در مناطق مختلف، تکثیر انبوه، بررسی ویژگی های کیفی روغن	پر روغن، خیلی زودرس	ریش میوه، رشد خیلی زیاد، عملکرد کم	۴۰۰۰۰
۶	آسکولانا	*	-	مانزانیلا و سویلانا	-	*	*	واردات، نگهداری و ازدیاد	کنسروی با میوه های خیلی بزرگ	---	۳
۷	درفولی فارس (دوستی)	*	-	دوستی، شیراز، دهقان	-	*	*	شناسایی و ثبت، بررسی سازگاری در مناطق مختلف، تکثیر انبوه	میوه های درشت، سازگار با اقلیم گرم	حساس به کنه و چوب خوار، سخت ریشترا	۸۰۰

ادامه جدول ۳۴- مشخصات ارقام و پایه‌های تجاری (بومی/اخراجی) زیتون

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گرده‌افشان	نوع			تجاری	کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
					بومی	غیربومی	تجاری					
۸	شیراز	*	-	دوستی، شیراز، دهقان	*	-	*	شناسایی و ثبت، بررسی سازگاری در مناطق مختلف، تکثیر انبوه	میوه‌های درشت، سازگار با اقلیم گرم	حساس به کتک و چوب‌خوار، حساس به شپشک سفید	۸۰۰	
۹	مانزانیلا	*	-	زرد، ماری	*	-	*	بررسی سازگاری در مناطق مختلف، تکثیر انبوه، بررسی ویژگی‌های کیفی روغن	پر محصول، کیفیت کنسرو عالی، سازگار با اقلیم گرم	سال‌آوری شدید، حساس به ورتیسیلیوم	۴۰۰۰	
۱۰	ماری	*	-	مانزانیلا و زرد	*	-	*	شناسایی و ثبت، بررسی سازگاری در مناطق مختلف، تکثیر انبوه، بررسی ویژگی‌های کیفی روغن	خیلی زودرس، کیفیت روغن عالی،	-	۸۰۰	
۱۱	میشین	*	-	کلامون، کرونیکی	*	-	*	بررسی سازگاری در مناطق مختلف، تکثیر انبوه	دوم‌نظوره، مقاوم به سرما	حساس به ورتیسیلیوم	۸۰۰	
۱۲	دزفول (صفی‌آباد)	*	-	-	*	-	*	شناسایی و ثبت، بررسی سازگاری در مناطق مختلف، تکثیر انبوه	پر محصول سازگار با اقلیم گرم	دیرگل، میوه‌های غیر یکنواخت	۸۰۰	
۱۳	محرم ابوسطل	*	-	-	*	-	*	بررسی سازگاری در مناطق مختلف، تکثیر انبوه	زودرس، میوه‌های درشت، نسبتاً مقاوم به سرما	-	۸۰۰	
۱۴	آمیگدالولیا	*	-	-	*	-	*	بررسی سازگاری در مناطق مختلف، تکثیر، بررسی ویژگی‌های کیفی روغن انبوه	میوه‌های بزرگ، پاک‌نانه، سازگار با اقلیم گرم	عملکرد کم، سخت‌ریزه‌را	۸۰۰	
۱۵	سویلانا	*	-	مانزانیلا	*	-	*	بررسی سازگاری در مناطق مختلف، تکثیر، بررسی ویژگی‌های کیفی روغن انبوه	سازگار با اقلیم گرم	-	۸۰۰	

ادامه جدول ۳۴- مشخصات ارقام و پایه های تجاری (بومی/اخرجی) زیتون

سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)	نوع معایب رقم	ویژگی های بارز و مزیت های رقم	کارکرد و عملیات کارکنان جهت معرفی موسسه	نوع					نام	ردیف	
				تجاری	غیر بومی	بومی	نام گرده افشان	پایه			رقم
۱۰۰	-	دومنتوره و دیررس	بررسی سازگاری	*	*	-	زرد، ماری	-	*	بلیبی	۱۶
۵۰۰	-	روغنی، پرمحصول	بررسی سازگاری	*	*	-	لجینو، فرانسیو	-	*	کراتینا	۱۷
۳۰	-	روغنی، زودرس، مقاوم به سرما	بررسی سازگاری	*	*	-	فرانتیو	-	*	لجینو	۱۸
۱۰۰	-	روغنی، مقاوم به سرما	بررسی سازگاری	*	*	-	لجینو و کراتینا	-	*	فرانتیو	۱۹

جدول ۳۵- مشخصات ارقام تجاری (بومی/خارجی) زیتون که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع		مشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور (برای ارقام خارجی)	سال معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
				خود لاگر	نام گرده‌افشان							
۱	دیره	*	-	دگرگرده‌افشان	زرده، مانزانیلا	ایران	جمع‌آوری و ارزبایی	-	۱۳۹۴	میوه‌های بسیار بزرگ، پر محصول، نسبت گوشت به هسته بالا و دارایی روغن زیاد	مناطق دارای اقلیم مشابه طارم	تفاوتی دفتر طرح زیتون
۲	پیکوال	*	-	دگرگرده‌افشان	مانزانیلا	اسپانیا	سلکسیون توده	۱۳۷۷	۱۳۸۹	پر محصول، درصد روغن بالا، دو منظوره	مناطق دارای اقلیم مشابه طارم و با رطوبت کم	عدم وجود برنامه از سوی بخش اجرا
۳	کورنیکابرا	*	-	دگرگرده‌افشان	پیکوال	اسپانیا	سلکسیون توده	۱۳۷۷	۱۳۸۹	پر محصول، دیررس، درصد روغن بالا، دو منظوره	مناطق دارای اقلیم مشابه طارم	عدم وجود برنامه از سوی بخش اجرا
۴	گروسان	*	-	دگرگرده‌افشان	بوتیلان	فرانسه	سلکسیون توده	۱۳۷۷	۱۳۸۸	دو منظوره، مقاوم به سرما زیاد، قابلیت ریشه زایی کم	مناطق دارای اقلیم مشابه طارم	عدم وجود برنامه از سوی بخش اجرا
۵	کالامون	*	-	دگرگرده‌افشان	-	یونان	سلکسیون توده	۱۳۴۷	۱۳۸۸	دو منظوره، تهیه کنسرو سیاه، سخت ریشه زا، حساس به لکه طالوسی و ورتیسلیوم	مناطق دارای اقلیم مشابه طارم مرطوب	نبود برنامه تولید زیتون کنسروی سیاه در کشور
۶	ابلونکا	*	-	دگرگرده‌افشان	-	یونان	سلکسیون توده	۱۳۴۷	۱۳۸۸	متحمل به ورتیسلیوم	مناطق دارای اقلیم مشابه طارم مرطوب	اصلاح‌رسانی کم

ادامه جدول ۳۵- مشخصات ارقام تجاری (بومی/خارجی) زیتون که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع		منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور (برای ارقام خارجی)	سال معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق دارای اقلیم مشابه طارم و مرطوب	علت عدم ورود به عرصه
				خود راگر	نام گرده‌افشان							
۷	چالکید یکیس	*	-	دگرگرده‌افشان	-	یونان	سلکسیون توده	۱۳۸۲	۱۳۹۲	کنسروی با میوه‌های خیلی بزرگ (اندازه میوه متغیر)	مناطق دارای اقلیم مشابه طارم مرطوب	اطلاع‌رسانی کم
۸	ماستوئیدیس	*	-	دگرگرده‌افشان	-	یونان	سلکسیون توده	۱۳۸۲	۱۳۹۰	روغنی و پر محصول، نسبتاً دیررس	مناطق دارای اقلیم مشابه طارم و مرطوب	اطلاع‌رسانی کم
۹	امین	*	-	دگرگرده‌افشان	-	ایران	جمع‌آوری و ارزیابی	--	۱۳۹۵	روغنی، بسیار با کوفته، متحمل به سرما، مناسب برای کشت متراکم	مناطق دارای اقلیم مشابه طارم	معرفی جدید
۱۰	مشکات	*	-	دگرگرده‌افشان	-	ایران	جمع‌آوری و ارزیابی	--	۱۳۹۵	دو منظوره، دیررس	مناطق دارای اقلیم مشابه طارم	معرفی جدید

جدول ۳۶- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی زیتون تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد/نام ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع		منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیشینه‌ها/دات یا امکانات مورد نیاز
				نام گرده‌افشان	خودآذر گرده‌افشان							
۱	Tm2	*	-	خودگردگده‌افشان	-	ایران	جمع‌آوری و ارزیابی ژنوتیپ	۱۳۸۱	۱۳۹۶	بسیار پرمحصول، دومغزوره، کیفیت کنسرو عالی	مناطق با اقلیم مشابه طارم	---
۲	گرگان ۳	*	-	خودگردگده‌افشان	-	ایران	جمع‌آوری و ارزیابی ژنوتیپ	۱۳۸۱	۱۳۹۷	روغنی، نسبتاً پاکوتاه، متحمل به سرما، با کیفیت روغن عالی	مناطق با اقلیم مشابه طارم	---
۳	تخم کبکی	*	-	خودگردگده‌افشان	-	ایران	جمع‌آوری و ارزیابی ژنوتیپ	۱۳۸۱	۱۳۹۷	نسبتاً پاکوتاه، کنسروی با کیفیت کنسرو مطلوب	مناطق با اقلیم مشابه طارم	---
۴	Gw1	*	-	دگرگده‌افشان	-	ایران	جمع‌آوری و ارزیابی ژنوتیپ	۱۳۸۱	۱۳۹۸	دومغزوره، پرمحصول	مناطق با اقلیم مشابه طارم	---
۵	KFI	*	-	خودگردگده‌افشان	-	ایران	جمع‌آوری و ارزیابی ژنوتیپ	۱۳۸۱	۱۳۹۹	نسبتاً پاکوتاه، کنسروی و پرمحصول	مناطق با اقلیم مشابه طارم	---
۶	AZ21	*	-	خودگردگده‌افشان	-	ایران	تلافی	۱۳۷۸	۱۴۰۰	روغنی با عملکرد بالا	مناطق با اقلیم مشابه طارم	---
۷	Pd2q	*	-	دگرگده‌افشان	-	ایران	جمع‌آوری و ارزیابی ژنوتیپ	۱۳۸۶	۱۴۰۱	بسیار مقاوم به سرما	مناطق با اقلیم مشابه طارم	---
۸	X3	*	-	---	-	ایران	جمع‌آوری و ارزیابی ژنوتیپ	۱۳۸۶	۱۴۰۲	روغنی	سازگار با مناطق گرم	---
۹	Gg3	*	-	دگرگده‌افشان	-	ایران	جمع‌آوری و ارزیابی	۱۳۸۳	۱۳۹۶	پرمحصول، روغنی با درصد بالا، کیفیت بالا	---	---

جدول ۳۷- مشخصات ارقام و پایه های تجاری (بومی /خارجی) انار

ردیف	نام	نوع				کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی های بارز و مزیت های رقم	معایب رقم	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
		رقم	پایه	نام گرده افشان	بومی				
۱	رباب تبریز فارس	*	-	ارقام مختلف انار	*	-	شناسایی و ثبت	پوست قرمز، دانه قرمز، طعم ملس، تاج کوتاه، ریشه زائی کمتر قلعه نسبت به سایر ارقام تجاری، میوه حساس به آفتاب سوختگی در اوائل دوره رشد	۲۵۰۰۰
۲	ملس ساوه	*	-	ارقام مختلف انار	*	-	شناسایی و ثبت	میانماده-دیررس، شکل میوه کروی، اندازه بزرگ، سفتی بافت بالا، طعم خیلی خوب، عملکرد عالی	۹۰۰۰
۳	شیشه کیفردوس	*	-	ارقام مختلف انار	*	-	شناسایی و ثبت	حساس به عارضه دانه سفیدی و کم آبی میوه، هسته های درشت	۲۵۰۰۰
۴	ملس بزدی	*	-	ارقام مختلف انار	*	-	شناسایی و ثبت	حساس به اضمحلال آریل (دانه قهوه ای شدن)	۳۰۰۰۰
۵	نادری بادرود نطنز	*	-	ارقام مختلف انار	*	-	شناسایی و ثبت	میوه کروی، اندازه متوسط، سفتی بافت متوسط، هسته سخت تر نسبت به سایر ارقام تجاری	۴۵۰۰۰

ادامه جدول ۳۷- مشخصات ارقام و پایه‌های تجاری (بومی) / خارجی) انار

ردیف	نام	رقم		پایه	نام گرده‌افشان		نوع		تجاری	جهت معرفی	کارکرد و عملیات موسسه	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
		رقم	نام		رقم	پایه	بومی	غیر بومی						
۶	اردستانی مولات	*		-	ارقام مختلف انار	*		*	شناسایی و ثبت	متوسط- دیررس، شکل میوه کروی، اندازه بزرگ، سفتی بافت بالا، طعم خیلی خوب، عملکرد عالی	به خاطر بیشترین عرض برگ احتمالاً مقاوم به کم آبی باشد	۴۵۰۰		
۷	بجستانی	*		*	ارقام مختلف انار	*		*	شناسایی و ثبت	متوسط- دیررس، شکل میوه کروی، اندازه بزرگ، سفتی بافت بالا، طعم خیلی خوب، عملکرد عالی	-	۱۵۰۰		
۸	خزر بردسکن	*		-	ارقام مختلف انار	*		*	شناسایی و ثبت	متوسط- دیررس، میوه رنگ‌وله‌ای، اندازه بزرگ، سفتی بافت بالا، طعم خیلی خوب، عملکرد عالی	پوست نازک با ترکیبی نسبتاً بالا	۳۵۰۰		
۹	فجاج قم	*		-	ارقام مختلف انار	*		*	شناسایی و ثبت	متوسط رس، شکل میوه سر پهن، اندازه بزرگ، سفتی بافت بالا، طعم خیلی خوب، عملکرد عالی	حساس به آفتاب سوختگی	۳۵۰۰		
۱۰	آلک ساوه	*		-	ارقام مختلف انار	*		*	شناسایی و ثبت	متوسط- دیررس، میوه کروی، اندازه متوسط، رنگ پوست قرمز کم رنگ، طعم خیلی خوب، عملکرد عالی	حساسیت بیشتر به گرم گلوگاه انار در مقایسه با سایر ارقام تجاری	۱۵۰۰		
۱۱	تبریزی	*		-	ارقام مختلف انار	*		*	شناسایی	متوسط- دیررس، میوه کروی، اندازه بزرگ، سفتی بافت بالا، طعم خیلی خوب، عملکرد عالی	-	۸۰		

ادامه جدول ۳۷ - مشخصات ارقام و پایه های تجاری (بومی/خارجی) انار

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع			کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی های بارز و مزیت های رقم	مغایب رقم	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
				رقم	غیربومی	تجاری				
۱۲	یوسف خانی	*	-	ارقام مختلف انار	*	-	شناسایی	متوسط - دیررس، میوه کروی، اندازه بسیار بزرگ، سفتی بافت بالا، طعم خیلی خوب، عملکرد عالی	-	۸۰
۱۳	میخوش شیرین برد	*	-	ارقام مختلف انار	*	-	شناسایی	متوسط رس، شکل میوه تخم مرغی، اندازه متوسط، کیفیت و عملکرد بالا، طعم خیلی خوب	انبارمانی متوسط	۳
۱۴	گل تفتی	*	-	ارقام مختلف انار	*	-	شناسایی	دیررس، شکل میوه کروی، پوست میوه سفید با هاله های قرمز، اندازه متوسط، کیفیت و عملکرد بالا، طعم خیلی خوب، انبارداری بالا	ظاهر غیر بازار پسند	۲۵۰
۱۵	ملس دانه سیاه اصفهان	*	-	ارقام مختلف انار	*	-	شناسایی	دیررس، شکل میوه کروی، پوست میوه قرمز، اندازه بزرگ، کیفیت و عملکرد بالا، طعم خیلی خوب، ماندگاری خوب (می تواند جایگزین ملس یزدی باشد)	حساسیت متوسط به مگس میوه مدیترانه	۱

جدول ۳۸- مشخصات ارقام تجاری (بومی/خارجی) انار که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع		نام گرده‌افشان پیشنهادی	منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور (برای ارقام خارجی)	سال معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
				خودادگر	گرده‌افشان								
۱	ولندرفول (ارقام زود، متوسط و دیررس)	*	-	خودادگر	گرده‌افشان	مطالعه نشده	آمریکا	سلکسیون	۱۳۸۹	-	ضخامت پوست، درصد مشخص و تعریف شده TSS به TA	مطالعه نشده	عدم آشنایی با میزان عملکرد و کیفیت محصول به دلیل عدم بررسی سازگاری
۲	حجاز	*	-	خودادگر	گرده‌افشان	مطالعه نشده	ترکیه	سلکسیون	۱۳۹۲	-	ضخامت پوست متوسط، درصد بالای سازگاری در مناطق مختلف	مطالعه نشده	عدم آشنایی با میزان عملکرد و کیفیت محصول به دلیل عدم بررسی سازگاری
۳	مورلا	*	-	خودادگر	گرده‌افشان	مطالعه نشده	اسپانیا	سلکسیون	۱۳۹۲	-	کیفیت مناسب، طعم و مزه خوب، بازارپسند	مطالعه نشده	عدم آشنایی با میزان عملکرد و کیفیت محصول به دلیل عدم بررسی سازگاری

جدول ۳۹- ارقام و پایه های پیش بینی شده در برنامه های اصلاحی انار تا افق ۱۴۰۴

پیشنهادات یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی های بارز و مزیت های رقم	سال معرفی (پیش بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشاء (کشور)	نوع				کد ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده افشان	خودادگر گرده افشان	پایه	رقم		
تأمین اعتبارات لازم برای مطالعات تکمیلی	نقاط انارخیز کشور	هسته نرم، اندازه مناسب میوه، رنگ دانه و پوست میوه عالی	۱۳۹۶	۱۳۸۸	دورگ گیری	ایران	در دست بررسی	در دست بررسی	-	*	۱ دورگ	۱
تأمین اعتبارات لازم برای مطالعات تکمیلی	نقاط انارخیز کشور	هسته نرم، اندازه مناسب میوه، رنگ دانه و پوست میوه عالی	۱۳۹۷	۱۳۹۰	دورگ گیری	ایران	در دست بررسی	در دست بررسی	-	*	۲ دورگ	۲
تأمین اعتبارات لازم برای مطالعات تکمیلی	نقاط انارخیز کشور (خصوصا مناطقی با خطر سرمای بهاره)	اندازه میوه بزرگ، مقاوم به سرمای بهاره، رنگ دانه و پوست میوه عالی	۱۳۹۶	۱۳۹۰	گزینشی	ایران	در دست بررسی	در دست بررسی	-	*	۱ صقوق	۳
تأمین اعتبارات لازم برای مطالعات تکمیلی	نقاط انارخیز کشور	شرایط پوست منحصر به فرد، رنگ دانه و پوست میوه عالی، اندازه میوه بزرگ	۱۴۰۰	۱۳۹۰	گزینشی	ایران و آمریکا	در دست بررسی	در دست بررسی	-	*	ایراسترا	۴

جدول ۴۰- مشخصات ارقام و پایه‌های تجاری (بومی) خارجی) انجیر

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع			کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
				تجاری	غیر بومی	بومی				
۱	سبز استهبان	-		*		*	شناسایی و ثبت	خشکباری و پر محصول	حساس به کنه تارتین	۴۸۰۰۰
۲	مشکی	-		*		*	شناسایی و ثبت	پر محصول، مناسب تازه‌خوری	عمر انباری کم	۶۰۰
۳	منجینی	-		*		*	شناسایی و ثبت	پر محصول و خوش رنگ	حساس به مگس میوه	۱۰۰
۴	سیاه	-		*		*	شناسایی و ثبت	تازه‌خوری، زودرس، مقاوم به خشکی	-	۵۰۰
۵	پیوس	-		*		*	شناسایی و ثبت	خشکباری و پر محصول	حساس به کنه تارتین و سرما	۲۵۰۰
۶	بر انجیر پوزدنبالی	-		*		*	شناسایی و ثبت	زودرس	حساس به خشکی	۲۵۰۰
۷	بر انجیر دانه سفید	-		*		*	شناسایی و ثبت	میان‌رس	حساس به خشکی	۱۵۰۰
۸	شاه انجیر	-		*		*	شناسایی و ثبت	تازه‌خوری، زودرس	حساس به خشکی	۵۰۰
۹	زرد پیازی	-		*		*	شناسایی و ثبت	مناسب صنایع تبدیلی	عمر انباری کم	۵۰۰
۱۰	متی	-		*		*	شناسایی و ثبت	مناسب صنایع تبدیلی	کم بار	۳۰۰
۱۱	رونو	-		*		*	شناسایی و ثبت	خشکباری شبیه رقم سبز	حساس به خشکی	۲۵۰
۱۲	کشکی	-		*		*	شناسایی و ثبت	رنگ گوشت میوه	حساس به خشکی	۲۰۰
۱۳	سیاه درشت	-		*		*	شناسایی و ثبت	زودرس پر محصول	رشد خیلی زیاد	۱

جدول ۴۱- مشخصات ارقام تجاری (بومی/خارجی) انجیر که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع		منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور (برای ارقام خارجی)	سال معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
				خودرودادگر	خودرودادگر							
۱	دهمزر	*	*	خودرودادافشان	-	ایران	انتخاب	-	-	مقاوم به خستگی	مناطق انجیر کاری دیم	عدم شناسایی
۲	گلانی صحنه	*	-	خودرودادافشان	-	ایران	انتخاب	-	-	میوه درشت و خوش طعم	مناطق مستعد کشت کشت انجیر آبی	عدم شناسایی

جدول ۴۲- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی انجیر تا افاق ۱۴۰۴

ردیف	کد/نام ژنوتیپ	نوع			منشا (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیشنهادات یا امکانات مورد نیاز
		خودرودادگر	پایه	رقم							
۱	Zidi	-	-	*	ژاپن	انتخاب	-	-	مقاوم به شانکر	مناطق آلوده به شانکر	وارد کردن به کشور
۲	King	-	-	*	ژاپن	انتخاب	-	-	مقاوم به شانکر	مناطق آلوده به شانکر	وارد کردن به کشور

فصل ۷

پژوهشکده میوه های معتدله و سردسیری

اطلاعات این فصل توسط پژوهشکده میوه های معتدله و سردسیری تهیه شده است

علی اصغر زینانلو - رئیس پژوهشکده
ناصر بوذری - معاون پژوهش، فناوری و انتقال یافته ها
محی الدین پیرخضری - مدیر برنامه ریزی و پشتیبانی

جهانشیر احمدی، کاظم ارزانی، سعداله اسکندری، علی ایمانی، داریوش آشکار، ناصر بوذری، عادل پیرایش، محی الدین پیرخضری، محسن پیرمرادیان، کامران جراحی، داوود جوادی، حسن حاجنجاری، شکراله حاجیوند، داراب حسنی، سونا حسین آوا، روح الله حق جویان، سیما دامیار، جلیل دژم پور، رعنا دستجردی، حامد دولتی بانه، ولی اله رسولی، حمید رهنمون، هادی زراعتگر، محمد زرین بال، محمد سرسیفی، اصغر سلیمانی، جمال عاطفی، فریدون عجم گرد، علی عطار، محمود عظیمی، اسداله علیزاده، بیژن کاوسی، شاهین گوهرخای، حسن محمودزاده، علی مختاریان، حسین مرادی، محمدرضا مظفری، مینا غزائیان، حسین فتحی، احمد فهادان، ایوبعلی قاسمی، رحیم قره شیخ بیات، فرهاد کرمی، محمد جواد کرمی، منصوره کشاورزی، ابراهیم گنجی مقدم، میترا میر عبدالباقی، اشرف نانکلی، محمدعلی نجاتیان

میوه‌های معتدله و سردسیری شامل درختان میوه دانه‌دار، هسته‌دار، خشک و آجیلی، ریزمیوه‌ها و محصولات خاص نظیر عناب و زعفران است. میوه‌های دانه‌دار شامل سیب، گلابی و به، زالزالک، ولیک و درختان میوه هسته‌دار دربرگیرنده گونه‌های گیلاس، آلبالو، زردآلو، آلو- گوجه، هلو، شلیل می‌باشند. خشک‌میوه‌ها را گردوی ایرانی، بادام، فندق و پکان تشکیل می‌دهند. شاه‌بلوط و ماکادمیا نیز از دیگر محصولات خشک و آجیلی به‌شمار می‌روند. انگور، توت‌فرنگی و زرشک جزء ریز میوه‌ها بوده و سایر محصولات خاص باغبانی عناب و زعفران می‌باشند. این درختان در عرض‌های جغرافیایی ۵۰-۳۰ درجه شمالی و جنوبی کشت شده و دارای نیاز سرمایی متوسط و مقاومت نسبی در برابر سرما می‌باشند. تحقیقات به‌نژادی و به‌زراعی بر روی این گروه بزرگ از درختان میوه بر عهده پژوهشگاه درختان میوه معتدله و سردسیری است، که به‌عنوان یکی از پژوهشگاه‌های زیرمجموعه موسسه تحقیقات علوم باغبانی مشغول خدمت‌رسانی است.

بر اساس آخرین آمار وزارت جهاد کشاورزی در سال ۱۳۹۴، سطح بارور باغ‌های کشور ۲/۳ میلیون هکتار بوده که سطح بارور اختصاص یافته به میوه‌های دانه‌دار ۱۰/۲ درصد معادل ۲۳۳۴۲۳/۴ هکتار است، از این مقدار میوه سیب با ۲۰۸۵۳۹/۸ هکتار سطح زیر کشت بارور، ۹/۱ درصد آن را به خود اختصاص داده است. همچنین سهم تولید میوه‌های دانه‌دار در بین محصولات باغبانی ۱۹/۴ درصد معادل ۳۷۶۸۳۹۴/۳ تن می‌باشد. بیش‌ترین سطح درختان میوه دانه‌دار در کشور به استان‌های آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، فارس و اصفهان اختصاص دارد. استان‌های آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، تهران و فارس به ترتیب بیش‌ترین تولید میوه‌های دانه‌دار را بر عهده دارند. تحقیقات به‌نژادی انجام شده روی این گروه از میوه‌ها منجر به معرفی تعداد قابل‌توجهی رقم/پایه سیب و گلابی بومی شده است که به مرحله تجاری‌سازی رسیده‌اند. اولین ارقام معرفی شده بومی سیب کشور در سال ۱۳۹۰ به نام‌های "شربت‌تی" و "گل‌بهار" ثبت و معرفی شدند. بعلاوه تعداد قابل ملاحظه‌ای از ارقام وارداتی سیب و نیز تعداد محدودتری از ارقام گلابی که سازگاری آن‌ها با شرایط اقلیمی ایران به اثبات رسیده است، معرفی و ده‌ها رقم/پایه امیدبخش نیز در برنامه‌های اصلاحی سیب و گلابی در دست بررسی و ارزیابی می‌باشند. ارقام و ژنوتیپ‌های امیدبخش "به" نیز از مناطق مختلف کشور جمع‌آوری و در کلکسیون ارقام "به" واقع در ایستگاه تحقیقات باغبانی کمال‌شهر مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند. به "ویدوجا" از جمله ارقام معرفی شده در سال‌های اخیر می‌باشد.

یکی از مهم‌ترین انواع میوه‌های معتدله و سردسیری، درختان میوه هسته‌دار هستند، که سطح باروری برابر با ۲۱۶۸۳۴/۲ هکتار (۹/۴ درصد) و تولیدی معادل ۳۱۶۷۴۳۶/۷ تن (۱۶/۳ درصد کل تولید) را در سال ۱۳۹۴ به خود اختصاص دادند. هشت استان خراسان رضوی، آذربایجان غربی،

آذربایجان شرقی، فارس، تهران، مازندران، البرز و اردبیل در مجموع ۵۳ درصد از باغ‌های بارور و غیربارور درختان هسته‌دار را در خود جای داده‌اند. بیش‌ترین تولید نیز متعلق به استان‌های البرز، تهران، فارس، مازندران، خراسان رضوی و آذربایجان شرقی است. در گیلان، آلبالو و هلو ارقام و پایه‌های ارزشمندی به عرصه وارد شده‌اند که از ویژگی‌های مطلوبی برخوردارند. پایه‌ها و ارقام قابل توجهی نیز در حال بررسی به منظور معرفی رقم/پایه می‌باشند. در هر کدام از محصولات آلو-گوجه و زردآلو، پنج رقم داخلی معرفی و تجاری شده است. تعدادی ارقام خارجی نیز بررسی سازگاری شده و برنامه‌های اصلاحی روی این محصولات در جریان است.

سطح زیر کشت در بادام، گردو و فندق در سال ۱۳۹۴ به ترتیب ۱۷۱۷۳۵/۷، ۱۲۰۹۰۲/۹ و ۲۱۰۴۱/۱ هکتار و میزان تولید آنها در کشور به ترتیب ۱۵۹۲۰۱/۹، ۲۳۱۴۰۷/۶ و ۲۳۳۷۱ تن بوده است. در این سه محصول نیز تعدادی رقم داخلی که حاصل جمع‌آوری و ارزیابی ژرمپلاسم بومی و یا دورگیری هستند، معرفی و تجاری‌سازی شده‌اند. تعدادی از ارقام خارجی نیز ارزیابی و به عرصه وارد شده‌اند. ده‌ها ژنوتیپ نیز در دست بررسی و ارزیابی می‌باشند.

انگور از مهم‌ترین میوه‌های دانه‌ریز است که ۱۲/۱ درصد سطح زیر کشت باغ‌های بارور و ۱۶/۳ درصد از تولید محصولات باغی را در کشور به خود اختصاص داده است. ۲۸۷۶۷۷/۲ هکتار از باغ‌های بارور و ۳۲۴۶۰۳۷/۸ تن از محصولات باغی کشور به ریزمیوه‌ها تعلق دارد. بیش‌ترین سطح زیرکشت ریز میوه‌ها در کشور مربوط به استان‌های فارس، قزوین، خراسان رضوی، همدان و آذربایجان شرقی است. هفت رقم بومی و سه رقم خارجی انگور تجاری‌سازی شده و به عرصه تولید وارد شده‌اند و ده‌ها رقم نیز در برنامه‌های اصلاحی به‌نژادگران در دست ارزیابی هستند.

طبق آمار وزارت جهاد کشاورزی سطح زیر کشت بارور عناب و زعفران در کشور در سال ۱۳۹۴ به ترتیب ۲۲۶۶/۲ و ۹۲۸۲۲ هکتار و میزان تولید آنها به ترتیب ۴۹۶۲/۹ و ۳۵۱/۷ تن بوده است. با تغییر اقلیم و کمبود بارش در برخی از مناطق کشور، پرداختن به محصولاتی همچون زرشک، عناب و زعفران و انجام پروژه‌های اصلاحی و دستیابی به ارقام مطلوب آنها از اهمیت و آفری برخوردار است. جمع‌آوری ژرمپلاسم بومی این محصولات در مناطق مختلف کشور و گزینش ژنوتیپ‌های برتر می‌تواند کمک شایانی به کشاورزی در مناطق با بارش کم نماید.

مشخصات ارقام/پایه‌های بومی/تجاری به همراه ارقام/پایه‌های وارداتی که حاصل کار و تلاش چندساله محققین و به‌نژادگران در پژوهش‌کده میوه‌های معتدله و سردسیری است، و نیز ژنوتیپ‌هایی که به عنوان رقم/پایه در دست بررسی و ارزیابی هستند و پیش‌بینی معرفی آنها در برنامه‌های اصلاحی آینده تا افق ۱۴۰۴ وجود دارد، در جداول ۹۰-۴۳ به تفصیل لیست شده‌اند.

جدول ۴۳- مشخصات ارقام و پایه‌های معرفی و تجاری شده (داخلی یا بومی) سیب

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع			نام گرده‌افشان	بومی	غیر بومی	تجاری	کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم	سطح زیرکشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
				بومی	غیر بومی	تجاری								
۱	گمی‌آلماسی	-	*	-	*	-	-	*	*	جمع‌آوری و ارزیابی خصوصیات مورفولوژی و بیومولوژی، بررسی روش‌های تکثیر، کاربرد به عنوان پایه در قالب طرح تحقیقاتی و احداث باغ به مدت حداقل ۲۰ سال	دارای رشد رویشی بسیار کم، خیلی پاکوتاه در حد پایه M۹. استقرار بسیار خوب در خاک، بدون نیاز به قیام، القای زود باردهی به درختان پیوند شده، مقاوم به شته مومی و خشکی، شروع باردهی از سال دوم، مناسب برای احداث باغتراکم، تولید بند فراوان	وجود گره پوستی در تنه، سخت ریشترها بودن قلمه	محدود، به عنوان سیب زینتی در باغ و باغچه کشت می‌شود	حاضر (هکتار)
۲	شیخ احمد	*	-	-	*	-	گل بهار، سلطانی شیبستر	-	*	انتخاب در آزمایشات ارزیابی ارقام ۱۰ ساله در کلکسیون ارقام	زودرس، شکل میوه استوانه‌ای، خودسازگار، مناسب باغ تراکم، عادت رشد مجنون، شاخه‌ها غیرشکند، عادت باردهی اسپوره عملکرد خوب	-	نامشخص	-
۳	سلطانی شیبستر	*	-	-	*	-	گل بهار، شیخ احمد	-	*	انتخاب در آزمایشات ارزیابی ارقام ۱۰ ساله در کلکسیون ارقام	زودرس، عادت رشد افراشته، سطح سایه‌گستر محدود، مناسب باغ تراکم، سفیدی بافت عالی، عملکرد عالی	-	نامشخص	-
۴	حیدرزاده	*	-	-	*	-	شیرینی، قرمز رضائیه	-	*	آزمون تمایز، یکنواختی و پایداری DUS، بررسی‌های فنومورفوبیومولوژی و مقایسه ارقام	متوسط رس، سفیدی بافت بالا، خوش‌خوراک، شیرین، اندازه میوه بزرگ، شکل میوه مخروطی	-	نامشخص	-
۵	نایان ارنگه	*	-	-	*	-	مشهدنوری، مشهد	-	*	آزمون تمایز، یکنواختی و پایداری DUS، بررسی‌های فنومورفوبیومولوژی و مقایسه ارقام	متوسط رس، سفیدی بافت بالا، خوش‌خوراک، شیرین، اندازه میوه بزرگ، شکل میوه مخروطی	-	نامشخص	-
۶	مشهد	*	-	-	*	-	گل بهار، سلطانی شیبستر	-	*	آزمون تمایز، یکنواختی و پایداری DUS، بررسی‌های فنومورفوبیومولوژی و مقایسه ارقام	متوسط رس، اندازه میوه متوسط تا بزرگ، عملکرد بسیار بالا، رنگ روی میوه قرمز فراگیر	ریش شدید قبل از برداشت	نامشخص	-

ادامه جدول ۴۳- مشخصات ارقام و پایه‌های معرفی و تجاری‌شده (داخلی یا بومی) سیب

ردیف	نام	نوع				رقم	پایه	نام گرده‌افشان	بومی	غیر بومی	تجاری	کارکرد و عملیات مورسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معیار رقم	سطح زیرکشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
۷	مشهد نوری	*	-	ناپون ارنگه، مشهد	*	-	*	-	*	آزمون تمایز، یکپارختی و پایداری D.U.S، بررسی‌های فنورفوبومولوژی و مقایسه ارقام	متوسطرس، قدرت رشد ضعیف، سفتی بافت بالا، شکل میوه کروی، اندازه متوسط تا بزرگ	-	نامشخص	نامشخص	
۸	گلاب کهنیز	*	-	شفیج آبادی، ناپون ارنگه	*	-	*	-	*	آزمون تمایز، یکپارختی و پایداری D.U.S، بررسی‌های فنورفوبومولوژی و مقایسه ارقام	زودرس، معطر، آبدار، خوش‌خواراک، شیرین، اندازه میوه کوچک تا متوسط، عملکرد خوب	انبارمانی ضعیف	نامشخص	نامشخص	
۹	گلاب اصفهان	*	-	گلاب کهنیز	*	-	*	-	*	آزمون تمایز، یکپارختی و پایداری، بررسی‌های مورفوبومولوژی و مقایسه ارقام	زودرس، معطر، آبدار، سفتی بافت بالا، خوش‌خواراک، شیرین، اندازه کوچک تا متوسط، دم میوه بلند	دم بلند	نامشخص	نامشخص	
۱۰	شربتی	*	-	گل بهار	*	-	*	-	*	شناسایی و گزینش مستقیم طی آزمایشات مقایسه‌ای ۱۰ ساله با رقم ۹۲ وارداتی و بومی در کلکسیون ارقام سیب	زودرس، میوه درشت، آبدار، عادت رشد افزاشته، مناسب جهت باغ متراکم، عملکرد عالی	-	رقم جدید	رقم جدید	
۱۱	گل بهار	*	-	شربتی	*	-	*	-	*	شناسایی و گزینش مستقیم طی آزمایشات مقایسه‌ای ۱۰ ساله با رقم ۹۲ وارداتی و بومی در کلکسیون ارقام سیب	زودرس، میوه درشت، متحمل به سرمای بهاره، مناسب کشت متراکم، سفتی بافت عالی، عملکرد عالی	-	رقم جدید	رقم جدید	

جدول ۴۴- ارقام تجاری وارداتی و سازگار شده سیب که به عرصه وارد شده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گرده‌افشان	نوع			کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم
					تجاری	غیر بومی	بومی			
۱	فوجی	*	-	گرانی اسمیت، ردم‌بوموتی	*	*	-	ارزیابی سازگاری و انتخاب از طریق مقایسه ارقام ۱۰ ساله در کلکسیون، آزمایشات فنومورفوبومولوژیک	سازگار، خیلی دیررس، میوه کروی، اندازه متوسط، سفتی بافت بالا، طعم خوب، عملکرد عالی، نیز سرمایی پایین، مناسب کشت در دشت	رنگ‌گیری کم
۲	گلدن اسموتی	*	-	رد دلشیز، استار کیگ	*	*	-	ارزیابی سازگاری و انتخاب از طریق مقایسه ارقام ۱۰ ساله در کلکسیون، آزمایشات فنومورفوبومولوژیک	سازگار، متوسط-دیررس، شکل میوه کروی، اندازه بزرگ، سفتی بافت بالا، طعم خیلی خوب، عملکرد عالی، انبارمائی عالی	-
۳	جانانان	*	-	رد دلشیز، یلواسپور، ردچیف، گلدن اسموتی	*	*	-	ارزیابی سازگاری و انتخاب از طریق مقایسه ارقام ۱۰ ساله در کلکسیون، آزمایشات فنومورفوبومولوژیک	سازگار، متوسط رس-دیررس، میوه کروی بشتقایی، اندازه میوه بزرگ، سفتی بافت خوب، طعم عالی، دومیزه، عملکرد عالی	-
۴	پرایم گلد	*	-	گلدن دلشیز، گلدن اسموتی	*	*	-	ارزیابی سازگاری و انتخاب از طریق مقایسه ارقام ۱۰ ساله در کلکسیون، آزمایشات فنومورفوبومولوژیک	سازگار، دیررس، شکل میوه کروی-مخروطی، اندازه میوه بزرگ، سفتی بافت خوب، طعم خیلی خوب، خیلی شیرین، آبدار، عملکرد خوب، متحمل به زنگار، باغات نیمه‌متر اکرم	-
۵	ردچیف	*	-	رد دلشیز، یلواسپور، گلدن اسموتی	*	*	-	ارزیابی سازگاری و انتخاب از طریق مقایسه ارقام ۱۰ ساله در کلکسیون، آزمایشات فنومورفوبومولوژیک، پاتل تست	سازگار، متوسط رس-دیررس، میوه کشیده مخروطی، اندازه میوه بسیار بزرگ، سفتی بافت خوب، طعم خیلی خوب، خیلی شیرین، عملکرد خوب، پذیرش کلی عالی	-
۶	رد اسپور دلشیز	*	-	گلدن اسپور، جانانان	*	*	-	انتخاب از طریق مقایسه ارقام آزمایشات فنومورفوبومولوژیک	سازگار، متوسط رس-دیررس، میوه مخروطی، اندازه میوه بزرگ، سفتی بافت خوب، طعم متوسط، پذیرش خوب	-

ادامه جدول ۴۴- ارقام تجاری وارداتی و سازگار شده سبب که به عرصه وارد شده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گرده‌افشان	نوع			رقم	نام	ردیف
					بومی	غیر بومی	تجاری			
۷	داسپور کوپر	*	-	آی آر آی، مک‌اینش	-	*	*	متوسط رس، میوه کروی-مخروطی، اندازه متوسط، سفتی بافت خیلی خوب، طعم خوب، عملکرد خوب، پذیرش کلی خوب	-	
۸	استارکینگ	*	-	ریمبوتی، گرانی اسمیت	-	*	*	سازگار، متوسط رس-دیر رس، میوه کروی مخروطی، اندازه بزرگ، سفتی بافت خیلی خوب، شیرین، طعم عالی، عملکرد خیلی خوب، پذیرش کلی خوب	-	

جدول ۴۵- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی‌شده در برنامه‌های اصلاحی سیب تا افاق ۱۴۰۴

ردیف	کد نام ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع		نام گروه افشان پیش‌های	منشاء (کشور)	روش اصلاحی	شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیش‌بینی‌ها یا امکانات مورد نیاز
				خود لاغر	گروه افشان								
۱	IRI1	*	-	نیمه خودسازگار	فوجی	ایران	انتخاب، ارزیابی و مقایسه ارقام در کلکسیون، انجام آزمایشات DUS	۱۳۸۲	۱۳۹۷	دیررس، قدرت رشد متوسط، قطر میوه استاندارد، زرد، بسیار مقاوم به قهوه‌های شدن پس از برش	مناطق پرورش سیب	-	
۲	IRI2	*	-	-	گرانی اسمیت	ایران	انتخاب، ارزیابی و مقایسه ارقام در کلکسیون، انجام آزمایشات DUS	۱۳۸۲	۱۳۹۷	دیررس، قدرت رشد ضعیف، قطر میوه بزرگ، سفتی، بافت عالی، سبز زرد	مناطق پرورش سیب	-	
۳	IRI3	*	-	-	گلدن اسموتی	ایران	انتخاب، ارزیابی و مقایسه ارقام در کلکسیون، انجام آزمایشات DUS	۱۳۸۲	۱۳۹۷	دیررس، قدرت رشد ضعیف، میوه متوسط زرد، بافت سفت، آبدار، دومیوه، مقاوم به ضربه	مناطق پرورش سیب	-	
۴	IRI4	*	-	خودسازگار	گلدن دلشیز	ایران	انتخاب، ارزیابی و مقایسه ارقام در کلکسیون، انجام آزمایشات DUS	۱۳۸۲	۱۳۹۷	دیررس، قدرت رشد ضعیف، قطر میوه استاندارد - بزرگ، بسیار مقاوم به قهوه‌های شدن پس از برش	مناطق پرورش سیب	-	
۵	IRI5	*	-	-	استارکینگ	ایران	انتخاب، ارزیابی و مقایسه ارقام در کلکسیون، انجام آزمایشات DUS	۱۳۸۲	۱۳۹۷	دیررس، قدرت رشد ضعیف، قطر میوه استاندارد، سفتی، بافت عالی، مقاوم به ضربه	مناطق پرورش سیب	-	
۶	IRI6	*	-	کامل خودسازگار	استارکینگ	ایران	انتخاب، ارزیابی و مقایسه ارقام در کلکسیون، انجام آزمایشات DUS	۱۳۸۲	۱۳۹۷	خودسازگار، افراشته، متوسط رس، قطر میوه استاندارد بافت سفت، شیرین قدرت رشد متوسط، تجاری، بسیار مقاوم به قهوه‌های شدن پس از برش	مناطق پرورش سیب	-	

ادامه جدول ۴۵- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی سیب تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد نام ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع		منشاء (کشور)	روش اصلاحی	شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیش‌بینی‌ها یا امکانات مورد نیاز
				خودلاک	گروه‌افشان							
۷	L1G63	*	-	-	در دست بررسی	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۲	۱۳۹۷	قدرت رشد پرشده، میوه متوسط-درشت، عملکرد عالی، کیفیت خوراکی و بازارپسندی عالی	مناطق پرورش سیب	-
۸	L2G88	*	-	-	در دست بررسی	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۲	۱۳۹۷	قدرت رشد پرشده، میوه درشت، عملکرد عالی، کیفیت خوراکی و بازارپسندی عالی	مناطق پرورش سیب	-
۹	L9G645	*	-	-	در دست بررسی	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۲	۱۳۹۷	قدرت رشد متوسط، میوه درشت، عملکرد عالی، کیفیت خوراکی و بازارپسندی عالی	مناطق پرورش سیب	-
۱۰	L8G524	*	-	-	در دست بررسی	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۲	۱۳۹۷	قدرت رشد متوسط، میوه متوسط، عملکرد خیلی خوب، کیفیت خوراکی و بازارپسندی عالی	مناطق پرورش سیب	-
۱۱	L10G686	*	-	-	در دست بررسی	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۲	۱۳۹۷	قدرت رشد پاکوتاه، میوه متوسط، عملکرد خوب، کیفیت خوراکی و بازارپسندی عالی	مناطق پرورش سیب	-
۱۲	L10G691	*	-	-	در دست بررسی	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۲	۱۳۹۷	قدرت رشد متوسط، میوه کوچک متوسط، عملکرد عالی، کیفیت خوراکی و بازارپسندی عالی	مناطق پرورش سیب	-
۱۳	L9G624	*	-	-	در دست بررسی	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۲	۱۳۹۷	قدرت رشد پاکوتاه، میوه متوسط، عملکرد عالی، کیفیت خوراکی و بازارپسندی عالی	مناطق پرورش سیب	-
۱۴	L2G79	*	-	-	در دست بررسی	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۲	۱۳۹۷	قدرت رشد متوسط، میوه درشت، عملکرد خوب، کیفیت خوراکی و بازارپسندی عالی	مناطق پرورش سیب	-
۱۵	L5G343	*	-	-	در دست بررسی	ایران	دورگ‌گیری	۱۳۸۲	۱۳۹۷	قدرت رشد پاکوتاه، میوه متوسط، عملکرد خوب، کیفیت خوراکی و بازارپسندی عالی	مناطق پرورش سیب	-

ادامه جدول ۴۵- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی سیب تا افاق ۱۴۰۴

پیشنهادهای یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشاء (کشور)	نوع			کد/نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان پیشنهادی	خودلاغر گرده‌افشان	پایه		
-	مناطق پرورش سیب	قدرت رشد میان پاکوتاه، میوه درشت، عملکرد خوب، کیفیت خوراکی و بازارپسندی عالی	۱۳۹۷	۱۳۸۲	دورگ‌گیری	ایران	در دست بررسی	-	-	L5G341	۱۶
-	مناطق پرورش سیب	قدرت رشد پررشد، میوه درشت، عملکرد خیلی عالی، کیفیت خوراکی و بازارپسندی عالی	۱۳۹۷	۱۳۸۲	دورگ‌گیری	ایران	در دست بررسی	-	-	L5G308	۱۷
-	مناطق پرورش سیب	قدرت رشد میان پاکوتاه، میوه متوسط، عملکرد خیلی خوب، کیفیت خوراکی و بازارپسندی عالی	۱۳۹۷	۱۳۸۲	دورگ‌گیری	ایران	در دست بررسی	-	-	L6G425	۱۸
-	مناطق پرورش سیب	قدرت رشد میان پاکوتاه، میوه متوسط، عملکرد عالی، کیفیت خوراکی و بازارپسندی عالی	۱۳۹۷	۱۳۸۲	دورگ‌گیری	ایران	در دست بررسی	-	-	L5G352	۱۹
-	مناطق پرورش سیب	قدرت رشد میان پاکوتاه، میوه درشت، عملکرد خیلی عالی، کیفیت خوراکی و بازارپسندی عالی	۱۳۹۷	۱۳۸۲	دورگ‌گیری	ایران	در دست بررسی	-	-	L8G521	۲۰
-	مناطق پرورش سیب	قدرت رشد میان پاکوتاه، میوه متوسط، عملکرد خیلی خوب، کیفیت خوراکی و بازارپسندی عالی	۱۳۹۷	۱۳۸۲	دورگ‌گیری	ایران	در دست بررسی	-	-	L8G548	۲۱
-	مناطق پرورش سیب	قدرت رشد پررشد، میوه درشت، عملکرد خیلی خوب، کیفیت خوراکی و بازارپسندی عالی	۱۳۹۷	۱۳۸۲	دورگ‌گیری	ایران	در دست بررسی	-	-	L8G529	۲۲
-	مناطق پرورش سیب	پررشد، میوه درشت، عملکرد عالی، کیفیت خوراکی و بازارپسندی عالی	۱۳۹۷	۱۳۸۲	دورگ‌گیری	ایران	در دست بررسی	-	-	L8G578	۲۴

ادامه جدول ۴۵- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی سیب تا افق ۱۴۰۴

پیشنهادهای یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معرفی سال معرفی (پیش‌بینی)	شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منتهاء (کشور)	نوع			کد نام ژنوتیپ	ردیف	
							نام گروه‌افشان پیشنهادی	خود لاغر گروه‌افشان	پایه			رقم
-	مناطق پرورش سیب	قدرت رشد پاکوتاه، میوه متوسط، عملکرد عالی، کیفیت خوراکی و بازاریابندی عالی	۱۳۹۷	۱۳۸۲	دورگ‌گیری	ایران	در دست بررسی	-	-	*	L9G588	۲۵
-	مناطق پرورش سیب	قدرت رشد میان پاکوتاه، میوه درشت، عملکرد عالی، کیفیت خوراکی و بازاریابندی عالی	۱۳۹۷	۱۳۸۲	دورگ‌گیری	ایران	در دست بررسی	-	-	*	L9G623	۲۶
-	مناطق پرورش سیب	قدرت رشد پاکوتاه، میوه متوسط، عملکرد خوب، کیفیت خوراکی و بازاریابندی عالی	۱۳۹۷	۱۳۸۲	دورگ‌گیری	ایران	در دست بررسی	-	-	*	L9G636	۲۷
-	مناطق پرورش سیب	قدرت رشد میان پاکوتاه، میوه درشت، عملکرد عالی، کیفیت خوراکی و بازاریابندی عالی	۱۳۹۷	۱۳۸۲	دورگ‌گیری	ایران	در دست بررسی	-	-	*	L10G669	۲۸
-	مناطق پرورش سیب	قدرت رشد پررشد، میوه درشت، عملکرد خیلی عالی، کیفیت خوراکی و بازاریابندی عالی	۱۳۹۷	۱۳۸۲	دورگ‌گیری	ایران	در دست بررسی	-	-	*	L1G67	۲۹
-	مناطق پرورش سیب	قدرت رشد میان پاکوتاه، میوه متوسط، عملکرد خیلی خوب، کیفیت خوراکی و بازاریابندی عالی	۱۳۹۷	۱۳۸۲	دورگ‌گیری	ایران	در دست بررسی	-	-	*	L2G101	۳۰
-	مناطق پرورش سیب	قدرت رشد میان پاکوتاه، میوه درشت، عملکرد عالی، کیفیت خوراکی و بازاریابندی عالی	۱۳۹۷	۱۳۸۲	دورگ‌گیری	ایران	در دست بررسی	-	-	*	L3G188	۳۱

ادامه جدول ۴۵- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی‌شده در برنامه‌های اصلاحی سیب تا افاق ۱۴۰۴

پیشنهادات یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشاء (کشور)	نوع				کد نام ژنوتیپ	ردیف	
							نام گروه‌افشان	پیشنهادهای	خودادگر	گروه‌افشان			پایه
-	مناطق پرورش سیب	قدرت رشد میان پاکوتاه، میوه متوسط، عملکرد عالی، کیفیت خوراکی و بازارپسندی عالی	۱۳۹۷	۱۳۸۲	دورگ‌گیری	ایران	در دست بررسی	-	-	-	*	L3G203	۳۲
-	مناطق پرورش سیب	قدرت رشد خیلی عالی، کیفیت خوراکی و بازارپسندی عالی	۱۳۹۷	۱۳۸۲	دورگ‌گیری	ایران	در دست بررسی	-	-	*	*	L3G218	۳۳
-	مناطق پرورش سیب	متحمل به پوست‌گی طوقه، سهل ریشترز، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبارده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوریدینگ	ایران	-	-	-	*	-	MS1	۳۴
-	مناطق پرورش سیب	متحمل به پوست‌گی طوقه، سهل ریشترز، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبارده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوریدینگ	ایران	-	-	-	*	-	MS2	۳۵
-	مناطق پرورش سیب	متحمل به پوست‌گی طوقه، سهل ریشترز، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبارده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوریدینگ	ایران	-	-	-	*	-	MSS3	۳۶
-	مناطق پرورش سیب	متحمل به پوست‌گی طوقه، سهل ریشترز، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبارده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوریدینگ	ایران	-	-	-	*	-	MSS4	۳۷
-	مناطق پرورش سیب	متحمل به پوست‌گی طوقه، سهل ریشترز، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبارده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوریدینگ	ایران	-	-	-	*	-	MSS30	۳۸
-	مناطق پرورش سیب	متحمل به پوست‌گی طوقه، سهل ریشترز، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبارده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوریدینگ	ایران	-	-	-	*	-	MSS32	۳۹
-	مناطق پرورش سیب	متحمل به پوست‌گی طوقه، سهل ریشترز، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبارده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوریدینگ	ایران	-	-	-	*	-	MSS33	۴۰

ادامه جدول ۴۵- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی‌شده در برنامه‌های اصلاحی سیب تا افق ۱۴۰۴

پیش‌بینی‌ها یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	مشتاء (کشور)	نوع				کد نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان پیشنهادی	خودآگرا گرده‌افشان	پایه	رقم		
-	مناطق پرورش سیب	متحمل به یوسیدگی طوقه، سهل ریشه‌زا، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبارده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوریدینگ	ایران	-	-	*	-	MS34	۴۱
-	مناطق پرورش سیب	متحمل به یوسیدگی طوقه، سهل ریشه‌زا، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبارده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوریدینگ	ایران	-	-	*	-	MS35	۴۲
-	مناطق پرورش سیب	متحمل به یوسیدگی طوقه، سهل ریشه‌زا، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبارده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوریدینگ	ایران	-	-	*	-	MS41	۴۳
-	مناطق پرورش سیب	متحمل به یوسیدگی طوقه، سهل ریشه‌زا، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبارده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوریدینگ	ایران	-	-	*	-	ZN1	۴۴
-	مناطق پرورش سیب	متحمل به یوسیدگی طوقه، سهل ریشه‌زا، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبارده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوریدینگ	ایران	-	-	*	-	ZN2	۴۵
-	مناطق پرورش سیب	متحمل به یوسیدگی طوقه، سهل ریشه‌زا، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبارده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوریدینگ	ایران	-	-	*	-	ZN8	۴۶

ادامه جدول ۴۵- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی سبب تا افاق ۱۴۰۴

پیشنهادهای یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	مشاء (کشور)	نوع			کد نام ژنوتیپ	ردیف	
							نام گرده‌افشان	خودادگر گرده‌افشان	پایه			
-	مناطق پرورش سبب	متحمل به یوسیدگی طوقه، سهل ریشه‌زرا، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبارده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوبریدینگ	ایران	-	-	*	-	ZN5	۴۷
-	مناطق پرورش سبب	متحمل به یوسیدگی طوقه، سهل ریشه‌زرا، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبارده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوبریدینگ	ایران	-	-	*	-	ZN10	۴۸
-	مناطق پرورش سبب	متحمل به یوسیدگی طوقه، سهل ریشه‌زرا، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبارده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوبریدینگ	ایران	-	-	*	-	ZN11	۴۹
-	مناطق پرورش سبب	متحمل به یوسیدگی طوقه، سهل ریشه‌زرا، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبارده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوبریدینگ	ایران	-	-	*	-	ZN12	۵۰
-	مناطق پرورش سبب	متحمل به یوسیدگی طوقه، سهل ریشه‌زرا، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبارده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوبریدینگ	ایران	-	-	*	-	NS2	۵۱
-	مناطق پرورش سبب	متحمل به یوسیدگی طوقه، سهل ریشه‌زرا، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبارده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوبریدینگ	ایران	-	-	*	-	NS3	۵۲

ادامه جدول ۴۵- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی سبب تا افاق ۱۴۰۴

پیشنهادهای یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشاء (کشور)	نوع				کد/نام زینتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان	خودلاغر گرده‌افشان	پایه	رقم		
-	مناطق پرورش سبب	متحمل به پوسیدگی طوقه، سهل ریشتر، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبازده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوریدینگ	ایران	-	-	*	-	NS4	۵۳
-	مناطق پرورش سبب	متحمل به پوسیدگی طوقه، سهل ریشتر، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبازده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوریدینگ	ایران	-	-	*	-	MK2	۵۴
-	مناطق پرورش سبب	متحمل به پوسیدگی طوقه، سهل ریشتر، سازگار با ارقام بومی و خارجی، زودبازده	۱۳۹۹	۱۳۸۳	پاتوریدینگ	ایران	-	-	*	-	MK4	۵۵
-	مناطق پرورش سبب	تولید بذر با خلوص ژنتیک بالا، تولید نهال پایه بذری یکنواخت، القای پاکوتاهی، القای زودگلدهی، سازگاری با ارقام بومی و خارجی، عدم نیاز به داربست، سازگار با انواع خاک‌های کشور، امکان استفاده در مناطق با توپوگرافی نامناسب	۱۳۹۷	۱۳۸۳	ارزبانی ارقام، انتخاب والد‌های پاکوتاه، تراکم گلدهی بالا، تعیین درصد میوه‌بندی و تعداد بذر، سلفینگ، کشت بذور سلف، احداث باغ بذری	ایران	-	خودگرده‌افشان	*	-	زینتی	۵۶
-	مناطق پرورش سبب	درخت امپورتا، میوه درشت، خوش‌فرم، میان‌رس، عملکرد بالا، عمر اباراری بالا	۱۴۰۰	۱۳۸۸	سلکسیون	ایران	گالا	دگرگرده‌افشان	-	*	DAT1	۵۷
-	مناطق پرورش سبب	قابلیت تکثیر رویشی آسان با استفاده از قلمه و خواباندن، مقاوم به شته مومی، متحمل به خشکی	۱۴۰۰	۱۳۸۴	هیبریداسیون	ایران	-	-	*	-	AR4	۵۸

ادامه جدول ۴۵- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی سیب تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد نام ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع		کشور	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیشنهادات یا امکانات مورد نیاز
				خودگردان	گروه‌افشان							
۵۹	ARR8	-	*	-	-	ایران	هپیریداسیون	۱۳۸۴	۱۴۰۰	قابلیت تکثیر رویشی آسان با استفاده از قلمه و خوابانیدن، مقاوم به شته مومی، متحمل به خشکی	مناطق پرورش سیب	-
۶۰	ARR11	-	*	-	-	ایران	هپیریداسیون	۱۳۸۴	۱۴۰۰	قابلیت تکثیر رویشی آسان با استفاده از قلمه و خوابانیدن، مقاوم به شته مومی، متحمل به خشکی	مناطق پرورش سیب	-
۶۱	مرثانی	-	*	خودگردان	-	ایران	ارزبانی ارقام، انتخاب والد‌های پاکوتاه، تراکم گلدهی بالا، تعیین درصد سفینگ، کشت بذور سلفه، ره‌گیری لوله‌گرده خودی تا تخمک زیر میکروسکوپ فلورسنت، احداث باغ بذری	۱۳۸۳	۱۳۹۵	دارای رشد رویشی متوسط، در حد پایه MM9، استقرار بسیار خوب در خاک، بدون نیاز به قهیم، القای زود باردهی به درختان پیوند شده، مقاوم به شته مومی، و خشکی، مناسب احداث باغ نیمه‌متراکم، گرده‌زایی و تولید بذر فراوان	معتدله	-
۶۲	آرایش	-	*	-	-	ایران	ارزبانی ارقام، انتخاب والد‌های پاکوتاه، تراکم گلدهی بالا، تعیین درصد میوه‌بندی و تعداد بذر، احداث باغ بذری	۱۳۸۳	۱۳۹۵	دارای رشد رویشی بسیار کم، خیلی پاکوتاه در حد پایه M106، استقرار بسیار خوب در خاک، بدون نیاز به قهیم، القای زود باردهی به درختان پیوند شده، مقاوم به شته مومی، مقاوم به خشکی، مناسب برای احداث باغ متراکم، تولید بذر فراوان	معتدله	-

جدول ۴۶- مشخصات ارقام و پایه‌های معرفی و تجاری‌شده (داخلی یا بومی) کلابی

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گروه‌افشان	نوع			کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مغایب رقم	سطح زیرکشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
					تجاری	غیر بومی	بومی				
۱	شاهمیوه	*	-	درگری، پارتلت، کوشیا	*	-	*	تولید میوه پارتوکارپ، شکل مناسب میوه، بافت ترد و آبدار، قند بالا، کیفیت میوه، سال آوری کم	حساسیت به آتشک، انبارمانی ضعیف	-	
۲	دمکج	*	-	درگری، اسپادونا	*	-	*	زودرس، کیفیت میوه متوسط، سال آوری ندارد	حساس به آتشک، حساس به پسیل، باردهی کم، انبارمانی ضعیف	-	
۳	سردرودی	*	-	درگری، طنبری	*	-	*	تولید میوه پارتوکارپ، خیلی دیررس، میوه بزرگ، کیفیت میوه خوب، خاصیت حمل و نقل خیلی خوب، انبارمانی بالا، سال آوری ندارد	حساسیت به آتشک، شیرینی کم میوه	-	
۴	سه فصله	*	-	درگری، شاهمیوه	*	-	*	درختان پاکوتاه، تولید میوه پارتوکارپ، دیررس، کیفیت میوه خوب، بازاریابی بالا، خاصیت حمل و نقل و انبارمانی بالا، سال آوری ندارد	حساسیت به آتشک و کلروز، باردهی کم در مقایسه با ارقام جدید	-	
۵	سیف تبریز	*	-	درگری، سردرود	*	-	*	متوسط رس، کیفیت متوسط میوه، مقاوم به پسیل، سال آوری ندارد، تحمل به آهک و تنش‌ها	پس از برداشت به سرعت درون میوه قهوه‌ای شده و کیفیت پائین‌تری در مقایسه با ارقام جدید دارد	-	
۶	سبری	*	-	درگری، کوشیا	*	-	*	دیررس، میوه سبزی شکل، اندازه میوه کوچک، باردهی بالا، کمی سال آور، کیفیت میوه خوب، خاصیت حمل و نقل و انبارمانی بسیار بالا، مقاوم به کلروز آهن	حساسیت به آتشک	-	

ادامه جدول ۴۶- مشخصات ارقام و پایه‌های معرفی و تجاری شده (داخلی یا بومی) گلابی

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گرده‌افشان	نوع			کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم	سطح زیرکشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
					بومی	غیر بومی	تجاری				
۷	نطنزی	*	-	درگری، سردروف، شاه‌میوه	*	-	*	دیررس، تولید میوه پانتوکارپ، میوه بزرگ، کیفیت میوه عالی، ترد و آبدار، خاصیت حمل و نقل و انبارمانی بالا، سال آوری ندارد	این رقم عیب چندانی ندارد، اما کیفیت متوسط میوه، کمیت آن را محدود کرده‌است	-	
۸	تاشکندی	*	-	درگری	*	-	*	دیر رس، باردهی مطلوب، کیفیت میوه متوسط، اندازه میوه بزرگ، خاصیت حمل و نقل و انبارمانی بالا	این رقم کم بارده بوده و در مقایسه با ارقام جدید کیفیت پائین‌تری دارد	-	
۹	قوسی	*	-	درگری	*	-	*	دیررس، میوه سببی شکل، اندازه میوه کوچک، خاصیت حمل و نقل و انبارمانی بالا و انباری	حساس به آتشک، انبارمانی ضعیف، ریزش قبل از برداشت، زود فروبه‌ای شدن، بافت میوه	-	
۱۰	فلسطینی	*	-	درگری	*	-	*	متوسط رس و کیفیت مطلوب میوه،	این رقم گستره کشوری دارد	-	
۱۱	درگری	*	-	کوشیا	*	-	*	دیررس، بسیلر پر بار، تولید میوه پارتنوکارپ، مقاوم به آتشک، کیفیت میوه مطلوب، خاصیت حمل و نقل و انبارمانی بالا، سال آوری ندارد	این پایه برای احداث باغ‌های نیمه‌مترکم گلابی در کشور به شدت طی سال‌های اخیر مورد استفاده قرار گرفته است	-	
۱۲	پیرودوراف	-	*	-	*	-	*	پایه مطلوب و نیمه پاکوتانه، زودبارده	این پایه برای احداث باغ‌های نیمه‌مترکم گلابی در کشور به شدت طی سال‌های اخیر مورد استفاده قرار گرفته است	-	

جدول ۴۷- ارقام تجاری وارداتی و سازگار شده گلایی که به عرصه وارد شده‌اند

ردیف	نام	نوع				رقم	پایه	نام گرده‌افشان	بومی	غیر بومی	تجاری	کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم
		رقم	پایه	نام گرده‌افشان	بومی									
۱	بیروتی	*	-	درگری	-	*	درگری	-	*	*	*	متوسط رس و کیفیت عالی میوه، محتمل به آتشک، انبارمانی متوسط	معایب رقم	
۲	ویلیامز	*	-	درگری، شاه میوه	-	*	درگری، شاه میوه	-	*	*	*	متوسط رس، اندازه میوه بزرگ، کیفیت میوه عالی، انبارمانی متوسط	ریش قبل از برداشت حساسیت بالا به آتشک	
۳	دوشس Duchesse	*	-	درگری	-	*	درگری	-	*	*	*	دیررس، اندازه میوه متوسط، میوه نسبتاً گرد، انبارمانی بالا، کیفیت متوسط میوه	حساسیت بالا به آتشک و پسیل، کم بارده	
۴	ویلیامز دوشس Williams Duchess	*	-	درگری	-	*	درگری	-	*	*	*	متوسط رس و کیفیت میوه عالی، انبارمانی متوسط، تحمل متوسط به آتشک، کیفیت خوب میوه مخصوصاً در تهران، البرز و قزوین	-	
۵	لوئیزبون Louise Bonne	*	-	درگری	-	*	درگری	-	*	*	*	نسبتاً زودرس و کیفیت عالی میوه، تحمل مطلوب به آتشک، اصلی‌ترین رقم گلایی ایران	-	
۶	کوشیا Coscia	*	-	درگری، سبری	-	*	درگری، سبری	-	*	*	*	نسبتاً زودرس، پر بار، سال‌آوری ندارد، میوه کوچک و مخروطی، ترد و آبدار با کیفیت میوه عالی، تحمل مطلوب به آتشک	این رقم جایگزین مطلوبی برای بسیاری از ارقام ایران است و عیب خاصی ندارد	
۷	اسبادونا	*	-	درگری	-	*	درگری	-	*	*	*	متوسط رس، پر بار، سال‌آوری ندارد، میوه متوسط	حساسیت متوسط به بیماری آتشک	
۸	بلادی جونیو Bella di Gignio	*	-	درگری	-	*	درگری	-	*	*	*	زودرس، کیفیت میوه عالی، تحمل نسبی به آتشک	-	
۹	بوره ژیفارد Beurre Giffard	*	-	درگری، کوشیا	-	*	درگری، کوشیا	-	*	*	*	زودرس، کیفیت میوه عالی	حساسیت بالا به آتشک و پسیل، کمی سال‌آور، حساس به ریش قبل از برداشت، انبارمانی ضعیف	
۱۰	بوره‌هاردی Beurre Hardy	*	-	درگری	-	*	درگری	-	*	*	*	دیررس، انبارمانی خوب، کیفیت میوه متوسط	حساسیت بالا به آتشک و پسیل، کم بارده	

ادامه جدول ۴۷ - ارقام تجاری وارداتی و سازگار شده گلایی که به عرصه وارد شده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گرده‌افشان	نوع	تجاری			ارزیابی سازگاری	عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم
						بومی	غیر بومی	تجاری				
۱۱	بوره بوسک Beurre Bosc	*	-	درگری	-	*	*	*	ارزیابی سازگاری	دیررس، انباری، کیفیت متوسط	حساسیت متوسط به آتشک و پسیل، متوسط بارده، در ایران بازاریبسندهی بالایی ندارد	
۱۲	پاسکرلسان Passe Crassane	*	-	درگری	-	*	*	*	ارزیابی سازگاری	دیررس، انبارمانی خوب، کیفیت میوه مطلوب	حساسیت متوسط به آتشک و پسیل، متوسط بارده، در ایران بازاریبسندهی خوبی ندارد	
۱۳	ابت فتل Abate Fétel	*	-	درگری	-	*	*	*	ارزیابی سازگاری	دیررس، انبارمانی بالا، کیفیت میوه عالی	این رقم برای توسعه کشت و تکثیر نهال به نهالستان‌ها معرفی شده است	
۱۴	دوین دو کومیس Doyenne du Comice	*	-	درگری	-	*	*	*	ارزیابی سازگاری	دیررس، انبارمانی بالا، کیفیت میوه عالی	این رقم برای توسعه کشت و تکثیر نهال به نهالستان‌ها معرفی شده است	
۱۵	سوپرالیوت Super Elliot	*	-	درگری	-	*	*	*	ارزیابی سازگاری	متوسط‌رس، کیفیت میوه مطلوب	این رقم برای توسعه کشت و تکثیر نهال به نهالستان‌ها معرفی شده است	
۱۶	کوئینس A Quince A	*	-	-	-	*	*	*	ارزیابی سازگاری	پایه مطلوب، نیمه‌پاکوتانه، زودبارده، سازگار با اکثر ارقام گلایی ایران	این پایه پایه برای احداث باغ‌های نیمه‌مترکم گلایی در کشور به صورت محدود مورد استفاده است	
۱۷	کوئینس B Quince B	*	-	-	-	*	*	*	ارزیابی سازگاری	پایه نیمه پاکوتانه، زودبارده	با ارقام گلایی ناسازگاری دارد و پتانسیل باردهی آن چندان بالا نیست	
۱۸	کوئینس C Quince C	*	-	-	-	*	*	*	ارزیابی سازگاری	پایه مطلوب، نیمه‌پاکوتانه، زودبارده، سازگار با اکثر ارقام گلایی ایران	این پایه پایه برای احداث باغ‌های نیمه‌مترکم گلایی در مناطقی از کشور که خاک آهکی ندارد به صورت محدود مورد استفاده است	
۱۹	کوئینس BA29 Quince BA29	-	*	-	-	*	*	*	ارزیابی سازگاری	پایه مطلوب، نیمه‌پاکوتانه، زودبارده، سازگار با اکثر ارقام گلایی ایران	این پایه پایه برای احداث باغ‌های نیمه‌مترکم مناسب است	

ادامه جدول ۴۷ - ارقام تجاری وارداتی و سازگار شده گلانی که به عرصه وارد شده‌اند

معایب رقم	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	نوع						نام	ردیف
			تجاری	غیر بومی	بومی	نام گرده‌افشان	پایه	رقم		
حساس به آتشک	وارداتی سازگار، میان‌رس، زودبارده، میوه مطلوب، اندازه متوسط، سفتی بافت متوسط، طعم خیلی خوب، عمر قسمه‌ای بالا، درخت پررشد، عملکرد خوب، پذیرش کلی خیلی خوب	ارزیابی سازگاری و انتخاب از طریق مقایسه ارقام ۱۰ ساله در کلکسیون، آزمایشات فنومورفولوژیک، پائل تست	*	*	-	دکاندل	-	*	پکام تریومف	۲۰
حساس به آتشک	وارداتی سازگار، میان‌رس، زودبارده، میوه مطلوب، اندازه متوسط، سفتی بافت متوسط، طعم خیلی خوب، عملکرد خوب، بالا، درخت پررشد، عملکرد خوب، پذیرش کلی خیلی خوب	ارزیابی سازگاری و انتخاب از طریق مقایسه ارقام ۱۰ ساله در کلکسیون، آزمایشات فنومورفولوژیک، پائل تست	*	*	-	پاکام تریومف	-	*	دکاندل	۲۱
کم محصول	وارداتی سازگار، دیررس، زودبارده، میوه مطلوب، اندازه درشت، سفتی بافت متوسط، طعم خیلی خوب، انبارمانی خوب، درخت پررشد، پذیرش کلی خیلی خوب	ارزیابی سازگاری و انتخاب از طریق مقایسه ارقام ۱۰ ساله در کلکسیون، آزمایشات فنومورفولوژیک، پائل تست	*	*	-	پاکام تریومف و دکاندل	-	*	ابتقل	۲۲
حساس به پسیل	وارداتی سازگار، دیررس، زودبارده، میوه مطلوب، اندازه درشت، سفتی بافت متوسط، طعم خیلی خوب، عملکرد خوب، انبارمانی خوب، درخت پررشد، پذیرش کلی خیلی خوب	ارزیابی سازگاری و انتخاب از طریق مقایسه ارقام ۱۰ ساله در کلکسیون، آزمایشات فنومورفولوژیک، پائل تست	*	*	-	پاکام تریومف و دکاندل	-	*	ملیا	۲۳

جدول ۴۸- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی گلابی (محلی) گیلان یا خوج) تا افاق ۱۴۰۴

ردیف	کد/نام ژنوتیپ	نوع			منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیش‌بینی‌ها یا امکانات مورد نیاز
		خودلاغر	نام گرده‌افشان	پایه							
۱	LGI402	-	دگرگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۸۹	۱۴۰۰	میوه متوسط، فنیور بالا و زنگار خیلی زیاد و ماندگاری خوب	اولویت کشت در شمال کشور	تامین اعتبارات لازم
۲	LGI407	-	دگرگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	-	۱۴۰۰	میوه متوسط، زنگار کم، دم میوه کلفت	اولویت کشت در شمال کشور	تامین اعتبارات لازم
۳	LGI409	-	دگرگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۸۹	۱۴۰۰	میوه متوسط، زنگار کم، دیررس و عملکرد بالا	اولویت کشت در شمال کشور	تامین اعتبارات لازم
۴	LGI416	-	دگرگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۸۹	۱۴۰۰	میوه اندازه متوسط، خوششمنه، زنگار خیلی کم و بازاریابی خوبی	اولویت کشت در شمال کشور	تامین اعتبارات لازم
۵	LGI429	-	دگرگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۸۹	۱۴۰۰	اندازه میوه متوسط به بالا، میوه با طعم مطلوب، زنگار روی میوه متوسط	اولویت کشت در شمال کشور	تامین اعتبارات لازم
۶	LGI431	-	دگرگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۸۹	۱۴۰۰	اندازه میوه متوسط، میان‌رس، زنگار روی میوه زیاد، فنیور بالا	اولویت کشت در شمال کشور	تامین اعتبارات لازم
۷	LGI444	-	دگرگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۸۹	۱۴۰۰	میوه متوسط، زودرس، طعم خوب، زنگار کم	اولویت کشت در شمال کشور	تامین اعتبارات لازم
۸	LGI445	-	دگرگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۸۹	۱۴۰۰	زودرس، میوه درشت، زنگار خیلی کم، طعم مطلوب، بازاریابی	اولویت کشت در شمال کشور	تامین اعتبارات لازم

ادامه جدول ۴۸-۱ ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی گلایی (محلی) جیلان یا خوج) تا افق ۱۴۰۴

پیشنهادهای یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشاء (کشور)	نوع				کد نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان	دگر خود/ دگر گرده‌افشان	پایه	رقم		
تامین اعتبارات لازم	اولویت کشت در شمال کشور	اندازه میوه متوسط، میان‌رس، زنگار روی میوه کم، طعم و ماندگاری میوه خوب	۱۴۰۰	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	-	دگر گرده‌افشان	-	*	LG1447	۹
تامین اعتبارات لازم	اولویت کشت در شمال کشور	میوه متوسط، خوش طعم، میان‌رس، زنگار زیاد	۱۴۰۰	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	-	دگر گرده‌افشان	-	*	LG1448	۱۰
تامین اعتبارات لازم	اولویت کشت در شمال کشور	میوه درشت، زنگار کم روی میوه، فیسیر بالا، دیررس	۱۴۰۰	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	-	دگر گرده‌افشان	-	*	LG1455	۱۱
تامین اعتبارات لازم	اولویت کشت در شمال کشور	اندازه میوه کوچک، طعم مطلوب، زنگار متوسط، زودرس	۱۴۰۰	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	-	دگر گرده‌افشان	-	*	LG1456	۱۲
تامین اعتبارات لازم	اولویت کشت در شمال کشور	میوه درشت، خیلی زودرس، طعم مطلوب، زنگار کم	۱۴۰۰	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	-	دگر گرده‌افشان	-	*	LG1459	۱۳
تامین اعتبارات لازم	اولویت کشت در شمال کشور	اندازه میوه کوچک، زنگار روی میوه زیاد، فیسیر بالا، ماندگاری خوب، میان‌رس	۱۴۰۰	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	-	دگر گرده‌افشان	-	*	LG1470	۱۴
تامین اعتبارات لازم	اولویت کشت در شمال کشور	اندازه میوه متوسط، زنگار روی میوه کم، خوش طعم، میان‌رس	۱۴۰۰	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	-	دگر گرده‌افشان	-	*	LG1471	۱۵

ادامه جدول ۴۸- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی گلابی (محلی) گیلان یا خوج) تا افق ۱۴۰۴

پیشنهادهای یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشاء (کشور)	نوع			کد/نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان	خودلاغر گرده‌افشان	پایه		
تامین اعتبارات لازم	اولویت کشت در شمال کشور	اندازه میوه متوسط، فنیبر بالا، زنگار روی میوه متوسط تا زیاد، میان‌رس	۱۴۰۰	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	-	دگر گرده‌افشان	-	* LG1477	۱۶
تامین اعتبارات لازم	اولویت کشت در شمال کشور	اندازه میوه متوسط، زنگار روی میوه کم تا متوسط، فنیبر بالا، دیررس	۱۴۰۰	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	-	دگر گرده‌افشان	-	* LG1487	۱۷
تامین اعتبارات لازم	اولویت کشت در شمال کشور	اندازه میوه متوسط، زنگار روی میوه کم، فنیبر بالا، میوه آبدار و خوش طعم، میان‌رس	۱۴۰۰	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	-	دگر گرده‌افشان	-	* LG1494	۱۸
تامین اعتبارات لازم	اولویت کشت در شمال کشور	اندازه میوه متوسط، زنگار روی میوه کم، فنیبر بالا، میوه آبدار و خوش طعم، میان‌رس	۱۴۰۰	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	-	دگر گرده‌افشان	-	* LG1461	۱۹
تامین اعتبارات لازم	اولویت کشت در شمال کشور	اندازه میوه متوسط، زنگار روی میوه کم، فنیبر بالا، میوه آبدار و خوش طعم، میان‌رس	۱۴۰۰	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	-	دگر گرده‌افشان	-	* LG1464	۲۰
تامین اعتبارات لازم	اولویت کشت در شمال کشور	اندازه میوه بزرگ، زنگار روی میوه کم، فنیبر بالا و میوه آبدار، دیررس	۱۴۰۰	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	-	دگر گرده‌افشان	-	* LG1496	۲۱
تامین اعتبارات لازم	اولویت کشت در شمال کشور	میوه کوچک، میان‌رس، زنگار کم روی میوه، طعم و ماندگاری خوب	۱۴۰۰	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	-	دگر گرده‌افشان	-	* LG1411	۲۲
تامین اعتبارات لازم	اولویت کشت در شمال کشور	میوه متوسط، میان‌رس، زنگار روی میوه زیاد و آبدار، طعم و ماندگاری خوب	۱۴۰۰	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	-	دگر گرده‌افشان	-	* LG1432	۲۳

جدول ۴۹- مشخصات ارقام و پایه‌های معرفی و تجاری‌شده(داخلی یا بومی) به

ردیف	نام	نوع					رقم	پایه	نام گرده‌افشان	بومی	غیر بومی	تجاری	کارکرد و عملیات مورسسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم	سطح زیرکشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
		رقم	پایه	نام گرده‌افشان	بومی	غیر بومی										
۱	ویدوجا	*	-	به ترش اصفهان، kvd2	*	-	*	-	*	گرایش طی آزمایشات مقایسه‌ای با ارقام بومی (طی ۱۰ سال) و معرفی توسط پژوهشگده میوه‌های معتدله و سردسیری	عادت رشد گسترده، عادت باردهی اسپور، یکنواختی میوه، عملکرد بالا، کیفیت میوه مطلوب، سال‌آوری ندارد، متحمل به آتشک	زودگل‌ده در مقایسه با به اخیرا معرفی شده و در حال تکثیر می‌باشند اصفهان	کم‌بار، کمی سال‌آور، حساس به کلروز آهن، حساس به آتشک	۱۰۳۴۸	سطح زیرکشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)	
۲	اصفهان	*	-	به ترش اصفهان	*	-	*	-	*	میوه بزرگ، کیفیت میوه مطلوب، سازگاری رقم با شرایط اقلیمی مختلف، انبارمانی بسیار بالا	میوه بزرگ، کیفیت میوه مطلوب، سازگاری رقم با شرایط اقلیمی مختلف، انبارمانی بسیار بالا	ارزبانی سازگاری	نیمه‌پاک‌وتانه، کاملا سازگار با ارقام به ایران	حساس به پوسیدگی طوقه	چون این پایه اخیرا معرفی شده در باغات جدید الاحداث بکار می‌رود	۱۰۳۴۸
۳	Quince A	-	*	-	-	*	*	*	*	ارزبانی سازگاری	نیمه‌پاک‌وتانه، کاملا سازگار با ارقام به ایران	حساس به پوسیدگی طوقه	چون این پایه اخیرا معرفی شده در باغات جدید الاحداث بکار می‌رود	۱۰۳۴۸		

جدول ۵۰- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی ازگیل ژاپنی تا افاق ۱۴۰۴

ردیف	کد نام ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع			منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیشنهادات یا امکانات مورد نیاز
				نام گرددافشان	خود گرددافشان	گرددافشان							
۱	LG1204	*	-	خودگرددافشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۲	۱۴۰۱	اندازه میوه متوسط، طعم ترش، میان‌رس	شمال کشور	تامین اعتبارات لازم	
۲	LG1207	*	-	خودگرددافشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۲	۱۴۰۱	میوه گلابی شکل، کم بذر، شیرین و زودرس	شمال کشور	تامین اعتبارات لازم	
۳	LG1220	*	-	خودگرددافشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۲	۱۴۰۱	میوه درشت، شیرین و دیررس	شمال کشور	تامین اعتبارات لازم	
۴	LG1222	*	-	خودگرددافشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۲	۱۴۰۱	اندازه میوه کوچک، خیلی دیررس	شمال کشور	تامین اعتبارات لازم	
۵	LG1224	*	-	خودگرددافشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۲	۱۴۰۱	میوه درشت، شیرین و دیررس	شمال کشور	تامین اعتبارات لازم	
۶	LG1229	*	-	خودگرددافشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۲	۱۴۰۱	اندازه میوه متوسط، آبدار، خیلی شیرین، دیررس	شمال کشور	تامین اعتبارات لازم	
۷	LG1233	*	-	خودگرددافشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۲	۱۴۰۱	میوه بزرگ، آبدار و شیرین، ماندگاری خوب و میان‌رس	شمال کشور	تامین اعتبارات لازم	
۸	LG1230	*	-	خودگرددافشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۲	۱۴۰۱	میوه بزرگ و آبدار، ملس، دیررس	شمال کشور	تامین اعتبارات لازم	
۹	LG1213	*	-	خودگرددافشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۲	۱۴۰۱	میوه بزرگ، شیرین و زودرس	شمال کشور	تامین اعتبارات لازم	
۱۰	LG1210	*	-	خودگرددافشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۲	۱۴۰۱	میوه متوسط، شیرین و زودرس	شمال کشور	تامین اعتبارات لازم	
۱۱	LG1231	*	-	خودگرددافشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۲	۱۴۰۱	میوه متوسط، میوه بدون بذر یا با بذر کم، میان‌رس	شمال کشور	تامین اعتبارات لازم	

جدول ۵۱- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی از گیل گیلانی تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد نام ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع		نام گرده‌افشان	منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیش‌بینی‌های امکانات مورد نیاز
				خودزادگر	گرده‌افشان								
۱	LGI501	*	-	خودگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۰	۱۴۰۰	میوه درشت، دیررس	مناطق خنک کشور	تامین اعتبارات لازم	
۲	LGI504	*	-	خودگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۰	۱۴۰۰	میوه درشت، دیررس	مناطق خنک کشور	تامین اعتبارات لازم	
۳	LGI508	*	-	خودگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۰	۱۴۰۰	میوه خیلی درشت، میان‌رس	مناطق خنک کشور	تامین اعتبارات لازم	
۴	LGI513	*	-	خودگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۰	۱۴۰۰	میوه کوچک، زودرس	مناطق خنک کشور	تامین اعتبارات لازم	
۵	LGI514	*	-	خودگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۰	۱۴۰۰	میوه متوسط، دیررس	مناطق خنک کشور	تامین اعتبارات لازم	
۶	LGI515	*	-	خودگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۰	۱۴۰۰	میوه درشت، دیررس	مناطق خنک کشور	تامین اعتبارات لازم	
۷	LGI529	*	-	خودگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۰	۱۴۰۰	میوه کوچک، میان‌رس	مناطق خنک کشور	تامین اعتبارات لازم	
۸	LGI532	*	-	خودگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۰	۱۴۰۰	میوه متوسط، میان‌رس	مناطق خنک کشور	تامین اعتبارات لازم	
۹	LGI534	*	-	خودگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۰	۱۴۰۰	میوه متوسط، میان‌رس	مناطق خنک کشور	تامین اعتبارات لازم	
۱۰	LGI535	*	-	خودگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۰	۱۴۰۰	میوه بزرگ، زودرس	مناطق خنک کشور	تامین اعتبارات لازم	
۱۱	LGI539	*	-	خودگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۰	۱۴۰۰	میوه کوچک، دیررس	مناطق خنک کشور	تامین اعتبارات لازم	
۱۲	LGI537	*	-	خودگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۰	۱۴۰۰	میوه بزرگ، زودرس	مناطق خنک کشور	تامین اعتبارات لازم	
۱۳	LGI512	*	-	خودگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۰	۱۴۰۰	میوه درشت، زودرس	مناطق خنک کشور	تامین اعتبارات لازم	
۱۴	LGI503	*	-	خودگرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۹۰	۱۴۰۰	میوه متوسط، میان‌رس	مناطق خنک کشور	تامین اعتبارات لازم	

جدول ۵۲- مشخصات ارقام و پایه‌های معرفی و تجاری شده (داخلی یا بومی) انگور

ردیف	نام	نوع				رقم	پایه	نام گرده‌افشان	بومی	غیر بومی	تجاری	کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم	سطح زیرکشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
		رقم	پایه	نام گرده‌افشان	بومی										
۱	خوشناو	*	-	خودگردافشان	*	-	*	*	-	*	جمع‌آوری، مطالعه، گزینش و شناسایی	متحمل به شوری	عملگر تقریباً کم	-	
۲	چفته	*	-	خودگردافشان	*	-	*	*	-	*	جمع‌آوری، مطالعه، گزینش و شناسایی	متحمل به شوری	بازاریسندی کم	-	
۳	باقوتی	*	-	خودگردافشان	*	-	*	*	-	*	جمع‌آوری، مطالعه، گزینش و شناسایی	متحمل به شوری	بازاریسندی کم	-	
۴	شاهانی	*	-	خودگردافشان	*	-	*	*	-	*	جمع‌آوری، مطالعه، گزینش و شناسایی	نیاز سرمایی کم	دانه‌دار	-	

جدول ۵۳- ارقام تجاری وارداتی و سازگار شده انگور که به عرصه وارد شده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گرده‌افشان	نوع			رقم	نام	ردیف
					بومی	غیر بومی	تجاری			
۱	بلک سیدلس	*	-	خودگرده‌افشان	-	*	ارزیابی سازگاری و انتخاب از طریق مقایسه ارقام خارجی و داخلی طی ۵ سال در ۴ نقطه کشور	مشکل خاصی ندارد	سازگار، زودرس، بیدانه، رنگ جبه سیاه، جبه تقریباً بزرگ و کشیده، طعم خیلی خوب، عملکرد خوب، مناسب کشمش، بازارپسندی بسیار بالا	۱
۲	تامسون سیدلس	*	-	خودگرده‌افشان	-	*	ارزیابی سازگاری و انتخاب از طریق مقایسه ارقام خارجی و داخلی طی ۵ سال در ۴ نقطه کشور	مشکل خاصی ندارد	سازگار، زودرس، بیدانه، رنگ جبه زرد، اندازه جبه متوسط، طعم خیلی خوب، عملکرد خوب، مناسب تازه‌خوری و تهیه کشمش	۲
۳	ترکمستان ۴	*	-	خودگرده‌افشان	-	*	ارزیابی سازگاری و انتخاب از طریق مقایسه ارقام خارجی و داخلی طی ۵ سال در ۴ نقطه کشور	مشکل خاصی ندارد	میان‌رس، رنگ جبه قرمز تیره و نسبتاً درشت، خوشه بزرگ، مناسب تهیه کشمش تازه‌خوری	۳
۴	فلیم سیدلس	*	-	خودگرده‌افشان	-	*	ارزیابی سازگاری و انتخاب از طریق مقایسه ارقام خارجی و داخلی	تا حدودی حساس به سرما	نیاز سرمایی کم	۴
۵	پرلت	*	-	خودگرده‌افشان	-	*	ارزیابی سازگاری و انتخاب از طریق مقایسه ارقام خارجی و داخلی	تا حدودی حساس به سرما	نیاز سرمایی کم	۵

جدول ۵۴- ارقام و پایه‌های تجاری (خارجی/بومی) انگور که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع		نام گرده‌افشان	میشه (کشور)	روش‌صلاحي	سال ورود به کشور	سالمعرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
				خود/داگر	گرده‌افشان								
۱	فستا	*	-	خودگرده‌افشان	-	امریکا	مطالعه سازگاری	۱۳۸۳	-	سازگار، زودرس، بینانه، زرد رنگ، اندازه حبه کوچک تا متوسط، طعم خیلی خوب، عملکرد خوب، قدرت رشد زیاد، مناسب برای تهیه کشمش	مناطق مستعد کشت انگور	عدم شناخت باغداران از ویژگی‌های این رقم، حساس به مصرف جیبرلین (نامناسب برای مصرف تازه‌خوری)، و حساس به سفیدک پودری	
۲	سوپریور (شوگروان)	*	-	خودگرده‌افشان	-	امریکا	مطالعه سازگاری	۱۳۸۳	-	سازگار، زودرس، بینانه، سبز رنگ، اندازه حبه درشت و بسیار گوشتی، طعم خیلی خوب، عملکرد خوب، مناسب تازه‌خوری	مناطق مستعد کشت انگور	تبلیغات اندک در مورد ویژگی‌های این رقم	
۳	رائی سیدلس	*	-	خودگرده‌افشان	-	نامعلوم	مطالعه سازگاری	۱۳۸۳	-	سازگار، دیررس، بینانه، قرمز رنگ، اندازه حبه متوسط، طعم خوب، قند بالا-عملکرد خوب، مناسب تازه‌خوری و نگهداری در سردخانه، متحمل به شوری	مناطق مستعد کشت انگور	عدم شناخت باغداران از ویژگی‌های این رقم و احتمالاً دیررس بودن رقم که در زمان رسیدن آن ارقام بینانه سفید و قرمز در بازار به وفور وجود دارند	
۴	Kobber5BB	-	*	-	-	ایتالیا	مطالعه سازگاری	۱۳۸۱	-	مقاومت بالا در برابر شته	عمده مناطق انگور کاری کشور	عدم وجود شته فیلوکسرا	

جدول ۵۵- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی‌شده در برنامه‌های اصلاحی انگور تا افق ۱۴۰۴

پیشنهادهای یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشاء (کشور)	نوع				کد/نام ثبتی	ردیف
							نام گرده‌افشان پیشنهادی	خودگردان	گرده‌افشان	پایه		
تامین اعتبارات لازم	کلیه مناطق مساعد کشت انگور	پربار، حبه‌ها با اندازه متوسط، کشیده، بذریوک، دارای قند مناسب، طعم موسکات، زمان رسیدن اواسط شهریور	۱۴۰۲	۱۳۸۶	هیبریداسیون	ایران	-	خودگردان	-	*	H4-7	۱
تامین اعتبارات لازم	کلیه مناطق مساعد کشت انگور	پربار، حبه‌ها با اندازه متوسط، کشیده، بیضی، سبز مایل به زرد، قندبالا، زمان رسیدن اواسط شهریور	۱۴۰۲	۱۳۸۶	هیبریداسیون	ایران	-	خودگردان	-	*	H4-13	۲
تامین اعتبارات لازم	کلیه مناطق مساعد کشت انگور	پربار، حبه‌ها با اندازه متوسط، کشیده، بیضی، سبز مایل به زرد، قندبالا، زمان رسیدن اواسط شهریور	۱۴۰۲	۱۳۸۶	هیبریداسیون	ایران	-	خودگردان	-	*	H5-13	۳
تامین اعتبارات لازم	کلیه مناطق مساعد کشت انگور	پربار، حبه‌ها با اندازه بزرگ، کشیده، بیضی، سبز مایل به زرد، قند متوسط، زمان رسیدن اواسط شهریور	۱۴۰۲	۱۳۸۶	هیبریداسیون	ایران	-	خودگردان	-	*	H6-6	۴
تامین اعتبارات لازم	کلیه مناطق مساعد کشت انگور	پربار، حبه‌ها با اندازه متوسط، کشیده، بیضی، سبز مایل به زرد، قند متوسط، زمان رسیدن اواسط شهریور	۱۴۰۲	۱۳۸۶	هیبریداسیون	ایران	-	خودگردان	-	*	H6-4	۵

ادامه جدول ۵۵- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی انگور تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد/نام ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع		نام گروه افشان پیشپه‌ادی	منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیش‌بینی‌ها با امکانات مورد نیاز
				خودرود افشان	خودرود افشان								
۶	H7-9	*	-	خودرود افشان	-	ایران	هتیریداسیون	۱۳۸۶	۱۴۰۲	پربار، حبه‌ها با اندازه بزرگ، بیضی شکل، پیدانه، زرد، قندبالا، زمان رسیدن اوایل مهر	کلیه مناطق مساعد کشت انگور	تأمین اعتبارات لازم	پیش‌بینی‌ها با امکانات مورد نیاز
۷	H9-7	*	-	خودرود افشان	-	ایران	هتیریداسیون	۱۳۸۶	۱۴۰۲	پربار، حبه‌ها با اندازه متوسط، گرد، پیدانه، قرمز رنگ، قندبالا، زمان رسیدن اواخر شهریور	کلیه مناطق مساعد کشت انگور	تأمین اعتبارات لازم	پیش‌بینی‌ها با امکانات مورد نیاز
۸	H18-2	*	-	خودرود افشان	-	ایران	هتیریداسیون	۱۳۸۶	۱۴۰۲	پربار، حبه‌ها با اندازه متوسط، گرد، پیدانه، سیاه رنگ، قندبالا، زمان رسیدن اواخر شهریور	کلیه مناطق مساعد کشت انگور	تأمین اعتبارات لازم	پیش‌بینی‌ها با امکانات مورد نیاز
۹	H22-13	*	-	خودرود افشان	-	ایران	هتیریداسیون	۱۳۸۶	۱۴۰۲	پربار، حبه‌ها با اندازه متوسط، گرد، پیدانه، قرمز رنگ، قند مناسب، زمان رسیدن اوایل شهریور	کلیه مناطق مساعد کشت انگور	تأمین اعتبارات لازم	پیش‌بینی‌ها با امکانات مورد نیاز
۱۰	H2-9-4	*	-	خودرود افشان	-	ایران	هتیریداسیون	۱۳۸۶	۱۴۰۲	پربار، حبه‌ها با اندازه متوسط، گرد، پیدانه، قرمز رنگ، قندبالا، زمان رسیدن اواخر شهریور	کلیه مناطق مساعد کشت انگور	تأمین اعتبارات لازم	پیش‌بینی‌ها با امکانات مورد نیاز
۱۱	K7	*	-	خودرود افشان	-	ایران	انتخاب کلونی	۱۳۸۱	۱۳۹۶	کلون پربار عاری از ویروس، رقم پیدانه سفید، پربار، حبه‌ها با اندازه متوسط، گرد، با مقدار قندبالا، زمان رسیدن اواخر شهریور	کلیه مناطق مساعد کشت انگور پیدانه سفید	تأمین اعتبارات لازم	پیش‌بینی‌ها با امکانات مورد نیاز

ادامه جدول ۵۵- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی‌شده در برنامه‌های اصلاحی انگور تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد نام ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع		منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیشنهادات یا امکانات مورد نیاز
				خود/داگر	نام گرده‌افشان							
۱۲	K8	*	-	خود/داگر	گرده‌افشان	ایران	انتخاب کلونی	۱۳۸۱	۱۳۹۷	کلون پر بار عاری از ویروس انگور رقم بینانه سفید پر بار، حبه‌ها با اندازه متوسط، گرد، مقدار قند بالا، زمان رسیدن اواخر شهریور	کلیه مناطق مساعد کشت انگور بینانه سفید	تامین اعتبارات لازم
۱۳	K9	*	-	خود/داگر	خود/داگر	ایران	انتخاب کلونی	۱۳۸۱	۱۳۹۷	کلون پر بار عاری از ویروس انگور رقم بینانه سفید پر بار، حبه‌ها با اندازه متوسط، گرد، مقدار قند بالا، زمان رسیدن اواخر شهریور	کلیه مناطق مساعد کشت انگور بینانه سفید	تامین اعتبارات لازم
۱۴	R1	*	-	خود/داگر	خود/داگر	ایران	انتخاب کلونی	۱۳۸۹	۱۳۹۸	کلون پر بار از انگور رقم رشه، پر بار، حبه‌ها با گوشت رنگی، اندازه متوسط، گرد، سیاه رنگ، قند مناسب، زمان رسیدن اواخر شهریور، مقاوم به خشکی و بور زیاد خاک	کلیه مناطق مساعد کشت انگور رشه	تامین اعتبارات لازم
۱۵	R2	*	-	خود/داگر	خود/داگر	ایران	انتخاب کلونی	۱۳۸۹	۱۳۹۸	کلون پر بار از انگور رقم رشه، پر بار، حبه‌ها با گوشت رنگی، اندازه متوسط، گرد، سیاه رنگ، قند مناسب، زمان رسیدن اواخر شهریور، مقاوم به خشکی و بور زیاد خاک	کلیه مناطق مساعد کشت انگور رشه	تامین اعتبارات لازم
۱۶	DT1	*	-	-	-	ایران	سلکسیون	۱۳۸۷	۱۳۹۹	تحمل بالا در مقابل خشکی	کلیه مناطق مساعد کشت انگور	تامین اعتبارات لازم

ادامه جدول ۵۵- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی انگور تا افق ۱۴۰۴

پیشنهادات یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشاء (کشور)	نوع				کد نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان پیشنهادی	خودگردان	گرده‌افشان	پایه		
تامین اعتبارات لازم	کلیه مناطق مستعد کشت انگور	تحمل بالا در مقابل خشکی	۱۳۹۹	۱۳۸۷	سلکسیون	ایران	-	-	*	DT2	۱۷	
تامین اعتبارات لازم	مناطق انگور خیز کشور بویژه مناطق کم آب	متحمل به خشکی	۱۴۰۰	۱۳۸۸	سلکسیون	ایران	-	خودگردان	-	* کلون ۱ عسگری	۱۸	
تامین اعتبارات لازم	مناطق انگور خیز کشور بویژه مناطق کم آب	متحمل به خشکی	۱۴۰۰	۱۳۸۸	سلکسیون	ایران	-	خودگردان	-	* کلون ۱ یاقوتی	۱۹	
تامین اعتبارات لازم	مناطق انگور خیز کشور بویژه مناطق کم آب	متحمل به خشکی	۱۴۰۰	۱۳۸۸	سلکسیون	ایران	-	خودگردان	-	* کلون ۱ رطبی	۲۰	
تامین اعتبارات لازم	مناطق انگور خیز کشور بویژه مناطق کم آب	کاملاً متحمل به سرما	۱۴۰۰	۱۳۸۴	سلکسیون	ایران	-	خودگردان	-	* کلون ۲ بیدانه قرمز	۲۱	
تامین اعتبارات لازم	مناطق انگور خیز کشور بویژه مناطق کم آب	متحمل به سرما	۱۴۰۰	۱۳۸۴	سلکسیون	ایران	-	خودگردان	-	* کلون ۶ عسگری	۲۲	
تامین اعتبارات لازم	مناطق انگور خیز	متحمل به سرما	۱۴۰۰	۱۳۸۴	سلکسیون	ایران	-	خودگردان	-	* کلون ۲۰ فخری	۲۳	

ادامه جدول ۵۵- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی‌شده در برنامه‌های اصلاحی انگور تا افق ۱۴۰۴

پیش‌بینی‌ها یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشاء (کشور)	نوع			رقم	کد نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان	خود‌آگر گرده‌افشان	پایه			
مناطق انگور خیز کشور	مناطق انگور خیز کشور	متحمل به سرما	۱۴۰۰	۱۳۸۴	سلکسیون	ایران	-	خود‌گرده‌افشان	-	*	کلون ۱ انگور سیاه قروین	۲۴
مناطق انگور خیز کشور	مناطق انگور خیز کشور	متحمل به سرما	۱۴۰۰	۱۳۸۴	سلکسیون	ایران	-	خود‌گرده‌افشان	-	*	کلون ۱۴ بیدانه قرمز	۲۵
مناطق انگور خیز کشور	مناطق انگور خیز کشور	متحمل به سرما	۱۴۰۰	۱۳۸۴	سلکسیون	ایران	-	خود‌گرده‌افشان	-	*	کلون ۱ خلیلی	۲۶
مناطق انگور خیز کشور	مناطق انگور خیز کشور	متحمل به سرما	۱۴۰۰	۱۳۸۴	سلکسیون	ایران	-	خود‌گرده‌افشان	-	*	کلون ۳ ریش‌بیا	۲۷
مناطق با بارندگی	مناطق با بارندگی	برتری نسبت به سایر کلون‌های رقم رشه از نظر عملکرد، وزن و اندازه حبه	۱۴۰۰	۱۳۷۷	سلکسیون	ایران	-	خود‌گرده‌افشان	-	*	SI-15	۲۸
مناطق با بارندگی	مناطق با بارندگی	ضریب باردهی بالا، دارای بیشترین وزن خوشه نسبت به سایر کلون‌های انتخابی	۱۴۰۰	۱۳۷۷	سلکسیون	ایران	-	خود‌گرده‌افشان	-	*	SI-16	۲۹
مناطق با بارندگی	مناطق با بارندگی	طعم عالی و بیشترین مقدار ماده جامد محلول در حبه نسبت به سایر کلون‌های رقم خوشناو	۱۴۰۰	۱۳۷۷	سلکسیون	ایران	-	خود‌گرده‌افشان	-	*	K-16	۳۰
مناطق با بارندگی	مناطق با بارندگی	عملکرد بسیار بالا در مقایسه با سایر کلون‌های خوشناو، ضریب باردهی بالا، خوشه‌ها و حبه‌های درشت	۱۴۰۰	۱۳۷۷	سلکسیون	ایران	-	خود‌گرده‌افشان	-	*	K-29	۳۱

جدول ۵۶- مشخصات ارقام و پایه‌های معرفی و تجاری شده (داخلی یا بومی) توت‌فرنگی

ردیف	نام	نوع				رقم	پایه	نام گرده‌افشان	بومی	غیر بومی	تجاری	کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
		رقم	بومی	غیر بومی	تجاری										
۱	کردستان	*	-	-	خودگرد افشان	-	-	*	*	*	انتخاب از طریق مقایسه ارقام حناقل به مدت ۱۵ سال در کلکسیون، آزمایشات فنومر فوپومولورژیک	روزگوناوه، متحمل به سرما و خاک‌های آهکی، طعم میوه بسیار عالی، انبارمانی ضعیف، عملکرد خوب، پذیرش کلی خوب، مناسب فضای باز	-	۵۰۰	

جدول ۵۷- ارقام تجاری وارداتی و سازگار شده توت‌فرنگی که به عرصه وارد شده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گرده‌افشان	نوع			رقم	نام	ردیف
					تجاری	غیر بومی	بومی			
۱	کومین الیرا	*	-	-	*	*	*	کومین الیرا	۱	
۲	پاروس	*	-	-	*	*	*	پاروس	۲	
۳	ونتنا	*	-	-	*	*	*	ونتنا	۳	
۴	کاروسا	*	-	-	*	*	*	کاروسا	۴	
۵	گایروناتا	*	-	-	*	*	*	گایروناتا	۵	
۶	سلوا	*	-	-	*	*	*	سلوا	۶	

معایب رقم	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ارزایی سازگاری، انتخاب از طریق مقایسه	ارقام ۱۰ ساله در کلکسیون، آزمایشات فنومورفوبومولوژیک، پائل تست	روز کوتاه، نسبتاً زودرس، عملکرد بالا در بهار و باردهی محدود در پاییز، میوه بزرگ، سفتی بافت بالا، طعم خوب، متوسط، انبارمانی عالی، پذیرش کلی خیلی خوب، مناسب فضای باز و گلخانه	مشکل خاصی ندارد	مشکل خاصی ندارد
مشکل خاصی ندارد	روز کوتاه، عملکرد بسیار بالا، اندازه میوه بزرگ، سفتی بافت بالا، طعم عالی، انبارمانی بالا، مناسب فضای باز، متحمل به سرما	ارزایی سازگاری، انتخاب از طریق مقایسه ارقام ۱۰ ساله در کلکسیون، آزمایشات فنومورفوبومولوژیک، پائل تست	*	*	روز کوتاه، نسبتاً زودرس، عملکرد بالا در بهار و باردهی محدود در پاییز، میوه بزرگ، سفتی بافت بالا، طعم خوب، متوسط، انبارمانی عالی، پذیرش کلی خیلی خوب، مناسب فضای باز و گلخانه	مشکل خاصی ندارد	مشکل خاصی ندارد
مشکل خاصی ندارد	روز کوتاه، عملکرد بالا، اندازه میوه بزرگ، سفتی بافت بالا، طعم خوب، انبارمانی عالی، مناسب فضای باز، پذیرش کلی عالی،	ارزایی سازگاری، انتخاب از طریق مقایسه ارقام ۱۰ ساله در کلکسیون، آزمایشات فنومورفوبومولوژیک، پائل تست	*	*	روز کوتاه، عملکرد بالا، اندازه میوه بزرگ، سفتی بافت بالا، طعم خوب، انبارمانی عالی، مناسب فضای باز، پذیرش کلی عالی،	مشکل خاصی ندارد	مشکل خاصی ندارد
مشکل خاصی ندارد	سازگار با اقلیم مناطق شمال کشور، روز خنثی (همیشه بارده)، عملکرد بالا، میوه بزرگ، باارپسند، سفتی بافت بالا، طعم متوسط، انبارمانی عالی، پذیرش کلی خوب، مناسب گلخانه	ارزایی سازگاری، انتخاب از طریق مقایسه ارقام ۱۵ ساله در کلکسیون، آزمایشات فنومورفوبومولوژیک، پائل تست	*	*	سازگار با اقلیم مناطق شمال کشور، روز خنثی (همیشه بارده)، عملکرد بالا، میوه بزرگ، باارپسند، سفتی بافت بالا، طعم متوسط، انبارمانی عالی، پذیرش کلی خوب، مناسب گلخانه	مشکل خاصی ندارد	مشکل خاصی ندارد
مشکل خاصی ندارد	سازگار با اقلیم مناطق شمال کشور، روز خنثی (همیشه بارده)، عملکرد بالا، میوه بزرگ، باارپسند، سفتی بافت بالا، طعم متوسط، انبارمانی عالی، پذیرش کلی خوب، مناسب گلخانه	ارزایی سازگاری، انتخاب از طریق مقایسه ارقام ۱۵ ساله در کلکسیون، آزمایشات فنومورفوبومولوژیک، پائل تست	*	*	سازگار با اقلیم مناطق شمال کشور، روز خنثی (همیشه بارده)، عملکرد بالا، میوه بزرگ، باارپسند، سفتی بافت بالا، طعم متوسط، انبارمانی عالی، پذیرش کلی خوب، مناسب گلخانه	مشکل خاصی ندارد	مشکل خاصی ندارد

جدول ۵۸- ارقام و پایه‌های تجاری (خارجی ابومی) توت‌فرنگی که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	نوع		رقم	پایه	نام گرده‌افشان	خودآگر گرده‌افشان	نام گرده‌افشان	منشاء (کشور)	روش‌اصلاحی	سال ورود به کشور	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
		خودآگر	گرده‌افشان												
۱	چندلر	-	خودگرده‌افشان	*	-	-	خودگرده‌افشان	-	امریکا	مطالعه سازگاری	۱۳۶۹	۱۳۷۷	میوه‌های درشت و بازار پسند، بافت میوه نسبتاً سفت	مناطق شمالی کشور	عملکرد متوسط، حساس به سرمای زمستان
۲	پاجارو	-	خودگرده‌افشان	*	-	-	خودگرده‌افشان	-	امریکا	مطالعه سازگاری	۱۳۸۲	۱۳۸۷	زودرس، عطر و طعم مطلوب	شرایط گلخانه‌ای	عملکرد ضعیف در خاک‌های آهکی و نواحی سرد

جدول ۵۹- ارقام پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی توت‌فرنگی تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد نام ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع		منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	بیشیهادات یا مکانات مورد نیاز
				خودگردان	خودگردان دیگر							
۱	SK1-7	*	-	خودگردان	خودگردان	ایران	سلکسیون	۱۳۸۵	۱۴۰۰	کلون انتخابی از رقم کردستان، عملکرد بالا، میوه نسبتاً درشت، عطر و طعم مطلوب	مناطق کشت توت فرنگی	تامین اعتبارات لازم
۲	SK3-1	*	-	خودگردان	خودگردان	ایران	سلکسیون	۱۳۸۵	۱۴۰۰	کلون انتخابی از رقم کردستان، عملکرد بالا، میوه درشت و طعم مطلوب	مناطق کشت توت فرنگی	تامین اعتبارات لازم
۳	SQK-1	*	-	خودگردان	خودگردان	ایران- ایتالیا	دورگ‌گیری	۱۳۹۶	۱۴۰۴	دورگ حاصل از تلاقی ارقام کوین الیزا و کردستان، عملکرد بالا، میوه درشت با بافت سفت، طعم عالی	مناطق کشت توت فرنگی	تامین اعتبارات لازم
۴	SQK-2	*	-	خودگردان	خودگردان	ایران- ایتالیا	دورگ‌گیری	۱۳۹۶	۱۴۰۴	دورگ حاصل از تلاقی ارقام کوین الیزا و کردستان، عملکرد بالا، میوه درشت با بافت سفت، طعم عالی	مناطق کشت توت فرنگی	تامین اعتبارات لازم

جدول ۶۰- مشخصات ارقام و پایه‌های معرفی و تجاری شده (داخلی یا بومی) گیلاس

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گرده‌افشان	نوع			کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
					بومی	غیر بومی	تجاری				
۱	تنگدانه مشهد	*	-	-	*	-	*	ارزبانی به مدت حداقل ۱۸ سال	عادت رشد گسترده، قدرت رشد متوسط، قطر گل متوسط، اندازه میوه خیلی بزرگ، طول دم میوه بلند، شکل میوه کلیوی، رنگ پوست مایل به سیاه، رنگ گوشت صورتی، اندازه هسته بزرگ	کم باردهی درخت	۶۰۰۰
۲	سیاه‌مشهد	*	-	زرزرد-۹۰، صورتی لوانان، حاجی یوسفی	*	-	*	ارزبانی به مدت حداقل ۱۴ سال	رنگ زمینه میوه قرمز مایل به جگری، طعم شیرین، نسج نسبتاً سفت و آبدار، رنگ گوشت میوه صورتی، مواد جامد محلول ۱۹/۸ درصد، دارای گرم درصد قند ۱۰/۹۴ و اسیدیته ۰/۸۸ با میانگین pH ۴/۲۴، ارتفاع و قطر میوه بهتر تیب ۲۱/۶۷ و ۲۱/۰۵ میلی‌متر، میانگین وزن ۵/۹۵ گرم	دارای عادت دوقلو شدن میوه	۸۰۰۰
۳	حاجی یوسفی	*	-	مشکین شهر، پالئون	*	-	*	ارزبانی به مدت حداقل ۱۴ سال	بومی، رنگ میوه سفید قرمز، رنگ گوشت میوه سفید کاهی، کیفیت نسبتاً خوب، طعم کمی شیرین، مواد جامد محلول ۱۷/۰۴ درصد، دارای ۹/۷۴ گرم درصد قند و اسیدیته ۰/۹۳ با میانگین pH ۴/۱۴، گرده‌زای خوب	-	-

ادامه جدول ۶۰- مشخصات ارقام و پایه‌های معرفی و تجاری‌شده (داخلی یا بومی) گیلاس

ردیف	نام	نوع				رقم	پایه	نام گرده‌افشان	بومی	غیر بومی	تجاری	کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مغایب رقم	سطح زیرکشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
		رقم	پایه	نام گرده‌افشان	بومی										
۴	صورتی لوانسان	*	-	حاج بوسفی، استلا	*	-	*	*	-	*	ارزیابی به مدت حداقل ۱۴ سال	رنگ زمینه میوه گلی وزرد، طعم نسبتاً شیرین، نسج نسبتاً سفت و آبدار، رنگ گوشت میوه کرم، مواد جامد محلول ۲۰ درصد، اسیدیته با میانگین ۴/۰۱، میانگین وزن میوه ۵/۹۷ گرم، گرده‌زای خوب	خاصیت حمل و نقل و عمر انباری کم	۳۰۰۰	
۵	زرد-۹۰	*	-	نابلغون	*	-	*	*	-	*	ارزیابی به مدت حداقل ۱۸ سال، معرفی رقم	دارای عادت رشد گسترده، قطر گل متوسط، اندازه میوه متوسط تا کوچک، طول دم میوه بلند، شکل میوه گرد، رنگ پوست نارنجی، رنگ گوشت صورتی، بافت خیلی نرم	خاصیت حمل و نقل و عمر انباری کم	اخیراً معرفی شده است	
۶	سفید-۹۰	*	-	صورتی لوانسان، حاج بوسفی	*	-	*	*	-	*	ارزیابی به مدت حداقل ۱۸ سال، معرفی رقم	عادت رشد نیمه‌افراشته، قدرت رشد زیاد، قطر گل بزرگ، اندازه میوه بزرگ، طول دم میوه کوتاه، شکل میوه قلبی، رنگ پوست و رنگ گوشت زرد، بافت خیلی سفت، مناسب فرآوری	رشد زیاد درخت	اخیراً معرفی شده است	
۷	عدلی	*	-	استلا صورتی لوانسان	*	-	*	*	-	*	ارزیابی به مدت حداقل ۱۲ سال، معرفی رقم	زودرس (هفته سوم اردیبهشت)، متوسط وزن بالا (۴/۹ گرم)، بازارپسندی خوب، متحمل به ترک خوردگی، عملکرد خوب، دارای ارزش اقتصادی بالا (نوبرانه)	خاصیت حمل و نقل و عمر انباری کم	اخیراً معرفی شده است	

جدول ۶۱-ارقام تجاری وارداتی و سازگار شده گیلاس که به عرصه وارد شده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نام کرده‌افشان	نوع			کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم
					تجاری	غیر بومی	بومی			
۱	لامرت	*	-	-	-	*	ارزیابی سازگاری منطقی‌های، انتخاب از طریق خصوصیات کمی و کیفی	زمان گلدهی متوسط، شکل میوه قلبی، رنگ پوست قرمز تیره، رنگ گوشت قرمز روشن، متوسط طول و عرض میوه به ترتیب ۳۳/۰۱ و ۲۳/۴۲ میلی‌متر، میانگین وزن میوه ۷/۸۷/۱۷ وزن هسته ۰/۴۸ گرم، میانگین طول دم ۳/۵۲ سانتی‌متر	برداشت با توجه به فرم رشدی مشکل است	
۲	پروتیوا	*	-	-	-	*	ارزیابی سازگاری منطقی‌های، انتخاب از طریق خصوصیات کمی و کیفی	امکان برداشت میوه در اواسط تیر ماه، زمان گلدهی زوده، شکل میوه کلیوی، رنگ پوست قرمز روشن، رنگ گوشت میوه زرد روشن، میانگین وزن میوه ۵/۸ تا ۶/۸ گرم، وزن هسته ۰/۴۲ گرم، نسبت وزن میوه به هسته ۱۳،۵۲، در صورت استفاده از روش‌های به زراعی مناسب و کشت در مناطق مستعد کشت میانگین وزن میوه تا ۷/۵ گرم قابل افزایش می‌باشد	-	
۳	استلا	*	-	خود کرده‌افشان	-	*	ارزیابی سازگاری منطقی‌های، انتخاب از طریق خصوصیات کمی و کیفی به مدت ۸ سال	رقم خودگشن، میانگین وزن هر میوه ۷/۰۲ گرم، وزن هسته ۰/۴۲ گرم، وزن دم میوه ۰/۱ گرم، طول دم میوه ۵/۱۴ سانتی‌متر، میزان مواد جامد محلول کل میوه ۱۸/۳۹ درصد، PH میوه ۳/۸۴، اسیدیته ۰/۱۴۱، نسبت مواد جامد محلول به اسیدیته ۱۲/۹۹ درصد، رقمی مناسب مصرف تازه‌خوری و حمل و نقل	اندازه میوه نسبت به تک دانه مشهد کوچک‌تر است	
۴	سان بورست	*	-	خود کرده‌افشان	-	*	رقم خودگشن، دیرگل، دارای عادت رشدی افزایشی، با قدرت رشدی و شاخه‌زایی متوسط، محیط تنه (در درختان نه ساله) به طور میانگین ۳۷/۵۷ سانتی‌متر، سطح مقطع عرضی تنه ۹۲۳۲ سانتی‌متر مربع، عملکرد ۱۵/۲۸ کیلوگرم در هر درخت	اندازه میوه نسبت به تک دانه مشهد کوچک‌تر است		

ادامه جدول ۶۱- ارقام تجاری وارداتی و سازگار شده گیلاس که به عرضه وارد شده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گرده‌افشان	نوع			رقم	نام	ردیف
					بومی	غیر بومی	تجاری			
۵	فرمز دورفی	*	-	-	-	*	*	فرمز دورفی	۵	
۶	سامیت	*	-	-	-	*	*	سامیت	۶	
۷	سالیما	*	-	-	-	*	*	سالیما	۷	
۸	نایلون	*	-	-	-	*	*	نایلون	۸	
۹	بینگ	*	-	-	-	*	*	بینگ	۹	
۱۰	گرپلا ۶	-	-	-	-	*	*	گرپلا ۶	۱۰	

معایب رقم	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	نوع			رقم	نام	ردیف
			بومی	غیر بومی	تجاری			
الدازه میوه نسبت به تک دانه مشهد کوچک‌تر است	عادت رشدی افراشته تا گسترده، قدرت رشدی متوسط با شاخه‌زایی زیاد، وزن میوه ۶۳۱ گرم، وزن دم میوه ۰/۱ گرم، طول دم میوه ۴۳/۵ سانتی‌متر، میانگین مواد جامد محلول کل ۲۱/۲۸ درصد، اسیدیته ۱/۴۵ درصد، pH میوه ۳/۹ و نسبت مواد جامد محلول کل به اسیدیته ۱۴/۷۵	ارزیابی سازگاری به مدت ۸ سال	*	*	*	فرمز دورفی	۵	
الدازه میوه نسبت به تک دانه مشهد کوچک‌تر است	دیوگل، میوه دارای حجم ۵/۴۱ سی‌سی، طول دم میوه ۴/۴۶ سانتی‌متر، میان مواد جامد محلول کل ۱۸/۳۴ درصد، اسیدیته ۱/۴۴ درصد، نسبت مواد جامد محلول کل به اسیدیته ۱۲/۸۷، pH میوه ۳/۲۴	ارزیابی سازگاری به مدت ۸ سال	*	*	*	سامیت	۶	
الدازه میوه نسبت به تک دانه مشهد کوچک‌تر است	الدازه میوه متوسط، شکل قلابی، رنگ پوست مایل به سیاه، ضخامت پوست نازک، رنگ گوشت صورتی تا قرمز تیره، رنگ آب میوه صورتی، شیرینی، اسیدیته و سفیدی بافت متوسط، اندازه هسته متوسط	ارزیابی سازگاری به مدت ۸ سال	*	*	*	سالیما	۷	
الدازه میوه نسبت به تک دانه مشهد کوچک‌تر است	الدازه میوه متوسط، گلدهی متوسط	ارزیابی سازگاری به مدت ۱۲ سال	*	*	*	نایلون	۸	
الدازه میوه نسبت به تک دانه مشهد کوچک‌تر است	شکل درخت مخروطی کشیده، طول دوره گلدهی ۱۵ روز، رنگ زمینه میوه زرشکی، طعم ملس با نسج سفت و آبدار، رنگ گوشت میوه صورتی، مواد جامد محلول ۵/۸۸ درصد، میانگین pH ۳/۶۸، میانگین وزن میوه ۵۱/۶۹ گرم	ارزیابی سازگاری به مدت ۱۲ سال	*	*	*	بینگ	۹	
حساس به تنش‌های رطوبتی و خشکی	رشد متوسط، متحمل به خاک‌های سنگین، حساس به خشکی، مقاوم به ویروس‌های PDRSV و PDRSV	ارزیابی سازگاری به مدت ۸ سال	*	*	*	گرپلا ۶	۱۰	

جدول ۶۲-۱-ارقام و پایه‌های تجاری (خارجی/اومی) گیلان که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع		منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
				خودگردان	نام‌گرفته‌افشان							
۱	لایپنیز	*	-	خودگردان	-	وارداتی	هیبریداسیون	۱۳۸۵	۱۳۹۹	دیررس (دو هفته بعد از بینگ می‌رسد)، اندازه بزرگ، مزه خوب، عملکرد بسیار مناسب، از نظر تجاری به شکل قابل توجهی در حال گسترش می‌باشد	در دست بررسی	در حال انجام آزمایشات سازگاری
۲	سلستی	*	-	خودگردان	-	وارداتی	هیبریداسیون	۱۳۸۵	۱۳۹۹	سایز میوه درشت، عملکرد بالا، طعم بسیار مناسب، سرشار از مواد جامد محلول	در دست بررسی	در حال انجام آزمایشات سازگاری
۳	ارلی استار	*	-	خودگردان	-	وارداتی	هیبریداسیون	۱۳۸۵	۱۳۹۹	رشد گسترده، عملکرد فوق‌العاده مناسب، غلظت قند ۲۳-۲۲ درصد	در دست بررسی	در حال انجام آزمایشات سازگاری
۴	سویت آن	*	-	خودگردان	-	وارداتی	هیبریداسیون	۱۳۸۵	۱۳۹۸	میزان قند بالا، رنگ روشن، به دلیل مقاومت‌هایی که دارد برای تولید محصول ارگانیک استفاده می‌شود	در دست بررسی	در حال انجام آزمایشات سازگاری
۵	سویت هارت	*	-	خودگردان	-	وارداتی	هیبریداسیون	۱۳۸۵	۱۳۹۸	دارای رشد گسترده، عملکرد فوق‌العاده مناسب، غلظت قند ۲۳-۲۲ درصد	در دست بررسی	در حال انجام آزمایشات سازگاری

ادامه جدول ۶۲- ارقام و پایه‌های تجاری (خارجی/بومی) گیلان که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع		مشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
				خود/دیگر	گرده‌افشان							
۶	VICTOR	-	*	خود	گرده‌افشان	وارداتی	هیبریداسیون	۱۳۸۵	-	مقاومت متوسط-خوب به شرایط غرقابی، مقاومت خوب در خاک‌های قیلا گیلان کشت شده، مقاوم به آهک بالا	در دست بررسی آزمایشات سازگاری	در حال انجام آزمایشات سازگاری
۷	MAXMA 60	-	*	خود	گرده‌افشان	وارداتی	هیبریداسیون	۱۳۸۵	۱۴۰۰	مقاوم به شرایط غرقابی، مقاوم به آهک بالا، در شرایط خاک‌های آهکی و شرایط خشک نتایج بهتری از Maxma 14 نشان داده است، مقاوم به فیتوفترا	در دست بررسی آزمایشات سازگاری	در حال انجام آزمایشات سازگاری
۸	Gis.5	-	*	-	-	وارداتی	هیبریداسیون	۱۳۸۵	۱۴۰۴	کوتاه نمودن اندازه درخت، متحمل به کوتاهی عمر، متحمل به بعضی از بیماری‌های مهم ویروسی و باکتریایی، متحمل به شرایط مختلف خاک	-	در حال انجام آزمایشات سازگاری
۹	PHLC	-	*	-	-	وارداتی	هیبریداسیون	۱۳۸۵	۱۴۰۴	کوتاه نمودن اندازه درخت، متحمل به کوتاهی عمر، متحمل به بعضی از بیماری‌های مهم ویروسی و باکتریایی، متحمل به شرایط مختلف خاک	-	در حال انجام آزمایشات سازگاری

جدول ۶۳- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی گیلاس تا افق ۱۴۰۴

پیشنهادات یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشاء (کشور)	نوع			رقم	کد ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان	خودلاغر گرده‌افشان	پایه			
تامین اعتبارات لازم	کلیه مناطق مستعد کشت	قدرت رشد زیاد، دم میوه کوتاه، شیرینی زیاد، میوه درشت	۱۴۰۴	۱۳۸۵	سلکسیون	ایران	در دست بررسی	در دست بررسی	-	*	ششستر (۶)	۱
تامین اعتبارات لازم	کلیه مناطق مستعد کشت	برداشت در اواسط خرداد، شکل میوه کلبوی، رنگ پوست میوه قرمز سیاه، رنگ گوشت میوه قرمز بسیار تیره، متوسط طول و عرض میوه به ترتیب ۱۹/۳۸ و ۲۱/۹۸ میلی‌متر، میانگین وزن میوه ۵۷ تا ۶۱/۵ گرم، وزن هسته ۰/۳۶ گرم	۱۴۰۴	۱۳۸۵	سلکسیون	ایران	در دست بررسی	در دست بررسی	-	*	کرج ۴۴	۲
تامین اعتبارات لازم	کلیه مناطق مستعد کشت	سایز درشت، گوشت سفت، عملکرد بالا، تک دانه	۱۴۰۴	۱۳۸۵	سلکسیون	ایران	در دست بررسی	در دست بررسی	-	*	OSH	۳
تامین اعتبارات لازم	مناطق معتدله و سرد	رقم پیش‌رس، متوسط وزن میوه بالا، عملکرد مناسب	۱۳۹۷	۱۳۷۸	سلکسیون	ایران	در دست بررسی	در دست بررسی	-	*	MSH-84	۴
تامین اعتبارات لازم	اغلب مناطق پرورش گیلاس کشور	پاکوتانه، متحمل به خنکی و شوری	۱۳۹۸	۱۳۷۵	سلکسیون	ایران	در دست بررسی	در دست بررسی	-	*	DMH-149	۵
تامین اعتبارات لازم	اغلب مناطق پرورش گیلاس کشور	نیمه پاکوتانه، متحمل به خشکی	۱۳۹۸	۱۳۷۵	سلکسیون	ایران	در دست بررسی	در دست بررسی	-	*	DMH-249	۶

جدول ۴-۴- ارقام تجاری وارداتی و سازکار شده آلبالو که به عرصه وارد شده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نام کرده‌افشان	نوع			رقم	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم
					بومی	غیر بومی	تجاری			
۱	بوترمو	*	-	در دست بررسی	-	*	*	زودرس، شکل میوه گرد، درشت، چاق، رنگ پوست و گوشت میوه قرمز تیره، طعم ملس، کیفیت میوه بالا، دم میوه کوتاه، بازریسندی عالی	کمی خودناساگر	
۲	اردی جوبلیوم	*	-	در دست بررسی	-	*	*	زودرس، شکل میوه گرد، درشت، رنگ پوست و گوشت میوه قرمز تیره، طعم ملس، کیفیت میوه بالا، دم میوه کوتاه، بازریسندی عالی	کمی خودناساگر	
۳	سیگانی مجی	*	-	در دست بررسی	-	*	*	زودرس، شکل میوه گرد، درشت، رنگ پوست و گوشت میوه سیاه، طعم ملس، کیفیت میوه بالا، دم میوه کوتاه، بازریسندی عالی	مشکل خاصی ندارد	

جدول ۶۵- ارقام و پایه‌های تجاری (خارجی/بومی) آلبالو که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع		کشور	سال ورود به کشور	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
				خودگردان	نام‌گرفته‌افغان						
۱	مونت مورنسی	*	-	خودگردان	-	انگلستان	۱۳۷۵	-	میوه قرمز روشن، رنگ عصاره میوه سفید، شکل میوه گرد کلیه‌ای، طول میوه ۱۷، عرض میوه ۱۸/۳، طول دم ۱۹، وزن ۳۲۲/۸ گرم	کلیه مناطق کشت آلبالو	نامناسب بودن ویژگی‌های کیفی در مقایسه با ارقام جدید
۲	بلغار	*	-	خودگردان	-	بلغارستان	۱۳۷۵	-	رنگ پوست قرمز تیره، رنگ گوشت قرمز تیره، رنگ عصاره میوه قرمز تیره، شکل میوه گرد کلیه‌ای، شکل هسته تخم‌مرغی	کلیه مناطق کشت آلبالو	نامناسب بودن ویژگی‌های پابل تست

جدول ۶۶- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی آلبالو تا افق ۱۴۰۴

پیشنهادهای یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	مشاء (کشور)	وع				کد/نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان	خود لاغر گرده‌افشان	پایه	رقم		
تامین اعتبار لازم	اغلب مناطق آلبالوکاری کشور	دیرگل، زودرس، عملکرد خوب، اندازه میوه بزرگ، وزن میوه بالا	۱۴۰۰	۱۳۸۶	شناسایی، ارزیابی و مقایسه خصوصیات کمی و کیفی	ایران	-	در دست بررسی	-	*	KB52	۱
تامین اعتبار لازم	اغلب مناطق آلبالوکاری کشور	شکل میوه گرد کلیه‌ای، شکل هسته گرد، طول و عرض ۱۷-۱۶، طول دم ۴/۸، وزن میوه ۴ گرم	۱۴۰۰	۱۳۸۵	شناسایی، ارزیابی و مقایسه خصوصیات کمی و کیفی	ایران	-	در دست بررسی	-	*	Kath G21	۲
تامین اعتبار لازم	اغلب مناطق آلبالوکاری کشور	وزن بالا (۵گرم)، رنگ پوست میوه تیره، رنگ قرمز تیره، رنگ عصاره میوه قرمز تیره، شکل میوه گرد کلیه‌ای، شکل هسته تخم‌مرغی	۱۴۰۰	۱۳۸۵	شناسایی، ارزیابی و مقایسه خصوصیات کمی و کیفی	ایران	-	در دست بررسی	-	*	Kath Ge23	۳

ادامه جدول ۶۶- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی آلبالو تا اقی ۱۴۰۴

پیشنهادهای یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشاء (کشور)	نوع		پایه	رقم	کد/نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان	خود/ دگرگرده‌افشان				
تأمین اعتبار لازم	اغلب مناطق آلبالوکاری کشور	وزن ۵/۲۳ گرم، رنگ میوه قرمز تیره، رنگ عصاره میوه سفید، شکل میوه قلبی شکل هسته تخم‌مرغی	۱۴۰۲	۱۳۸۵	سلکسیون و ارزیابی	ایران	در دست بررسی	در دست بررسی	-	*	ESAS s1	۴
تأمین اعتبار لازم	اغلب مناطق آلبالوکاری کشور	آنتوسیانین بالا، اندازه میوه درشت، نسبت گوشت به هسته بالا، جدا شدن دم راحت	۱۴۰۲	۱۳۸۵	سلکسیون و ارزیابی	ایران	در دست بررسی	در دست بررسی	-	*	Kata G9	۵
تأمین اعتبار لازم	اغلب مناطق آلبالوکاری کشور	آنتوسیانین بالا، اندازه میوه درشت، نسبت گوشت به هسته بالا، جدا شدن دم راحت	۱۴۰۳	۱۳۸۵	سلکسیون و ارزیابی	ایران	در دست بررسی	در دست بررسی	-	*	5213	۶
تأمین اعتبار لازم	اغلب مناطق آلبالوکاری کشور	آنتوسیانین بالا، اندازه میوه درشت، نسبت گوشت به هسته بالا، جدا شدن دم راحت	۱۴۰۴	۱۳۸۵	سلکسیون و ارزیابی	ایران	در دست بررسی	در دست بررسی	-	*	5182	۷
تأمین اعتبار لازم	اغلب مناطق آلبالوکاری کشور	میان‌رس، اندازه میوه درشت، نسبت گوشت به هسته بالا، جدا شدن دم راحت	۱۴۰۴	۱۳۸۵	سلکسیون و ارزیابی	ایران	در دست بررسی	در دست بررسی	-	*	5112	۸

جدول ۶۷- مشخصات ارقام و پایه‌های معرفی و تجاری‌شده (داخلی یا بومی) آلو و گوجه

ردیف	نام	نوع					رقم	پایه	نام گرده‌افشان	بومی	تجاری	کارکرد و عملیات موثسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم	سطح زیرکشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
		رقم	پایه	نام گرده‌افشان	بومی	تجاری									
۱	آلو قطره طلا	*	-	دگرگرده‌افشان	*	-	*	دگرگرده‌افشان	-	*	شناسایی، ارزیابی، جمع‌آوری، حفاظت و نگهداری درباغ کلکسیون، معرفی به باغداران، تکثیر انبوه و ارائه به باغداران	زودباز، پربار، کیفیت بالا، تازه‌خوری، بازارپسندی عالی	حمل و نقل و انبارمانی کم	۶۰۰۰	
۲	آلو بخارا	*	-	دگرگرده‌افشان	*	-	دگرگرده‌افشان	-	*	شناسایی، ارزیابی، جمع‌آوری، حفاظت و نگهداری درباغ کلکسیون، معرفی به باغداران، تکثیر انبوه و ارائه به باغداران	دیررس، مصرف خشک‌کاری، کیفیت بالا، بازارپسندی خوب	حساس به سرما، کم‌بار	۲۰۰۰		
۳	آلو برغان	*	-	دگرگرده‌افشان	*	-	دگرگرده‌افشان	-	-	شناسایی، ارزیابی، جمع‌آوری، حفاظت و نگهداری درباغ کلکسیون، معرفی به باغداران، تکثیر انبوه و ارائه به باغداران	دیررس، مصرف خشک‌کاری، کیفیت بالا، بازارپسندی خوب	کم‌بار، حساس به سرما	۴۰۰		
۴	گوجه سعدی	*	-	دگرگرده‌افشان	*	-	دگرگرده‌افشان	-	*	زوده بارده، زودرس، مصرف تازه‌خوری، کیفیت میوه بالا، پربار	دیرس‌تر از ارقام تجاری، دورنگ بودن میوه	۱۵۰۰			

جدول ۶۸-ارقام تجاری وارداتی و سازگار شده آلو و گوجه که به عرصه وارد شده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گرده‌افشان	نوع			رقم	نام			
					بومی	غیر بومی	تجاری					
۱	آلو شابلون زودرس	*	-	دگرگرفته‌افشان	-	*	*	وارد کردن رقم، ارزیابی، حفاظت و نگهداری در باغ کلاسیون، معرفی به باغداران، تکثیر انبوه و ارائه به باغداران	زودرس، کیفیت میوه بالا	حساس به سرما بهاره	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم
۲	آلو استانلی	*	-	خودگرده‌افشان	-	*	*	وارد کردن رقم، ارزیابی، حفاظت و نگهداری در باغ کلاسیون، معرفی به باغداران، تکثیر انبوه و ارائه به باغداران	خودسازگار، دومنظوره	کیفیت تازه‌خوری پائین		
۳	آلو سانتازا	*	-	خودگرده‌افشان	-	*	*	وارد کردن رقم، ارزیابی، حفاظت و نگهداری در باغ کلاسیون، معرفی به باغداران، تکثیر انبوه و ارائه به باغداران	پر بار، کیفیت میوه عالی	حساس به سرما بهاره		
۴	آلو پرزیدیت	*	-	دگرگرفته‌افشان	-	*	*	وارد شده از ISF ایتالیا در سال ۱۳۸۲، ارزیابی سازگاری در دو ایستگاه مشهد و کرج، نهال و بینودک این رقم در قالب تفاهم‌نامه با معاونت تولیدات گیاهی به باغداران و تولیدکنندگان نهال داده شده است	دیرگل، دیررس و متمم به سرما بهاره، درشت، کیفیت مطلوب میوه	خودناسازگار		

جدول ۶۹- ارقام و پایه‌های تجاری (خارجی ایومی) آلو و گوجه که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع		نام گرده‌افشان	در دست بررسی	منشاء (کشور) روش اصلاحی	سال ورود به کشور	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
				خود/ دیگر گرده‌افشان	دیگر گرده‌افشان								
۱	انجلو	*	-	دیگر گرده‌افشان	دیگر گرده‌افشان	در دست بررسی	آزاد	گرده‌افشانی	۱۳۸۲	۱۳۸۹	دیررس، انبارمانی بسیار عالی	مناطق آلوکاری کشور	تکثیر محدود
۲	لارودا	*	-	دیگر گرده‌افشان	دیگر گرده‌افشان	نیازمند بررسی	هیبریداسیون	امریکا	۱۳۸۲	۱۳۸۹	کیفیت میوه	مناطق آلوکاری کشور	تکثیر محدود
۳	بلک امبر	*	-	دیگر گرده‌افشان	دیگر گرده‌افشان	نیازمند بررسی	هیبریداسیون	امریکا	۱۳۸۲	۱۳۸۹	کیفیت میوه	مناطق آلوکاری کشور	تکثیر محدود
۴	فریاز	*	-	دیگر گرده‌افشان	دیگر گرده‌افشان	در دست بررسی	-	ایتالیا	۱۳۸۲	۱۳۹۴	میوه درشت	مناطق آلوکاری کشور، مناطق با خطر ریسک کمتر	تکثیر محدود
۵	زوکلا	*	-	خود گرده‌افشان	خود گرده‌افشان	-	-	ایتالیا	۱۳۸۲	۱۳۹۴	خودبارور، کیفیت میوه	مناطق آلوکاری کشور	تکثیر محدود

جدول ۷۰- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی آلو و گوجه تا افاق ۱۴۰۴

پیشنهادهای یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشاء (کشور)	نوع				کد نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان	خودداناگر گرده‌افشان	پایه	رقم		
تمامی اعتبارات لازم	همه مناطق گوجه‌کاری کشور با خطر ریسک سرمای کمتر	درشتی میوه و کیفیت عالی	۱۴۰۰	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	نیازمند بررسی	در دست بررسی	-	*	KMP-SG-01	۱
تمامی اعتبارات لازم	همه مناطق گوجه‌کاری کشور با خطر ریسک سرمای کمتر	درشتی میوه و کیفیت عالی	۱۳۹۹	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	نیازمند بررسی	در دست بررسی	-	*	KMP-SG-02	۲
تمامی اعتبارات لازم	همه مناطق گوجه‌کاری کشور با خطر ریسک سرمای کمتر	درشتی میوه و کیفیت عالی	۱۴۰۱	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	نیازمند بررسی	در دست بررسی	-	*	KMP-SG-03	۳
تمامی اعتبارات لازم	همه مناطق گوجه‌کاری کشور با خطر ریسک سرمای کمتر	درشتی میوه و کیفیت عالی	۱۴۰۴	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	نیازمند بررسی	در دست بررسی	-	*	KMP-SG-04	۴
تمامی اعتبارات لازم	همه مناطق گوجه‌کاری کشور با خطر ریسک سرمای کمتر	بسیار زودرس و درشت، با توجه به قیمت نوبرانه محصول گوجه ارزش اقتصادی بسیار بالایی دارد	۱۳۹۸	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	نیازمند بررسی	در دست بررسی	-	*	KMP-SG-05	۵
تمامی اعتبارات لازم	همه مناطق کشت آلو در کشور نوبرانه مناطق با عرض جغرافیایی پایین‌تر برای استفاده از مزیت نوبرانه	بسیار زودرس	۱۳۹۸	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	نیازمند بررسی	در دست بررسی	-	*	KMP-SP-101	۶
تمامی اعتبارات لازم	نیازمند بررسی	با توجه به خصوصیات مثبت برای پایه رویشی، در دست بررسی می‌باشد	۱۴۰۲	۱۳۸۹	سلکسیون	ایران	-	-	*	-	KMP-SR-201	۷

جدول ۷۱- مشخصات ارقام و پایه‌های معرفی و تجاری‌شده (داخلی یا بومی) از آلو

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گرده‌افشان	نوع			رقم	نام			
					بومی	غیر بومی	تجاری					
۱	اردوباد ۹۰	*	-	کابینو و آیباتان	*	-	*	جمع‌آوری، ارزیابی به مدت حداقل ۱۵ سال، معرفی رقم	دارای رشد عمودی با قدرت رشد متوسط، میوه گرد، گوشت زرد، بازاری‌پسندی خوب، قابلیت حمل خوب	خودنا سازگاری گل‌ها	-	سطح زیرکشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
۲	آیباتان	*	-	فرمز شاهرود ۱۰۵	*	-	*	جمع‌آوری، ارزیابی به مدت حداقل ۱۵ سال، معرفی رقم	عادت رشد افراشته، پربار، میوه بزرگ، رنگ‌پذیری خوب، بافت نرم و آبدار، هسته چگال، قند متوسط، مناسب برای تازه‌خوری	خودنا سازگاری گل‌ها	-	
۳	نصیری-۹۰	*	-	زرذالو مراغه	*	-	*	جمع‌آوری، ارزیابی به مدت حداقل ۱۵ سال، معرفی رقم	دارای رشد جامی با شاخه‌های گسترده، ارتفاع متوسط، میوه نسبتاً بزرگ، پوست زرد با لکه‌های قرمز، گوشت مایل به زرد، هسته آزاد، بافت میوه نرم، خشکباری	خودنا سازگاری گل‌ها	-	
۴	مراغه-۹۰	*	-	نصیری ۹۰ و آیباتان	*	-	*	جمع‌آوری، ارزیابی به مدت حداقل ۱۵ سال، معرفی رقم	دارای رشد گسترده با قدرت رشد متوسط، باردهی روی اسپورها و شاخه یکساله، پوست نارنجی، بازاری‌پسندی خوب، قابلیت تازه‌خوری و خشکباری	خودنا سازگاری گل‌ها	-	

جدول ۷۲- ارقام و پایه‌های تجاری (خارجی، بومی) زردآلو که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع		نام گرده‌افشان	منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
				خودآذر	گرده‌افشان								
۱	کافونا	*	-	خودگرده‌افشان	-	ایتالیا	مطالعه سازگاری	۱۳۸۰	۱۳۸۸	خودسازگار، قدرت رشد بالا، گستردگی تاج متوسط، باردهی خوب و پایدار، اندازه میوه متوسط، تخم‌مرغی، زرد روشن، سفیدی بافت متوسط، هسته جدا	نیمه شمالی کشور	ویژگی‌های چشمایی متفاوت با زردآلوهایی بومی	
۲	پالوملا	*	-	خودگرده‌افشان	-	ایتالیا	مطالعه سازگاری	۱۳۸۰	۱۳۸۸	خودسازگار، قدرت رشد متوسط، باردهی بالا و پایدار، اندازه میوه متوسط، گرد، زردپررنگ، رنگ روئی قرمز، گوشت پرتقالی، بافت خیلی سفت	نیمه شمالی کشور	ویژگی‌های چشمایی متفاوت با زردآلوهایی بومی	
۳	ونتیلو	*	-	خودگرده‌افشان	-	ایتالیا	مطالعه سازگاری	۱۳۸۰	۱۳۸۸	خودسازگار، قدرت رشد متوسط، باردهی زیاد و یکنواخت، میوه متوسط تا بزرگ، هسته چسبیده	نیمه شمالی کشور	ویژگی‌های چشمایی متفاوت با زردآلوهایی بومی	
۴	MIROBALAN 29C	-	*	-	-	ایتالیا	سلکسیون	۱۳۸۵	۱۳۹۰	تقریباً مقاوم به شرایط غرقابی، مقاومت متوسط به آهک، مقاومت بالا به کشت مجدد در خاک‌های قلیا کست شده، مقاوم به نماد مولد گره	کلیه مناطق کشت زردآلو	عدم تکمیل آزمایشات سازگاری	

جدول ۷۳- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی زردآلو تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد نام ژئوتیپ	رقم	پایه	نوع		نام گرده افشان	منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیشنهادات باهکانات مورد نیاز
				خودداناگر	گرده‌افشان								
۱	SJM	-	*	دگرگرده‌افشان	دگرگرده‌افشان	در حال ارزیابی	ایرانی - خارجی	به‌گزینی و مطالعات سازگاری	۱۳۸۳	۱۳۹۸	پاک‌راه، سازگاری مطلوب، متحمل به شرایط خاک‌های سنگین	مناطق معتدله و سردسیری	احداث باغ الگویی برای معرفی قابلیت‌های پایه به بخش خصوصی
۲	۲۶۹	*	-	دگرگرده‌افشان	دگرگرده‌افشان	در حال ارزیابی	ایران	به‌گزینی	۱۳۸۲	۱۳۹۸	پر محصول، بازپسندی بالا، دو منظوره (تازره‌خوری و تبدیلی)	اغلب مناطق زردآلوخیز کشور	احداث باغ الگویی برای معرفی قابلیت‌های رقم به بخش خصوصی
۳	۱۹۰	*	-	دگرگرده‌افشان	دگرگرده‌افشان	در حال ارزیابی	ایران	به‌گزینی	۱۳۸۲	۱۳۹۸	پر محصول، قند بالا، قابلیت بالای حمل و نقل، مناسب برای صنایع تبدیلی	اغلب مناطق زردآلوخیز کشور	احداث باغ الگویی برای معرفی قابلیت‌های رقم به بخش خصوصی
۴	۳۹۰	*	-	دگرگرده‌افشان	دگرگرده‌افشان	در حال ارزیابی	ایران	به‌گزینی	۱۳۸۲	۱۳۹۸	پر محصول، مقاوم به ریزش، رنگ‌پذیری مطلوب	اغلب مناطق زردآلوخیز کشور	احداث باغ الگویی برای معرفی قابلیت‌های رقم به بخش خصوصی
۵	۴۶۴	*	-	دگرگرده‌افشان	دگرگرده‌افشان	در حال ارزیابی	ایران	به‌گزینی	۱۳۸۲	۱۳۹۸	پر محصول، قابلیت حمل و نقل بالا، مناسب برای صنایع تبدیلی	اغلب مناطق زردآلوخیز کشور	احداث باغ الگویی برای معرفی قابلیت‌های رقم به بخش خصوصی
۶	۱۷۷	*	-	دگرگرده‌افشان	دگرگرده‌افشان	در حال ارزیابی	ایران	به‌گزینی	۱۳۸۲	۱۳۹۸	زودرس، پر محصول، درشت نسبت به سایر ارقام زودرس	اغلب مناطق زردآلوخیز کشور	احداث باغ الگویی برای معرفی قابلیت‌های رقم به بخش خصوصی
۷	۴۱۴	*	-	دگرگرده‌افشان	دگرگرده‌افشان	در حال ارزیابی	ایران	به‌گزینی	۱۳۸۲	۱۳۹۸	پر محصول، باردهی روی سیخک، بازپسندی بالا	اغلب مناطق زردآلوخیز کشور	احداث باغ الگویی برای معرفی قابلیت‌های رقم به بخش خصوصی

ادامه جدول ۷۳-ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی زردآلو تا افاق ۱۴۰۴

پیش‌بینی‌ها یا مکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مریته‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشاء (کشور)	نوع			کد/نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان پیش‌بینی‌ها	خود/اگر گرده‌افشان	پایه		
تامین اعتبارات لازم	مناطق زردآلوخیز کشور	دارای قابلیت ریزازدینادی و تکثیر رویشی، متحمل به تنش‌های محیطی، سازگاری پیوندی، بهتری با ارقام بادام، هلو و برخی ارقام زردآلو دارد	۱۳۹۷	۱۳۷۶	دورگ‌گیری بین‌گونه‌ای	ایران	-	-	*	HS314	۸
تامین اعتبارات لازم	مناطق زردآلوخیز کشور	کیفیت بالای میوه برای تازه‌خوری	۱۳۹۷	۱۳۷۶	دورگ‌گیری	ایران	در حال ارزبانی	در حال ارزبانی	-	HS731	۹
تامین اعتبارات لازم	مناطق زردآلوخیز کشور	کیفیت بالای میوه برای خشک‌سازی	۱۳۹۷	۱۳۷۶	دورگ‌گیری	ایران	در حال ارزبانی	در حال ارزبانی	-	HS203	۱۰
تامین اعتبارات لازم	مناطق زردآلوخیز کشور	کیفیت بالای میوه برای تازه‌خوری و خشک‌سازی	۱۳۹۷	۱۳۷۶	دورگ‌گیری	ایران	در حال ارزبانی	در حال ارزبانی	-	HS514	۱۱

ادامه جدول ۷۳- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی زردآلو تا افق ۱۴۰۴

پیش‌بینی‌ها یا مکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	مشاء (کشور)	نوع				کد/نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان پیشنهادی	خود/اگر گرده‌افشان	پایه	رقم		
تأمین اعتبارات	مناطق زردآلوخیز کشور	کیفیت بالای میوه برای تازه‌خوری	۱۳۹۷	۱۳۷۶	دورگ‌گیری	ایران	در حال ارزیابی	در حال ارزیابی	-	*	AD503	۱۲
تأمین اعتبارات	مناطق زردآلوخیز کشور	کیفیت بالای میوه برای تازه‌خوری	۱۳۹۷	۱۳۷۶	دورگ‌گیری	ایران	در حال ارزیابی	در حال ارزیابی	-	*	AD626	۱۳
تأمین اعتبارات	مناطق زردآلوخیز کشور	کیفیت بالای میوه برای تازه‌خوری	۱۳۹۷	۱۳۷۶	دورگ‌گیری	ایران	در حال ارزیابی	در حال ارزیابی	-	*	AD921	۱۴
تأمین اعتبارات	مناطق زردآلوخیز کشور	کیفیت بالای میوه برای تازه‌خوری و خشکباری	۱۳۹۷	۱۳۷۶	دورگ‌گیری	ایران	در حال ارزیابی	در حال ارزیابی	-	*	AD1033	۱۵
تأمین اعتبارات لازم	مناطق زردآلوخیز کشور	کیفیت بالای میوه برای تازه‌خوری و خشکباری	۱۳۹۷	۱۳۷۶	دورگ‌گیری	ایران	در حال ارزیابی	در حال ارزیابی	-	*	AC113	۱۶
تأمین اعتبارات	مناطق زردآلوخیز کشور	کیفیت بالای میوه برای تازه‌خوری و خشکباری	۱۳۹۷	۱۳۷۶	دورگ‌گیری	ایران	در حال ارزیابی	در حال ارزیابی	-	*	AC1002	۱۷
تأمین اعتبارات	مناطق زردآلوخیز کشور	خودساز گل، بافت سفت، اندازه مناسب میوه	۱۳۹۹	۱۳۹۰	دورگ‌گیری	ایران	در حال ارزیابی	در حال ارزیابی	-	*	RB 570	۱۸
تأمین اعتبارات	مناطق زردآلوخیز کشور	خودساز گل، بافت سفت، اندازه مناسب میوه	۱۳۹۹	۱۳۹۰	دورگ‌گیری	ایران	در حال ارزیابی	در حال ارزیابی	-	*	RB575	۱۹
تأمین اعتبارات	مناطق زردآلوخیز کشور	بافت سفت، اندازه مناسب میوه، قند بالا	۱۳۹۹	۱۳۹۰	دورگ‌گیری	ایران	در حال ارزیابی	در حال ارزیابی	-	*	RB707	۲۰

جدول ۷۴- ارقام تجاری وارداتی و سازگار شده هلو که به عرصه وارد شده‌اند

ردیف	نام	نوع					رقم	پایه	نام گرده‌افشان	بومی	غیر بومی	تجاری	کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم
		رقم	پایه	نام گرده‌افشان	بومی	غیر بومی									
۱	اسپرینگ تایم	*	-	خودگرده‌افشان	-	*	-	خودگرده‌افشان	-	*	*	سازگار، خیلی زودرس، زودبارده، میوه کشیده، اندازه کوچک تا متوسط، میوه توبر، سفتی، بافت متوسط، طعم خوب، درخت پررشد، عملکرد خوب، پذیرش کلی خوب	سازگار، خیلی زودرس، زودبارده، میوه کشیده، اندازه متوسط، بافت متوسط، طعم خیلی خوب، درخت پررشد، عملکرد خوب، پذیرش کلی خیلی خوب	ابزارمانی ضعیف	
۲	اسپرینگ کرسٹ	*	-	خودگرده‌افشان	-	*	-	خودگرده‌افشان	-	*	*	سازگار، زودرس، زودبارده، میوه کروی، اندازه متوسط، سفتی بافت متوسط، طعم خیلی خوب، درخت پررشد، عملکرد خوب، پذیرش کلی خیلی خوب	سازگار، زودرس، زودبارده، میوه کروی، اندازه درشت، سفتی بافت متوسط، طعم خیلی خوب، درخت پررشد، عملکرد خیلی خوب، پذیرش کلی خیلی خوب	ابزارمانی ضعیف	
۳	ایرلی‌رد	*	-	خودگرده‌افشان	-	*	-	خودگرده‌افشان	-	*	*	سازگار، زودرس، میوه کروی کشیده، اندازه درشت، سفتی بافت متوسط، طعم خیلی خوب، درخت پررشد، عملکرد خیلی خوب، پذیرش کلی خیلی خوب	سازگار، زودرس، میوه کروی، اندازه درشت، سفتی بافت متوسط، طعم خیلی خوب، درخت پررشد، عملکرد خیلی خوب، پذیرش کلی خیلی خوب	ابزارمانی ضعیف	
۴	ایرلی‌گلو	*	-	خودگرده‌افشان	-	*	-	خودگرده‌افشان	-	*	*	سازگار، زودرس، میوه کروی کشیده، اندازه درشت، سفتی بافت متوسط، طعم خیلی خوب، درخت پررشد، عملکرد خیلی خوب، پذیرش کلی خیلی خوب	سازگار، زودرس، میوه کروی، اندازه درشت، سفتی بافت متوسط، طعم خیلی خوب، درخت پررشد، تا حدودی محتمل به شانکر، عملکرد خیلی خوب، پذیرش کلی خیلی خوب	ابزارمانی ضعیف	
۵	دکسیرد	*	-	خودگرده‌افشان	-	*	-	خودگرده‌افشان	-	*	*	سازگار، میان‌رس، میوه کروی کشیده، اندازه درشت، سفتی بافت خوب، طعم خیلی خوب، عملکرد خیلی خوب، پذیرش کلی خیلی خوب	سازگار، میان‌رس، میوه کروی کشیده، اندازه درشت، سفتی بافت خوب، طعم خیلی خوب، عملکرد خیلی خوب، پذیرش کلی خیلی خوب	ابزارمانی ضعیف	
۶	آلبرتا	*	-	خودگرده‌افشان	-	*	-	خودگرده‌افشان	-	*	*	سازگار، میان‌رس، میوه کروی کشیده، اندازه درشت، سفتی بافت خوب، طعم خیلی خوب، عملکرد خیلی خوب، پذیرش کلی خیلی خوب	سازگار، میان‌رس، میوه کروی کشیده، اندازه درشت، سفتی بافت خوب، طعم خیلی خوب، عملکرد خیلی خوب، پذیرش کلی خیلی خوب	ابزارمانی ضعیف	

ادامه جدول ۷۴- ارقام تجاری وارداتی و سازگار شده هلو که به عرصه وارد شده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گروه افشان	نوع			نام گروه افشان	رقم	نام	ردیف
					تجاری	غیر بومی	بومی				
۷	لورینگ	*	-	خودگرده افشان	*	*	-	خودگرده افشان	*	لورینگ	۷
۸	رد تاپ	*	-	خودگرده افشان	*	*	-	خودگرده افشان	*	رد تاپ	۸
۹	بانی گلد ۷	*	-	خودگرده افشان	*	*	-	خودگرده افشان	*	بانی گلد ۷	۹
۱۰	سانکرست	*	-	خودگرده افشان	*	*	-	خودگرده افشان	*	سانکرست	۱۰
۱۱	روبین	*	-	خودگرده افشان	*	*	-	خودگرده افشان	*	روبین	۱۱

ادامه جدول ۷۴- ارقام تجاری وارداتی و سازگار شده هلو که به عرصه وارد شده‌اند

معایب رقم	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	نوع					نام	ردیف	
			تجاری	غیر بومی	بومی	نام گردآفشان	پایه			
انبارمانی ضعیف	سازگار، دیررس، میوه کروی، اندازه درشت، سفتی بافت متوسط، هسته چنار، رنگ خوب، طعم خیلی خوب، حمل و نقل خوب، درخت پررشد، عملکرد خیلی خوب، پذیرش کلی خیلی عالی	ارزبانی سازگاری، مقایسه ارقام و مطالعه خصوصیات کمی و کیفی محصول در قالب پروژه ملی ۱۰ ساله	*	*	-	ارقامی که همزمانی گلدهی دارند	-	*	جی‌اچ‌هال	۱۲
انبارمانی ضعیف	سازگار، دیررس، میوه کروی، اندازه درشت، سفتی بافت متوسط، هسته چنار، رنگ خوب، طعم خیلی خوب، حمل و نقل خوب، درخت پررشد، عملکرد خیلی خوب، پذیرش کلی خیلی عالی	ارزبانی سازگاری، مقایسه ارقام و مطالعه خصوصیات کمی و کیفی محصول در قالب پروژه ملی ۱۰ ساله	*	*	-	خودگردآفشان	-	*	رداسکین	۱۳
انبارمانی ضعیف	سازگار، دیررس، میوه کاملاً کروی، اندازه درشت، سفتی بافت عالی، هسته چنار، رنگ عالی، طعم خیلی خوب، حمل و نقل بسیار عالی، عملکرد خیلی خوب، پذیرش کلی خیلی عالی	ارزبانی سازگاری، مقایسه ارقام و مطالعه خصوصیات کمی و کیفی محصول در قالب پروژه ملی ۱۰ ساله	*	*	-	خودگردآفشان	-	*	مریل سوندانس	۱۴
پررشد	مناسب خاک‌های آمکی با رهنمکی خوب و PH بالا و نیز خاک‌های سبک شنی	ارزبانی سازگاری و انتخاب بر اساس آزمایشات میدانی	*	*	-	-	-	-	GF677	۱۵

جدول ۷۵- ارقام تجاری وارداتی و سازگار شده شلیل که به عرصه وارد شده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گروه افشان	بومی	غیر بومی	تجاری	کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی های بارز و مزیت‌های رقم	مغایب رقم	نوع						
											رقم	پایه	نام گروه افشان	بومی	غیر بومی	تجاری	
۱	سانکینگ	*	-	خودگروه افشان	-	*	*	ارزایی سازگاری، مقایسه ارقام، مطالعه خصوصیات کمی و کیفی محصول در قالب پروژه ملی ۱۰ ساله	سازگار، زودرس، زودبارده، میوه کروی، اندازه متوسط، سفتی بافت خوب، طعم خیلی خوب، درخت پررشد، عملکرد خوب، پذیرش کلی خیلی خوب، هسته جدا	مغایب رقم	رقم	بومی	غیر بومی	تجاری	کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی های بارز و مزیت‌های رقم	مغایب رقم
۲	ایندینس	*	-	خودگروه افشان	-	*	*	ارزایی سازگاری، مقایسه ارقام، مطالعه خصوصیات کمی و کیفی محصول در قالب پروژه ملی ۱۰ ساله	سازگار، زودرس، میوه کروی مخروطی، اندازه بزرگ، سفتی متوسط، مزه و طعم عالی، عملکرد خوب، پذیرش کلی عالی، هسته نیمه‌چسبیده	ایبارمانی ضعیف	۲	*	*	*	ارزایی سازگاری، مقایسه ارقام، مطالعه خصوصیات کمی و کیفی محصول در قالب پروژه ملی ۱۰ ساله	سازگار، میان‌رس، میوه کروی کثیفه، اندازه بزرگ، سفتی خوب تا عالی، مزه و طعم عالی، عملکرد بالا، پذیرش کلی عالی، هسته نیمه‌چسبیده	ایبارمانی ضعیف
۳	استارگلد	*	-	خودگروه افشان	-	*	*	ارزایی سازگاری، مقایسه ارقام، مطالعه خصوصیات کمی و کیفی محصول در قالب پروژه ملی ۱۰ ساله	سازگار، دیررس، میوه کروی مخروطی، اندازه بزرگ، سفتی متوسط، مزه و طعم عالی، عملکرد بالا، پذیرش کلی عالی، هسته نیمه‌چسبیده	ایبارمانی ضعیف	۳	*	*	*	ارزایی سازگاری، مقایسه ارقام، مطالعه خصوصیات کمی و کیفی محصول در قالب پروژه ملی ۱۰ ساله	سازگار، دیررس، میوه کروی مخروطی، اندازه بزرگ، سفتی متوسط، مزه و طعم عالی، عملکرد بالا، پذیرش کلی عالی، هسته نیمه‌چسبیده	ایبارمانی ضعیف
۴	گیوتا	*	-	خودگروه افشان	-	*	*	ارزایی سازگاری، مقایسه ارقام، مطالعه خصوصیات کمی و کیفی محصول در قالب پروژه ملی ۱۰ ساله	سازگار، دیررس، میوه کروی کاملاً کروی، اندازه درشت، سفتی عالی، هسته نیمه‌چسبیده	ایبارمانی ضعیف	۴	*	*	*	ارزایی سازگاری، مقایسه ارقام، مطالعه خصوصیات کمی و کیفی محصول در قالب پروژه ملی ۱۰ ساله	سازگار، دیررس، میوه کروی کاملاً کروی، اندازه درشت، سفتی عالی، مزه و طعم عالی، عملکرد بالا	ایبارمانی ضعیف
۵	ردگلد	*	-	خودگروه افشان	-	*	*	ارزایی سازگاری، مقایسه ارقام، مطالعه خصوصیات کمی و کیفی محصول در قالب پروژه ملی ۱۰ ساله	سازگار، متوسط رس، میوه کروی کثیفه، اندازه متوسط، سفتی متوسط، مزه و طعم خوب، عملکرد بالا، هسته جدا	ایبارمانی ضعیف	۵	*	*	*	ارزایی سازگاری، مقایسه ارقام، مطالعه خصوصیات کمی و کیفی محصول در قالب پروژه ملی ۱۰ ساله	سازگار، متوسط رس، میوه کروی کثیفه، اندازه متوسط، سفتی متوسط، مزه و طعم خوب، عملکرد بالا، هسته جدا	ایبارمانی ضعیف
۶	سان‌گلد	*	-	خودگروه افشان	-	*	*	ارزایی سازگاری، مقایسه ارقام، مطالعه خصوصیات کمی و کیفی محصول در قالب پروژه ملی ۱۰ ساله	سازگار، متوسط رس، میوه کروی کثیفه، اندازه متوسط، سفتی متوسط، مزه و طعم خوب، عملکرد بالا، هسته جدا	ایبارمانی ضعیف	۶	*	*	*	ارزایی سازگاری، مقایسه ارقام، مطالعه خصوصیات کمی و کیفی محصول در قالب پروژه ملی ۱۰ ساله	سازگار، متوسط رس، میوه کروی کثیفه، اندازه متوسط، سفتی متوسط، مزه و طعم خوب، عملکرد بالا، هسته جدا	ایبارمانی ضعیف

جدول ۷۶- ارقام و پایه‌های تجاری (خارجی/بومی) هلو و شلیل که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع		نام گرده‌افشان	منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
				خودادگر	گرده‌افشان								
۱	نماگارد	-	*	-	-	-	امریکا	سلکسیون	۱۳۸۵	-	مقاومت به نماتد مولد گره ریشه، دلیل اصلی برای استفاده گسترده از آن در نواحی با زمستان‌های ملایم و خاک‌های شنی می‌باشد.	مناطق آلوده به نماتد	عدم تکمیل آزمایشات سازگاری
۲	کلادمن	-	*	-	-	-	فرانسه	هیبریداسیون	۱۳۸۵	-	تحمل نسبی به شرایط غرقابی، مقاومت متوسط به آهک	در دست بررسی	در حال آزمایشات سازگاری
۳	MIS 2.5	-	*	-	-	-	ایتالیا	هیبریداسیون	۱۳۸۵	۱۴۰۰	القائ پاكوتاهي، متحمل به بعضی از بیماری‌های مهم ویروسی و باکتریایی، متحمل به شرایط مختلف خاک	در دست بررسی	در حال آزمایشات سازگاری
۴	تترا	-	*	-	-	-	ایتالیا	هیبریداسیون	۱۳۸۵	۱۴۰۰	القائ پاكوتاهي، متحمل به بعضی از بیماری‌های مهم ویروسی و باکتریایی، متحمل به شرایط مختلف خاک	در دست بررسی	در حال آزمایشات سازگاری
۵	پنتا	-	*	-	-	-	ایتالیا	هیبریداسیون	۱۳۸۵	۱۴۰۰	کوتاه نمودن اندازه درخت، متحمل به کوتاهی عمر	در دست بررسی	در حال آزمایشات سازگاری

جدول ۷۷- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی هلو تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد نام زنبوتیب	رقم	نوع			منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های باز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیشنهادات یا امکانات مورد نیاز
			نام گرده‌افشان	خود‌لاغر گرده‌افشان	پایه							
۱	MHF100	*	-	خود‌گرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۸۴	۱۴۰۴	عملکرد بالا، اندازه میوه درشت، سهولت حمل و نقل، دیررس (توسعه فصل تولید میوه)، بازاریابندی بسیار خوب	تمام مناطق هلو کاری کشور	تمام اعتبارات لازم
۲	MHF101	*	-	خود‌گرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۸۴	۱۴۰۴	عملکرد بالا، اندازه میوه درشت، سهولت حمل و نقل، دیررس (توسعه فصل تولید میوه)، بازاریابندی بسیار خوب	تمام مناطق هلو کاری کشور	تمام اعتبارات لازم
۳	MHF102	*	-	خود‌گرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۸۴	۱۴۰۴	عملکرد بالا، اندازه میوه درشت، سهولت حمل و نقل، دیررس (توسعه فصل تولید میوه)، بازاریابندی بسیار خوب	تمام مناطق هلو کاری کشور	تمام اعتبارات لازم
۴	بومله (نام محلی)	*	-	خود‌گرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۸۴	۱۴۰۴	عملکرد بالا، اندازه میوه درشت، سهولت حمل و نقل، دیررس (توسعه فصل تولید میوه)، بازاریابندی بسیار خوب	تمام مناطق هلو کاری کشور	تمام اعتبارات لازم
۵	انجیری مالکی	*	-	خود‌گرده‌افشان	-	ایران	سلکسیون	۱۳۸۴	۱۴۰۴	عملکرد بالا، اندازه میوه درشت، سهولت حمل و نقل، بازاریابندی خوب	تمام مناطق	تمام اعتبارات لازم

جدول ۷۸- مشخصات ارقام و پایه‌های معرفی و تجاری‌شده (داخلی یا بومی) بادام

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گرده‌افشان	نوع			کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مصابی رقم	سطح زیر کشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
					بومی	غیر بومی	تجاری				
۱	اسکندر	*	-	نوپاریل، آذرو صبا و آراز	*	-	*	اجرای برنامه دورگ‌گیری و انتخاب نتاج برتر با صفات مطلوب، معرفی رقم	دیر گل، پربار، کافندی، کیفیت میوه خوب، زودرس	متوسط تا دیر گل، دارای تناوب باردهی کم	اخیرا معرفی شده‌اند
۲	آراز	*	-	نوپاریل، آذرو صبا و اسکندر	*	-	*	اجرای برنامه دورگ‌گیری و انتخاب نتاج برتر با صفات مطلوب، معرفی رقم	دیر گل، پربار، کافندی، کیفیت میوه خوب، زودرس	متوسط تا دیر گل، دارای تناوب باردهی کم	اخیرا معرفی شده‌اند
۳	صبا	*	-	نون پاریل، آذرو اسکندر و آراز	*	-	*	اجرای برنامه دورگ‌گیری و انتخاب نتاج برتر با صفات مطلوب، معرفی رقم	دیر گل، پربار، کافندی، کیفیت میوه خوب، مناسب تازه‌خوری	متوسط تا دیر گل، دارای تناوب باردهی کم	اخیرا معرفی شده‌اند
۴	آبدین	*	-	سهند، فرایس و شکوفه	*	-	*	اجرای برنامه دورگ‌گیری و انتخاب نتاج برتر با صفات مطلوب، معرفی رقم	خیلی دیر گل، خیلی پربار، قابل توصیه برای کشت در مناطق با ریسک سرمازدگی	درصد مغز کم، خیلی سنگی، دارای تناوب باردهی زیاد	اخیرا معرفی شده‌اند
۵	ربیع	*	-	مامائی	*	-	*	سلکسیون	پربار	خیلی زود گل، دوقلوی مغز خیلی سنگی، خیلی زیاد، زیاد	-
۶	مامائی	*	-	ربیع	*	-	*	سلکسیون	پربار	خیلی زود گل، دوقلوی مغز خیلی سنگی، خیلی زیاد، زیاد	-
۷	شکوفه	*	-	سهند، فرایس، آبدین	*	-	*	دورگ‌گیری	خیلی دیر گل، خیلی پربار، درصد مغز بالا، دوقلوی کم	برداشت میوه سخت، تناوب باردهی زیاد	-

ادامه جدول ۷۸- مشخصات ارقام و پایه‌های معرفی و تجاری‌شده (داخلی یا بومی) بادام

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع			کارکرد و عملیات موندسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معیار رقم	سطح زیرکشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
				نام گرده‌افشان	بومی	غیر بومی				
۸	سهند	*	-	آبدین، فرانسیس، شکوفه	*	-	سلکسیون	خیلی دیرگل، پربار	درصد مغز کم، دوقلوزایی مغز خیلی زیاد، سنگی، تناوب باردهی متوسط	-
۹	سفید	*	-	ربیع	*	-	سلکسیون	میوه کاغذی، کیفیت میوه خوب	خیلی زودگل	-
۱۰	آذر	*	-	سهند، فرانسیس، شکوفه	*	-	دورگ گیری	پربار، دوقلوئی کم	نسبتا دیرگل	-

جدول ۷۹- ارقام تجاری وارداتی و سازگار شده بادام که به عرصه وارد شده‌اند

ردیف	نام	نوع					رقم	پایه	نام گرده‌افشان	بومی	غیر بومی	تجاری	کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم
		بومی	غیر بومی	تجاری											
۱	فرائیس	-	*	*	-	سهند، آیدین، شکوفه	-					سلکسیون	خیلی دیرگل، خیلی پر بار و قابل توصیه برای مناطق با سرمای بهاره	درصد مغز نسبتاً کم، تناوب باردهی کم	
۲	تونو	-	*	*	-	خودگرده‌افشان	-					سلکسیون	خیلی دیرگل، پر بار و قابل توصیه برای مناطق با ریسک سرمای بهاره	درصد مغز کم، دو قلوئی زیاد، خیلی سنگی، دارای تناوب باردهی کم	
۳	نونپاریل	-	*	*	-	آراز، آذر، صبا، اسکندر	-					سلکسیون	دیرگل، پر بار، کاغذی، کیفیت میوه خیلی خوب، زردورس	متوسط تا دیرگل، ریزش جوانه	
۴	شاهرود ۲۱	-	*	*	-	شاهرود ۱۷، رینج، مامایی، آذر، یلدا	-					سلکسیون	متوسط گل، خیلی پر بار، عادت باردهی اسپور، پوست نیمه‌سنگی	خود ناسازگار، دو قلوئی مغز	

جدول ۸۰- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی بادام تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد/نام ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع		نام گروه‌افشان	روش اصلاحی	منتهاء (کشور)	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیشنهادهای یا امکانات مورد نیاز
				خود لاگر	گروه‌افشان								
۱	K21	*	-	دگرگده‌افشان	در حال ارزیابی	دورگ‌گیری	ایران	۱۳۷۸	۱۴۰۰	دیرگل، پر بار، میوه درشت، برداشت آسان، تک مغز (در مقایسه با شاه‌رود ۲۱ که بیش از ۵۰ درصد میوه‌ها دوقلو می‌باشد میزان دوقلو زائی مغز صفرالی ۲ درصد است)	مناطق با خطر سرمازدگی کم	تامین اعتبارات لازم	
۲	K3-3	*	-	دگرگده‌افشان	در حال ارزیابی	دورگ‌گیری	ایران	۱۳۷۸	۱۴۰۰	خیلی دیرگل (در مقایسه با ارقام تجارتي فطلي ۵الی ۷ روز دیرتر گل می‌کند)، متوسط بار، اندازه میوه متوسط، کاغذی (بیش از ۵۰ درصد آن مغز می‌باشد)، برداشت و پوست‌کنی میوه خیلی آسان	مناطق با خطر سرمازدگی	تامین اعتبارات لازم	
۳	K3-3-1	*	-	دگرگده‌افشان	در حال ارزیابی	دورگ‌گیری	ایران	۱۳۷۸	۱۴۰۰	خیلی دیرگل (در مقایسه با ارقام تجارتي فطلي ۵الی ۷ روز دیرتر گل می‌کند)، متوسط بار، اندازه میوه متوسط، کاغذی (بیش از ۵۰ درصد آن مغز می‌باشد)، برداشت و پوست‌کنی میوه خیلی آسان	مناطق با خطر سرمازدگی	تامین اعتبارات لازم	
۴	K2-A-6	*	-	دگرگده‌افشان	در حال ارزیابی	دورگ‌گیری	ایران	۱۳۷۸	۱۴۰۰	متوسط گل، متوسط بار، اندازه میوه خیلی درشت، کاغذی، برداشت و پوست‌کنی میوه آسان	مناطق با خطر سرمازدگی کم	تامین اعتبارات	
۵	T-1	*	-	دگرگده‌افشان	در حال ارزیابی	سکلسیون	ایران	۱۳۷۸	۱۴۰۰	دیرگل، خیلی پربار، اندازه میوه متوسط، کاغذی، برداشت و پوست‌کنی میوه خیلی آسان، اولین ژنوتیپ تاخ فوق‌العاده مطلوب برای کاربرد در صنایع دارویی و بهداشتی	مناطق با خطر سرمازدگی کم	تامین اعتبارات	

ادامه جدول ۸۰- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی بادام تا افق ۱۴۰۴

پیشنهادهای یامکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	مشتاء (کشور)	روش اصلاحی	نام گرده‌افشان				نوع	
							در حال ارزیابی	دگرگرده‌افشان	نوع	رقم		
تامین اعتبارات لازم	مناطق با خطر سرمازدگی کم	دیرگل، خیلی پربار، میوه متوسط، نیمه‌سنگی، برداشت آسان، تک مغز (در مقایسه با تونو که بیش از ۳۰ درصد میوه‌ها دوقلوی می‌باشد میزان دوقلوی مغز صفر الی ۲ درصد است)	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	در حال ارزیابی	دگرگرده‌افشان	-	*	TS1	۶
تامین اعتبارات لازم	مناطق با خطر سرمازدگی	دیرگل، خیلی پربار، میوه متوسط تا درشت، سنگی، برداشت آسان، تک مغز (در مقایسه با تونو که بیش از ۳۰ درصد میوه‌ها دوقلوی مغز صفر الی ۲ درصد است)	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	در حال ارزیابی	دگرگرده‌افشان	-	*	TS11	۷
تامین اعتبارات لازم	مناطق با خطر سرمازدگی	دیرگل، خیلی پربار، میوه متوسط تا درشت، کاندزی، طعم میوه خیلی خوب، برداشت آسان و تک مغز و یک دست (در مقایسه با تونو که بیش از ۳۰ درصد میوه‌ها دوقلوی می‌باشد دارای ۲ درصد صفر الی ۲ درصد است)	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	در حال ارزیابی	خودگرده‌افشان	-	*	TS16	۸
تامین اعتبارات لازم	مناطق با خطر سرمازدگی	دیرگل، خیلی پربار، میوه درشت، سنگی، برداشت آسان، تک مغز (در مقایسه با تونو که بیش از ۳۰ درصد میوه‌ها دوقلوی می‌باشد دارای ۲ درصد صفر الی ۲ درصد است)	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	در حال ارزیابی	خودگرده‌افشان	-	*	TS17	۹
تامین اعتبارات لازم	مناطق با خطر سرمازدگی	دیرگل، خیلی پربار، میوه درشت، سنگی، برداشت آسان، تک مغز (در مقایسه با تونو که بیش از ۳۰ درصد میوه‌ها دوقلوی می‌باشد دارای ۲ درصد صفر الی ۲ درصد است)	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	در حال ارزیابی	خودگرده‌افشان	-	*	TS19	۱۰

ادامه جدول ۸۰- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی بادام تا افق ۱۴۰۴

پیشنهادات بالمکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	منشاء (کشور)	روش اصلاحی	نوع			کد نام ژنوتیپ	ردیف	
							نام گرده‌افشان	خودداناگر گرده‌افشان	پایه			
تأمین اعتبارات لازم	مناطق با خطر سرمازدگی	دیرگل، خیلی پربار، میوه درشت، نیمه سنگی، برداشت آسان، تک مغز (در مقایسه با تنوب که بیش از ۳۰ درصد میوه‌ها دوقلو می‌باشد دارای دوقلوی مغز صفر الی ۲ درصد است)	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	خودگرده‌افشان در حال ارزبانی	خودداناگر گرده‌افشان	-	*	TS20	۱۱
تأمین اعتبارات لازم	مناطق با خطر سرمازدگی	دیرگل، خیلی پربار، میوه درشت، نیمه‌سنگی، برداشت آسان، تک مغز (در مغز (در مقایسه با تنوب که بیش از ۳۰ درصد میوه‌ها دوقلو می‌باشد دارای دوقلوی مغز صفر الی ۲ درصد است)، خودگشن	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	خودگرده‌افشان در حال ارزبانی	خودگرده‌افشان در حال ارزبانی	-	*	TS22	۱۲
تأمین اعتبارات لازم	مناطق با خطر سرمازدگی	دیرگل، خیلی پربار، میوه درشت، نیمه‌سنگی، برداشت آسان، تک مغز (در مقایسه با تنوب که بیش از ۳۰ درصد میوه‌ها دوقلو می‌باشد دارای دوقلوی مغز صفر الی ۲ درصد است)	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	خودگرده‌افشان در حال ارزبانی	خودگرده‌افشان در حال ارزبانی	-	*	TS23	۱۳
تأمین اعتبارات لازم	مناطق با خطر سرمازدگی	دیرگل، خیلی پربار، میوه درشت، نیمه‌سنگی، برداشت آسان، تک مغز (در مقایسه با تنوب که بیش از ۳۰ درصد میوه‌ها دوقلو می‌باشد دارای دوقلوی مغز صفر درصد است)	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	خودگرده‌افشان در حال ارزبانی	خودگرده‌افشان در حال ارزبانی	-	*	TSP	۱۴

ادامه جدول ۸۰- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی بادام تا افق ۱۴۰۴

پیش‌بینی‌ها یا مکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	منشاء (کشور)	روش اصلاحی	نوع				ردیف	
							نام گرده‌افشان	خوداگر گرده‌افشان	پایه	رقم		
تامین اعتبارات لازم	مناطق با خطر سرمازدگی کم	متوسط تا دیرگل، خیلی پربار، میوه درشت، نیمه‌سنگی، برداشت آسان، تک مغز(در مقایسه با تونو که بیش از ۳۰ درصد میوه‌ها دوقلو می‌باشد دارای دوقلوی مغز صفر درصد است)	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	در حال ارزیابی	خودگرده‌افشان	-	*	TD-4	۱۵
تامین اعتبارات لازم	مناطق با خطر سرمازدگی کم	متوسط تا دیرگل، خیلی پربار، میوه درشت، کاغذی، برداشت آسان، تک مغز(در مقایسه با والدین دارای ارزش تجاری بالا می‌باشد).	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	در حال ارزیابی	دگرگرده‌افشان	-	*	K-1-16	۱۶
تامین اعتبارات لازم	مناطق با خطر سرمازدگی کم	دیر گل، خیلی پربار، میوه درشت، نیمه‌کاغذی، برداشت آسان، تک مغز	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	در حال ارزیابی	دگرگرده‌افشان	-	*	K-4-14	۱۷
تامین اعتبارات لازم	مناطق با خطر سرمازدگی	خیلی دیرگل (در مقایسه با ارقام تجاری فعلی ۱۵۷ روز دیرتر گل می‌کند)، پربار، میوه متوسط، کاغذی، بیش از ۵۰ درصد آن مغز می‌باشد، برداشت و پوست‌کنی میوه خیلی آسان، گرده‌زا برای K3-3، قابل رقابت با تون پاریل است	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	سلکسیون	در حال ارزیابی	دگرگرده‌افشان	-	*	KD5	۱۸
تامین اعتبارات لازم	مناطق با خطر سرمازدگی	خیلی دیرگل، خیلی پربار، میوه متوسط، سنگی، برداشت آسان، تک مغز، در مقایسه با سه‌مند که بیش از ۳۰-۲۰ درصد میوه‌ها دوقلو می‌باشد دارای دوقلوی مغز صفر درصد است	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	سلکسیون	در حال ارزیابی	دگرگرده‌افشان	-	*	K-13-40	۱۹

ادامه جدول ۸۰- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی بادام تا افق ۱۴۰۴

ردیف	نام ژنوتیپ	رقم	پایه	نوع		نام گرده‌افشان	در حال ارزیابی	روش اصلاحی	منشاء (کشور)	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیش‌بینی‌های پتانسیل مورد نیاز
				خودلاغر گرده‌افشان	دگرگرده‌افشان									
۲۰	K-12-15	*	-	دگرگرده‌افشان	در حال ارزیابی	سلکسیون	ایران	۱۳۷۸	۱۴۰۰	۱۳۷۸	۱۴۰۰	خیلی دیرگل، خیلی پر بار، میوه درشت، نیمه کافندی، برداشت آسان، تک مغز، نیمه سسنگی، برداشت آسان، تک مغز، نیمه سسنگی، برداشت آسان، تک مغز	مناطق با خطر سرمازدگی کم	تامین اعتبارات لازم
۲۱	KH-5	*	-	دگرگرده‌افشان	در حال ارزیابی	دورگ‌گیری	ایران	۱۳۷۸	۱۴۰۰	۱۳۷۸	۱۴۰۰	دیر گل، خیلی پر بار، میوه متوسط، نیمه سسنگی، برداشت آسان، تک مغز	مناطق با خطر سرمازدگی کم	تامین اعتبارات لازم
۲۲	K-1-13	*	-	دگرگرده‌افشان	در حال ارزیابی	دورگ‌گیری	ایران	۱۳۷۸	۱۴۰۰	۱۳۷۸	۱۴۰۰	دیر گل، خیلی پر بار، میوه درشت، نیمه سسنگی، برداشت آسان، تک مغز، در مقایسه با سه‌سند که بیش از ۲۰-۳۰ درصد میوه‌ها دوقلو می‌باشد دارای دوقلوی مغز صفر درصد است	مناطق با خطر سرمازدگی	تامین اعتبارات لازم
۲۳	K-4-4	*	-	دگرگرده‌افشان	در حال ارزیابی	دورگ‌گیری	ایران	۱۳۷۸	۱۴۰۰	۱۳۷۸	۱۴۰۰	دیر گل، خیلی پر بار، میوه درشت، کافندی، برداشت آسان، تک مغز، نسبت به رقم تجارتي پلدا که خیلی زود گل و حساس به سرما می‌باشد دارای برتری است	مناطق با خطر سرمازدگی	تامین اعتبارات لازم
۲۴	H	*	-	دگرگرده‌افشان	در حال ارزیابی	دورگ‌گیری	ایران	۱۳۷۸	۱۴۰۰	۱۳۷۸	۱۴۰۰	دیر گل، مقاوم به سرما، خیلی پر بار، میوه درشت، کافندی، برداشت آسان، تک مغز، دارای مقاومت به سرما در مقایسه با ارقام تجارتي بادام موجود کشور	مناطق با خطر سرمازدگی	تامین اعتبارات لازم

ادامه جدول ۸۰- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی بادام تا افق ۱۴۰۴

پیشنهادات یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	منشاء (کشور)	روش اصلاحی	نوع				کد نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان	خودادگر گرده‌افشان	پایه	رقم		
تأمین اعتبارات لازم	مناطق با خطر سرمازدگی	دیر گل، خیلی پربار، میوه متوسط تا درشت، کافندی، برداشت آسان درشت	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	سلکسیون	درحال ارزیابی	دگرگرده‌افشان	-	*	9-7	۲۵
تأمین اعتبارات لازم	مناطق با خطر سرمازدگی خیلی کم	متوسط گل، خیلی پربار، میوه درشت، مقاوم به خشکی، نیمه کافندی، برداشت مقاوم به خشکی، نیمه کافندی، برداشت آسان، تک مغز (در مقایسه با رقم مالمای که بیش از ۵۰ درصد میوه‌ها دوقلو می‌باشد دارای دوقلوی مغز صفر درصد است)، دیر گل تر از مالمای	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	سلکسیون	درحال ارزیابی	دگرگرده‌افشان	-	*	S100Z	۲۶
تأمین اعتبارات لازم	مناطق با خطر سرمازدگی کم	دیر گل، مقاوم به سرما، می‌تواند جایگزین رقم پیلما یا نیلوس الترا (رقم تجارتی آمریکا که خیلی حساس به سرما می‌باشد) گردد، خیلی پربار، میوه خیلی درشت، مقاوم به خشکی، نیمه کافندی، برداشت آسان، تک مغز	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	درحال ارزیابی	دگرگرده‌افشان	-	*	KD99	۲۷
تأمین اعتبارات لازم	مناطق با خطر سرمازدگی کم	خیلی دیر گل (در مقایسه با ارقام والد) ' پربار، میوه متوسط، نیمه‌سنگی، برداشت و پوست‌کنی میوه خیلی آسان، خودگشن	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	درحال ارزیابی	خودگرده‌افشان	-	*	K2-19	۲۸
تأمین اعتبارات لازم	مناطق با خطر سرمازدگی	دیر گل، مقاوم به سرما، خیلی پربار، میوه درشت، سنگی، برداشت آسان، تک مغز	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	درحال ارزیابی	دگرگرده‌افشان	-	*	K1-24	۲۹

ادامه جدول ۸۰- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی بادام تا افق ۱۴۰۴

پیش‌بینی‌ها با امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	منشاء (کشور)	روش اصلاحی	نوع				کد / نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان	خودآگر	گرده‌افشان	پایه		
تامین اعتبارات لازم برای مطالعات تکمیلی	مناطق با خطر سرمازدگی کم	خیلی دیرگل، مقاوم به سرما، پربار، میوه متوسط، کافندی، برداشت آسان، یک مغز	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	درحال ارزیابی	دگرگده‌افشان	-	*	CH-118	۳۰
تامین اعتبارات لازم برای مطالعات تکمیلی	مناطق با خطر سرمازدگی	دیرگل، خیلی پربار، میوه متوسط تا درشت، کافندی، طعم میوه خیلی خوب، برداشت آسان (در مقایسه با شکوفه که برداشت خیلی سخت می‌باشد)، خودگشن	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	درحال ارزیابی	خودگده‌افشان	-	*	CH-98	۳۱
تامین اعتبارات لازم برای مطالعات تکمیلی	مناطق با خطر سرمازدگی	دیرگل، خیلی پربار، میوه درشت، نیمه کافندی، برداشت آسان، تک مغز (در مقایسه با سوزن‌نوا که بیش از ۲۵-۲۰ درصد میوه‌ها دوقلو می‌باشد دارای دوقلوی مغز صفراوی ۵ درصد است)، دیرگل‌تر از سوزن‌نوا، خودگشن	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	درحال ارزیابی	خودگده‌افشان	-	*	CH-P11	۳۲
تامین اعتبارات لازم برای مطالعات تکمیلی	مناطق با خطر سرمازدگی	خیلی دیرگل، خیلی پربار، میوه متوسط، سنگی، برداشت آسان، تک مغز و در مقایسه با سهند که بیش از ۲۰-۳۰ درصد میوه‌ها دوقلو هستند دارای دوقلوی مغز صفر درصد است	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	درحال ارزیابی	دگرگده‌افشان	-	*	K14-24	۳۳

ادامه جدول ۸۰- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی بادام تا افق ۱۴۰۴

پیشنهادهای یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	منشاء (کشور)	روش اصلاحی	نوع				کد نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان	خود/داگر گرده‌افشان	پایه	رقم		
تامین اعتبارات لازم برای مطالعات تکمیلی	مناطق با خطر سرمازدگی	دیرگل، خیلی پربار، میوه متوسط تا درشت، نیمه‌کافزی، برداشت آسان، تک مغز و در مقایسه با نون پاریل دیرگل‌تر	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	در حال ارزیابی	دگر گرده‌افشان	-	*	K1-26	۳۴
تامین اعتبارات لازم برای مطالعات تکمیلی	مناطق با خطر سرمازدگی	دیرگل، خیلی پربار، میوه درشت، نیمه‌کافزی، برداشت آسان، تک مغز	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	در حال ارزیابی	دگر گرده‌افشان	-	*	K10-13	۳۵
تامین اعتبارات لازم برای مطالعات تکمیلی	مناطق با خطر سرمازدگی	دیرگل، خیلی پربار، میوه خیلی درشت، نیمه‌کافزی، برداشت آسان، تک مغز	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	در حال ارزیابی	دگر گرده‌افشان	-	*	CH 7-13	۳۶
تامین اعتبارات لازم برای مطالعات تکمیلی	مناطق با خطر سرمازدگی	دیرگل، پراکنده، خیلی پربار، میوه درشت، نیمه‌سبکی، برداشت آسان، تک مغز	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	در حال ارزیابی	دگر گرده‌افشان	-	*	CH 6-19	۳۷
تامین اعتبارات لازم برای مطالعات تکمیلی	مناطق با خطر سرمازدگی	دیرگل، خیلی پربار، میوه درشت، کافزی، برداشت آسان، تک مغز، خودگشن	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	در حال ارزیابی	خود گرده‌افشان	-	*	CH 9-2-A	۳۸

ادامه جدول ۸۰- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی بادام تا افق ۱۴۰۴

پیشنهادات یا امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	مشتاء (کشور)	روش اصلاحی	نوع				کد / نام ژنوتیپ	ردیف
							نام گرده‌افشان	خود لاغر گرده‌افشان	پایه	رقم		
تامین اعتبارات لازم	برای اکثر مناطق ایران	رشد قوی، سهولت تکثیر، می‌تواند جایگزین پایه‌های موجود شود	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	درحال ارزیابی	-	*	-	TF12	۳۹
تامین اعتبارات لازم	برای اکثر مناطق ایران	رشد قوی، سهولت تکثیر، می‌تواند جایگزین پایه‌های موجود شود	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	درحال ارزیابی	-	*	-	TF21	۴۰
تامین اعتبارات لازم	برای اکثر مناطق ایران	رشد قوی، سهولت تکثیر، مقاوم به کلروز، می‌تواند جایگزین پایه‌های موجود شود	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	درحال ارزیابی	-	*	-	TF98	۴۱
تامین اعتبارات لازم	برای اکثر مناطق ایران	رشد قوی، سهولت تکثیر، مقاوم به کلروز، می‌تواند جایگزین پایه‌های موجود شود	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	دورگ‌گیری	درحال ارزیابی	-	*	-	TF121	۴۲
تامین اعتبارات لازم	برای اکثر مناطق ایران	رشد قوی، سهولت تکثیر، می‌تواند جایگزین پایه‌های موجود شود	۱۴۰۰	۱۳۷۸	ایران	مونتاسیون	درحال ارزیابی	-	*	-	GFGN1	۴۳
تامین اعتبارات لازم	مناطق بادام‌خیز کشور	کیفیت بالای میوه، عملکرد دیرگداهی	۱۳۹۹	۱۳۸۱	ایران	دورگ‌گیری	درحال ارزیابی	دگرگده‌افشان	-	*	ALC1310	۴۴
تامین اعتبارات لازم	مناطق بادام‌خیز کشور	کیفیت بالای میوه، عملکرد	۱۳۹۹	۱۳۸۱	ایران	دورگ‌گیری	درحال ارزیابی	دگرگده‌افشان	-	*	ALC107	۴۵
تامین اعتبارات لازم	مناطق بادام‌خیز کشور	کیفیت بالای میوه، عملکرد دیرگداهی	۱۳۹۹	۱۳۸۱	ایران	دورگ‌گیری	درحال ارزیابی	دگرگده‌افشان	-	*	ALC1010	۴۶
تامین اعتبارات لازم	مناطق بادام‌خیز کشور	کیفیت بالای میوه، عملکرد	۱۳۹۹	۱۳۸۱	ایران	دورگ‌گیری	درحال ارزیابی	دگرگده‌افشان	-	*	ALC514	۴۷

جدول ۸۱- مشخصات ارقام و پایه‌های معرفی و تجاری شده (داخلی یا بومی) گردو

سطح زیرکشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)	معایب رقم	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	نوع						نام	ردیف
				تجاری	غیر بومی	بومی	نام گرده‌افشان	پایه	رقم		
۲۰۰	نسبتاً زودبزرگ‌ده	میوه بیضی کشیده، بازارپسندی خوب، پربار، کیفیت مغز مناسب، جدا شدن آسان مغز از فندقه	اصلاح و معرفی شده توسط موسسه	*	-	*	دماوند	-	*	جمال	۱
۲۰	زودبزرگ‌ده	پرمحصول با کیفیت میوه بالا، اندازه فندقه درشت، زودرس	اصلاح و معرفی شده توسط موسسه	*	-	*	جمال	-	*	دماوند	۲

جدول ۸۲- ارقام تجاری وارداتی و سازگار شده گرده که به عرصه وارد شده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع			رقم	نام	ردیف
				تجاری	غیر بومی	بومی			
۱	چندلر	*	-	*	-	نام گرده‌افشان فراکت، رونددمونیتینگاک	*	چندلر	۱
۲	پدرو	*	-	*	-	فراکت، رونددمونیتینگاک	*	پدرو	۲
۳	هارتلی	*	-	*	-	فراکت، رونددمونیتینگاک	*	هارتلی	۳
۴	فراکت	*	-	*	-	رونددمونیتینگاک	*	فراکت	۴
۵	رونددمونیتینگاک	*	-	*	-	هموگام	*	هموگام	۵

جدول ۸۳- ارقام و پایه‌های تجاری (خارجی/بومی) گردو که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع		مشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
				خودلاغر گردوفاشان	نام گردوفاشان							
۱	وینا	*	-	دگرگردوفاشان	فراکت	آمریکا	مطالعه سازگاری	۱۳۷۲	۱۳۸۸	دیربرگه	اغلب مناطق گردوکاری کشور	کم‌بار بودن، کیفیت پائین میوه، حساس به یخبندان‌های شدید زمستانه در سال‌های اول پس از کاشت
۲	لارا	*	-	دگرگردوفاشان	فراکت	فرانسه	مطالعه سازگاری	۱۳۷۲	۱۳۸۸	دیربرگه، پربار، اندازه میوه درشت	اغلب مناطق گردوکاری کشور	حساس به یخبندان‌های شدید زمستانه در سال‌های اول پس از کاشت

جدول ۸۴- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی گردو تا افق ۱۴۰۴

پیش‌بینی‌ها با امکانات مورد نیاز	مناطق مستعد کشت	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	سال معرفی (پیش‌بینی)	سال شروع برنامه اصلاحی	روش اصلاحی	منشاء (کشور)	نوع			کد ژنوتیپ	ردیف	
							نام گرده‌افشان	خودآگر گرده‌افشان	پایه			
تأمین اعتبارات لازم	اغلب مناطق گردوکاری کشور	دیربرگ‌ده، باردهی جانمی اغلب جواه‌ها، عملکرد بسیار بالا، پروتوژن، نسبتاً زودرس، درصد مغز بالا، رنگ مغز بسیار روشن	۱۳۹۸	۱۳۸۰	سلکسیون	ایران	نام گرده‌افشان در حال ارزیابی	دگرگرده‌افشان در حال ارزیابی	-	*	G2-25	۱
تأمین اعتبارات لازم	اغلب مناطق گردوکاری کشور	دیربرگ‌ده، باردهی جانمی اغلب جواه‌ها، عملکرد بسیار بالا، پروتوژن، نسبتاً زودرس، درصد مغز بالا، رنگ مغز بسیار روشن	۱۴۰۰	۱۳۸۰	سلکسیون	ایران	نام گرده‌افشان در حال ارزیابی	دگرگرده‌افشان در حال ارزیابی	-	*	G2-21	۲
تأمین اعتبارات لازم	مناطق با ریسک کم، یخبندان‌های دیررس بهاره	باردهی کاملاً جانمی، عملکرد فوق‌العاده بالا، میوه زودرس، اندازه میوه درشت	۱۴۰۱	۱۳۸۰	سلکسیون	ایران	نام گرده‌افشان در حال ارزیابی	دگرگرده‌افشان در حال ارزیابی	-	*	G2-2	۳
تأمین اعتبارات لازم	اغلب مناطق گردوکاری کشور	دیربرگ‌ده، باردهی جانمی بالا، عملکرد بالا، اندازه میوه درشت، رنگ مغز روشن، شاتون‌دهی از سال دوم کاشت، بیشتر به عنوان گرده‌افشان برای ارقام دیربرگ‌ده	۱۴۰۳	۱۳۸۵	سلکسیون	ایران	نام گرده‌افشان در حال ارزیابی	دگرگرده‌افشان در حال ارزیابی	-	*	G3-407	۴

جدول ۸۵- ارقام تجاری وارداتی و سازگار شده پکان که به عرصه وارد شده‌اند

معایب رقم	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	نوع				نام	ردیف		
			تجاری	غیر بومی	بومی	نام گرده‌افشان				
-	کیفیت عالی و عملکرد مناسب، میوه درشت، متحمل نسبت به گرمای جنوب کشور، قدرت رشد قوی، عادت رشد گسترده، جاشدن پوست از مغز خیلی راحت	اجرای پروژه‌های مقایسه ارقام و مطالعه سازگاری از سال ۱۳۷۹	*	*	-	Graking+10j, Graking+Comanche4M	-	*	گراتکس Gratex	۱
-	کیفیت عالی، عملکرد مناسب، گرده‌افشان برای سایر ارقام، متحمل نسبت به گرمای جنوب کشور، قدرت رشد متوسط، عادت رشد تقریباً افراشته، جاشدن پوست از مغز راحت	اجرای پروژه‌های مقایسه ارقام و مطالعه سازگاری از سال ۱۳۷۹	*	*	-	Peruque+Stuart2j, Peruque+Mohawk	-	*	گراکینگ Graking	۲
-	کیفیت و عملکرد مناسب، متحمل نسبت به گرمای جنوب کشور، قدرت رشد متوسط، عادت رشد تقریباً افراشته، جاشدن پوست از مغز خیلی راحت	اجرای پروژه‌های مقایسه ارقام و مطالعه سازگاری از سال ۱۳۷۹	*	*	-	Peruque+Mohawk, Peruque+Stuart2j	-	*	10J	۳
-	کیفیت و عملکرد مناسب، متحمل نسبت به گرمای جنوب کشور، قدرت رشد متوسط، عادت رشد گسترده، جاشدن پوست از مغز راحت	اجرای پروژه‌های مقایسه ارقام و مطالعه سازگاری از سال ۱۳۷۹	*	*	-	Peruque_Graking, Peruque+Stuart2j	-	*	ویچیتا ۶ جی Wichita 6j	۴
-	کیفیت و عملکرد مناسب، متحمل نسبت به گرمای جنوب کشور، قدرت رشد قوی، عادت رشد گسترده، جاشدن پوست از مغز خیلی راحت	اجرای پروژه‌های مقایسه ارقام و مطالعه سازگاری از سال ۱۳۷۹	*	*	-	Peruque_Graking, Peruque+Stuart2j	-	*	چوکتا Choctaw	۵

جدول ۸۶- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه اصلاحی پکان تا افق ۱۴۰۴

ردیف	کد نام ژنوتیپ	نوع			منشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیشنهادهای یا امکانات مورد نیاز
		پایه	نام خود/ادگر	نام گرده‌افشان							
۱	Pp01	-	-	گرارکینگ	امریکا	انتخاب	۱۳۹۰	۱۳۹۹	عملکرد بالا، تحمل به گرما	خوزستان	تأمین اعتبار برای ادامه آزمایشات

جدول ۸۷- مشخصات ارقام و پایه‌های معرفی و تجاری شده (داخلی یا بومی) فندقی

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گرده‌افشان	نوع			کارکرد و عملیات موندسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم	سطح زیرکشت تقریبی در حال حاضر (هکتار)
					تجاری	غیر بومی	بومی				
۱	پشمینه ۸۹	*	-	گرچه	*	-	*	اجرای پروژه‌های مقایسه ارقام و مطالعه سازگاری	مقاومت خوب به کم آبی، عملکرد نسبتاً خوب	کیفیت نسبی مغز و پوسته بالا	۱۰۰
۲	گردویی ۸۹	*	-	گرچه	*	-	*	اجرای پروژه‌های مقایسه ارقام و مطالعه سازگاری	مقاومت خوب به کم آبی، عملکرد نسبتاً خوب	کیفیت نسبتاً پایین عملکرد	۸۰

جدول ۸۸- ارقام تجاری وارداتی و سازگار شده فندق که به عرصه وارد شده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نام گرده‌افشان	نوع			کارکرد و عملیات موسسه جهت معرفی	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	معایب رقم
					بومی	غیر بومی	تجاری			
۱	فرتیل دکوتارد	*	-	نگرت، سگورب	-	*	اجرای پروژه‌های مقایسه ارقام و مطالعه سازگاری	پر محصول، کیفیت خوب بالا درصد مغز بالا	حساس به کم آبی و بادهای خشک، حساس به کنه جوانه‌خوار	
۲	سگورب	*	-	نگرت	-	*	اجرای پروژه‌های مقایسه ارقام و مطالعه سازگاری	پر محصول، کیفیت خوب بالا درصد مغز بالا	حساس به کم آبی و بادهای خشک	
۳	روند دوپیمونت	*	-	فرتیل، نگرت، سگورب	-	*	اجرای پروژه‌های مقایسه ارقام و مطالعه سازگاری	پر محصول، کیفیت خوب مغز، درصد مغز بالا	حساس به کم آبی و بادهای خشک	

جدول ۸۹- ارقام و پایه‌های تجاری (خارجی ابومی) فندق که به عرصه وارد نشده‌اند

ردیف	نام	رقم	پایه	نوع		نام گرده‌افشان	مشاء (کشور)	روش اصلاحی	سال ورود به کشور	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	علت عدم ورود به عرصه
				خودادگر	گرده‌افشان								
۱	لانگ دسپاین	*	-	دگرگرده‌افشان	دایوانا	اسپانیا	اسپانیا	سلکسیون	۱۳۵۰	-	نازکی پوست، درصد مغز بالا، سفید شدن خوب	بیشتر مناطق فندق‌کاری	عدم آشنایی و پذیرش کشاورزان
۲	مرویل دوپویلر	*	-	دگرگرده‌افشان	لانگ‌دسپاین، دایوانا	آلمان	آلمان	سلکسیون	۱۳۵۰	-	نازکی پوست، درصد مغز بالا، سفید شدن خوب	بیشتر مناطق فندق‌کاری	عدم آشنایی و پذیرش کشاورزان
۳	نقرت (نگرت)	*	-	دگرگرده‌افشان	دایوانا	اسپانیا	اسپانیا	سلکسیون	۱۳۵۰	-	نازکی پوست، درصد مغز بالا، سفید شدن خوب	بیشتر مناطق فندق‌کاری	عدم آشنایی و پذیرش کشاورزان
۴	دایوانا	*	-	دگرگرده‌افشان	مرویل	انگلینس	انگلینس	سلکسیون	۱۳۵۰	-	نازکی پوست، درصد مغز بالا، سفید شدن خوب	بیشتر مناطق فندق‌کاری	عدم آشنایی و پذیرش کشاورزان
۵	کاسفورد	*	-	دگرگرده‌افشان	دایوانا	استرالیا	استرالیا	سلکسیون	۱۳۵۰	-	نازکی پوست، درصد مغز بالا، سفید شدن خوب	بیشتر مناطق فندق‌کاری	عدم آشنایی و پذیرش کشاورزان

جدول ۹۰- ارقام و پایه‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های اصلاحی فندق تافق ۱۴۰۴

ردیف	نام اکت ژنوتیپ	نوع			مشتاء (کشور)	روش اصلاحی	سال شروع برنامه اصلاحی	سال معرفی (پیش‌بینی)	ویژگی‌های بارز و مزیت‌های رقم	مناطق مستعد کشت	پیش‌بینی‌ها یا امکانات مورد نیاز
		خود اداگر دگرده‌افشان	پایه	رقم							
۱	گرچه	دگر دگرده‌افشان	-	*	ایران	سلکسیون	۱۳۸۵	۱۳۹۸	گرد بودن فندق و مناسب فراوری	مناطق فندق کاری	تامین اعتبار کافی و نیروی انسانی
۲	تابستانه	دگر دگرده‌افشان	-	*	ایران	سلکسیون	۱۳۸۵	۱۳۹۸	پر محصول، کیفیت مغز	مناطق فندق کاری	تامین اعتبار کافی و نیروی انسانی
۳	ایزب	دگر دگرده‌افشان	-	*	گرجستان	سلکسیون	۱۳۸۳	۱۳۹۹	پر محصول، کیفیت خوب مغز	در دست بررسی و مطالعه	تامین اعتبار کافی و نیروی انسانی
۴	مونترام	دگر دگرده‌افشان	-	*	گرجستان	سلکسیون	۱۳۸۳	۱۳۹۹	نازکی پوست، در صد بالای مغز، عملکرد بالا	در دست بررسی و مطالعه	تامین اعتبار کافی و نیروی انسانی
۵	فوت بورامی	دگر دگرده‌افشان	-	*	گرجستان	سلکسیون	۱۳۸۳	۱۳۹۹	نازکی پوست، در صد بالای مغز، عملکرد بالا	در دست بررسی و مطالعه	تامین اعتبار کافی و نیروی انسانی
۶	پرستوریکا	دگر دگرده‌افشان	-	*	گرجستان	سلکسیون	۱۳۸۳	۱۳۹۹	پر محصول، کیفیت خوب مغز	در دست بررسی و مطالعه	تامین اعتبار کافی و نیروی انسانی
۷	پرستوریکا	دگر دگرده‌افشان	-	*	گرجستان	سلکسیون	۱۳۸۳	۱۳۹۹	پر محصول، کیفیت خوب مغز	در دست بررسی و مطالعه	تامین اعتبار کافی و نیروی انسانی
۸	انزک	دگر دگرده‌افشان	-	*	گرجستان	سلکسیون	۱۳۸۳	۱۳۹۹	پر محصول، کیفیت خوب مغز	در دست بررسی و مطالعه	تامین اعتبار کافی و نیروی انسانی
۹	بولیبا	دگر دگرده‌افشان	-	*	گرجستان	سلکسیون	۱۳۸۳	۱۳۹۹	پر محصول، کیفیت خوب مغز	در دست بررسی و مطالعه	تامین اعتبار کافی و نیروی انسانی
۱۰	گنجه	دگر دگرده‌افشان	-	*	گرجستان	سلکسیون	۱۳۸۳	۱۳۹۹	پر محصول، کیفیت خوب مغز	در دست بررسی و مطالعه	تامین اعتبار کافی و نیروی انسانی
۱۱	پیوتز	دگر دگرده‌افشان	-	*	گرجستان	سلکسیون	۱۳۸۳	۱۳۹۹	پر محصول، کیفیت خوب مغز	در دست بررسی و مطالعه	تامین اعتبار کافی و نیروی انسانی

وضعیت ارقام/ژنوتیپها و پایه‌های محصولات باغبانی در یک نگاه

پیش‌بینی ارقام در برنامه‌های اصلاحی تا افق ۱۴۰۴	ارقام تجاری که به عرصه وارد نشده‌اند	ارقام و پایه‌های تجاری که وارد عرصه شده‌اند	پژوهشکده
۱۲	۴	۵	پسته
۵	۵	۱	چای
۲۲	۶	۲۰	خرما
-	۴	۲	موز
۲۰	-	۶	کنار
۵	-	-	چیکو
۵	-	-	گواو
۵	-	-	پاپایا
۵	-	-	نارگیل
۸	-	-	نخل روغنی
۵	-	-	آناناس
۵	-	-	لونگان
۴	-	-	بادام هندی
۴	-	-	جک‌فروت
۵	-	-	آنلا
۳۷	-	-	انبه
۱۳۰	۱۰	۲۸	خرما و میوه‌های گرمسیری
۱۳	*۴	*۴	سبزی و صیفی
۳۲	۳۳	۸	گل و گیاهان زینتی
۱۹	۷	۱۱	پرتقال
۳۰	۱۴	۱۶	نارنگی
۱	-	۳	گریپ‌فروت
۲۶	-	۶	لیمو
-	-	۴	کیوی
۴	۳	۱۵	انار
۲	۲	۱۳	انجیر
۹	۱۰	۱۹	زیتون
۹۱	۳۶	۸۷	مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری
۶۲	-	۱۹	سیب
۲۳	-	۳۵	گلابی
-	-	۳	به
۲۵	-	-	ازگیل ژاپنی و گیلانی
۳۱	۴	۹	انگور
۴	۲	۷	توت‌فرنگی
۶	۹	۱۷	گیلاس
۸	۲	۳	آلبالو
۷	۵	۸	آلو و گوجه
۲۰	۴	۴	زردآلو
۵	۵	۲۱	هلو و شلیل
۴۷	۰	۱۴	بادام
۴	۲	۷	گردو
۱۱	۵	۵	فندق
۱	-	۵	پکان
۲۵۴	۳۸	۱۵۷	میوه‌های معتدله و سردسیری
۵۳۷	۱۲۶	۲۸۶	جمع کل
۵۳۷		۴۱۲	

*با توجه به منفک شدن پژوهشکده سبزی و صیفی این موسسه از بخش سبزی و صیفی و حبوبات آبی - موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، این ارقام در کتاب "ارقام زراعی (گذشته و آینده)" درج و شمارش شده‌اند.

ارقام باغی، گذشته و آینده

ایران با داشتن شرایط اقلیمی متنوع و مساعد یکی از مناطق عمده تولید محصولات باغبانی در جهان محسوب می‌شود. این تنوع اقلیمی موجب شده که انواع محصولات باغی از جمله میوه‌های گرمسیری، نیمه‌گرمسیری، سردسیری و معتدله، چای، گل و گیاهان زینتی، سبزی و صیفی در طیف وسیعی کشت و پرورش یابند. ایران از لحاظ تنوع در تولید محصولات باغی بعد از کشور چین و آمریکا در رتبه سوم جهانی، و از نظر میزان تولید این محصولات رتبه اول تا هشتم را در جهان به خود اختصاص داده است. از سوی دیگر محصولات باغبانی به دلیل دارا بودن طیف وسیع سازگاری با انواع خاک‌ها و تحمل شرایط نامساعد، ارزش افزوده بالا، اشتغال‌زایی و نقشی که در امنیت و سلامت غذایی، اقتصاد کشور و صادرات مواد غیرنفتی برعهده دارند، از جایگاه خاصی برخوردار می‌باشند. در همین راستا پژوهشکده‌های تابعه موسسه تحقیقات علوم باغبانی کشور با انجام تحقیقات لازم در زمینه‌های مختلف شناسایی و ارزیابی، جمع‌آوری و حفاظت گونه‌ها و ارقام، مقایسه و مطالعه خصوصیات کمی و کیفی ارقام بومی/خارجی وارداتی و همچنین با اجرای برنامه‌های به‌زرایی و به‌نژادی جهت دستیابی به ارقام/ژنوتیپ‌ها و پایه‌های مطلوب و سازگار با مناطق مختلف کشور، و با تلاش و زحمات بی‌شائبه محققین خود طی ۷۰ سال گذشته موفق به معرفی بیش از ۴۱۲ رقم/ژنوتیپ و پایه در محصولات مختلف باغی شده است. بدون شک هر یک از ارقام معرفی شده در بهبود زندگی و درآمد باغداران، چرخش صنایع تبدیلی وابسته، بهبود فضای کسب و کار، افزایش تولید و درآمد ملی کشور، صادرات مواد غیر نفتی و ارزآوری، و در مجموع درآمد ملی کشور نقش بسزایی داشته‌اند.

در حال حاضر با توجه به تغییرات اقلیمی، کم شدن نزولات آسمانی و کاهش منابع آبی کشور، پائین آمدن کیفیت منابع آب کشاورزی و بروز خشکسالی‌های متوالی، ضرورت تامین محصولات متنوع باغی مورد نیاز بازارهای مصرف در داخل و خارج کشور از طریق تولید ارقام جدید با عملکرد بالا، کیفیت مطلوب و سازگار با شرایط اقلیمی کشورمان، بیش از پیش وجود دارد. این امر همانند گذشته و با اتکاء به دانش و توانمندی پژوهشگران و متخصصان علوم باغبانی کشور ادامه خواهد یافت. همان‌گونه که در این مجموعه اشاره شده است موسسه تحقیقات علوم باغبانی با پشتوانه تحقیقاتی پژوهشکده‌های تحت پوشش، با انجام تحقیقات علمی و کاربردی از بین کلون‌ها و ژنوتیپ‌های امیدبخش انتخابی در گروه‌های مختلف محصولات باغی، ارقام و پایه‌های جدیدی را که نسبت به ارقام قدیمی برتری دارند، در آینده‌ای نزدیک (افق ۱۴۰۴) معرفی و در اختیار باغداران و بهره‌برداران قرار خواهند داد.

در پایان ضمن ارج نهادن به تلاش و زحمات بی دریغ همه پیشکسوتان علم باغبانی کشور که داشته‌های امروز ما مدیون کوشش و جدیت دیروز آنهاست، امید داریم بتوانیم در اجرای مسئولیت و رسالت خویش موفق و سربلند عمل نمائیم.

برخی از منابع مورد استفاده

- ابادرپور، م. ۱۳۷۰. بررسی مقایسه عملکرد ارقام خرما. گزارش پژوهشی پروژه تحقیقاتی. انتشارات مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی جیرفت و بم.
- ابادرپور، م. ۱۳۷۷. بررسی اثرات گرده ارقام مختلف بر خواص کمی و کیفی خرماهای هلیله‌ای. گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. موسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور، اهواز.
- ابادرپور، م. و بصیریان. ا. ۱۳۷۳. شناسایی ارقام خرما استان کرمان. انتشارات اداره کل کشاورزی استان کرمان.
- احمدی، ک.، قلیزاده، ح.، عبادزاده، ح.، ح.، حاتمی، ف.، حسین پور، ر.، کاظمی فرد، ر.، و عبدشاه، ه. ۱۳۹۵. آمارنامه کشاورزی محصولات باغبانی، جلد سوم. وزارت جهاد کشاورزی، معاونت برنامه‌ریزی و اقتصادی، مرکز فناوری اطلاعات و ارتباطات. ۲۵۳ صفحه.
- ادیسی، ب. ۱۳۸۴. جمع‌آوری، ایجاد کلکسیون و ارزیابی صفات ارقام گل رز. گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. انتشارات پژوهشکده گل و گیاهان زینتی. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۸۵/۶۷۲. ۳۸ صفحه.
- اسماعیل پور، ع.، امامی، س. ی.، بصیرت، م.، پناهی، ب.، تاج‌آبادی پور، ع.، جوانشاه، ا.، حسینی فرد، س. ج.، حقدل، م.، شاکر اردکانی، ا.، صداقتی، ن.، عشقی، م.، عنقای، ح.، محسنی، ع.، محمدی، ا. ح.، و هاشمی‌راد. ح. ۱۳۹۵. راهنمای پسته (کاشت، داشت و برداشت). نشر آموزش کشاورزی. ۱۴۵ صفحه.
- اسماعیل پور، ع.، و تاج‌آبادی پور، ع. ۱۳۸۴. بررسی، شناسایی، جمع‌آوری، حفاظت، احیاء و ارزیابی ذخایر توارثی پسته کشور. گزارش نهایی موسسه تحقیقات پسته کشور، رفسنجان.
- اسماعیل پور، ع. ۱۳۸۰. بررسی و مقایسه عملکرد کمی و کیفی رقم پسته در شرایط رفسنجان. گزارش نهایی موسسه تحقیقات پسته کشور، رفسنجان. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۸۰/۲۱۲.
- اعطاء، م. ۱۳۶۷. تعیین بهترین تراکم گرده "نر غنمی" برای تلقیح خوشه ماده خرما رقم استعمران. گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. انتشارات موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، کرج.
- اعطاء، م. ۱۳۷۰. بررسی سازگاری ارقام مختلف خرما در باروری رقم سایر (استعمران). نشریه علمی نتایج طرح‌های تحقیقاتی خرما. انتشارات موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، کرج. ۱۷ صفحه.
- ایمانی، ع. مرادی، ح. اسکندری، س.، پروانه، ف. ۱۳۸۸. ارزیابی کمی و کیفی ژنوتیپ‌های دیرگل جدید بادام با ارقام خودگشن و ارقام دیرگل استاندارد. گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی ملی. بخش تحقیقات باغبانی، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۸۸/۲۳۸. ۵۴۰ صفحه.
- ایمانی، ع.، قاسمی، ا.، مرادی، ح.، مظفری، م.، عدلی، م.، وظیفه‌شناس، م. و دولتی بانه، ح. ۱۳۸۵. شناسایی، جمع‌آوری و ارزیابی گونه‌ها و ارقام بادام به منظور استفاده و حفاظت. گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی ملی. انتشارات بخش تحقیقات باغبانی، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۲۵۷/۶۳. ۲۵۰ صفحه.
- ایمانی، م. ر. ۱۳۸۰. تهیه لاین‌های خالص مقاوم به گرما و بولتینگ از توده‌های بومی کاهو ایرانی در کشت بهار. انتشارات بخش تحقیقات سبزی و صیفی، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر. گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۸۳/۷۱۷.

- ایمانی، م. ر. ۱۳۸۸. مقایسه کاهو اصلاح شده بدست آمده از توده محلی کاهو مازندران با ارقام مورد کشت در منطقه. گزارش نهائی پروژه تحقیقاتی. انتشارات بخش تحقیقات سبزی و صیفی، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۸۸/۲۶۰.
- آتشکار، د. و قاسمی، ا. ۱۳۹۴. بررسی سازگاری ارقام گلابی آسیائی در شرایط اقلیمی کرج و اصفهان (فاز دوم). گزارش نهائی پروژه تحقیقاتی ملی. بخش تحقیقات باغبانی موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۴۹۸۰۷. ۷۲ صفحه.
- آزادی، پ. ۱۳۸۴. بررسی اثر غلظت‌های مختلف هورمون، آگار و نمک‌های محیط کشت بر ریزازدیادی رقم تجاری رز. گزارش نهائی پروژه تحقیقاتی. انتشارات پژوهشکده گل و گیاهان زینتی.
- آملی، ن. ۱۳۸۷. رقم جدید کاهو مناسب کشت در شمال کشور و اقلیم مشابه. گزارش نهائی پروژه تحقیقاتی. انتشارات بخش تحقیقات سبزی و صیفی، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۸۷/۴۸۰۵۲.
- بوذری، ن. ۱۳۸۹. جمع‌آوری و ارزیابی ژرم‌پلاسم بومی آلبالو در جهت دستیابی به پایه‌ها و ارقام مناسب. گزارش نهائی پروژه تحقیقاتی ملی. انتشارات بخش تحقیقات باغبانی، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۱۴۶۷/۳۸. ۲۷۸ صفحه.
- بهمن‌آبادی، ع. و زارع، ر. ۱۳۹۴. سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی در گذر زمان. معاونت ترویج، نشر آموزش کشاورزی. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۱۹-۹۴.ک. ۵۶۴ صفحه.
- بیرامی‌زاده، ا. ۱۳۸۷. دورگ‌گیری ارقام رز و مطالعه سطوح مختلف تنظیم‌کننده‌های رشد بر روی جنین‌های نارس در شرایط درون شیشه‌ای. گزارش نهائی پروژه تحقیقاتی. انتشارات پژوهشکده گل و گیاهان زینتی.
- بی‌نام. ۱۳۹۴. معرفی ارقام باغی (امنیت و سلامت غذایی)، جلد ۲. انتشارات سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی. ۳۴ صفحه.
- بی‌نام. ۱۳۹۴. معرفی و تولید ارقام و پایه‌های تجاری برتر مرکبات. انتشارات سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۴۱-۹۴.ک. ۱۳۸ صفحه.
- بی‌نام. ۱۳۹۵. پژوهش‌نامه دانش‌شناسی کشاورزی. انتشارات سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی. مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی. ۸۹ صفحه.
- تاج‌آبادی‌پور، ع. ۱۳۸۵. اصلاح پایه‌های پسته. گزارش نهائی پروژه تحقیقاتی. انتشارات موسسه تحقیقات پسته کشور، رفسنجان.
- تاج‌آبادی‌پور، ع. ۱۳۸۰. شناسایی ارقام پسته کشور از طریق مورفولوژی، مرحله اول: شناسایی برخی ارقام پسته کلکسیون رفسنجان. گزارش نهائی پروژه تحقیقاتی. انتشارات موسسه تحقیقات پسته کشور، رفسنجان. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۲۱۰/ ۸۰.
- تراهی، ع. و مستعان، ا. و احمدی‌زاده، س. ۱۳۹۱. تعیین مناسب‌ترین پایه‌های نر خرما جهت گرده‌افشانی ارقام "سایر" و "برحی". اولین همایش ملی خرما و امنیت غذایی، اهواز.
- تراهی، ع. و مستعان، ا. ۱۳۹۱. شناسایی، ارزیابی و معرفی پایه‌های نر برتر خرما استان خوزستان. اولین همایش ملی خرما و امنیت غذایی، اهواز.

- جوانشاه، ا.، تاج‌آبادی‌پور، ع.، و دهقانی شورکی، ی. ۱۳۸۹. شناسایی و ثبت ارقام تجاری پسته با استفاده از خصوصیات مورفولوژیکی. گزارش نهائی پروژه تحقیقاتی. انتشارات موسسه تحقیقات پسته کشور، رفسنجان.
- جواهرده، م.، و عباسپور، م. ۱۳۷۶. ارقام مناسب بادام در استان سمنان. انتشارات مدیریت آموزش و ترویج سازمان کشاورزی استان سمنان.
- جهان‌تیغی، ح. ۱۳۸۳. بررسی و مقایسه عملکرد ارقام خرما. گزارش نهائی پروژه تحقیقاتی. انتشارات موسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور، اهواز.
- چایچی، س. ۱۳۶۶. ارقام بادام‌های دیرگل. چاپ اول، انتشارات مدیریت آموزش و ترویج سازمان کشاورزی استان آذربایجان شرقی. ۱۱ صفحه.
- حاج نجاری، ح. ۱۳۸۷. کلکسیون‌های ملی ارقام میوه ایران، ژرم پلاسسم و پومولوژی. چاپ اول. انتشارات نشر آموزش کشاورزی، کرج. ۱۱۴ صفحه.
- حاجیان، س. ۱۳۸۴. شناسایی و تهیه نقشه پراکنش ارقام مختلف خرمای ایران. گزارش نهائی طرح تحقیقاتی. انتشارات موسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور، اهواز.
- حسنی، د.، قاسمی، ا.، اسکندری، س.، رضایی، ر.، مظفری، م.، رحمانیان، ع.، مرادی، ح.، فدایی، م.، حاج امیری، آ.، پروانه، ط.، طاهری، م.، و سرسیفی، م. ۱۳۹۱. ارزیابی و گزینش نهائی ژنوتیپ‌های گردوی برتر کشور. گزارش نهائی پروژه تحقیقاتی ملی. انتشارات بخش تحقیقات باغبانی، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۴۱۵۱۴. ۵۱۴ صفحه.
- حسنی، د.، عاطفی، ج.، حق‌جویان، ر.، دستجردی، ر.، کشاورزی، م.، مظفری، م.، ر.، سلیمانی، ا.، رحمانیان، ع.، نعمت‌زاده، ف.، و مالمیر، ع. ۱۳۹۱. دماوند، رقم جدید گردو به عنوان گرده‌دهنده برای ارقام ژنوتیپ‌های گردوی ایرانی. مجله به‌نژادی نهال و بذر. جلد ۱-۲۸. شماره ۳. صفحه ۵۳۱-۵۲۹.
- حسنی، د.، عاطفی، ج.، حق‌جویان، ر.، دستجردی، ر.، کشاورزی، م.، مظفری، م.، ر.، سلیمانی، ا.، رحمانیان، ع.، نعمت‌زاده، ف.، و مالمیر، ع. ۱۳۹۱. جمال، رقم جدید گردوی ایرانی برای کاشت در مناطق معتدل و سرد ایران. مجله به‌نژادی نهال و بذر. جلد ۱-۲۸. شماره ۳. صفحه ۵۲۷-۵۲۵.
- خادمی، ر.، و استوار، غ. ۱۳۸۴. بررسی سازگاری و خواص کمی و کیفی پنج رقم خرما. خلاصه مقالات چهارمین کنگره علوم باغبانی ایران، مشهد. صفحات ۹۶ - ۹۷.
- دامیار، س. ۱۳۸۲. بررسی و مقایسه خواص کمی و کیفی ارقام بادام. گزارش نهائی پروژه تحقیقاتی. انتشارات بخش تحقیقات باغبانی، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۱۶/۶۳. ۱۷ صفحه.
- داودیان، ع. ۱۳۷۸. بررسی و مقایسه عملکرد ارقام خرما در ایستگاه تحقیقات کشاورزی حاجی‌آباد. گزارش نهائی پروژه تحقیقاتی. انتشارات موسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور، اهواز.
- داودیان، ع. ۱۳۷۸. بررسی و مقایسه عملکرد ارقام خرما در ایستگاه تحقیقات کشاورزی میناب. گزارش نهائی پروژه تحقیقاتی. انتشارات موسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور، اهواز.
- درینی، ع. ۱۳۷۹. بررسی و مقایسه عملکرد ارقام خرما در جیرفت. از پژمان، حسین و عبدالحمید محبی (مولفان)، یافته‌های تحقیقاتی خرما و میوه‌های گرمسیری. انتشارات موسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور، اهواز.
- دستجردی، ر.، و حسنی، د. ۱۳۸۸. بررسی عکس‌العمل ارقام و ژنوتیپ‌های گردو به بیماری آنتراکنوز *Gnomonia eptostyla* در شرایط گلخانه. مجله به‌نژادی نهال و بذر. جلد ۲۵. شماره ۳. صفحه ۴۴۹-۴۳۳.

- دستجردی، ر.، و دامپار، س. ۱۳۸۹. ارزیابی مقاومت نسبی یازده پایه سیب به پوسیدگی طوقه ناشی از قارچ *Phytophthora cactorum*. مجله به‌نژادی نهال و بذر. جلد ۱-۲۶. شماره ۳. صفحه ۲۹۷-۳۱۱.
- زرگری، ح.، کاشانی، م.، و رستگار. ح. ۱۳۷۹. بررسی و مقایسه عملکرد ارقام خرما در ایستگاه تحقیقات جهرم و داراب. از پژمان، حسین و عبدالحمید محبی (مولفان)، یافته‌های تحقیقاتی خرما و میوه‌های گرمسیری. انتشارات موسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور، اهواز.
- زرگری، ح. ۱۳۸۰. مناسب‌ترین پایه‌های نر خرما برای گرده‌افشانی خرمای زاهدی. نشریه تحقیقی- ترویجی. انتشارات فنی معاونت ترویج سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران.
- زرگری، ح. ۱۳۸۴. جمع‌آوری و شناسایی ارقام نر پرگرده خرما. گزارش نهایی طرح تحقیقاتی. انتشارات مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی فارس، شیراز. ۵۰ صفحه.
- زرگری، ح. ۱۳۸۴. بررسی سازگاری خواص کمی و کیفی ۸ رقم خرمای تجاری دنیا (فاز رویشی). گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. انتشارات موسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور، اهواز.
- سابکی، ا. ۱۳۹۲. بررسی اثرات گرده پایه‌های نر مختلف بر خواص کمی و کیفی خرمای ربی. گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. انتشارات مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی بلوچستان، ایرانشهر.
- سبحانی، ع. ر.، آذری نصرآباد، ع.، و کاخکی، ع. ۱۳۸۹. بهبود صفات زراعی در سه توده بومی خربزه حاج ماشاءالهی، بندی و درگزی از طریق گزینش بوته به ردیف. انتشارات بخش تحقیقات سبزی و صیفی، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۸۹/۳۹۲۲۶..
- سبحانی، ع. ر.، و آذری نصرآباد، ع. ۱۳۸۴. خالص‌سازی در توده‌های بومی خربزه خاقانی و چاه‌فالیز. انتشارات بخش تحقیقات سبزی و صیفی، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۸۴/۵۲۸.
- سماوی‌اوی، ح. ۱۳۷۸. بررسی اثرات دانه گرده ارقام مختلف خرما بر خواص کمی و کیفی رقم هلیلی. گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. انتشارات موسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور، اهواز.
- شاکری، م. ۱۳۸۹. مقایسه ارقام انار تجاری از نظر سازگاری به مناطق مختلف. گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. انتشارات موسسه تحقیقات گیاه‌پزشکی کشور. ۵۷ صفحه.
- شفیعی، ن. ر. ۱۳۸۷. تلاقی بین کلون‌های داودی، ایجاد تنوع در توده‌های داودی با تعیین خصوصیات مورفولوژیکی به منظور معرفی ارقام جدید و برتر داودی خوشه‌ای، باغچه‌ای و شاخه‌بریده. گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. انتشارات پژوهشکده گل و گیاهان زینتی.
- طباطبایی، س. ض. ۱۳۸۲. شناسایی و ارزیابی ژنوتیپ‌های نر خرما در استان یزد. گزارش نهایی طرح تحقیقاتی. انتشارات موسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور، اهواز.
- عبداله‌هی، ح.، قاسمی، ا. و اکبری، ح. ۱۳۹۲. معرفی رقم جدید به (کد KVD1) جهت کشت در مناطق معتدله کشور. گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. انتشارات بخش تحقیقات باغبانی، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر. ۴۰ صفحه.
- عبداله‌هی، ح.، قاسمی، ا.، فتحی، د. و همتی، م. ۱۳۸۹. شناسایی و ثبت تعدادی از ارقام بومی و تجاری گلابی کشور با استفاده از خصوصیات مورفولوژیک. گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. انتشارات بخش تحقیقات باغبانی، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر. شماره ثبت در مرکز فناوری

- اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۸۹/۳۲۰، ۱۰۸ صفحه.
- عظیمی، م. ح. ۱۳۹۳. دورگ‌گیری بین کولتیوارهای زنبق جهت معرفی ارقام جدید. گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. انتشارات پژوهشکده گل و گیاهان زینتی. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۹۳/۴۶۱۴۵.
- غلامی، م.، فلک‌رو، ک.، پورحقیگو، ف.، پورعزیزیان، س.، گمار، م.، و عاشوری، ذ. ۱۳۸۷. بررسی و مطالعه مسائل ژنتیک و به‌نژادی چای در تحقیقات راهبردی. گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. انتشارات سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی.
- غلامی، م.، فلک‌رو، ک.، شادمند، و.، پورعزیزیان، س. و دیلمی، ف. ۱۳۹۱. تجزیه پایداری و بررسی اثرات متقابل ژنوتیپ × محیط برای عملکرد، کیفیت و برخی از اجزای آن در ارقام کلونی چای. گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. انتشارات سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی.
- فتح‌اله طالقانی، د.، علیپور، ح.، اینانلو، پ. ۱۳۹۵. یافته‌های قابل ترویج سال ۱۳۹۴ سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۵۰۳۹۳. ۳۷۹ صفحه.
- فتح‌اله طالقانی، د.، علیپور، ح.، اینانلو، پ.، و تورجی، م. ر. ۱۳۹۴. یافته‌های قابل ترویج سال ۱۳۹۳ سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۴۹۲۹۹. ۲۳۴ صفحه.
- فلک‌رو، ک.، غلامی، م.، پورعزیزیان، س. ف. گمار، م.، چایچی، ح.، و عاشوری، ذ. ۱۳۹۵. ارزیابی تنوع ژنتیکی ارقام وارداتی و ژنوتیپ‌های انتخابی چای در ایران با استفاده از نشانگر RAPD. گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. انتشارات سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی.
- قاسمی، ا. ۱۳۷۴. بررسی و مقایسه عملکرد کمی و کیفی ارقام هلو در شرایط اقلیمی اصفهان. گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. انتشارات مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان اصفهان. ۳۰ صفحه.
- قاسمی، ا. ۱۳۷۹. بررسی و مقایسه عملکرد کمی و کیفی ارقام هلو در شرایط اقلیمی اصفهان. گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. انتشارات مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان اصفهان. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۷۹/۷۲۴. ۴۶ صفحه.
- قاسمی، ا. ۱۳۸۰. مطالعه خصوصیات فیزیولوژیک و نقش پاکوتاه‌کنندگی دو ژنوتیپ سیب محلی به نام‌های آرایش و گمی‌ماسی روی ارقام تجارتي سیب (فاز اول). گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. انتشارات مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان اصفهان. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۸۰/۶۲۶. ۴۲ صفحه.
- قاسمی، ا. ۱۳۸۳. شناسایی و جمع‌آوری ارقام گلابی محلی در استان اصفهان. گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. انتشارات مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان اصفهان. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۸۳/۱۳۸۹. ۹۵ صفحه.
- قاسمی، ا. ۱۳۸۵. بررسی و انتخاب مناسب‌ترین تلقیح‌کننده برای ارقام تجارتي گلابی اصفهان (سبری، شاه‌میوه، نطنزی). گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. انتشارات مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان اصفهان. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۸۵/۸۹۱. ۳۲ صفحه.
- قاسمی، ا. ۱۳۸۸. بررسی سازگاری و مقایسه خواص کمی و کیفی ارقام جدید آلبالو در شرایط اقلیمی اصفهان. گزارش نهایی پروژه تحقیقاتی. انتشارات مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی

- استان اصفهان. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۱۱۱۵. ۳۲ صفحه.
- قاسمی، ا. ۱۳۸۹. بررسی سازگاری و اثرات پایه‌های پاکوتاه محلی سیب روی خواص کمی و کیفی محصول ارقام تجاری سیب (فاز دوم). گزارش نهائی پروژه تحقیقاتی. انتشارات مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان اصفهان. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۸۹/۱۳۶۲. ۴۲ صفحه.
- قاسمی، ا. و افیونی، د. ۱۳۸۰. جمع‌آوری و شناسایی ژنوتیپ‌های مختلف به در استان اصفهان. گزارش نهائی پروژه تحقیقاتی. انتشارات مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان اصفهان. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۸۱/۶۳. ۱۲۴ صفحه.
- گل‌عین، ب.، رسولی، و.، آزادی، پ.، و دستجردی، ر. ۱۳۹۵. دستاوردها و برنامه‌های تحقیقات ژنتیک و به‌نژادی مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری. انتشارات سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۳-۹۶. ۱۵۳ صفحه.
- گل‌محمدی، م.، فتاحی‌مقدم، ج.، و ابوالحسنی یاسوری، س. خلاصه یافته‌های پژوهشی پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری (۱۳۷۳-۱۳۹۴). ۱۳۹۵. معاونت پژوهش و فناوری پژوهشکده مرکبات و میوه‌های نیمه‌گرمسیری. شماره ثبت در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی: ۲-۹۲. ۴۷۸ صفحه.
- مرعشی، س. س. ۱۳۹۱. شناسایی ارقام تجاری خرما کشور با استفاده از خصوصیات مورفولوژیکی. گزارش نهائی پروژه تحقیقاتی. انتشارات موسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور، اهواز.
- مرعشی، س. س. ۱۳۹۳. بررسی سازگاری و تعیین خواص کمی و کیفی میوه ارقام خرما در منطقه طبس. گزارش نهائی پروژه تحقیقاتی. انتشارات موسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور، اهواز.
- مسیحا، س.، خادمی، ر.، و مقدم، م. ۱۳۷۵. بررسی اثرات دانه‌گرده ارقام مختلف بر ویژگی‌های فیزیکی و شیمیایی میوه خرما کبکاب و زاهدی. مجله علمی کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز. جلد ۱۹. شماره ۱ و ۲: ۸۲-۹۳.
- نجاتیان، م. ۱۳۸۷. زردآلوی ایرانی، خصوصیات ژنتیکی، فنولوژیکی، مورفولوژیکی و فیزیولوژیکی. چاپ اول. انتشارات نشر آموزش کشاورزی، کرج. ۱۳۶ صفحه.
- وظیفه‌شناس، م. ر. ۱۳۸۸. انتخاب ارقام انار جدید از طریق تلاقی ژنوتیپ‌های انار با هسته نرم و ارقام تجاری استان یزد. گزارش نهائی پروژه تحقیقاتی. انتشارات بخش تحقیقات باغبانی، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر. ۲۳ صفحه.
- وظیفه‌شناس، م. ر. ۱۳۹۰. ثبت و شناسایی ارقام تجاری انار کشور. گزارش نهائی پروژه تحقیقاتی ملی. انتشارات بخش تحقیقات باغبانی، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، کرج. ۶۳ صفحه.

دفتر امور پژوهشی
موسسه تحقیقات علوم باغبانی